

รายงานผลิตภาพและผลประกอบการ อุตสาหกรรม ปี 2567 (Productivity and Performance of Thai Industry Report 2024)

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
1.1 แนวทางการคำนวณผลิตภาพและตัวชี้วัดด้านการผลิต	1-3
1.2 แนวทางการคำนวณตัวชี้วัดผลประกอบการที่สำคัญ	1-5
1.3 แนวทางการคำนวณค่าเฉลี่ยของภาคอุตสาหกรรมและสาขาการผลิตของตัวชี้วัดผลิตภาพและผลประกอบการที่สำคัญ	1-9
2 ผลิตภาพการผลิตรวมและผลประกอบการของอุตสาหกรรมการผลิตของไทย	
2.1 สรุปผลการวิเคราะห์	2-2
2.2 โครงสร้างอุตสาหกรรม	2-5
2.3 ผลิตภาพการผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและประมาณการแนวโน้ม	2-6
2.4 ผลิตภาพการผลิตรวมของผู้ผลิตในแต่ละกลุ่ม	2-10
3 ผลิตภาพการผลิตรวมและผลประกอบการของอุตสาหกรรมผลิตรายสาขา	
3.1 TSIC 10 : การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร	3-2
3.2 TSIC 11 : การผลิตเครื่องดื่ม	3-11
3.3 TSIC 19 : การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถลุงปิโตรเลียม	3-18
3.4 TSIC 20 : การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	3-24
3.5 TSIC 22 : การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	3-31
3.5.1 TSIC 221 การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง	3-32
3.5.2 TSIC 222 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	3-38
3.6 TSIC 23 : การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ	3-44
3.7 TSIC 24 : การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	3-51
3.8 TSIC 25 : การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์)	3-59
3.9 TSIC 26 : การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์	3-68
3.10 TSIC 27 : การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า	3-75
3.11 TSIC 28 : การผลิตเครื่องจักรกล	3-83
3.12 TSIC 29 : การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง	3-89
3.13 TSIC 30 : การผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์	3-95

บทที่	หน้า
3.14 TSIC 32 : การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3-101
3.14.1 TSIC 321 การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ	3-102
3.14.2 TSIC 325 การผลิตเครื่องมือทางการแพทย์	3-109

บทที่ 1

บทนำ

การพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมไทยในปี พ.ศ. 2567 ยังคงให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเติบโตทางเศรษฐกิจท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโลกที่ยังคงเผชิญความไม่แน่นอนจากภาวะภูมิรัฐศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ตลอดจนความผันผวนของตลาดการเงินและการลงทุนระหว่างประเทศ จึงทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตและความสามารถในการบริหารจัดการมีบทบาทและความสำคัญของมากยิ่งขึ้น เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในตลาดโลก รวมถึงการพัฒนาและยกระดับบทบาทในห่วงโซ่มูลค่า

ในปี พ.ศ. 2567 ภาคอุตสาหกรรมไทยต้องเผชิญทั้งความท้าทายและโอกาสใหม่ ๆ จากการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ การปรับตัวต่อมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศคู่ค้า และการเร่งนำเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติมาใช้ในกระบวนการผลิต ดังนั้น การเพิ่มผลิตภาพการผลิตจึงเป็นกลยุทธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยังมีเป้าหมายเพื่อสร้างความยืดหยุ่น (Resilience) และความยั่งยืน (Sustainability) ของภาคอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว

การยกระดับผลิตภาพการผลิตจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุน ปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ ตลอดจนสนับสนุนนวัตกรรมและการสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไทยให้สามารถไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศรายได้สูง และสามารถรับมือกับความท้าทายจากการแข่งขันระดับโลก ด้วยเหตุนี้การให้ความสำคัญกับผลิตภาพการผลิตจึงไม่ใช่เพียงทางเลือกเชิงกลยุทธ์ แต่เป็นเงื่อนไขสำคัญของการเติบโตอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมไทยและการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

นอกเหนือจากการส่งเสริมและกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมแล้ว การติดตามข้อมูลโครงสร้าง สมรรถนะในการประกอบกิจการ รวมถึงผลการดำเนินธุรกิจภาคอุตสาหกรรม จะมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมากที่จะทราบถึงสถานะภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม และการผลิตของระบบเศรษฐกิจ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเตือนภัยเบื้องต้นที่ช่วยบ่งชี้ถึงปัญหาเชิงโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายมาตรการส่งเสริมให้การพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ของประเทศเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลและจัดทำรายงานผลิตภาพและผลประกอบการอุตสาหกรรมปี 2567 เพื่อประโยชน์ในการวางนโยบาย มาตรการ และการวางแผนของภาครัฐ ตลอดจนการวางแผนการดำเนินธุรกิจสำหรับภาคเอกชน โดยมีการสำรวจจัดเก็บข้อมูลของสถานประกอบการจำนวนกว่า 3,328 ราย เพื่อนำมาวิเคราะห์สถานการณ์ของเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จัดทำตัวชี้วัดด้านผลิตภาพ คือ ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) และศึกษาการเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิตรวม (TFP Growth: TFPG) ในระดับภาคอุตสาหกรรม และระดับสาขาการผลิต

สำหรับการวิเคราะห์ผลิตภาพและผลประกอบการของภาคอุตสาหกรรมเป็นการติดตามและประเมินถึงความสามารถในการผลิตสินค้าและสร้างรายได้ จากการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ โดยพิจารณาจากมูลค่าเพิ่ม (Value Added: VA) ซึ่งหมายถึงมูลค่าของสินค้าและบริการที่ได้เพิ่มขึ้นจากการนำวัตถุดิบชั้นกลางต่าง ๆ และปัจจัยการผลิตเข้าสู่กระบวนการผลิตหรือบริการ จนกระทั่งออกมาเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปหรือเสร็จสิ้นการบริการ โดยอาศัยแบบจำลองการวิเคราะห์บัญชีการเจริญเติบโต (Growth Accounting Model) ในการแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของการเจริญเติบโตหรืออัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าเพิ่ม อันเป็นผลมาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณปัจจัยการผลิตหลักที่สำคัญ คือ แรงงาน และปัจจัยทุน รวมถึงอัตราการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตรวม (TFPG)

การเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการผลิตนี้ มาจากทั้งปัจจัยภายนอกองค์กร เช่น สภาพของตลาดหรือสถานการณ์ทางด้านการเมืองและสังคม เป็นต้น รวมถึงปัจจัยภายในขององค์กร ซึ่งเปรียบเสมือนภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็น :

- คุณภาพของปัจจัยการผลิต ทั้งแรงงานและเครื่องจักรอุปกรณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผลิตสินค้าได้รวดเร็ว แม่นยำ ลดของเสีย รวมทั้งสามารถผลิตสินค้าที่มีเทคโนโลยีซับซ้อนและมีมูลค่าสูงได้
- การบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น การควบคุมต้นทุน การบริหารความเสี่ยง และการจัดการด้านการเงิน ซึ่งจะช่วยให้มีกำไรและมีเงินลงทุนเพื่อต่อยอดขยายธุรกิจ
- ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม นำไปสู่สินค้าและรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ สร้างความได้เปรียบทางธุรกิจและผลกำไรที่สูงขึ้น

โดยรายละเอียดผลการสำรวจ และการวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรม จะแสดงรายละเอียดในส่วนถัดไป ทั้งนี้ ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.oie.go.th ในหัวข้อ ‘รายงานผลิตภาพอุตสาหกรรม (TFP)’

1.1 แนวทางการคำนวณผลิตภาพและตัวชี้วัดด้านการผลิต

การจัดทำผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) มีประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ การสร้างผลผลิต (Output : Y) ในรูปแบบของมูลค่าเพิ่ม (Value Added) โดยใช้ปัจจัยการผลิตพื้นฐาน คือ ปัจจัยแรงงาน (Labor : L) และปัจจัยทุน (Capital : K) ซึ่งปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดจะมีคุณภาพ (Quality) หรือคุณลักษณะที่แตกต่างกัน รวมทั้งระดับเทคโนโลยี (State of Technology : A) หรือผลิตภาพการผลิตรวม ภายใต้ความสัมพันธ์ของฟังก์ชันการผลิตแบบ Cobb-Douglas แบบประยุกต์ โดยจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ คือ

$$Y_t = A_t (K_t Z_t)^\alpha (L_t H_t)^\beta \quad (1.1)$$

- โดยที่ Y คือ มูลค่าเพิ่มที่แท้จริง
- A คือ ระดับเทคโนโลยี หรือผลิตภาพการผลิตรวม ที่ปรับผลของคุณภาพปัจจัยการผลิตแล้ว
- L คือ จำนวนชั่วโมงการทำงาน
- K คือ อัตราการใช้เครื่องจักร/สินทรัพย์ที่แท้จริง หรือค่าเสื่อมราคาที่แท้จริง
- H คือ คุณภาพของปัจจัยแรงงาน
- Z คือ คุณภาพของปัจจัยทุน

ในกรณีที่ผู้ผลิตแสวงหากำไรสูงสุดภายใต้ตลาดของผลผลิต (Output) และตลาดของปัจจัยการผลิต (Input) แข่งขันสมบูรณ์ (Competitive) จะทำให้ค่าพารามิเตอร์ (Parameter) α และ β สะท้อนถึงสัดส่วนผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต คือ ทุน และแรงงาน ตามลำดับ

กำหนดให้ผลได้ต่อขนาดคงที่ (Constant Return to Scale : CRS) กล่าวคือ การเพิ่ม (ลด) ปัจจัยการผลิตจะทำให้ผลผลิตเพิ่ม (ลด) ในสัดส่วนที่เท่ากัน ทำให้พารามิเตอร์ (Parameter) มีความสัมพันธ์ดังนี้

$$\alpha + \beta = 1 \quad (1.2)$$

ดังนั้น จากสมการ (1) และ (2) สามารถหาค่าผลิตภาพการผลิตโดยรวม (TFP) ได้จากสูตรคำนวณ

$$A_t^{Unadj} = A_t Z_t^\alpha H_t^{1-\alpha} = \frac{Y_t}{K_t^\alpha L_t^{1-\alpha}} \quad (1.3)$$

จัดรูปสมการ (1.3) ใหม่ให้ผลิตภาพการผลิตโดยรวมอยู่ในรูปของส่วนประกอบของผลิตภาพทุนและผลิตภาพแรงงาน คือ

$$A_t^{Unadj} = \frac{Y_t^\alpha}{K_t^\alpha} \frac{Y_t^{1-\alpha}}{L_t^{1-\alpha}} = \left(\frac{Y_t}{K_t} \right)^\alpha \left(\frac{Y_t}{L_t} \right)^{1-\alpha} \quad (1.4)$$

หากประยุกต์แบบจำลองการเจริญเติบโตแบบโซโลว์ (Solow Growth Model) เข้ากับฟังก์ชันการผลิตข้างต้น โดยการหาอนุพันธ์ (Differentiate) เทียบกับเวลา (t) ของสมการ (1.1) จะได้

$$\frac{1}{Y_t} \frac{\partial Y_t}{\partial t} = \left(\frac{1}{A_t} \frac{\partial A_t}{\partial t} \right) + \alpha \left(\frac{1}{K_t} \frac{\partial K_t}{\partial t} \right) + \alpha \left(\frac{1}{Z_t} \frac{\partial Z_t}{\partial t} \right) + \beta \left(\frac{1}{L_t} \frac{\partial L_t}{\partial t} \right) + \beta \left(\frac{1}{H_t} \frac{\partial H_t}{\partial t} \right) \quad (1.5)$$

แทนค่าสมการ (1.2) ใน (1.5) และเขียนใหม่ในรูปอัตราการขยายตัวเป็น

$$y_t = a_t + \alpha(k_t + z_t) + (1 - \alpha)(l_t + h_t) \quad (1.6)$$

ดังนั้น สามารถหาค่าของอัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวม (TFPG) ได้จาก

$$a_t^{Unadj} = a_t + \alpha z_t + (1 - \alpha)h_t = y_t - \alpha k_t - (1 - \alpha)l_t = \alpha[y_t - k_t] + (1 - \alpha)[y_t - l_t] \quad (1.7)$$

โดยการคำนวณหา TFPG ด้วยวิธีแบบจำลอง Solow Growth นี้ ช่วยให้สามารถพิจารณาที่มาของอัตราการขยายตัว (Contribution of Growth) ของมูลค่าเพิ่มได้ว่ามาจากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณปัจจัยการผลิต การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพของปัจจัยการผลิต หรือการเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิตรวมอย่างไร รวมทั้ง สามารถพิจารณาถึงองค์ประกอบของ TFPG ด้วยว่า มีส่วนที่มาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภาพทุนและผลิตภาพแรงงานอย่างละเท่าใด

จากสมการ (1.7) TFPG จะประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพปัจจัยการผลิต คือ คุณภาพปัจจัยทุน (z) และคุณภาพแรงงาน (h) และการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ หรือ TFPG ส่วนเหลือที่รับผลของคุณภาพปัจจัยการผลิตแล้ว รวมถึงยังสามารถแสดงในรูปแบบองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพเฉพาะส่วนของปัจจัยการผลิต ได้แก่ ผลิตภาพทุน และผลิตภาพแรงงาน ได้เช่นกัน

สำหรับวิธีการหาค่าพารามิเตอร์ α และ β สามารถทำได้ 2 แบบ คือ **1) การอาศัยข้อสมมติพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์** ของลักษณะผู้ผลิตและตลาดที่กล่าวมาข้างต้น จะทำให้ค่าพารามิเตอร์ α และ β เท่ากับผลตอบแทนต่อการใช้จ่ายการผลิตขั้นต้น ซึ่งในที่นี้คือ สัดส่วนผลตอบแทนต่อปัจจัยทุนและแรงงานตามลำดับ จึงสามารถใช้ข้อมูลโครงสร้างต้นทุนการใช้จ่ายการผลิตทุนและแรงงานของแต่ละหน่วยธุรกิจในการกำหนดค่าพารามิเตอร์ได้ และ **2) การใช้วิธีการทางเศรษฐมิติ** เป็นการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นตรง (Linear Regression) โดยการเขียนสมการ (3.1) ในรูปแบบลอการิทึมฐานธรรมชาติ (Natural Logarithm : ln) คือ

$$\ln Y_t = \ln A_t + \alpha(\ln K_t + \ln Z_t) + \beta(\ln L_t + \ln H_t) \quad (1.8)$$

แทนค่าสมการ (1.2) ใน (1.8) และจัดรูปใหม่จะได้

$$\ln Y_t - (\ln L_t + \ln H_t) = \ln A_t + \alpha[(\ln K_t + \ln Z_t) - (\ln L_t + \ln H_t)] \quad (1.9)$$

จากสมการ (1.9) สามารถใช้เป็นสมการในการประมาณหาค่าพารามิเตอร์ α และค่าพารามิเตอร์ $\beta = (1 - \alpha)$ โดยวิธีการนี้จำเป็นต้องใช้ชุดข้อมูลของหน่วยธุรกิจ หรือชุดข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างในสาขาการผลิตให้สามารถเป็นไปตามข้อสมมติทางสถิติด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ ในการศึกษาภายใต้โครงการจะใช้วิธีการหาสัดส่วนผลตอบแทนต่อปัจจัยทุน หรือค่าพารามิเตอร์ α ทั้ง 2 วิธีร่วมกัน โดยคำนวณจากโครงสร้างต้นทุนค่าเสื่อมราคาและค่าตอบแทนแรงงาน ประกอบกับการนำเอาค่าประมาณพารามิเตอร์จากแบบจำลองเศรษฐมิติมาควบคุมความผันผวนและช่วยแก้ไขปัญหาค่าความผิดปกติของข้อมูลสัดส่วนผลตอบแทนต่อปัจจัยทุนจากกลุ่มตัวอย่าง

1.2 แนวทางการคำนวณตัวชี้วัดผลประกอบการที่สำคัญ

การวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตโดยรวม จะอาศัยทั้งปัจจัยภายนอก (External Factors) และปัจจัยภายใน (Internal Factors) จากตัวชี้วัดผลประกอบการด้านต่าง ๆ ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตภาพการผลิตรวมที่เกิดขึ้น ตัวเลขในวงเล็บหลังตัวชี้วัดแสดงถึงข้อคำถามในแบบแจ้งข้อมูลการประกอบกิจการโรงงาน (รายปี) ที่มีข้อมูลของตัวชี้วัดนั้น โดยสามารถแบ่งกลุ่มตัวชี้วัดเบื้องต้นออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) **ภาวะตลาด** เป็นกลุ่มตัวชี้วัดสะท้อนปัจจัยภายนอกที่ส่งผลโดยตรงกับผลประกอบการและความผันผวนทางธุรกิจในระยะสั้น ได้แก่ อัตราการเติบโตของยอดขาย และสัดส่วนมูลค่าการส่งออก โดยมีวิธีการคำนวณ คือ
 - **อัตราการเติบโตของยอดขาย (2.5.2)** บ่งบอกถึงภาวะธุรกิจและรายได้ของสถานประกอบการ หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงภาวะธุรกิจและตลาดที่ดี (แย่) รวมถึงมีรายได้สูงขึ้น (ลดลง) ตัวชี้วัดนี้จึงยิ่งมีค่ามากยิ่งดี
 - **อัตราการเติบโตของการส่งออก (2.5.3)** สะท้อนถึงภาวะธุรกิจในต่างประเทศของสถานประกอบการ หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงความสามารถด้านการแข่งขันและภาวะธุรกิจส่งออกและเชื่อมโยงกับตลาดโลกสูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยิ่งมีค่ามากยิ่งดี
- 2) **คุณภาพของปัจจัยการผลิต** เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงศักยภาพและความสามารถในการดำเนินงานของปัจจัยการผลิตพื้นฐาน คือ ปัจจัยแรงงาน และปัจจัยทุน ตัวอย่างเช่น สัดส่วนแรงงานวิชาชีพ และแรงงานฝีมือต่อแรงงานทั้งหมด สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมต่อแรงงานทั้งหมด สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี และสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรที่มีรูปแบบอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ เป็นต้น โดยมีวิธีการคำนวณ คือ
 - **สัดส่วนแรงงานมีฝีมือต่อแรงงานรวม** แสดงถึงคุณภาพของแรงงานด้านทักษะ โดยเป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านคุณภาพปัจจัยแรงงาน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะสะท้อนถึงคุณภาพของแรงงานสูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยิ่งมีค่ามากยิ่งดี

$$\frac{\text{จำนวนแรงงานบริหาร (2.4.8)} + \text{จำนวนแรงงานฝ่ายผลิตที่มีฝีมือ (2.4.9)}}{\text{จำนวนแรงงานรวม (2.4.8 + 2.4.9 + 2.4.10)}} \times 100$$

- *สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงาน* บ่งบอกถึง คุณภาพของแรงงานด้านทักษะและความรู้ โดยเป็น องค์ประกอบของ TFP ทางด้านคุณภาพปัจจัยแรงงาน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงแรงงาน ได้มีการพัฒนาทักษะและความรู้สูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งขึ้นดี

$$\frac{\text{จำนวนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (2.4.7)}}{\text{จำนวนแรงงานรวม (2.4.8 + 2.4.9 + 2.4.10)}} \times 100$$

- *อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (2.4.6)* แสดงถึงคุณภาพของแรงงานด้านประสบการณ์ โดยเป็น องค์ประกอบของ TFP ทางด้านคุณภาพปัจจัยแรงงาน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึง ประสบการณ์ในการทำงานของแรงงานสูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งขึ้นดี
- *สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี (2.5.8)* บ่งบอกถึง คุณภาพของ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีใหม่และมีสภาพการใช้งานที่อยู่ในสภาพดี โดยเป็น องค์ประกอบของ TFP ทางด้านคุณภาพปัจจัยทุน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพ ของปัจจัยทุนสูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งขึ้นดี

$$\frac{\text{มูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี}}{\text{มูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ทั้งหมด (สุทธิ)}} \times 100$$

- *สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีรูปแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ (2.5.9)* แสดงถึง คุณภาพของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินงานมาก โดยเป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านคุณภาพปัจจัยทุน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงศักยภาพ ในการดำเนินงานของปัจจัยทุนสูง (ต่ำ) จึงมีค่ามากยิ่งขึ้นดี

$$\frac{\text{มูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีรูปแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ}}{\text{มูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ทั้งหมด (สุทธิ)}} \times 100$$

- 3) **การบริหารจัดการ** เป็นกลุ่มตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงลักษณะและความสามารถในการดำเนินงานด้านการผลิต และการขาย อาทิ สัดส่วนการผลิตในรูปแบบ OBM และ ODM สัดส่วนการจำหน่ายผ่าน E-Commerce และอัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อแรงงาน โดยมีวิธีการคำนวณ คือ

- *สัดส่วนของยอดขาย OBM และ ODM* แสดงถึงความสามารถในการออกแบบและจัดการ แปรนดสินค้าของตนเอง หากมีค่าสูง (ต่ำ) สะท้อนว่ามีความสามารถในการผลิตมาก (น้อย) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งขึ้นดี

$$\text{สัดส่วนการผลิตแบบ ODM (2.1.2)} + \text{สัดส่วนการผลิตแบบ OBM (2.1.3)}$$

- *สัดส่วนของยอดขาย E-Commerce (2.2)* แสดงถึงการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ประโยชน์ในการขายและดำเนินงาน หากมีค่าสูง (ต่ำ) สะท้อนว่ามีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศมาก (น้อย) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งขึ้นดี

- **สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน** บ่งบอกถึงความเข้มข้นของจากการใช้ที่ดิน อาคาร เครื่องจักรและอุปกรณ์ โดยเป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านการบริหารจัดการในการใช้ปัจจัยทุนเมื่อเทียบกับปัจจัยแรงงาน หากมีค่าสูง (ต่ำ) แสดงถึง การใช้ที่ดิน อาคาร เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการดำเนินงานและบริหารจัดการมาก (น้อย) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งดี

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ) (2.8.4)

จำนวนแรงงานรวม (2.4.8 + 2.4.9 + 2.4.10)

รวมถึงการบริหารจัดการสะท้อนจากความสามารถในการควบคุมต้นทุนและสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขาย และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย เป็นต้น โดยมีวิธีการคำนวณ คือ

- **สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนรวม**

ต้นทุนวัตถุดิบ (2.6.1)

$$\frac{\text{ต้นทุนวัตถุดิบ (2.6.1)}}{(\text{ต้นทุนการผลิตรวม (2.6)} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวม (2.7.1)} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย (2.7.2)})} \times 100$$

- **สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนรวม**

ค่าตอบแทนแรงงานรวม (2.6.6 + 2.7.1.6)

$$\frac{\text{ค่าตอบแทนแรงงานรวม (2.6.6 + 2.7.1.6)}}{(\text{ต้นทุนการผลิตรวม (2.6)} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวม (2.7.1)} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย (2.7.2)})} \times 100$$

- **สัดส่วนต้นทุนรวมต่อยอดขาย** เป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านการบริหารจัดการด้านต้นทุน หากมีค่าสูง (ต่ำ) แสดงถึง มีต้นทุนสูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่าน้อยยิ่งดี

$$\frac{(\text{ต้นทุนการผลิตรวม (2.6)} + \text{ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวม (2.7.1)} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย (2.7.2)})}{\text{มูลค่าการจำหน่ายสินค้าและบริการรวมต่อปี (2.5.2)}} \times 100$$

- **สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย** เป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านการบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า หากมีค่าสูง (ต่ำ) แสดงถึง การสร้างมูลค่าเพิ่มได้มาก (น้อย) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งดี

มูลค่าเพิ่ม

$$\frac{\text{มูลค่าเพิ่ม}}{\text{มูลค่าการจำหน่ายสินค้าและบริการรวมต่อปี (2.5.2)}} \times 100$$

โดยที่ มูลค่าเพิ่ม = มูลค่าการจำหน่ายสินค้าและบริการรวมต่อปี

- + มูลค่าการเปลี่ยนแปลงของสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง (ปลายงวด - ต้นงวด)
- ต้นทุนวัตถุดิบรวม
- ต้นทุนวัสดุที่ใช้ในการหีบห่อสินค้า
- ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงาน ที่ใช้ในการผลิต
- ต้นทุนค่าน้ำดิบ/น้ำประปา ที่ใช้ในการผลิต

- ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์/เครื่องจักร (ที่ไม่ใช่ตัดค่าเสื่อม)
- ต้นทุนค่าจ้างเหมาจ่ายที่จ่ายให้ผู้ประกอบการอื่น โดยผู้จ้างจัดหาวัตถุดิบให้
- ค่าธรรมเนียมที่จ่ายสำหรับแรงงานเช่า
- ต้นทุนซื้อสินค้าสำเร็จรูปมาเพื่อจำหน่ายต่อ
- ดอกเบี้ยจ่าย
- ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวมทั้งหมด
- + ค่าตอบแทนแรงงานฝ่ายขายและบริหาร
- + ค่าเช่า
- + หนี้สูญ
- + ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน

เป็นส่วนประกอบของมูลค่าเพิ่ม จึงต้องบวกกลับเข้ามา

เป็นค่าใช้จ่าย/ต้นทุนทางการเงินที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ

นอกจากนี้ การบริหารจัดการทางการเงินยังสามารถสะท้อนถึงสถานะและความเสี่ยงทางการเงินด้านสภาพคล่องและด้านการก่อหนี้ อาทิ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนหนี้สิน และอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

- อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (*Current Ratio*) สะท้อนถึง สถานะสภาพคล่องของกิจการ โดยเป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านการเงิน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงสภาพคล่องที่สูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งดี

$$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน (2.8.1.1)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน (2.8.2.1)}}$$

- อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (*Debt Ratio*) บ่งบอกถึง ภาวะเสี่ยงของธุรกิจอันมาจากขนาดของการก่อหนี้ โดยเป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านการเงิน หากมีค่าสูง (ต่ำ) แสดงถึงความเสี่ยงทางการเงินด้านหนี้สินมาก (น้อย) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่าน้อยยิ่งดี

$$\frac{\text{หนี้สินรวม (2.8.2)}}{\text{สินทรัพย์รวม (2.8.1)}}$$

- อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (*D/E Ratio*) แสดงถึง ความเสี่ยงจากการพึ่งพาเงินกู้ยืม โดยเป็นองค์ประกอบของ TFP ทางด้านการเงิน หากมีค่าสูง (ต่ำ) จะสะท้อนถึงความเสี่ยงทางการเงินด้านหนี้สินมาก (น้อย) ตัวชี้วัดนี้จึงยังมีค่าน้อยยิ่งดี

$$\frac{\text{หนี้สินรวม (2.8.2)}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (2.8.3)}}$$

4) **นวัตกรรม** เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงศักยภาพในการดำเนินกิจการด้านนวัตกรรมและระดับของเทคโนโลยี อาทิ สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขาย พิจารณาถึงการให้ความสำคัญในการดำเนินการและความสามารถทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม หากตัวชี้วัดเหล่านี้มีค่าสูง (ต่ำ) จะบ่งชี้ถึงระดับเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการที่สูง (ต่ำ) รวมถึง ศักยภาพในการยกระดับรูปแบบการดำเนินงานและกระบวนการผลิตที่สูง (ต่ำ) ตัวชี้วัดกลุ่มนี้จึงยังมีค่ามากยิ่งดี

- สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา

$$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา (2.7.1.3)}}{\text{มูลค่าการจำหน่ายสินค้าและบริการรวมต่อปี (2.5.2)}} \times 100$$

1.3 แนวทางการคำนวณค่าเฉลี่ยของภาคอุตสาหกรรมและสาขาการผลิตของตัวชี้วัดผลผลิตภาพและผลประกอบการที่สำคัญ

สำหรับการคำนวณค่าของตัวชี้วัดผลผลิตภาพและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรมในระดับภาพรวมอุตสาหกรรมและสาขาการผลิตระดับ TSIC 2 หลัก จะอาศัยการเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยอ้างอิงจากโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรมแต่ละด้าน เริ่มจากการคำนวณข้อมูลระดับสถานประกอบการ (Firm-level) และคำนวณค่าเฉลี่ยระดับ TSIC 4 หลัก โดยมีน้ำหนักตามขนาดของกิจการในแต่ละสถานประกอบการ หลังจากนั้นจึงหาค่าเฉลี่ยระดับ TSIC 2 หลัก และภาพรวมอุตสาหกรรม ตามลำดับ โดยกำหนดน้ำหนักของ TSIC 4 และ 2 หลัก จากฐานข้อมูลโครงสร้างของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ได้แก่

ตัวชี้วัด	อ้างอิงน้ำหนักจาก	แหล่งที่มา (หน่วยงาน : ฐานข้อมูล)
มูลค่าเพิ่ม และสัดส่วนผลตอบแทนต่อปัจจัยทุน		
• TSIC 2 หลัก	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ภาคอุตสาหกรรมการผลิต	สศช. : รายได้ประชาชาติของประเทศไทย
• TSIC 4 หลัก	มูลค่าเพิ่ม	สศช. : สัมมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม
จำนวนชั่วโมงการทำงาน	ปริมาณการจ้างงาน	สศช. : สสำรวจภาวะการทำงานของประชากร
มูลค่าการใช้ปัจจัยทุน		
• TSIC 2 หลัก	ค่าเสื่อมราคา	สศช. : ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทย
• TSIC 4 หลัก	ค่าเสื่อมราคา	สศช. : สัมมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม
ภาวะตลาด		
• อัตราการเติบโตของยอดขาย	รายได้	สศช. : สัมมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม
• อัตราการเติบโตของการส่งออก	รายได้	สศช. : สัมมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรม

บทที่ 2

ผลิตภาพการผลิตรวมและผลประกอบการ ของอุตสาหกรรมการผลิตของไทย

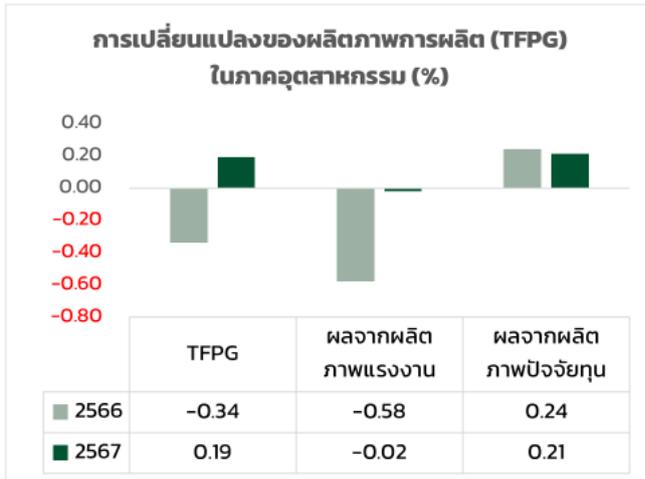
การสำรวจข้อมูลและจัดทำรายงานผลิตภาพและผลประกอบการอุตสาหกรรม ปี 2567 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ทำการวิเคราะห์ผลิตภาพของอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทย ภายใต้การสำรวจกลุ่มตัวอย่างกว่า 3,328 ราย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดผลิตภาพการผลิตที่สำคัญ คือ อัตราการเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวม (TFP Growth: TFPG) สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงระดับความสามารถของผู้ผลิตในการสร้างมูลค่าของสินค้าและผลผลิตให้สูงขึ้นด้วยปัจจัยเชิงคุณภาพต่าง ๆ นอกเหนือจากปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตหลัก (แรงงาน (Labor Contribution) และปัจจัยทุน (Capital Contribution)) โดยหลักการแล้วอัตราการเปลี่ยนแปลงหรืออัตราการเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวม (TFP Growth: TFPG) นี้ เป็นตัวชี้วัดถึงการขยายตัวของมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ที่เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ อาทิ คุณภาพของปัจจัยการผลิต ทั้งคุณภาพของแรงงานและคุณภาพปัจจัยทุน ความสามารถในการบริหารจัดการและมาตรฐานด้านต่าง ๆ ความเสี่ยงด้านการเงิน และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงภาวะตลาดและปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การสร้างมูลค่าเพิ่มและการดำเนินธุรกิจ

ในการวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรม จะพิจารณาทั้งในภาพรวมของอุตสาหกรรมการผลิต และในระดับสาขาการผลิตสำคัญที่มีมูลค่าเพิ่มสูงสุด 16 อันดับแรก โดยครอบคลุมสัดส่วนมูลค่าเพิ่มถึงร้อยละ 70.1 ของมูลค่าเพิ่มของภาคอุตสาหกรรมการผลิต ประกอบด้วย TSIC 10 การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร TSIC 29 การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง TSIC 19 การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม TSIC 26 การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ TSIC 221 การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง TSIC 222 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก TSIC 20 การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี TSIC 23 การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ TSIC 11 การผลิตเครื่องตีพิมพ์ TSIC 27 การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า TSIC 24 การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน TSIC 28 การผลิตเครื่องจักรกล TSIC 25 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ TSIC 321 การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ TSIC 350 การผลิตเครื่องมือทางการแพทย์ TSIC 30 การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่น ๆ

2.1 สรุปผลการวิเคราะห์

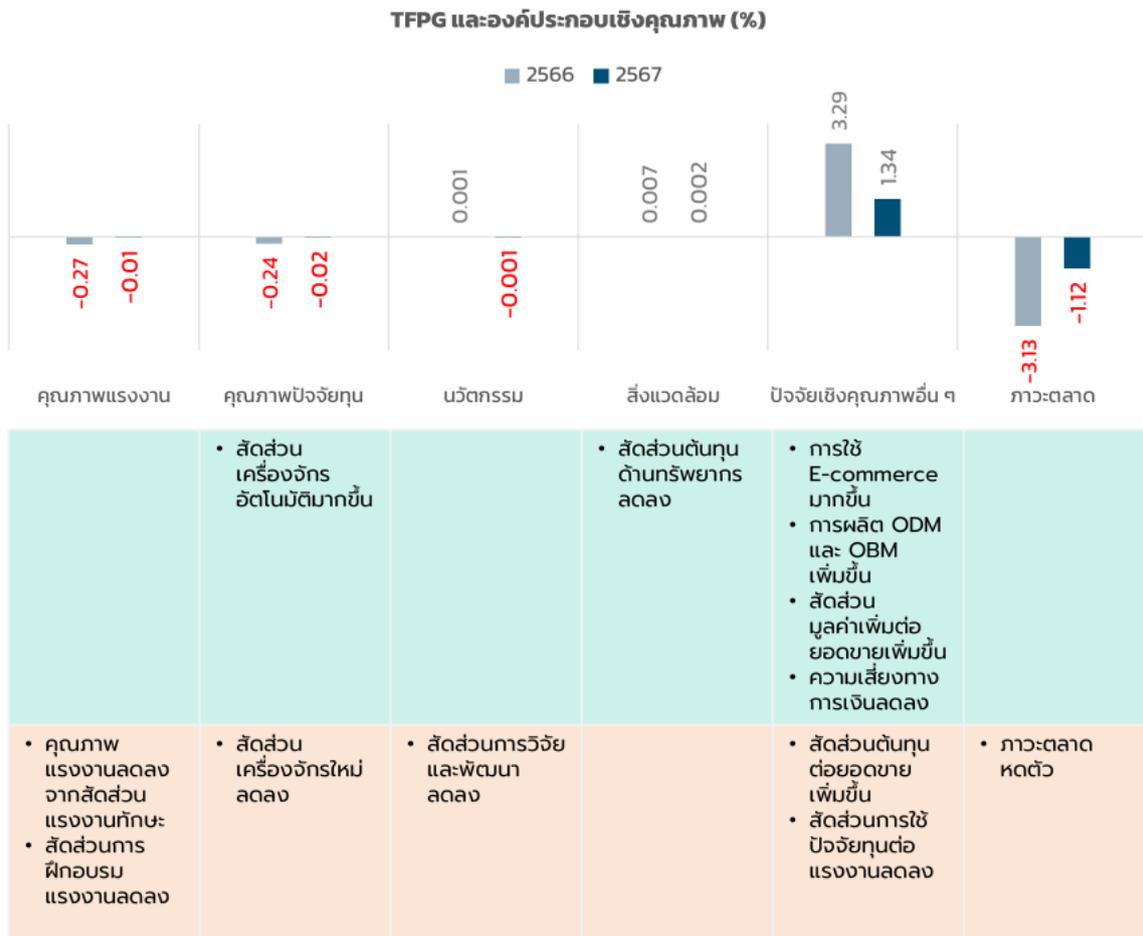
ผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม ปี 2567

TFPG ปรับดีขึ้นในปี 2567 สอดคล้องกับผลิตภาพทุนที่เติบโต ส่วนผลิตภาพแรงงานยังหดตัว โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะการลงทุนและการเพิ่มขึ้นของต้นทุน

- เศรษฐกิจในประเทศยังขยายตัวจากการใช้จ่ายของภาคเอกชนและภาครัฐ รวมถึงภาคบริการการท่องเที่ยว อย่างไรก็ดี การลงทุนยังคงมีสัญญาณชะลอตัว
- ผู้ประกอบการปรับตัว โดยการนำ E-Commerce มาใช้ประกอบกิจการ และให้ความสำคัญกับการผลิตแบบ ODM และ OBM มากขึ้น ประกอบกับใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น รวมถึงมีความเสี่ยงทางการเงินลดลง
- อย่างไรก็ตาม การประกอบกิจการของภาคอุตสาหกรรมยังเผชิญความท้าทายจากภาวะตลาดชะลอตัว สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายสูงขึ้น และมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมลดลง รวมถึงการพัฒนาแรงงานลดลง

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตหดตัวจากปีก่อน แต่เริ่มมีสัญญาณดีขึ้น มีความสามารถในการผลิตปรับดีขึ้น ส่วนปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตลดลงทั้งปัจจัยทุนและแรงงานลดลง โดยในปี พ.ศ. 2567 มูลค่าเพิ่มหดตัวร้อยละ 0.23 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2566 เป็นผลมาจากปริมาณปัจจัยการผลิตทั้งปัจจัยทุนและแรงงานหดตัวร้อยละ 0.31 และ 0.11 ตามลำดับ ในขณะที่ ความสามารถในการผลิตหรือผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ขยายตัวร้อยละ 0.19 ดังแสดงรายละเอียดในแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 : บัญชีการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรม และตัวชี้วัดสำคัญ

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-0.23	-0.11	-0.31	0.19	-0.02	0.21
2566	-2.52	-0.87	-1.31	-0.34	-0.58	0.24

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก					
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	นวัตกรรม	ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	0.19	-0.01	-0.02	-0.001	0.002	1.34	-1.12
2566	-0.34	-0.27	-0.24	0.001	0.007	3.29	-3.13

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

หมายเหตุ : ผลการคำนวณตัวชี้วัดมูลค่าเพิ่ม มูลค่าการใช้ปัจจัยทุน TFPG และภาวะตลาด อยู่ในรูปแบบมูลค่าที่แท้จริง (Real Term) โดยมีการปรับลดผลของอัตราเงินเฟ้อแล้ว

สำหรับความสามารถในการผลิต หรือผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ที่เพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ. 2567 เป็นผลมาจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้นร้อยละ 1.34 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการผลิตในรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น และมีการใช้ E-Commerce มากขึ้น ประกอบกับมีมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีความเสี่ยงทางการเงินลดลง นอกจากนี้ ปัจจัยด้านความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยังปรับดีขึ้นร้อยละ 0.002 จากสัดส่วนต้นทุนด้านทรัพยากรที่ลดลง แต่ยังคงมีความเสี่ยงจากสัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง อีกทั้ง ต้นทุนต่อยอดขายเพิ่มขึ้น ในขณะที่ คุณภาพของปัจจัยทุนลดลงร้อยละ 0.02 เป็นผลมาจากการลดลงของสัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์ใหม่ แม้ว่าจะมีสัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์อัตโนมัติเพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านคุณภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.01 ตามสัดส่วนแรงงานทักษะและสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมที่ลดลง รวมถึงปัจจัยด้านนวัตกรรมลดลงร้อยละ 0.001 โดยมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาลดลง และสำหรับปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อ TFP โดยมีภาวะตลาดหดตัวร้อยละ 1.12 ตามยอดขายในประเทศเป็นสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเชิงคุณภาพทั้งภายในและภายนอกทั้งหมดข้างต้น ส่งผลให้ศักยภาพในการผลิตของปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.21 สะท้อนถึงการใช้ปัจจัยทุนยังมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นต่อเนื่องตามการบริหารจัดการและคุณภาพปัจจัยทุนที่ปรับดีขึ้น ขณะที่ ผลผลิตภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.02

เมื่อพิจารณาการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและ TFP โดยจำแนกกลุ่มผู้ประกอบการพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มี TFP ส่งสัญญาณปรับดีขึ้นและสาขาการผลิตส่วนใหญ่อยู่ในสถานะที่ดี มีมูลค่าเพิ่มและความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ในขณะที่ สาขาการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว ได้แก่ สิ่งทอ ยาง แร่โลหะ อิเล็กทรอนิกส์ และอัญมณีและเครื่องประดับ ตลอดจนกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่ และผู้ประกอบการในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคกลาง

ตารางที่ 2.1 : การจำแนกกลุ่มผู้ผลิตตามการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและ TFP ปี พ.ศ. 2567

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว	กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว
<ul style="list-style-type: none"> • ภาพรวมอุตสาหกรรมการผลิต • ขนาดกิจการ : - • ภูมิภาค : ภาคตะวันออก (รวมถึงพื้นที่ EEC) และภาคตะวันตก • สาขาการผลิต : ยาสูบ ยา ยานยนต์ และชิ้นส่วนขนส่งอื่น ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ขนาดกิจการ : ขนาดกลาง และขนาดเล็ก • ภูมิภาค : ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ • สาขาการผลิต : อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนังไม้ กระดาษ ปิโตรเลียม พลาสติก เคมี โลหะมูลฐาน โลหะประดิษฐ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกล และเฟอร์นิเจอร์
กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว	กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว
<ul style="list-style-type: none"> • ขนาดกิจการ : ขนาดใหญ่ • ภูมิภาค : กรุงเทพฯ และปริมณฑล และ ภาคกลาง • สาขาการผลิต : สิ่งทอ ยาง แร่โลหะ อิเล็กทรอนิกส์ และอัญมณีและเครื่องประดับ 	<ul style="list-style-type: none"> • ขนาดกิจการ : - • ภูมิภาค : - • สาขาการผลิต : เครื่องมือแพทย์

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

2.2 โครงสร้างอุตสาหกรรม

ผลการสำรวจผลผลิตภาพการผลิตและผลประกอบการของอุตสาหกรรมการผลิตในปี พ.ศ. 2567 อาศัยข้อมูลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างภาคสนามทั้งหมด 3,328 ราย ครอบคลุมมูลค่าขายอดขายของประชากรในภาคอุตสาหกรรมการผลิตจากข้อมูลสำมะโนอุตสาหกรรมร้อยละ 70.1 และครอบคลุมอุตสาหกรรมการผลิตในระดับความละเอียด TSIC 2 หลัก จำนวน 22 สาขา ซึ่งสาขาที่มีจำนวนตัวอย่างมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (TSIC 10) และการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (TSIC 22) และการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี (TSIC 20) มีจำนวน 933 317 และ 271 ตัวอย่าง ตามลำดับ

หากจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของจำนวนแรงงานและรายได้ พบว่า ผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดใหญ่ (Large Enterprise: L) มีจำนวน 1,645 ตัวอย่าง (คิดเป็นร้อยละ 49.43 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด) รองลงมาเป็นกิจการขนาดกลาง (Medium Enterprise: M) จำนวน 761 ตัวอย่าง (คิดเป็นร้อยละ 22.87 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด) และกิจการขนาดเล็ก (Small Enterprise: S) จำนวน 922 ตัวอย่าง (คิดเป็นร้อยละ 27.70 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างในเชิงพื้นที่พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีจำนวน 1,408 ตัวอย่าง (คิดเป็นร้อยละ 42.31 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด) รองลงมา คือ ภาคตะวันออกมีจำนวน 795 ตัวอย่าง (คิดเป็นร้อยละ 23.89 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 287 ตัวอย่าง (คิดเป็นร้อยละ 8.62 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด) ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 : โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่างจากการสำรวจภาคสนาม

(ก) จำแนกตามสาขาการผลิต และขนาด

TSIC	สัดส่วนความครอบคลุมของยอดขายประชากร: Coverage (%)	ขนาดของกิจการ (ราย)							
		L	สัดส่วน (%)	M	สัดส่วน (%)	S	สัดส่วน (%)	รวม	สัดส่วน (%)
10	อาหาร	462	13.88	203	6.1	268	8.05	933	28.03
11	เครื่องดื่ม	63	1.89	9	0.27	45	1.35	117	3.51
12	ยาสูบ	6	0.18	2	0.06	1	0.03	9	0.27
13	สิ่งทอ	57	1.71	56	1.68	85	2.55	198	5.94
14	เครื่องนุ่งห่ม	25	0.75	31	0.93	41	1.23	97	2.91
15	เครื่องหนัง	26	0.78	27	0.81	28	0.84	81	2.43
16	ไม้	18	0.54	6	0.18	8	0.24	32	0.96
17	กระดาษ	77	2.31	35	1.05	33	0.99	145	4.35
19	ปิโตรเลียม	14	0.42	0	0	1	0.03	15	0.45
20	เคมี	162	4.87	62	1.86	47	1.41	271	8.14
21	ยา	29	0.87	17	0.51	10	0.3	56	1.68
22	ยางและพลาสติก	160	4.81	72	2.16	85	2.55	317	9.52
23	แร่โลหะ	115	3.46	60	1.8	80	2.4	255	7.66
24	โลหะมูลฐาน	38	1.14	6	0.18	12	0.36	56	1.68
25	โลหะประดิษฐ์	62	1.86	41	1.23	29	0.87	132	3.96

TSIC	สัดส่วนความครอบคลุมของยอดขายประชากร: Coverage (%)	ขนาดของกิจการ (ราย)								
		L	สัดส่วน (%)	M	สัดส่วน (%)	S	สัดส่วน (%)	รวม	สัดส่วน (%)	
26	อิเล็กทรอนิกส์	75.3	58	1.74	13	0.39	14	0.42	85	2.55
27	เครื่องใช้ไฟฟ้า	91.5	78	2.34	29	0.87	24	0.72	131	3.93
28	เครื่องจักรกล	61.0	34	1.02	21	0.63	16	0.48	71	2.13
29	ยานยนต์	57.5	79	2.37	23	0.69	26	0.78	128	3.84
30	ชิ้นส่วนขนส่งอื่น	95.2	18	0.54	7	0.21	7	0.21	32	0.96
31	เฟอร์นิเจอร์	59.9	24	0.72	15	0.45	31	0.93	70	2.10
32	สินค้าอื่น	54.2	40	1.2	26	0.78	31	0.93	97	2.91
รวม		70.1	1,645	49.43	761	22.87	922	27.70	3,328	100

(ข) จำแนกตามพื้นที่

พื้นที่	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)
กรุงเทพและปริมณฑล	1,408	42.31
เหนือ	199	5.98
ตะวันออกเฉียงเหนือ	287	8.62
ตะวันออก	795	23.89
กลาง	286	8.59
ตะวันตก	166	4.99
ใต้	187	5.62
รวม	3,328	100.00

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

2.3 ผลิตภาพการผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมการผลิต

เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ. 2567 ขยายตัวต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในรูปแบบมูลค่าที่แท้จริงเติบโตร้อยละ 2.5 มีปัจจัยสนับสนุนมาจากการส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้น การใช้จ่ายอุปโภคและการลงทุนของภาครัฐที่ขยายตัวแรงขึ้น รวมถึงการบริโภคของภาคเอกชนยังเติบโตอย่างต่อเนื่องจากปีก่อน อีกทั้ง ภาคการท่องเที่ยวยังฟื้นตัวต่อเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจไทยยังเผชิญกับปัจจัยเสี่ยง คือ การลงทุนภาคเอกชนปรับตัวลดลง รวมความผันผวนของเศรษฐกิจและการเงินโลก ทำให้การส่งออกไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ภาระหนี้สินภาคเอกชนอยู่ในระดับสูงและเผชิญกับมาตรฐานสินเชื่อที่เข้มงวดมากขึ้น

ในด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาคการค้าและบริการ ยังคงขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยเติบโตร้อยละ 3.9 ตามแรงหนุนจากธุรกิจการท่องเที่ยว ส่วนภาพรวมภาคอุตสาหกรรมกลับมาขยายตัวร้อยละ 0.9 แต่อุตสาหกรรมการผลิตยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่และหดตัว 0.5 ขณะที่ ภาคเกษตรกรรมหดตัวร้อยละ 1.1

ตารางที่ 2.3 : บัญชีการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรม

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลผลิตภาพแรงงาน	ผลผลิตภาพทุน
2567	-0.23	-0.11	-0.31	0.19	-0.02	0.21
2566	-2.52	-0.87	-1.31	-0.34	-0.58	0.24

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก					
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	นวัตกรรม	ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	0.19	-0.01	-0.02	-0.001	0.002	1.34	-1.12
2566	-0.34	-0.27	-0.24	0.001	0.007	3.29	-3.13

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

หมายเหตุ : ผลการคำนวณตัวชี้วัดมูลค่าเพิ่ม มูลค่าการใช้ปัจจัยทุน TFPG และภาวะตลาด อยู่ในรูปแบบมูลค่าที่แท้จริง (Real Term) โดยมีการปรับลดผลของอัตราเงินเฟ้อแล้ว

ในปี พ.ศ. 2567 ภาพรวมของกิจการในอุตสาหกรรมการผลิตมีมูลค่าเพิ่มหดตัวร้อยละ 0.23 เป็นผลมาจากการใช้ปัจจัยทุนและจำนวนชั่วโมงการทำงานที่ลดลง โดยคิดเป็นร้อยละ 0.31 และ 0.11 เมื่อเทียบกับปีก่อน ตามลำดับ ขณะที่ ความสามารถในการผลิตของกิจการที่สะท้อนผ่านผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ขยายตัวร้อยละ 0.19 โดยเกิดจากปัจจัยด้านความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้นร้อยละ 0.002 และ 1.34 ตามลำดับ ในขณะที่ ปัจจัยด้านคุณภาพของปัจจัยทุนและแรงงาน รวมถึงปัจจัยด้านนวัตกรรม ลดลงร้อยละ 0.02 0.01 และ 0.001 ตามลำดับ นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อ TFP โดยภาวะตลาดหดตัวร้อยละ 1.12 ซึ่งมีตัวชี้วัดผลประกอบการที่ส่งผลกระทบต่อ TFP ดังนี้

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ TFP ได้แก่

- **รูปแบบการผลิตและขายพัฒนามากขึ้น** มีสัดส่วนการผลิตในรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการขายผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้นทำให้สัดส่วนยอดขาย E-commerce เพิ่มขึ้น ในขณะที่ สัดส่วนใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่อแรงงานลดลง
- **สร้างมูลค่าสินค้าได้มากขึ้น** สะท้อนจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น
- **ความเสี่ยงทางการเงินลดลง** มีอัตราส่วนสภาพคล่องเพิ่มขึ้น รวมถึงอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ลดลงเล็กน้อยเช่นกัน
- **ความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมดีขึ้น** มีสัดส่วนต้นทุนเชื้อเพลิง พลังงาน และการใช้น้ำต่อต้นทุนทั้งหมดลดลง

ในขณะที่ ผลประกอบการภาคอุตสาหกรรมที่ส่งสัญญาณชะลอตัวและส่งผลกระทบต่อการขายตัวของ TFP ประกอบด้วย

- **ภาวะตลาดถดถอย** โดยเฉพาะยอดขายในประเทศหดตัว
- **คุณภาพปัจจัยทุนลดลง** มีการลงทุนในเครื่องจักรอุปกรณ์ใหม่ชะลอลง ทำให้สัดส่วนเครื่องจักรใหม่อายุไม่เกิน 5 ปี ลดลง ถึงแม้ว่ามีสัดส่วนการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น
- **คุณภาพแรงงานลดลง** โดยมีสัดส่วนแรงงานทักษะและวิชาชีพลดลง รวมถึงสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมต่อแรงงานทั้งหมดลดลง
- **ต้นทุนเพิ่มขึ้น** สะท้อนจากสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขายสูงขึ้น โดยเป็นผลจากต้นทุนการผลิตเป็นสำคัญ
- **ศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมลดลง** มีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่อยอดขายปรับลดลงเล็กน้อย

ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเชิงคุณภาพทั้งภายในและภายนอกทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ความสามารถในการผลิตของปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.21 แต่ยังมีข้อจำกัดในการส่งเสริมปัจจัยเชิงคุณภาพแรงงาน จึงทำให้ผลิตภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.02

ตารางที่ 2.4 : ตัวชี้วัดผลประกอบการของภาคอุตสาหกรรมการผลิต

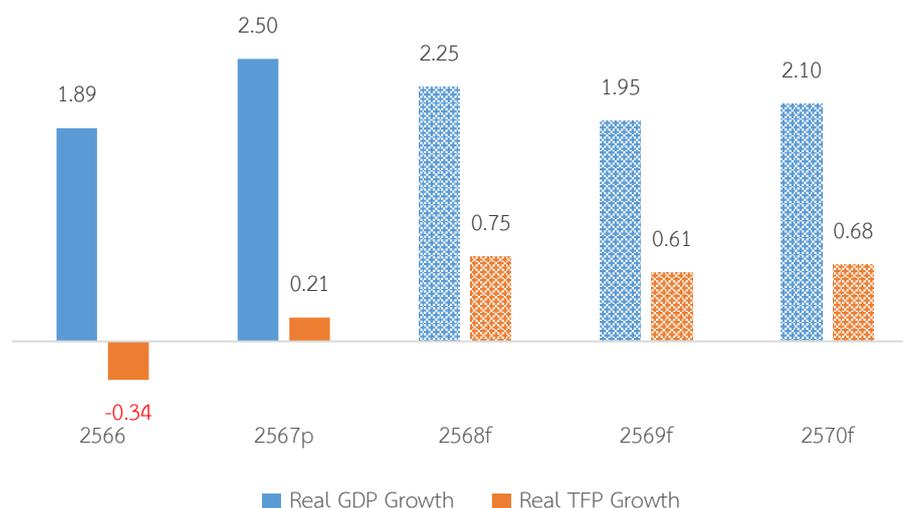
ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (ร้อยละ)	-0.47	-6.68
การเติบโตของการส่งออก (ร้อยละ)	3.80	-3.52
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (ร้อยละ)	75.59	75.61
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (ร้อยละ)	25.96	26.66
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	36.46	36.84
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ)	9.89	10.38
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ (ร้อยละ)	30.39	30.01
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วน E-Commerce (ร้อยละ)	2.15	2.04
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (ร้อยละ)	26.83	26.31
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.65	1.70
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (ร้อยละ)	77.28	76.99
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (ร้อยละ)	69.16	68.71
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (ร้อยละ)	7.84	8.01
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (ร้อยละ)	24.18	23.98
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (ร้อยละ)	86.87	86.94
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	5.09	5.14

ตัวชี้วัด	2567	2566
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.80	1.75
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.43	0.43
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.51	0.52
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขาย (ร้อยละ)	0.08	0.09

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

สำหรับการเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวม (TFPG) ของไทยในระยะข้างหน้ามีแนวโน้มปรับดีขึ้น แต่จะชะลอลงในระยะยาวตามทิศทาง การเติบโตของเศรษฐกิจไทย รวมถึงปัจจัยเชิงคุณภาพมีแนวโน้มเติบโต ในอัตราชะลอลงเช่นกัน ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังอยู่ในระดับต่ำ โดยผลประมาณการ TFPG ในปี พ.ศ. 2568 และ 2569 จะเท่ากับร้อยละ 0.75 และ 0.61 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การเติบโตทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มปรับ เข้าสู่ระดับศักยภาพ (Potential Output Growth) ในระยะยาว ซึ่งจะสนับสนุนให้ TFP ภาคอุตสาหกรรม ปรับดีขึ้น โดยมีสมมุติฐานในการประมาณการดังนี้

แผนภาพที่ 2.2 : ผลประมาณการ TFPG และสมมุติฐาน ปี พ.ศ. 2568-2570

ตัวแปรทางเศรษฐกิจและปัจจัยคุณภาพของภาคอุตสาหกรรมการผลิต	อัตราการเปลี่ยนแปลง หรือการเปลี่ยนแปลง (% ต่อปี)		
	2568	2569	2570
การเติบโตของ GDP ¹	2.25	1.95	2.10
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป ¹	0.45	0.70	0.58
สัดส่วนแรงงานทักษะ ²	0.36	0.36	0.36
สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงาน ³	1.17	1.22	1.27
สัดส่วนเครื่องจักรใหม่ ⁴	0.02	0.02	0.02
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ ⁴	0.17	0.17	0.18
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน ⁵	1.00	1.00	1.00
สัดส่วนการนำเข้าวัตถุดิบชั้นกลาง ²	0.003	0.003	0.003

ตัวแปรทางเศรษฐกิจและปัจจัยคุณภาพของภาคอุตสาหกรรมการผลิต	อัตราการเปลี่ยนแปลง หรือการเปลี่ยนแปลง (% ต่อปี)		
	2568	2569	2570
สัดส่วนการส่งออก ²	0.04	0.04	0.04
สัดส่วนต้นทุนการตลาด ⁵	0.0009	0.0009	0.0009
สัดส่วน E-commerce ⁶	0.70	0.75	0.81
สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขาย ⁵	-0.05	-0.05	-0.05
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย ⁵	0.03	0.03	0.03
อัตราส่วนสภาพคล่อง ⁴	1.00	1.00	1.00
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ⁴	-0.80	-0.80	-0.80
สัดส่วนการลงทุนด้าน R&D ⁷	0.0005	0.0005	0.0005
สัดส่วนต้นทุนพลังงานและเชื้อเพลิง ⁸	-0.004	-0.004	-0.004

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประมาณการ ณ กันยายน 2568

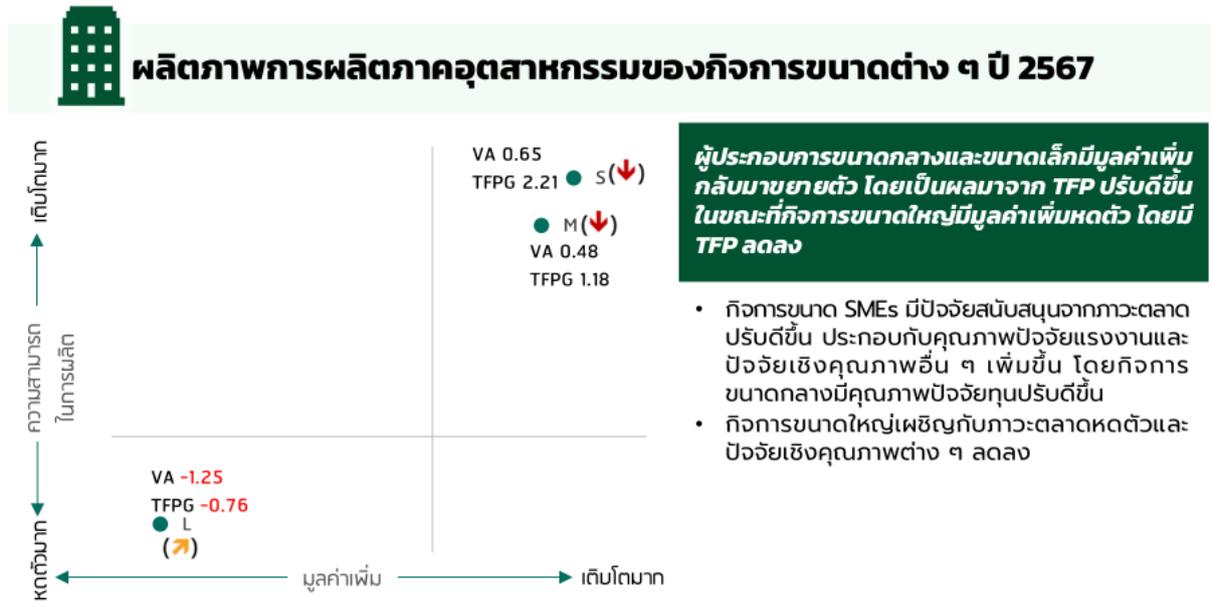
หมายเหตุ : อัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจประมวลผลจากผลประมาณการ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี พ.ศ. 2563-2567 จากหน่วยงาน ได้แก่ 1 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย 2 ธนาคารแห่งประเทศไทย 3 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน 4 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 5 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย 6 สถาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย 7 สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

2.4 ผลิตภาพการผลิตรวมของผู้ผลิตในแต่ละกลุ่ม

การประเมินสถานะของกิจการในอุตสาหกรรมรายสาขาการผลิตจะใช้เกณฑ์การพิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มและผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรม โดยผลการประเมินสถานะของผู้ประกอบการแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- **กลุ่มสถานะดี** : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว แสดงถึงผู้ประกอบการสามารถสร้างผลผลิตและมีผลประกอบการเพิ่มขึ้น รวมถึงสามารถพัฒนาความสามารถในการผลิตและการปรับปรุงปัจจัยเชิงคุณภาพดีขึ้น
- **กลุ่มสถานะไม่ดี** : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว แสดงถึงผู้ประกอบการสร้างผลผลิตและมีผลประกอบการลดลง รวมถึงมีความสามารถในการผลิตและปัจจัยเชิงคุณภาพแย่ลง
- **กลุ่มแนวโน้มดี** : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ยังขยายตัว แสดงถึงผู้ประกอบการสร้างผลผลิตและมีผลประกอบการลดลง แต่เริ่มมีการปรับปรุงความสามารถในการผลิตและการปรับปรุงปัจจัยเชิงคุณภาพดีขึ้น
- **กลุ่มแนวโน้มไม่ดี** : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว แสดงถึงผู้ประกอบการสร้างผลผลิตและมีผลประกอบการเพิ่มขึ้น แต่เริ่มมีความสามารถในการผลิตและปัจจัยเชิงคุณภาพแย่ลง

2.4.1 จำแนกตามขนาดของกิจการ

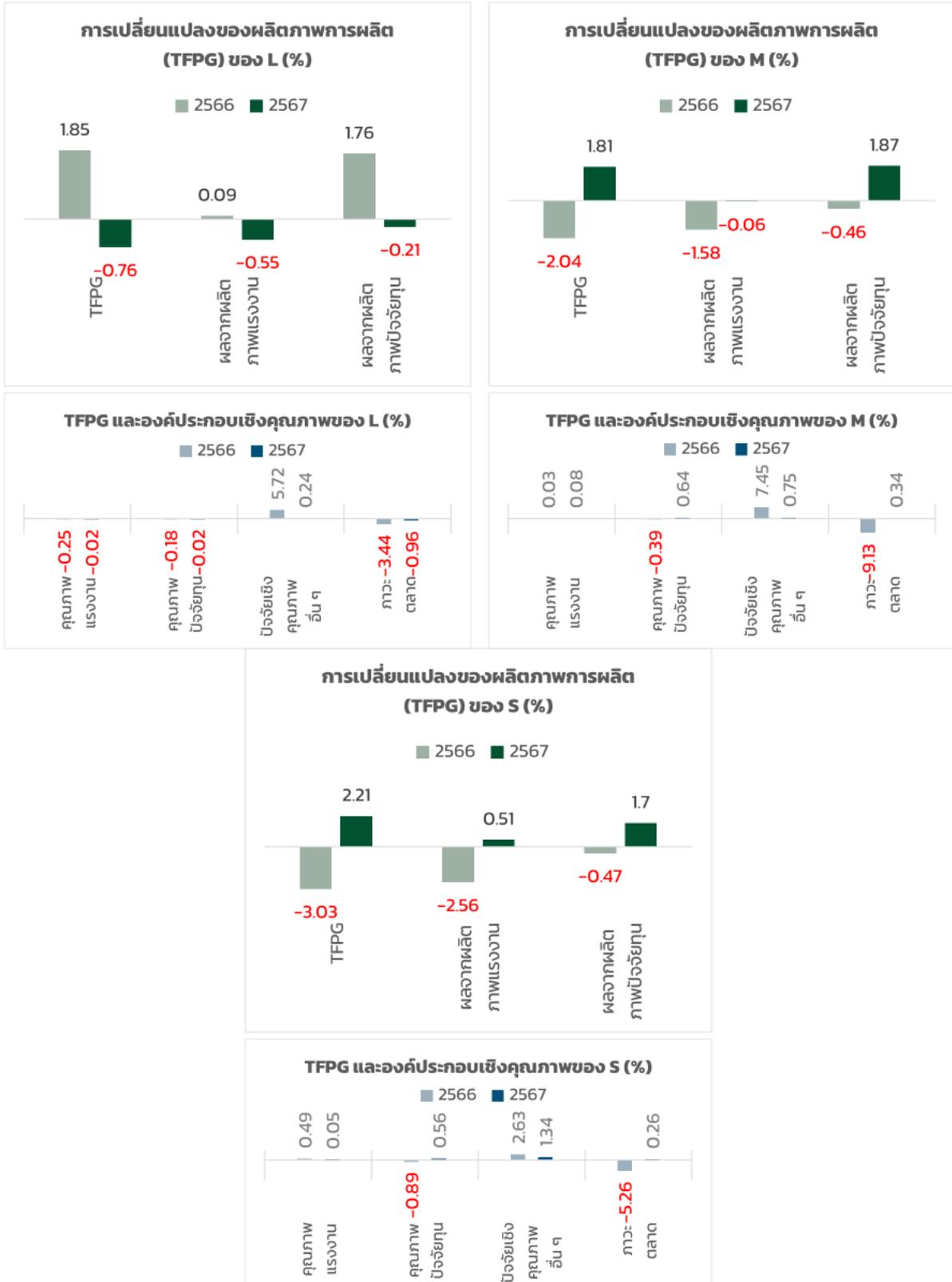

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลผลิตภาพการผลิต

คุณภาพแรงงาน	คุณภาพปัจจัยทุน	ปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ	ภาวะตลาด
<ul style="list-style-type: none"> SME คุณภาพแรงงานดีขึ้นจากสัดส่วนแรงงานทักษะ และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> M คุณภาพปัจจัยทุนดีขึ้น S สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> การใช้ E-commerce มากขึ้น SME การใช้ทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น และต้นทุนลดลง L และ M มีสัดส่วนหนี้สินลดลง L และ S มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น L การผลิตรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น S อัตราส่วนสภาพคล่องเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> SME ภาวะตลาดเติบโต โดยเฉพาะในประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> L คุณภาพแรงงานลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> L สัดส่วนเครื่องจักรใหม่ลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> อัตราส่วนหนี้สินเพิ่มขึ้น L การใช้ทุนต่อแรงงานลดลง และต้นทุนเพิ่มขึ้น M การผลิตรูปแบบ ODM และ OBM ลดลง และมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> L ภาวะตลาดหดตัว

ผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรมของกิจการขนาดต่าง ๆ ปี 2567

หมายเหตุ : L หมายถึง กิจการขนาดใหญ่ M หมายถึง กิจการขนาดกลาง และ S หมายถึง กิจการขนาดเล็ก โดยที่สัญลักษณ์ในเครื่องหมาย () แสดงถึงสถานะในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ สถานะดี (↑) แนวโน้มดี (↗) แนวโน้มไม่ดี (↘) และไม่ดี (↓)

เมื่อเปรียบเทียบผู้ประกอบการที่มีขนาดกิจการต่างกัน พบว่า กิจการขนาดกลางและขนาดเล็กมีมูลค่าเพิ่มกลับมาขยายตัว โดยเป็นผลมาจาก TFP ปรับดีขึ้น แม้ว่าจะมีปริมาณปัจจัยทุนลดลง ขณะที่ กิจการขนาดใหญ่มีมูลค่าเพิ่มหดตัวตามปริมาณปัจจัยการผลิตทั้งแรงงานและปัจจัยทุน รวมถึง TFP ที่ลดลง

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของ TFP ของกิจการขนาด SMEs มีปัจจัยสนับสนุนจากภาวะตลาดปรับดีขึ้น ประกอบกับคุณภาพปัจจัยการผลิต และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ กิจการขนาดใหญ่เผชิญกับภาวะตลาดหดตัวและคุณภาพปัจจัยการผลิตลดลง โดยการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ผลิตภาพปัจจัยการผลิตทั้งผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพทุนของกิจการขนาดเล็กเพิ่มขึ้น ส่วนกิจการขนาดกลางยังมีผลิตภาพปัจจัยทุนปรับดีขึ้น ขณะที่ กิจการขนาดใหญ่มีผลิตภาพของปัจจัยการผลิตลดลง

แผนภาพที่ 2.3 : ผลการวิเคราะห์ผลิตภาพและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรม

ในกรณีจำแนกตามขนาดกิจการ

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ขนาดกิจการ	ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
			แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
						ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
ใหญ่ (L)	2567	-1.25	-0.15	-0.34	-0.76	-0.55	-0.21
	2566	-0.04	-0.11	-1.78	1.85	0.09	1.76
กลาง (M)	2567	0.48	0.38	-1.71	1.81	-0.06	1.87
	2566	-5.33	-1.89	-1.40	-2.04	-1.58	-0.46
เล็ก (S)	2567	0.65	-0.08	-1.48	2.21	0.51	1.70
	2566	-6.47	-1.68	-1.76	-3.03	-2.56	-0.47

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

	ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
			คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
ใหญ่ (L)	2567	-0.76	-0.02	-0.02	0.24	-0.96
	2566	1.85	-0.25	-0.18	5.72	-3.44
กลาง (M)	2567	1.81	0.08	0.64	0.75	0.34
	2566	-2.04	0.03	-0.39	7.45	-9.13
เล็ก (S)	2567	2.21	0.05	0.56	1.34	0.26
	2566	-3.03	0.49	-0.89	2.63	-5.26

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

หมายเหตุ : ผลการคำนวณตัวชี้วัดมูลค่าเพิ่ม มูลค่าการใช้ปัจจัยทุน TFPG และภาวะตลาด อยู่ในรูปแบบมูลค่าที่แท้จริง (Real Term) โดยมีการปรับลดผลของอัตราเงินเฟ้อแล้ว

ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน TFP ของกิจการแต่ละขนาด คือ กิจการทุกขนาดมีการใช้ E-Commerce มากขึ้น และกิจการ SMEs มีภาวะตลาดปรับตัวดีขึ้น คุณภาพแรงงานดีขึ้น มีสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานมากขึ้น และมีต้นทุนต่อยอดขายลดลง นอกจากนี้ กิจการขนาดเล็กยังมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น และกิจการขนาดกลางมีคุณภาพปัจจัยทุนดีขึ้น และมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น ในขณะที่ กิจการขนาดใหญ่มีการพัฒนาการผลิตแบบ ODM และ OBM มากขึ้น และสำหรับกิจการขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น และความเสี่ยงด้านหนี้สินลดลง รวมถึงกิจการขนาดใหญ่และขนาดเล็กยังมีมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น

สำหรับปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่มีผลทางลบต่อ TFP ของกิจการในแต่ละขนาด คือ กิจการขนาดใหญ่และขนาดกลางมีสภาพคล่องลดลง นอกจากนี้ กิจการขนาดใหญ่ยังมีภาวะตลาดหดตัว มีคุณภาพแรงงานลดลง และมีต้นทุนต่อยอดขายสูงขึ้น รวมถึงสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาลดลง และสำหรับกิจการขนาดเล็กมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติลดลง ในขณะที่ กิจการขนาดกลางมีการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง

ตารางที่ 2.5 : ตัวชี้วัดที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรมในกรณีจำแนกตามขนาดกิจการ

ตัวชี้วัด	ใหญ่ (L)		กลาง (M)		เล็ก (S)	
	2567	2566	2567	2566	2567	2566
ภาวะตลาด						
การเติบโตของยอดขาย (ร้อยละ)	-0.22	-5.30	1.81	-14.05	1.69	-8.09
การเติบโตของการส่งออก (ร้อยละ)	2.14	2.98	5.64	3.77	-3.65	-1.23
คุณภาพปัจจัยการผลิต						
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (ร้อยละ)	84.11	84.15	83.89	83.76	61.17	61.09
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (ร้อยละ)	31.63	31.86	16.30	16.16	6.14	6.08
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.28	38.40	39.55	39.65	39.71	39.86
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ)	34.91	35.65	17.21	13.89	11.91	7.83
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ (ร้อยละ)	35.03	34.41	26.15	25.62	28.10	28.88
การบริหารจัดการ						
ด้านการผลิตและการขาย						
สัดส่วน E-Commerce (ร้อยละ)	0.85	0.79	2.74	2.73	1.75	1.51
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (ร้อยละ)	30.94	30.29	21.61	22.21	23.71	23.65
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	2.78	2.91	1.36	1.14	0.56	0.50
ด้านต้นทุน						
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (ร้อยละ)	78.09	77.90	64.36	66.92	59.53	59.81
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (ร้อยละ)	68.82	68.39	61.07	60.76	50.34	50.95
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (ร้อยละ)	8.68	8.97	1.11	1.12	8.35	7.96
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (ร้อยละ)	23.14	23.03	29.34	29.59	36.03	35.53
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (ร้อยละ)	90.45	90.08	78.32	78.90	87.19	87.50
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	3.85	3.84	15.95	17.51	24.82	24.90

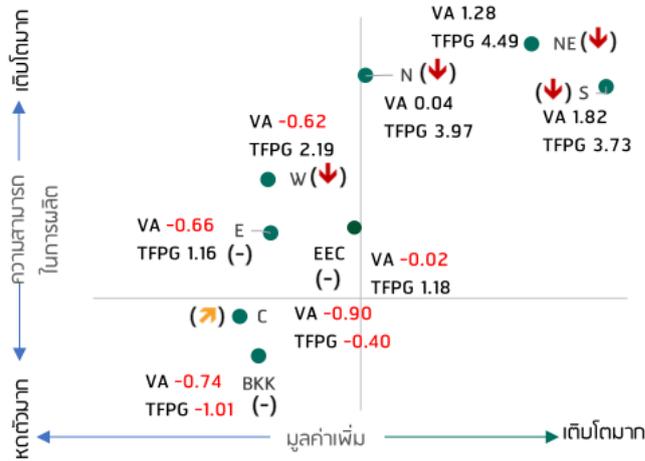
ตัวชี้วัด	ใหญ่ (L)		กลาง (M)		เล็ก (S)	
	2567	2566	2567	2566	2567	2566
ด้านการเงิน						
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.50	1.51	1.05	1.11	2.46	2.41
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.39	0.40	0.42	0.43	0.43	0.43
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.13	1.15	0.71	0.74	1.18	1.12
นวัตกรรม						
สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขาย (ร้อยละ)	0.13	0.14	0.08	0.07	0.06	0.06

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

2.4.2 จำแนกตามภูมิภาค

ผลภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่าง ๆ ปี 2567

ผู้ประกอบการในพื้นที่ภูมิภาคส่วนใหญ่มีมูลค่าเพิ่มหดตัวและมีปริมาณปัจจัยการผลิตลดลง แต่ยังมี TFP ขยายตัวได้ โดยภูมิภาคที่มีมูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว คือ กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคกลาง

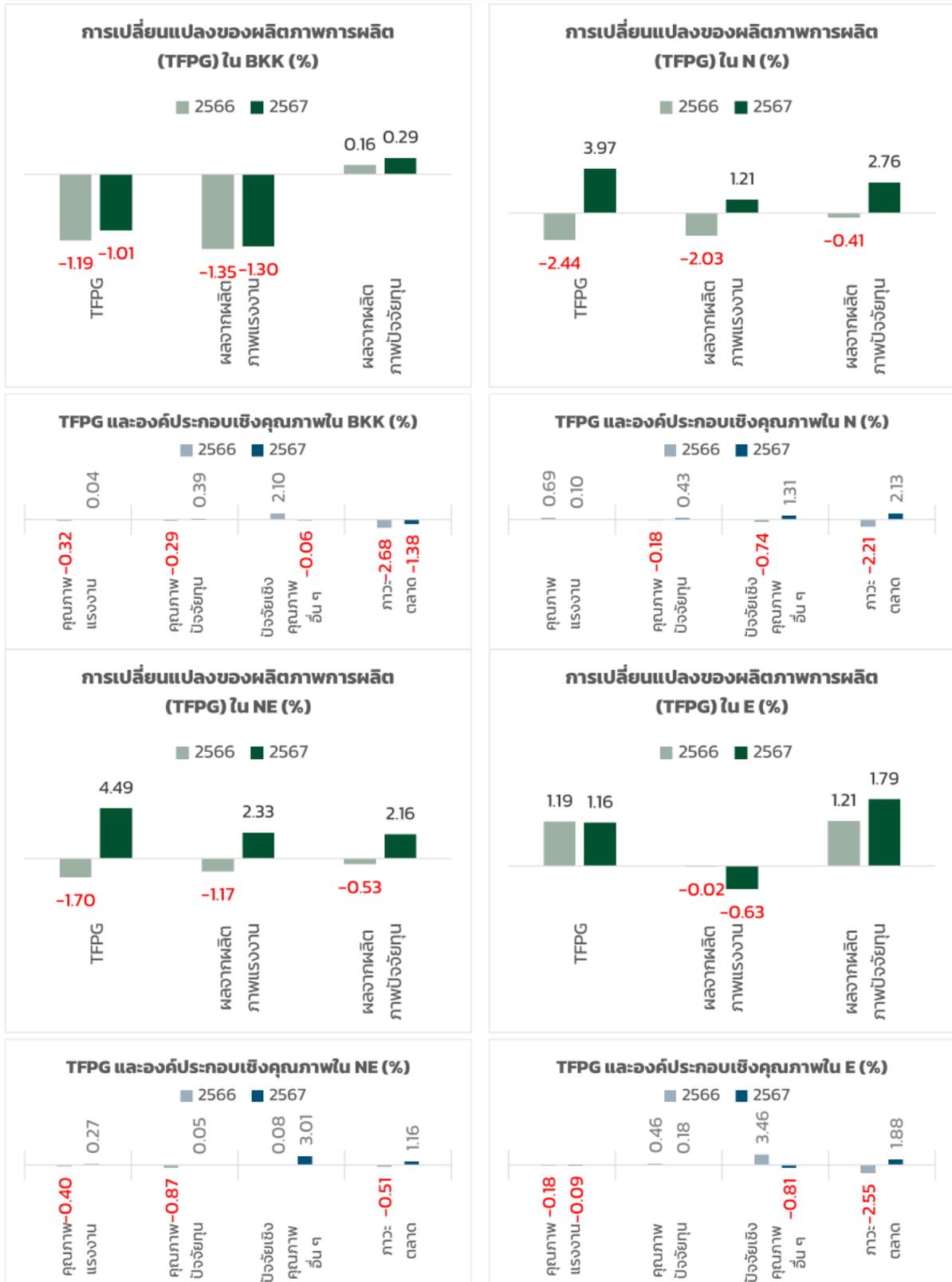
- ภูมิภาคส่วนใหญ่ยังคงมีคุณภาพปัจจัยการผลิตปรับตัวขึ้น ยกเว้นภาคกลาง และภาคตะวันออก เชียงเหนือที่มีคุณภาพปัจจัยทุนลดลง และภาคตะวันออกภาคตะวันตกมีสัดส่วนแรงงานทักษะและวิชาชีพลดลง
- พื้นที่ส่วนใหญ่มีภาวะตลาดหดตัว
- กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคตะวันออก มีปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ลดลง

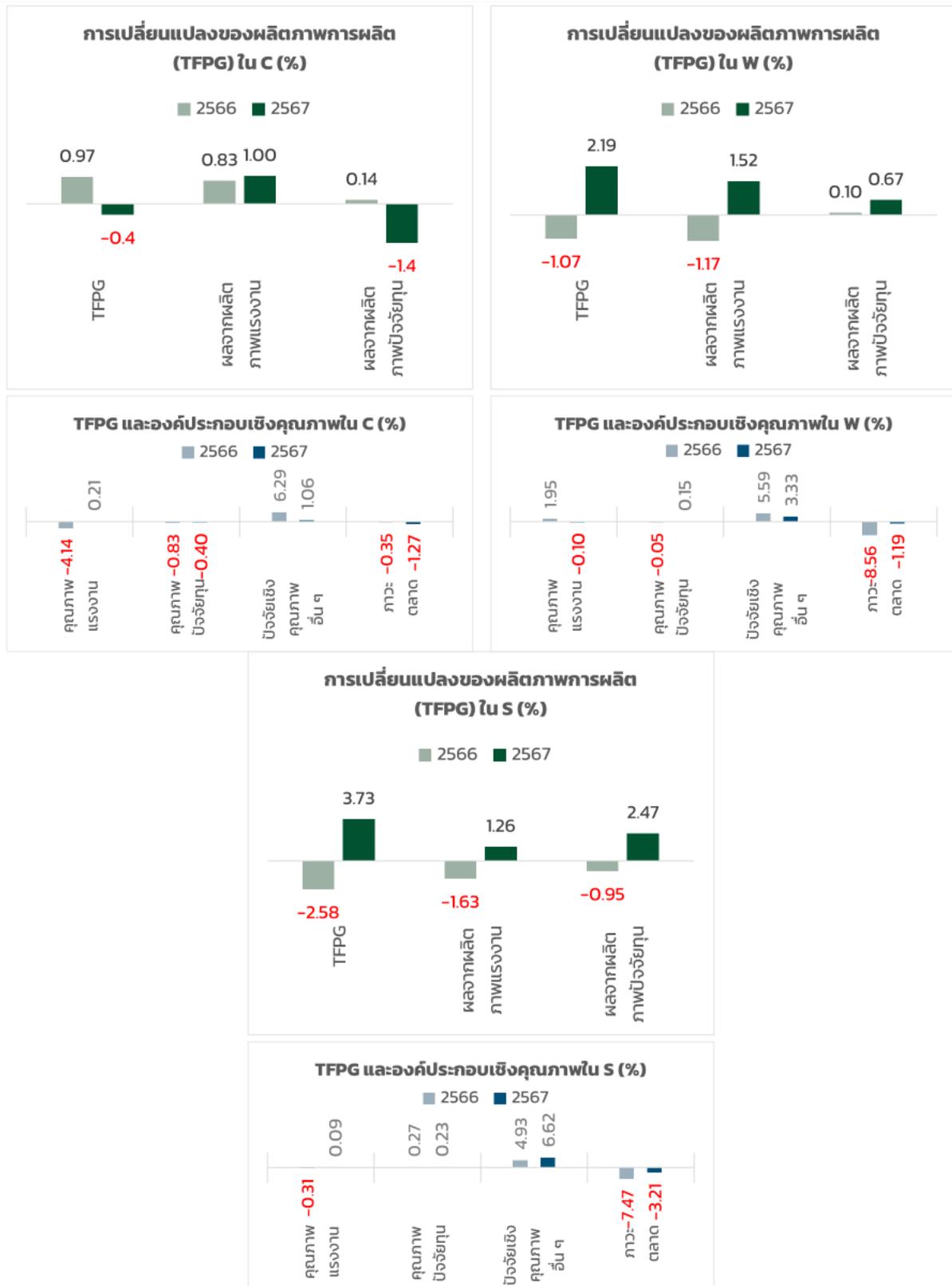
ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลภาพการผลิต

คุณภาพแรงงาน	คุณภาพปัจจัยทุน	ปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ	ภาวะตลาด
<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนแรงงานทักษะเพิ่มขึ้น (ยกเว้น E, W) • BKK, NE, W, S สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น • สัดส่วนเครื่องจักรใหม่เพิ่มขึ้น (ยกเว้น NE, C) 	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วน ODM และ OBM เพิ่มขึ้น (ยกเว้น E, C) • สัดส่วนหนี้สินลดลง (ยกเว้น N, C) • BKK, NE, C, S มีสัดส่วน E-commerce มากขึ้น • N, C, W มีสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานมากขึ้น • W, S สัดส่วนต้นทุนลดลง • BKK สัดส่วนมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • N, NE, E มีภาวะตลาดเติบโต
<ul style="list-style-type: none"> • E, W สัดส่วนแรงงานทักษะลดลง • N, E, C สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • NE, C สัดส่วนเครื่องจักรใหม่ลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนต้นทุนเพิ่มขึ้น (ยกเว้น W, S) • สัดส่วนมูลค่าเพิ่มลดลง (ยกเว้น BKK) • N, E, W มีสัดส่วน E-commerce ลดลง • BKK, NE, E, S มีสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง • N, C สัดส่วนหนี้สินเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • BKK, C, W, S มีภาวะตลาดหดตัว

ผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่าง ๆ ปี 2567

หมายเหตุ : BKK หมายถึง พื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล N หมายถึง ภาคเหนือ NE หมายถึง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ E หมายถึง ภาคตะวันออก C หมายถึง ภาคกลาง W หมายถึงภาคตะวันตก และ S หมายถึงภาคใต้ โดยที่สัญลักษณ์ในเครื่องหมาย () แสดงถึงสถานะในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ สถานะดี (↑) แนวโน้มดี (↗) แนวโน้มไม่ดี (↘) และไม่ดี (↓)

สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการจำแนกรายภูมิภาคแสดงให้เห็นว่า พื้นที่ภูมิภาคส่วนใหญ่มีมูลค่าเพิ่มหดตัว และมีปริมาณปัจจัยการผลิตลดลง แต่ยังมี TFP ขยายตัวได้ โดยภูมิภาคที่มีมูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว คือ กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคกลาง ในขณะที่ ภูมิภาคที่มีทั้งมูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว ได้แก่ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของ TFP ของภูมิภาคต่าง ๆ นี้ เป็นผลมาจากภาวะตลาดและปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญ โดยพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล ภาคกลาง และภาคตะวันตก รวมถึงภาคใต้ มีภาวะตลาดหดตัว นอกจากนี้ กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคตะวันออกยังมีปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ลดลง อย่างไรก็ตาม พื้นที่ภูมิภาคส่วนใหญ่ยังคงมีคุณภาพปัจจัยการผลิตปรับดีขึ้น ยกเว้นภาคกลางที่มีคุณภาพปัจจัยทุนลดลง รวมถึงภาคตะวันออก และภาคตะวันตกที่มีปัจจัยคุณภาพแรงงานลดลง ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ผลผลิตภาพปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นในเกือบทุกพื้นที่ ยกเว้นภาคกลางที่มีผลผลิตภาพปัจจัยทุนลดลง ในขณะที่ พื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล และภาคตะวันออกมีผลผลิตภาพแรงงานลดลง

**แผนภาพที่ 2.4 : ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพและผลประกอบการภาคอุตสาหกรรม
ในกรณีจำแนกตามภูมิภาค**

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ภูมิภาค	ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
			แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
						ผลผลิตภาพ แรงงาน	ผลผลิตภาพทุน
กรุงเทพฯและ ปริมณฑล	2567	-0.74	0.83	-0.56	-1.01	-1.30	0.29
	2566	-3.84	-1.06	-1.59	-1.19	-1.35	0.16
เหนือ	2567	0.04	-1.19	-2.74	3.97	1.21	2.76
	2566	-4.33	-0.53	-1.36	-2.44	-2.03	-0.41
ตะวันออก เฉียงเหนือ	2567	1.28	-1.52	-1.69	4.49	2.33	2.16
	2566	-3.09	-0.79	-0.60	-1.70	-1.17	-0.53
ตะวันออก	2567	-0.66	0.25	-2.07	1.16	-0.63	1.79
	2566	-0.64	-0.34	-1.49	1.19	-0.02	1.21
กลาง	2567	-0.90	-1.50	1.00	-0.40	1.00	-1.40
	2566	-2.52	-2.31	-1.18	0.97	0.83	0.14
ตะวันตก	2567	-0.62	-1.94	-0.87	2.19	1.52	0.67
	2566	-2.56	-0.38	-1.11	-1.07	-1.17	0.10
ใต้	2567	1.82	-0.21	-1.70	3.73	1.26	2.47
	2566	-3.18	-0.47	-0.13	-2.58	-1.63	-0.95

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ภูมิภาค	ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
			คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
กรุงเทพและ ปริมณฑล	2567	-1.01	0.04	0.39	-0.06	-1.38
	2566	-1.19	-0.32	-0.29	2.10	-2.68
เหนือ	2567	3.97	0.10	0.43	1.31	2.13
	2566	-2.44	0.69	-0.18	-0.74	-2.21
ตะวันออก เฉียงเหนือ	2567	4.49	0.27	0.05	3.01	1.16
	2566	-1.70	-0.40	-0.87	0.08	-0.51
ตะวันออก	2567	1.16	-0.09	0.18	-0.81	1.88
	2566	1.19	-0.18	0.46	3.46	-2.55
กลาง	2567	-0.40	0.21	-0.40	1.06	-1.27
	2566	0.97	-4.14	-0.83	6.29	-0.35
ตะวันตก	2567	2.19	-0.10	0.15	3.33	-1.19
	2566	-1.07	1.95	-0.05	5.59	-8.56
ใต้	2567	3.73	0.09	0.23	6.62	-3.21
	2566	-2.58	-0.31	0.27	4.93	-7.47

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวก.)

หมายเหตุ : ผลการคำนวณตัวชี้วัดมูลค่าเพิ่ม มูลค่าการใช้ปัจจัยทุน TFPG และภาวะตลาด อยู่ในรูปแบบมูลค่าที่แท้จริง (Real Term) โดยมีการปรับลดผลของอัตราเงินเฟ้อแล้ว

สำหรับปัจจัยสำคัญสนับสนุน TFP ในแต่ละภูมิภาค คือ คุณภาพปัจจัยการผลิตดีขึ้นในเกือบทุกพื้นที่ โดยเฉพาะด้านคุณภาพปัจจัยทุนจากทั้งสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ และสัดส่วนเครื่องจักรใหม่ (ยกเว้นภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) รวมถึงคุณภาพแรงงานมีสัดส่วนแรงงานทักษะและวิชาชีพเพิ่มขึ้น (ยกเว้นภาคตะวันออก และภาคตะวันตก) และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานเพิ่มขึ้น (ยกเว้นภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคกลาง) รวมถึงพื้นที่ส่วนใหญ่มีการพัฒนารูปแบบการผลิตและการขายดีขึ้น โดยมีสัดส่วน E-Commerce มากขึ้น (ยกเว้นภาคตะวันออก ภาคเหนือ และภาคตะวันตก) และสัดส่วนการผลิตแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น (ยกเว้นภาคกลาง และภาคตะวันออก) และความเสี่ยงจากการกีดกันตลาด (ยกเว้นภาคกลาง และภาคเหนือ) รวมถึงสภาพคล่องเพิ่มขึ้น (ยกเว้นภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้) ในขณะที่ กรุงเทพและปริมณฑล สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายมากขึ้น รวมทั้งภาคเหนือและภาคกลางมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น

สำหรับปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ TFP ในแต่ละภูมิภาค คือ มีการสร้างมูลค่าเพิ่มลดลงในเกือบทุกพื้นที่ (ยกเว้นกรุงเทพและปริมณฑล) ต้นทุนต่อยอดขายเพิ่มขึ้น (ยกเว้นภาคตะวันตก และภาคใต้) และพื้นที่ส่วนใหญ่มีภาวะตลาดหดตัว (ยกเว้น ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ขณะที่ ภาคตะวันออกและภาคเหนือยังมีสภาพคล่องลดลง ส่วนภาคกลางและภาคเหนือมีการกีดกันมากขึ้น

ตารางที่ 2.6 : ตัวชี้วัดที่สำคัญของภาคอุตสาหกรรมในกรณีจำแนกตามภูมิภาค

ตัวชี้วัด	กรุงเทพฯ และ ปริมณฑล		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ตะวันออก	
	2567	2566	2567	2566	2567	2566	2567	2566
ภาวะตลาด								
การเติบโตของยอดขาย (ร้อยละ)	-0.88	-4.13	4.62	-3.41	3.10	-0.78	4.23	-3.92
การเติบโตของการส่งออก (ร้อยละ)	3.26	0.93	0.12	2.52	-0.94	11.66	12.08	6.43
คุณภาพปัจจัยการผลิต								
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงาน วิชาชีพ (ร้อยละ)	73.94	73.88	69.21	69.04	56.61	56.18	80.07	80.23
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (ร้อยละ)	24.34	24.33	25.75	27.11	24.99	24.54	33.44	33.65
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.39	38.43	40.20	40.40	38.77	39.40	38.05	38.26
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ)	14.87	14.39	6.58	4.75	4.34	5.20	10.91	10.67
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรอัตโนมัติและ กึ่งอัตโนมัติ (ร้อยละ)	39.76	38.09	15.58	15.23	13.57	12.46	32.40	31.79
การบริหารจัดการ								
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>								
สัดส่วน E-Commerce (ร้อยละ)	0.86	0.58	0.11	4.52	3.45	2.58	0.41	0.46
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (ร้อยละ)	37.75	36.99	22.60	21.95	11.92	11.73	27.54	27.59
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้าน บาท/คน)	1.20	1.27	1.45	1.17	0.74	0.77	2.48	2.72
<u>ด้านต้นทุน</u>								
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (ร้อยละ)	77.88	77.46	58.93	58.53	67.40	66.93	72.82	72.52
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (ร้อยละ)	65.93	66.21	57.69	61.40	62.04	60.71	69.25	68.75
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและ บริหารต่อยอดขาย (ร้อยละ)	10.91	11.21	5.22	2.22	4.36	5.68	3.81	3.98
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (ร้อย ละ)	22.05	22.02	30.62	34.92	27.02	27.79	23.44	23.92
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการ ผลิต (ร้อยละ)	89.72	90.21	91.57	87.52	88.46	88.92	87.79	87.99
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุน ทั้งหมด (ร้อยละ)	6.91	6.77	13.92	15.21	7.84	8.08	3.33	3.39
<u>ด้านการเงิน</u>								
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.48	1.40	2.41	2.63	2.43	2.27	1.46	1.48
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.43	0.45	0.32	0.32	0.43	0.46	0.34	0.37
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.78	0.85	0.60	0.60	9.32	10.92	0.54	0.60

ตัวชี้วัด	กรุงเทพฯ และ		เหนือ		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ตะวันออก	
	ปริมณฑล							
	2567	2566	2567	2566	2567	2566	2567	2566
นวัตกรรม								
สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขาย (ร้อยละ)	0.16	0.16	0.08	0.07	0.03	0.03	0.05	0.06

ตัวชี้วัด	กลาง		ตะวันตก		ใต้	
	2567	2566	2567	2566	2567	2566
ภาวะตลาด						
การเติบโตของยอดขาย (ร้อยละ)	-0.71	-0.54	-0.58	-13.17	-3.94	-3.75
การเติบโตของการส่งออก (ร้อยละ)	2.73	3.01	2.84	-13.73	4.58	4.26
คุณภาพปัจจัยการผลิต						
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (ร้อยละ)	69.99	69.60	80.56	80.71	70.36	70.29
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (ร้อยละ)	36.72	36.80	24.59	23.82	47.99	48.05
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	37.39	37.53	38.52	38.53	40.54	40.47
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน 5 ปี (ร้อยละ)	9.92	12.36	11.54	11.48	2.08	1.72
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ (ร้อยละ)	39.22	38.56	18.02	17.15	12.58	13.32
การบริหารจัดการ						
ด้านการผลิตและการขาย						
สัดส่วน E-Commerce (ร้อยละ)	1.39	0.52	3.41	3.44	0.47	0.58
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (ร้อยละ)	22.28	0.01	26.30	0.02	21.73	21.53
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	4.71	2.63	1.50	1.48	5.01	4.80
ด้านต้นทุน						
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (ร้อยละ)	83.52	83.35	74.11	74.74	81.38	81.23
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (ร้อยละ)	75.15	74.91	63.24	63.93	76.05	75.84
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (ร้อยละ)	6.37	6.47	8.24	8.15	6.94	7.01
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (ร้อยละ)	17.97	19.40	34.03	34.45	17.48	17.84
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (ร้อยละ)	87.11	87.19	73.48	73.93	80.92	80.77

ตัวชี้วัด	กลาง		ตะวันตก		ใต้	
	2567	2566	2567	2566	2567	2566
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (ร้อยละ)	3.81	3.74	8.90	8.95	3.98	4.07
ด้านการเงิน						
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.49	2.33	2.26	2.11	1.01	1.00
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.31	0.30	0.27	0.29	0.53	0.52
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.43	0.41	0.32	0.34	1.15	1.10
นวัตกรรม						
สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขาย (ร้อยละ)	0.05	0.03	0.09	0.09	0.01	0.01

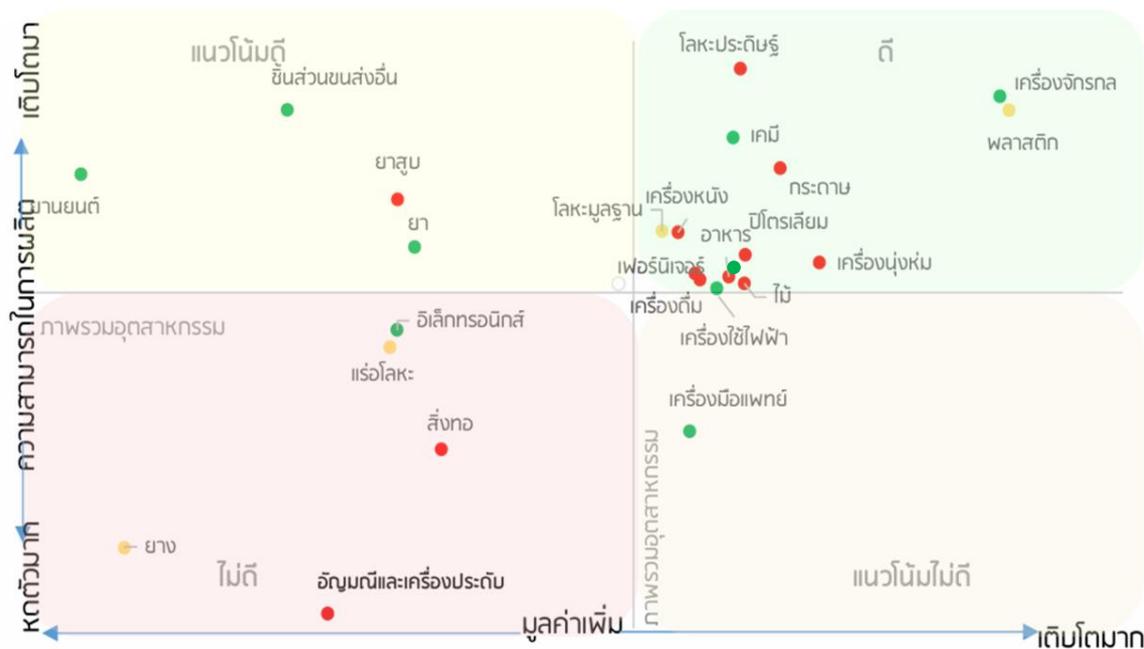
ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

2.4.3 จำแนกตามสาขาการผลิต

ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตในภาพรวมมีสัญญาณหดตัว แต่สาขาการผลิตส่วนใหญ่ยังมีสถานะที่ดี โดยมีความสามารถในการผลิตปรับดีขึ้น และอุตสาหกรรมที่มียังมี TFP เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสาขาการผลิตที่มีเทคโนโลยีต่ำที่มีภาวะตลาดที่ขยายตัว และกลุ่มเทคโนโลยีสูงที่มีปัจจัยคุณภาพอื่น ๆ ปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง ไม้ กระดาษ ปิโตรเลียม พลาสติก เคมี โลหะมูลฐาน โลหะประดิษฐ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกล และเฟอร์นิเจอร์ ในขณะที่ กลุ่มสาขาการผลิตที่มีสถานะไม่ดี มีมูลค่าเพิ่ม และ TFP หดตัว คือ สิ่งทอ แร่โลหะ และอิเล็กทรอนิกส์ เป็นผลจากภาวะตลาดเป็นสำคัญ ส่วนยางและอัญมณี และเครื่องประดับเกิดจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับลดลง

สำหรับการวิเคราะห์ถึงผลิตภาพการผลิตรวมในรายสาขาการผลิตได้นำเอาระดับเทคโนโลยีของสาขาการผลิตต่าง ๆ มาช่วยในการจัดกลุ่ม เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงความแตกต่างในแต่ละสาขาอุตสาหกรรมได้มากยิ่งขึ้น โดยอาศัยหลักเกณฑ์การแบ่งระดับของเทคโนโลยีในแต่ละสาขาการผลิตของ OECD¹ ที่จัดกลุ่มระดับเทคโนโลยีโดยพิจารณาความเข้มข้นของการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อมูลค่าการผลิต และการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อมูลค่าเพิ่ม

แผนภาพที่ 2.5 : การจำแนกกลุ่มสาขาการผลิตตามการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและ TFP ปี พ.ศ. 2567

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
 หมายเหตุ : สีเขียว หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีระดับเทคโนโลยีปานกลางสูงและสูง สีเหลือง หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีระดับเทคโนโลยีปานกลาง และสีแดง หมายถึง อุตสาหกรรมที่มีระดับเทคโนโลยีต่ำ

¹ OECD (2016) ทดสอบข้อมูลของกลุ่มประเทศสมาชิกและกลุ่มประเทศตลาดใหม่ในปี ค.ศ. 2011 โดยพบว่ากลุ่มเทคโนโลยีปานกลางสูงและสูง จะมีสัดส่วน R&D ต่อมูลค่าเพิ่มมากกว่าร้อยละ 6.00 กลุ่มเทคโนโลยีปานกลางมีสัดส่วน R&D ต่อมูลค่าเพิ่มมากกว่าร้อยละ 1.90 แต่น้อยกว่า 6.00 และกลุ่มเทคโนโลยีต่ำมีสัดส่วน R&D ต่อมูลค่าเพิ่มต่ำกว่าร้อยละ 1.90

หากพิจารณาเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์กับการเติบโตของมูลค่าเพิ่ม และ TFP จะสามารถแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสถานะแตกต่างกันได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่อยู่ในสถานะที่ดี :

โดยสาขาการผลิตในกลุ่มนี้มีมูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว ได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง ไม้ กระดาษ ปิโตรเลียม พลาสติก เคมี โลหะมูลฐาน โลหะประดิษฐ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรกล และเฟอร์นิเจอร์ โดยมีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน TFP ได้แก่ **ภาวะตลาดขยายตัว** (ยกเว้นโลหะมูลฐาน ปิโตรเลียม และเฟอร์นิเจอร์) โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงและปานกลาง รวมทั้งยังมีการใช้ **E-Commerce** (เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องดื่ม และโลหะประดิษฐ์) และ**การผลิตแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น** (เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องดื่ม และเครื่องนุ่งห่ม) สำหรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงมีการพัฒนาสัดส่วนแรงงานทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งส่วนใหญ่มีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น (ยกเว้นเครื่องจักรกล) และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีปานกลางยังมีการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายได้มากขึ้น รวมถึงมีสัดส่วนการก่อกำเนิดลดลง ในขณะที่ อุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีต่ำส่วนใหญ่มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น มีต้นทุนต่อยอดขายลดลง แต่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง สำหรับปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อ TFP ได้แก่ **สัดส่วนเครื่องจักรใหม่ลดลง** (ยกเว้นเคมี เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง และกระดาษ) และมี**สัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง** (ยกเว้นเครื่องจักร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง และกระดาษ) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงและปานกลาง และสำหรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสูงและต่ำยังมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง (ยกเว้นเครื่องจักร ไม้ และเฟอร์นิเจอร์) อีกทั้ง อุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีต่ำส่วนใหญ่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง

TSIC	Sector	มูลค่าเพิ่ม	TFPG	TSIC	Sector	มูลค่าเพิ่ม	TFPG	TSIC	Sector	มูลค่าเพิ่ม	TFPG
20	เคมี (↗)	1.63	3.72	10	อาหาร (↓)	1.42	0.32	16	ไม้	1.74	0.18
28	เครื่องจักรกล (↓)	6.20	4.90	11	เครื่องดื่ม (↓)	1.03	0.21	17	กระดาษ (↗)	2.40	2.97
27	เครื่องใช้ไฟฟ้า (↓)	1.51	0.01	14	เครื่องนุ่งห่ม (↓)	2.99	0.67	19	ปิโตรเลียม (-)	2.24	1.12
222	พลาสติก (-)	6.15	3.94	15	เครื่องหนัง (↓)	0.74	1.52	25	โลหะประดิษฐ์ (↓)	1.77	5.25
24	โลหะมูลฐาน (↓)	0.49	1.60					31	เฟอร์นิเจอร์ (↓)	1.01	0.34

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ในเครื่องหมาย () แสดงถึงสถานะในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ สถานะดี (↗) แนวโน้มดี (↘) แนวโน้มไม่ดี (↘) และไม่ดี (↓)

2) กลุ่มสถานะแนวโน้มดี :

โดยสาขาการผลิตในกลุ่มนี้มีมูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว โดยส่วนใหญ่เป็นสาขาการผลิตที่มีระดับเทคโนโลยีสูง ได้แก่ ยา ยานยนต์ และชิ้นส่วนขนส่งอื่น ๆ และสาขาการผลิตเทคโนโลยีต่ำ คือ ยาสูบ โดยได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ ภาวะตลาดหดตัวค่อนข้างมาก มีต้นทุนต่อยอดขายเพิ่มขึ้น (ยกเว้นยา) และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง รวมถึงมีสัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง (ยกเว้นชิ้นส่วนขนส่งอื่น ๆ) ถึงแม้ว่าสาขาการผลิตในกลุ่มนี้จะมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ สาขาการผลิตส่วนใหญ่จะมีคุณภาพปัจจัยทุนดีขึ้นจากทั้งสัดส่วนสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ (ยกเว้นยานยนต์) นอกจากนี้ สาขาการผลิตยาและชิ้นส่วนขนส่งอื่น ๆ ยังมีสัดส่วนแรงงานทักษะเพิ่มขึ้น และสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาสูงขึ้น

TSIC	Sector	มูลค่าเพิ่ม	TFPG
21	ยา (-)	-3.58	1.17
29	ยานยนต์ (↘)	-9.49	2.85
30	ชิ้นส่วนขนส่งอื่น (↗)	-5.72	4.26
12	ยาสูบ (-)	-3.86	1.55

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ในเครื่องหมาย () แสดงถึงสถานะในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ สถานะดี (↗) แนวโน้มดี (↗) แนวโน้มไม่ดี (↘) และไม่ดี (↘)

3) กลุ่มแนวโน้มไม่ดี :

โดยสาขาการผลิตในกลุ่มนี้มีมูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่มี TFP หดตัว คือ เครื่องมือแพทย์ โดยมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ TFP ได้แก่ คุณภาพปัจจัยทุนลดลง โดยเฉพาะคุณภาพปัจจัยทุน ต้นทุนสูงขึ้น รวมถึงมีสัดส่วนการผลิตแบบ ODM และ OBM และ การใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง สำหรับปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน TFP คือ ภาวะตลาดที่ปรับดีขึ้นทั้งในประเทศและการส่งออก ประกอบกับการสร้างสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายได้มากขึ้น และมีความเสี่ยงทางการเงินลดลง โดยมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นและสัดส่วนหนี้สินลดลง

TSIC	Sector	มูลค่าเพิ่ม	TFPG
325	เครื่องมือแพทย์ (๓)	2.91	-102

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ในเครื่องหมาย () แสดงถึงสถานะในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ สถานะดี (↑) แนวโน้มดี (↗) แนวโน้มไม่ดี (↘) และไม่ดี (↓)

4) กลุ่มสถานะไม่ดี :

โดยสาขาการผลิตในกลุ่มนี้ยังมีมูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว โดยส่วนใหญ่เป็นสาขาที่มีเทคโนโลยีปานกลางและต่ำ ได้รับผลกระทบจากภาวะตลาดหดตัวค่อนข้างมากและมีต้นทุนสูงขึ้น ประกอบด้วย สิ่งทอ ยาง แร่โลหะ อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ TFP ได้แก่ ภาวะตลาดหดตัวมาก (ยกเว้นยาง และอัญมณีและเครื่องประดับ) มีต้นทุนเพิ่มขึ้น รวมถึงมีการใช้ E-Commerce ลดลง (ยกเว้นอัญมณีและเครื่องประดับ) และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง (ยกเว้นอัญมณีและเครื่องประดับ และยาง) ประกอบกับสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาลดลง (ยกเว้นแร่โลหะและยาง) และสภาพคล่องเพิ่มขึ้น (ยกเว้นสิ่งทอ และยาง) และสำหรับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีปานกลางและต่ำมีสัดส่วนแรงงานทักษะลดลง และมีสัดส่วนหนี้สินเพิ่มขึ้น (ยกเว้นยกเว้นอัญมณีและเครื่องประดับ)

อย่างไรก็ดี ยังมีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน TFP ได้แก่ สร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น และส่วนใหญ่มีคุณภาพปัจจัยทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ (ยกเว้นสิ่งทอ และแร่โลหะ) และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น (ยกเว้นอิเล็กทรอนิกส์และอัญมณีและเครื่องประดับ)

TSIC	Sector	มูลค่าเพิ่ม	TFPG
26	อิเล็กทรอนิกส์ (๓)	-3.85	-0.69
221	ยาง (๓)	-8.11	-5.86
23	แร่โลหะ (-)	-3.98	-1.29
132	สิ่งทอ (-)	-3.13	-3.71
321	อัญมณีและเครื่องประดับ (๓)	-4.73	-8.54

Market Condition	ภาวะตลาดหดตัว (ยกเว้น ยาง และอัญมณีและเครื่องประดับ)
Input Quality	คุณภาพปัจจัยทุนดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น (ยกเว้นสิ่งทอ และแร่โลหะ) อิเล็กทรอนิกส์มีสัดส่วนแรงงานทักษะเพิ่มขึ้น และยาง และอัญมณีและเครื่องประดับมีสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานมากขึ้น
Management	การใช้ E-Commerce ลดลง (ยกเว้นอัญมณีและเครื่องประดับ) แต่มีปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น (ยกเว้น อิเล็กทรอนิกส์ และอัญมณีและเครื่องประดับ) สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายสูงขึ้น (ยกเว้นอัญมณีและเครื่องประดับ) และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น
	อิเล็กทรอนิกส์ และอัญมณีและเครื่องประดับ มีความเสี่ยงทางการเงินลดลง ในขณะที่ ยาง และสิ่งทอความเสี่ยงเพิ่มขึ้น
	แร่โลหะมีสัดส่วน R&D เพิ่มขึ้น แต่อิเล็กทรอนิกส์ อัญมณีและเครื่องประดับลดลง

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ในเครื่องหมาย () แสดงถึงสถานะในปี พ.ศ. 2566 ได้แก่ สถานะดี (↑) แนวโน้มดี (๓) แนวโน้มไม่ดี (๒) และไม่ดี (↓)

ตารางที่ 2.7 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตรายสาขา

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

บัญชีการเจริญเติบโต (%)		ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
		มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก					
			แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก		
TSIC	สาขา				ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน				ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		
รวม	อุตสาหกรรมการผลิต	-0.23	-0.11	-0.31	0.19	-0.02	0.21	-2.52	-0.87	-1.31	-0.34	-0.58	0.24
10	อาหาร	1.42	1.09	0.01	0.32	-0.16	0.48	-3.33	2.04	-0.42	-4.95	-4.25	-0.70
11	เครื่องดื่ม	1.03	1.30	-0.48	0.21	-0.77	0.98	-5.58	4.32	-1.14	-8.76	-7.15	-1.61
12	ยาสูบ	-3.86	-3.59	-1.82	1.55	1.78	-0.23	-3.27	-2.00	-2.55	1.28	0.97	0.31
13	สิ่งทอ	-3.13	1.13	-0.55	-3.71	-3.40	-0.31	-9.86	0.38	-3.71	-6.53	-6.95	0.42
14	เครื่องนุ่งห่ม	2.99	2.01	0.31	0.67	0.48	0.19	-14.99	-7.78	-2.23	-4.98	-4.44	-0.54
15	เครื่องหนัง	0.74	-1.41	0.63	1.52	2.02	-0.50	-8.66	0.08	-2.04	-6.70	-6.99	0.29
16	ไม้	1.74	1.19	0.37	0.18	0.10	0.08	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
17	กระดาษ	2.40	-1.65	1.08	2.97	3.05	-0.08	-2.49	-5.90	-0.92	4.33	4.48	-0.15
19	ปิโตรเลียม	2.24	0.26	0.86	1.12	0.71	0.41	11.50	-0.15	1.03	10.62	4.18	6.44
20	เคมี	1.63	-0.80	-1.29	3.72	1.61	2.11	-0.30	-0.49	-1.28	1.47	0.33	1.14
21	ยา	-3.58	-3.45	-1.30	1.17	1.02	0.15	-1.21	-6.37	-0.78	5.94	5.55	0.39
221	ยาง	-8.11	-2.44	0.19	-5.86	-2.28	-3.58	-1.58	-4.86	-3.07	6.35	3.91	2.44
222	พลาสติก	6.15	1.02	1.19	3.94	2.65	1.29	0.13	-3.07	0.16	3.04	3.16	-0.12
23	แร่โลหะ	-3.98	-1.19	-1.50	-1.29	-0.83	-0.46	-1.93	1.08	-0.93	-2.08	-2.08	0.00
24	โลหะมูลฐาน	0.49	-0.30	-0.81	1.60	0.55	1.05	-4.45	1.34	-2.58	-3.21	-3.75	0.54
25	โลหะประดิษฐ์	1.77	-3.65	0.17	5.25	4.72	0.53	-11.10	-1.31	-4.45	-5.34	-5.46	0.12
26	อิเล็กทรอนิกส์	-3.85	-1.81	-1.35	-0.69	-0.39	-0.30	-8.68	-5.20	-3.90	0.42	0.50	-0.08
27	เครื่องใช้ไฟฟ้า	1.51	1.45	0.05	0.01	-0.48	0.49	-4.92	-1.75	-1.71	-1.46	-1.43	-0.03

บัญชีการเจริญเติบโต (%)		ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
		มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก					
			แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก		
TSIC	สาขา					ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพทุน					ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพทุน
28	เครื่องจักรกล	6.20	-1.08	2.38	4.90	5.51	-0.61	-3.94	4.67	-1.80	-6.81	-7.45	0.64
29	ยานยนต์	-9.49	-1.86	-10.48	2.85	-3.60	6.45	-8.23	-0.69	-4.20	-3.34	-4.14	0.80
30	ชิ้นส่วน ขนส่งอื่น	-5.72	-7.15	-2.83	4.26	3.36	0.90	1.92	8.26	0.61	-6.95	-7.02	0.07
31	เฟอร์นิเจอร์	1.01	0.49	0.18	0.34	0.29	0.05	-18.75	-6.99	-3.97	-7.79	-7.11	-0.68
321	อัญมณีและ เครื่องประดับ	-4.73	4.53	-0.72	-8.54	-7.71	-0.83	-4.89	-5.05	-1.34	1.50	1.73	-0.23
325	เครื่องมือ แพทย์	2.91	1.63	2.30	-1.02	0.36	-1.38	-1.86	3.72	-2.05	-3.53	-4.95	1.42

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

บัญชีการเจริญเติบโต (%)		ปี พ.ศ. 2567					ปี พ.ศ. 2566				
		TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก				TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
			คุณภาพ แรงงาน	คุณภาพ ทุน	ปัจจัย คุณภาพ อื่น	ภาวะ ตลาด		คุณภาพ แรงงาน	คุณภาพ ทุน	ปัจจัย คุณภาพ อื่น	ภาวะ ตลาด
TSIC	สาขา										
รวม	อุตสาหกรรม การผลิต	0.19	-0.01	-0.02	1.34	-1.12	-0.34	-0.27	-0.24	3.30	-3.13
10	อาหาร	0.32	0.14	-0.14	1.06	-0.74	-4.95	-0.14	0.03	-1.87	-2.97
11	เครื่องดื่ม	0.21	0.13	0.32	-1.11	0.87	-8.76	0.38	0.46	-8.22	-1.38
12	ยาสูบ	1.55	-0.02	0.10	4.46	-2.99	1.28	0.21	0.82	-4.61	4.86
13	สิ่งทอ	-3.71	-0.07	-0.12	-0.73	-2.79	-6.53	-0.12	-0.04	9.97	-16.34
14	เครื่องนุ่งห่ม	0.67	-0.01	1.33	-5.56	4.91	-4.98	0.87	-0.51	11.14	-16.48
15	เครื่องหนัง	1.52	0.00	0.23	-1.82	3.11	-6.70	-0.19	-0.25	-0.80	-5.46
16	ไม้	0.18	0.00	0.00	-0.79	0.97	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
17	กระดาษ	2.97	-0.01	0.07	-0.77	3.68	4.33	0.94	-1.08	9.56	-5.09
19	ปิโตรเลียม	1.12	-0.06	-0.62	0.33	1.47	10.62	-0.80	1.51	2.88	7.03
20	เคมี	3.72	0.05	0.41	-1.54	4.80	1.47	-0.90	0.13	1.00	1.24
21	ยา	1.17	0.21	0.15	3.37	-2.56	5.94	-2.22	-0.70	9.64	-0.78
221	ยาง	-5.86	-0.04	0.37	2.08	-8.27	6.35	0.56	-1.80	16.43	-8.84
222	พลาสติก	3.94	0.07	-0.36	-0.16	4.39	3.04	0.95	0.03	2.60	-0.54
23	แร่โลหะ	-1.29	-0.02	0.30	2.45	-4.02	-2.08	0.18	-1.36	3.39	-4.29
24	โลหะมูลฐาน	1.60	-0.31	-0.67	2.88	-0.30	-3.21	0.18	-1.63	3.56	-5.32
25	โลหะประติษฐ์	5.25	0.08	-0.26	4.77	0.66	-5.34	-0.35	-0.57	13.35	-17.77
26	อิเล็กทรอนิกส์	-0.69	0.13	1.05	0.69	-2.56	0.42	-1.68	-1.84	8.77	-4.83
27	เครื่องใช้ไฟฟ้า	0.01	0.11	-0.00	-4.15	4.05	-1.46	-0.28	-1.39	2.45	-2.24
28	เครื่องจักรกล	4.90	0.04	-0.21	7.62	-2.55	-6.81	0.61	-0.11	4.41	-11.72
29	ยานยนต์	2.85	-0.00	-0.24	8.96	-5.87	-3.34	-1.39	-0.25	-0.23	-1.47
30	ชิ้นส่วนขนส่งอื่น	4.26	0.02	0.48	6.52	-2.76	-6.95	0.55	-0.13	-12.34	4.97
31	เฟอร์นิเจอร์	0.34	0.01	-0.03	4.57	-4.21	-7.79	0.26	0.12	-5.31	-2.86

บัญชีการเจริญเติบโต (%)		ปี พ.ศ. 2567					ปี พ.ศ. 2566				
		TFPG	แหล่งที่มาของ TFGP จาก				TFPG	แหล่งที่มาของ TFGP จาก			
			คุณภาพ แรงงาน	คุณภาพ ทุน	ปัจจัย คุณภาพ อื่น	ภาวะ ตลาด		คุณภาพ แรงงาน	คุณภาพ ทุน	ปัจจัย คุณภาพ อื่น	ภาวะ ตลาด
TSIC	สาขา										
321	อัญมณีและ เครื่องประดับ	-8.54	-0.74	0.05	-4.43	-3.42	1.50	-1.25	-2.05	9.10	-4.30
325	เครื่องมือ แพทย์	-1.02	-0.02	-0.16	-2.30	1.46	-3.53	1.88	-0.14	-3.76	-1.51

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

หมายเหตุ : ผลการคำนวณตัวชี้วัดมูลค่าเพิ่ม มูลค่าการใช้ปัจจัยทุน TFGP และภาวะตลาด อยู่ในรูปแบบมูลค่าที่แท้จริง (Real Term) โดยมีการปรับลดผลของอัตราเงินเฟ้อแล้ว

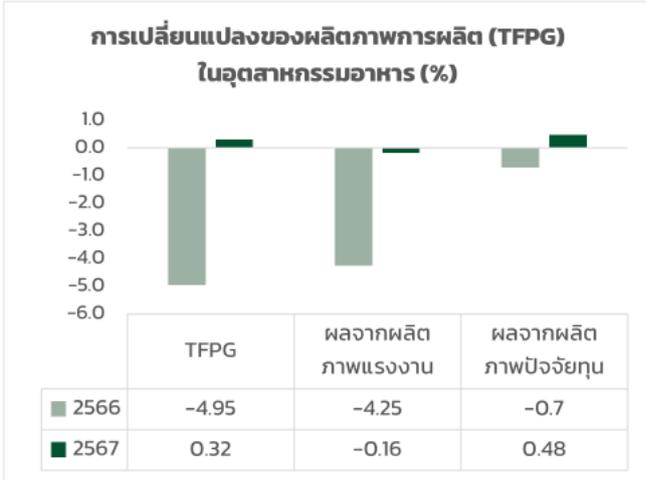
บทที่ 3

ผลิิตภาพการผลิิตรวมและผลประกอบการ ของอุตสาหกรรมการผลิตรายสาขา

3.1 TSIC 10 : การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมอาหาร ปี 2567

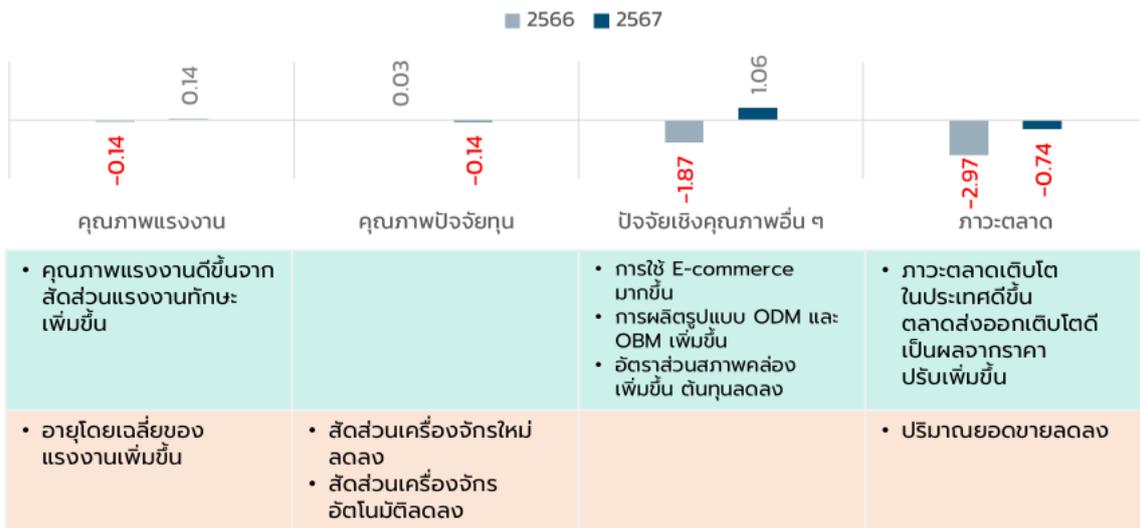

TFPG กลับมาเป็นบวก เพราะอุตสาหกรรมเปลี่ยนมาเน้นประสิทธิภาพ/คุณภาพแทนการเพิ่มปัจจัยการผลิต เพื่อหมุนการส่งออกอาหารแปรรูปมูลค่าสูง

- อุตสาหกรรมอาหารพลิกจากติดลบเป็นพื้นที่ โดยเปลี่ยนจากการเน้นการใช้ปัจจัยการผลิต ไปเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพแรงงานและเทคโนโลยี ซึ่งช่วยให้ TFP เติบโต
- ความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารยังคงขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภาคส่งออกสินค้ามูลค่าสูง แม้โลกเผชิญราคาลงงานและเงินเฟ้อผันผวน
- สาขาการผลิตที่ TFP เติบโตดี 3 อันดับแรก คือ อาหารสำเร็จรูป การผลิตกาแฟ ชา และ อาหารจากแป้ง ในขณะที่สาขาการผลิตที่ TFP หดตัว ได้แก่ น้ำมันปาล์ม การผลิตเนื้อสัตว์ และการผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูปอื่น ๆ

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

<p>กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำสด แช่เย็น หรือแช่แข็ง • น้ำมันพืช (ยกเว้นน้ำมันปาล์ม) • น้ำตาล 	<p>กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • สัตว์น้ำบรรจุกระป๋อง • การแปรรูปผลไม้และผัก • ผลิตภัณฑ์นม • โกลี ขนมหักจากน้ำตาล • มะกอกมีเส้นก๊วยเตี๋ยว และผลิตภัณฑ์อาหารจำพวกแป้งที่คล้ายกัน • อาหารสำเร็จรูป • กาแฟ ชา นุ่นไฟรผงสำหรับชงเป็นเครื่องดื่ม • อาหารสัตว์สำเร็จรูป
<p>กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • การฆ่าสัตว์ปีกและเนื้อสัตว์ปีกสด แช่เย็น หรือแช่แข็ง • น้ำมันปาล์ม • ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการไม่-สัณยพืช 	<p>กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • เนื้อสัตว์ (ยกเว้นสัตว์ปีก) • ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และเนื้อสัตว์ปีก • สัตว์ และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ผลิตกับขนมอบ

การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร (TSIC 10) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตอาหารที่อยู่ในรูปของอาหารแปรรูปขั้นกลางที่นำไปผลิตต่อเป็นอาหารพร้อมทาน รวมถึงอาหารสำเร็จรูปเพื่อการบริโภคขั้นสุดท้าย ประกอบด้วย การแปรรูปและการถนอมเนื้อสัตว์ สัตว์น้ำ ผลไม้และผัก รวมถึงการผลิตน้ำมันและไขมันจากพืชและสัตว์ นม ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการหมักธัญพืช สตาร์ชและผลิตภัณฑ์จากสตาร์ช ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ และอาหารสัตว์สำเร็จรูป

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารรวมทั้งสิ้น 933 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 462 ราย ขนาดกลาง 203 ราย และขนาดเล็ก 268 ราย ครอบคลุมรายได้ร้อยละ 77.90 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร ประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น เนื้อสัตว์ปีก สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำสดแช่แข็ง อาหารทะเลแช่แข็งและบรรจุกระป๋อง ผลไม้แปรรูปและอบแห้ง อาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์นม ขนมอบ น้ำตาลทราย กาแฟ ชา และสมุนไพรสำหรับชงเป็นเครื่องดื่ม น้ำมันพืช ซอส และเครื่องปรุงรส แป้งมันสำปะหลัง เป็นต้น

3.1.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารภาพรวมด้านอุปสงค์ ปี พ.ศ. 2567 ขยายตัวและพลิกกลับมาเป็นบวกเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อุปสงค์โดยรวมยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แม้อุตสาหกรรมอยู่ภายใต้ความท้าทายจากเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความผันผวนด้านราคาพลังงานและเงินเฟ้อ อุปสงค์ในตลาดโลกที่ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารและความสะดวก ได้กลายเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลักที่หนุนการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของสินค้าไทย โดยการขยายตัวที่สูงของผลิตภัณฑ์อาหารประเภทที่มีอายุการเก็บรักษานานและพร้อมบริโภค เช่น อาหารกระป๋อง และ อาหารพร้อมรับประทาน/อาหารสำเร็จรูป ซึ่งสะท้อนความกังวลของหลายประเทศต่อผลผลิตทางการเกษตรที่ลดลงจากภัยแล้ง และความต้องการอาหารที่รวดเร็วทันใจ และความไม่แน่นอนต่อสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ประเทศไทยยังเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์เหล่านี้ระดับต้นของโลก (เช่น พู่น้ำกระป๋องและไก่แปรรูป) ทำให้อุตสาหกรรมอาหารไทยได้รับแรงหนุนจากอุปสงค์โลกที่เพิ่มขึ้น

การขยายตัวของอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศในอุตสาหกรรมอาหารเป็นผลมาจากการที่ผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าที่เน้นโปรตีนและความสะดวกสบาย ส่งผลให้ความต้องการเนื้อสัตว์และไก่ขยายตัว โดยตลาดโลกถูกขับเคลื่อนด้วยกระแสความนิยมการเลี้ยงสัตว์เลี้ยง "Pet Humanization" ที่ส่งผลให้การส่งออกอาหารสัตว์สำเร็จรูปเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การผลิตเนื้อสัตว์และไก่ก็ขยายตัวตามความต้องการโปรตีนโลกและการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวในประเทศ ส่วนอุปสงค์ภายในประเทศก็เติบโตตามกำลังซื้อที่ดีขึ้น ประกอบกับกำลังซื้อภายในประเทศที่ดีขึ้นได้ ช่วยเพิ่มความต้องการสินค้าไลฟ์สไตล์ที่เน้นความสะดวกสบายที่สำคัญคือ การที่ผู้ประกอบการมีการนำเข้าวัตถุดิบหลัก (เช่น ธัญพืช) เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการผลิตอาหารสัตว์และอาหารสำเร็จรูป แสดงให้เห็นถึงการลงทุนขยายกำลังการผลิตสินค้าปลายน้ำอย่างจริงจัง เพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ที่กำลังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 10,406 โรงงาน เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.41 จากปีก่อนหน้า จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 จำนวน 2 โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 505 โรงงาน (ร้อยละ 4.85 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 9,899 โรงงาน (ร้อยละ 95.31 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยมีการลงทุนโรงงานในปี พ.ศ. 2567 มูลค่า 1,083,665.70 ล้านบาท

แนวโน้มโดยรวมของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารในปี 2568 จะขยายตัวในระดับดีอย่างต่อเนื่อง โดยการเติบโตจะเน้นที่การสร้างมูลค่าและคุณภาพผ่านผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูงแทนการพึ่งพาปริมาณปัจจัยการผลิตแบบเดิม ปัจจัยสนับสนุนหลักมาจากสองส่วน คือ อุปสงค์ตลาดโลกที่ขับเคลื่อนความต้องการความมั่นคงทางอาหารและสินค้าเฉพาะกลุ่ม เช่น อาหารสัตว์เลี้ยงคุณภาพสูง (ตามกระแส Pet Humanization) และ อาหารพร้อมรับประทาน ควบคู่ไปกับการยกระดับประสิทธิภาพการผลิต (TFP) ภายในประเทศของผู้ประกอบการผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และแรงหนุนจากนโยบาย Soft Power อาหารไทยของรัฐบาลและการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามารถของอุตสาหกรรมในการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว แม้จะยังมีความเสี่ยงด้านราคาวัตถุดิบและภาวะเศรษฐกิจคู่ค้า

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.1 พบว่ามีภาวะตลาดมีการขยายตัวเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ทำให้มูลค่ายอดขายและการส่งออกขยายตัวร้อยละ 0.36 และ 4.80 ตามลำดับ ทั้งนี้ พบว่าคุณภาพปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ค่อนข้างทรงตัว สำหรับคุณภาพของแรงงานพบว่า มีสัดส่วนการใช้แรงงานที่มีทักษะและแรงงานวิชาชีพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 70.30 เป็นร้อยละ 70.51 มีสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานคงที่และแรงงานมีอายุเฉลี่ยลดลงเล็กน้อย ส่วนของคุณภาพปัจจัยทุนมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติและเครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติลดลงจากร้อยละ 10.43 เป็นร้อยละ 9.96 และมีสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี ลดลงจากร้อยละ 10.75 เป็นร้อยละ 10.42 สำหรับการบริหารจัดการด้านการผลิตและการขายพบว่าสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.46 เป็นร้อยละ 21.67 สัดส่วนยอดขาย E-Commerce เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.55 เป็นร้อยละ 0.72 และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลงเล็กน้อย ส่วนในด้านการเงินพบว่ามีสภาพคล่องดีขึ้น ขณะที่อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงเล็กน้อย ด้านการบริหารจัดการด้านต้นทุนค่อนข้างดีขึ้นโดยตัวชี้วัดด้านต้นทุน ได้แก่ สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตลดลง สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย และสัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดมีค่าลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ตารางที่ 3.1 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	0.36	-2.72
การเติบโตของการส่งออก (%)	4.80	-2.35
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	70.51	70.30
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	26.26	26.33
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.10	38.23
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	10.42	10.75
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	9.96	10.43
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.72	0.55
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	21.67	20.46
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.40	1.47
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	75.77	76.83
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	68.18	68.73
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	7.92	8.40
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	23.71	23.20
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	81.20	81.53
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	6.26	6.32
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.33	2.20
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.33	0.34
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.49	0.50
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.02	0.02

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

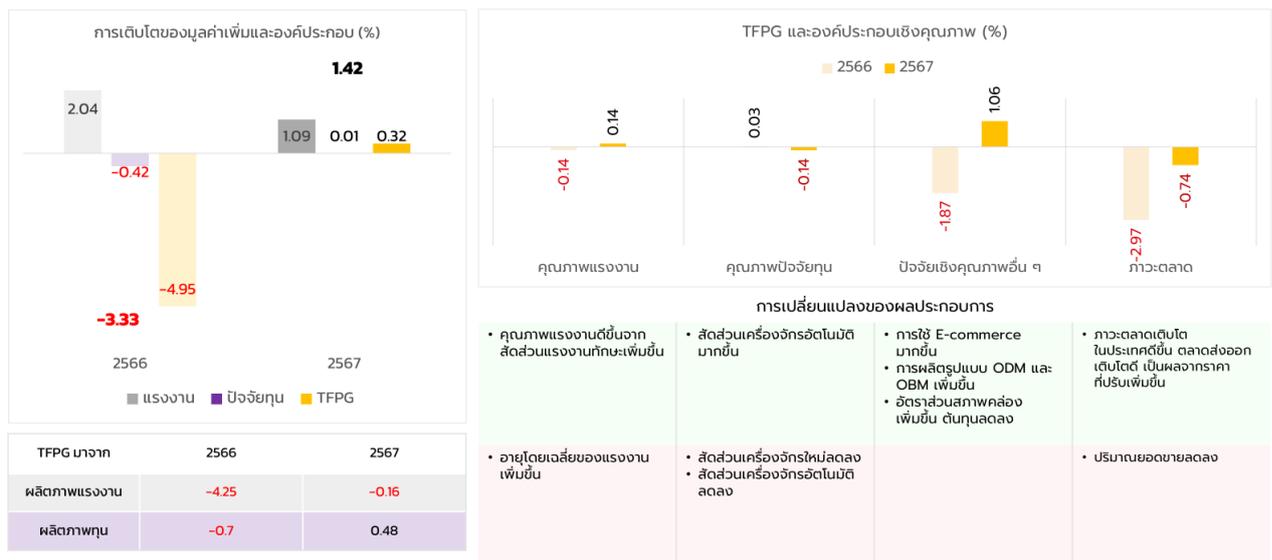
3.1.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ขยายตัวร้อยละ 1.42 ประกอบด้วยปริมาณปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.09 และปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตภาพการผลิตรวมที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.32 โดย TFP ที่เพิ่มขึ้นนี้ แม้ว่าปัจจัยการผลิตด้านปริมาณ (แรงงานและทุน) จะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของ TFP ผ่านการยกระดับประสิทธิภาพภายในของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการฟื้นตัวขององค์ประกอบประสิทธิภาพพื้นฐานและการจัดการ (ปัจจัยคุณภาพอื่น) ที่เพิ่มขึ้นอย่างมาจากร้อยละ -1.87 เป็นร้อยละ 1.06 และการพัฒนาคุณภาพแรงงานที่กลับมาเป็นร้อยละ

0.14 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์อาหารสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้นผ่านการบริหารจัดการ และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของผู้ประกอบการ ซึ่งช่วยให้เกิดการจัดสรรและใช้ทรัพยากรปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้นต่อหน่วยปัจจัยการผลิตที่ใช้ไป

นอกจากนี้สำหรับการขยายตัวของ TFP ร้อยละ 0.32 เป็นผลจากการขยายตัวของคุณภาพแรงงานร้อยละ 0.14 คุณภาพอื่นร้อยละ 1.09 และภาวะตลาดหดตัวน้อยลงจากปีที่แล้วร้อยละ 0.74 ตามปริมาณยอดขายที่ลดลง ขณะที่คุณภาพทุนลดลงร้อยละ 0.14 แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอย่างเห็นได้ชัดชัดเจนในปี 2567 นี้ จากการเติบโตด้วยปริมาณไปสู่การเติบโตด้วยประสิทธิภาพและคุณภาพผ่านการฟื้นฟูของผลิตภาพการผลิตรวม (TFPG) ซึ่งปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญคือแรงหนุนจาก ตลาดส่งออกที่มีความต้องการสินค้าอาหารแปรรูปของไทยเพิ่มขึ้น และการยกระดับความสามารถในการแข่งขันจากการปรับปรุงการบริหารจัดการภายในอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการเติบโตขององค์ประกอบด้านประสิทธิภาพพื้นฐานและการจัดการ รวมถึงการลงทุนในคุณภาพแรงงาน ผ่านการฝึกอบรมทักษะที่สูงขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพนี้ช่วยลดผลกระทบเชิงลบและรับมือกับภาวะตลาดที่ยังคงเป็นอุปสรรคอยู่ได้ และแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมกำลังมุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์มากขึ้นแทนที่จะพึ่งพาเพียงแค่การเพิ่มปริมาณของปัจจัยการผลิตเดิม ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.1

แผนภาพที่ 3.1 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	1.42	1.09	0.01	0.32	-0.16	0.48
2566	-3.33	2.04	-0.42	-4.95	-4.25	-0.7

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	0.32	0.14	-0.14	1.06	-0.74
2566	-4.95	-0.14	0.03	-1.87	-2.97

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึงหมู่ย่อยการผลิตกาแฟ ชา และสมุนไพรสำหรับชงเป็นเครื่องดื่ม (TSIC 1076) เป็นอุตสาหกรรมหมู่ย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP มากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.71 และมีมูลค่าเพิ่มเติบโตร้อยละ 8.22 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็นผลมาจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนต้นทุนลดลง และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น ประกอบกับสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM มากขึ้น ในขณะที่ การผลิตน้ำมันปาล์ม (TSIC 1042) เป็นอุตสาหกรรมย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP หดตัวมากที่สุด โดยหดตัวที่ร้อยละ 6.70 แต่มีมูลค่าเพิ่มหดตัวร้อยละ 4.43 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งการหดตัวนี้มาจากภาวะตลาดเป็นส่วนใหญ่ โดยมียอดขายหดตัวร้อยละ 10.91 รวมทั้งมีคุณภาพปัจจัยทุนลดลงทั้งสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ

กลุ่มที่มีอัตราการเติบโต TFP เป็นบวก มีทั้งสิ้น 14 กลุ่มอุตสาหกรรมย่อย โดยมีปัจจัยบวกสนับสนุนให้ TFP เพิ่ม และยังมีมูลค่าเพิ่มขยายตัวเกือบทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนมากมีปัจจัยสนับสนุนจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ โดยส่วนมากจะเป็นผลมาจากสัดส่วนการผลิตแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายลดลง รวมถึงสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น ประกอบกับยอดขายที่ปรับดีขึ้น และเมื่อเรียงลำดับกลุ่มอุตสาหกรรมย่อยจากเพิ่มขึ้นของ TFP มากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่

- TSIC : 1076 การผลิตกาแฟ ชา และสมุนไพรสำหรับชงเป็นเครื่องดื่มมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.71
- TSIC : 1077 การผลิตเครื่องปรุงอาหารประจำโต๊ะและเครื่องประกอบอาหารมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6
- TSIC : 1075 การผลิตอาหารสำเร็จรูปมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.42
- TSIC : 1074 การผลิตมะกะโรนี เส้นก๋วยเตี๋ยว และผลิตภัณฑ์อาหารจำพวกแป้งที่คล้ายกันมี TFPG เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.44
- TSIC : 1050 การผลิตผลิตภัณฑ์นมมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.59
- TSIC : 1030 การแปรรูปและการถนอมผลไม้และผักมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.58
- TSIC : 1041 การผลิตน้ำมันพืช (ยกเว้นน้ำมันปาล์ม) มี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.56
- TSIC : 1022 การผลิตสัตว์น้ำบรรจุกระป๋องมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69
- TSIC : 1080 การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.43
- TSIC : 1021 การผลิตสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำสด แช่เย็น หรือแช่แข็งมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.29
- TSIC : 1072 การผลิตน้ำตาลมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02

กลุ่มที่มีอัตราการเติบโต TFP ตีลบ มีทั้งสิ้น 8 กลุ่มอุตสาหกรรมย่อย โดยมีอัตราการการเติบโตของ TFP หดตัว แต่ส่วนใหญ่ยังมีมูลค่าเพิ่มขยายตัว เป็นผลมาจากการหดตัวของภาวะตลาด รวมถึงคุณภาพปัจจัยทุนลดลงตามสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ นอกจากนี้ ยังมีสัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลงเช่นกัน โดยกลุ่ม TSIC ย่อยที่มีอัตราการเติบโต TFP ตีลบ เรียงลำดับจากกลุ่มที่หดตัวมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่

- TSIC : 1011 การผลิตเนื้อสัตว์ (ยกเว้นสัตว์ปีก) มี TFP หดตัวร้อยละ 5.28
- TSIC : 1012 การฆ่าสัตว์ปีกและการผลิตเนื้อสัตว์ปีกสด แช่เย็น หรือแช่แข็งมี TFP หดตัวร้อยละ 1.35
- TSIC : 1013 การผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และเนื้อสัตว์ปีกมี TFP หดตัวร้อยละ 1.09
- TSIC : 1029 การผลิตผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแปรรูปอื่น ๆ มี TFP หดตัวร้อยละ 3.62
- TSIC : 1042 การผลิตน้ำมันปาล์มมี TFP หดตัวร้อยละ 6.70
- TSIC : 1061 การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการโม-สีธัญพืช มี TFP หดตัวร้อยละ 0.52
- TSIC : 1062 การผลิตสตาร์ช และผลิตภัณฑ์จากสตาร์ชมี TFP หดตัวร้อยละ 2.37
- TSIC : 1071 การผลิตผลิตภัณฑ์ขนมอบมี TFP หดตัวร้อยละ 0.16

ตารางที่ 3.2 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
10	1.42	1.09	0.01	0.32	-0.16	0.48	-3.33	2.04	-0.42	-4.95	-4.25	-0.70
1011	5.71	8.60	2.39	-5.28	-4.87	-0.41	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
1012	-0.76	0.80	-0.21	-1.35	-1.32	-0.03	0.79	9.67	-0.32	-8.56	-9.13	0.57
1013	2.04	2.81	0.32	-1.09	-1.42	0.33	1.65	-6.79	-0.21	8.65	7.91	0.74
1021	-0.82	-1.33	0.22	0.29	0.77	-0.48	-4.12	4.07	-1.00	-7.19	-6.88	-0.31
1022	11.33	7.93	2.71	0.69	-0.19	0.88	-10.66	-13.64	-2.23	5.21	6.38	-1.17
1029	3.50	8.09	-0.97	-3.62	-5.72	2.10	4.56	5.92	0.98	-2.34	-2.85	0.51
1030	0.50	-2.33	0.25	2.58	2.66	-0.08	-5.74	5.81	-1.06	-10.49	-9.67	-0.82
1041	-2.80	-4.14	-1.22	2.56	2.41	0.15	1.54	10.86	-1.09	-8.23	-9.89	1.66
1042	-4.43	3.19	-0.92	-6.70	-5.95	-0.75	7.87	4.32	0.62	2.93	0.71	2.22
1050	2.00	-1.04	0.45	2.59	2.33	0.26	-0.35	-4.05	0.24	3.46	3.83	-0.37
1061	-2.34	-1.37	-0.45	-0.52	-0.13	-0.39	-6.96	1.77	-1.62	-7.11	-6.41	-0.70
1062	3.22	4.52	1.07	-2.37	-2.44	0.07	-11.96	-11.25	-3.22	2.51	3.36	-0.85
1071	0.31	0.25	0.22	-0.16	-0.05	-0.11	-2.89	7.87	-0.58	-10.18	-9.68	-0.50
1072	-2.39	-1.61	-0.80	0.02	0.04	-0.02	2.44	15.71	1.24	-14.51	-14.20	-0.31
1074	1.57	-2.81	0.94	3.44	3.86	-0.42	-2.69	-7.72	-0.18	5.21	5.87	-0.66
1075	2.44	-3.81	0.83	5.42	5.48	-0.06	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
1076	8.22	-0.62	2.13	6.71	6.23	0.48	-3.54	10.99	-0.36	-14.17	-13.40	-0.77
1077	3.37	-4.43	1.20	6.60	6.59	0.01	-2.12	-3.96	-0.34	2.18	2.58	-0.40
1080	5.69	3.40	1.86	0.43	0.15	0.28	-4.00	-0.53	-1.26	-2.21	-2.17	-0.04

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.1.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนวัตถุดิบ และต้นทุนแรงงาน (2) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ (3) ประสิทธิภาพของแรงงาน/บุคลากร และการจัดหาแรงงาน ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเงินเฟ้อ และปัญหาความไม่สงบในหลายประเทศ ซึ่งเกิดการส่งผ่านราคามาที่ต้นทุนวัตถุดิบ และต้นทุนแรงงานของผู้ประกอบการ รวมถึงต้นทุนเชื้อเพลิง ต้นทุนพลังงาน และต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และนอกจากนี้ยังส่งผลต่อประสิทธิภาพของเครื่องจักร/อุปกรณ์ และแรงงานที่ใช้ในการผลิตอีกด้วย

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการมีแผนปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) พัฒนาบุคลากร (Develop Staff) และพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร (Develop Product/Service) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการต้องการพัฒนาการดำเนินงานสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร โดยพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของบุคลากรให้ตรงตามความต้องการของลักษณะงานในแต่ละกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้สูงขึ้น และได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์อาหารที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดมีมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ประกอบการได้

3.1.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร ข้อเสนอแนะควรเน้นการสนับสนุนปัจจัยเชิงคุณภาพที่พิสูจน์แล้วว่าสามารถขับเคลื่อนและเป็นแหล่งการเติบโตมูลค่าเพิ่มได้ โดยเฉพาะการเติบโตของ TFPG ผ่านการปรับปรุงบริหารจัดการภายในซึ่งจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากภาวะตลาดที่หดตัว ดังนั้นผู้ผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร จึงควรมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

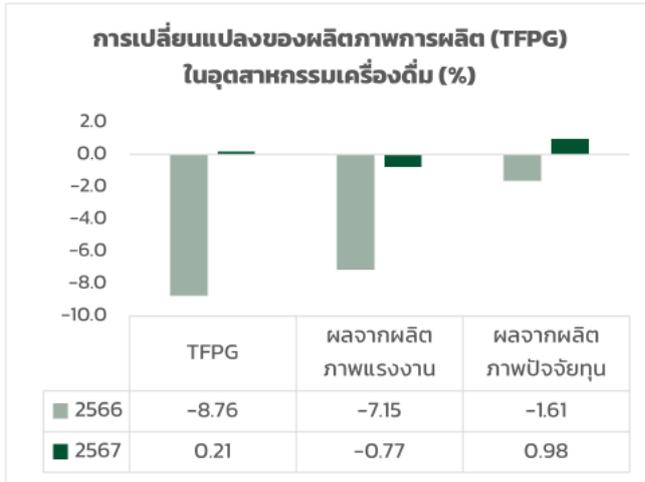
- 1) เน้นการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการ (Productivity & Management) ผู้ประกอบการควรลงทุนใน Smart Factory โดยเปลี่ยนไปใช้ระบบ Automation และดิจิทัล (เช่น IoT/AI) ในสายการผลิต เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการควบคุมคุณภาพและลดความผิดพลาดจากแรงงาน พร้อมทั้งนำหลัก Lean Manufacturing มาใช้เพื่อลดการสูญเสียวัตถุดิบและเวลา และพัฒนาระบบ ตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสินค้าส่งออก
- 2) ผู้ประกอบการต้องใช้การวิจัยและพัฒนา (R&D) ยกระดับคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มสูง ละเอียดอ่อน (Future Food) เพื่อตอบโจทย์เทรนด์โลก ด้านสุขภาพและความยั่งยืน การลงทุนด้านนวัตกรรมที่การพัฒนาสินค้าใน 4 กลุ่มสำคัญ ได้แก่ Functional Food (อาหารเสริมสุขภาพ) Medical Food (อาหารทางการแพทย์) Novel Food (โปรตีนทางเลือกใหม่ เช่น แมลงหรือสาหร่าย) และ Plant-Based Meat (เนื้อสัตว์จากพืช) เพื่อสร้างความแตกต่างและขยายส่วนแบ่งตลาดในกลุ่มผลิตภัณฑ์พรีเมียม

- 3) พัฒนาทักษะเฉพาะทาง (Upskill และ Reskill) สร้างแผนฝึกอบรมระยะยาวเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงาน โดยเน้นทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตอาหาร (Smart Factory) เช่น ทักษะด้านการบำรุงรักษาเครื่องจักรอัตโนมัติเชิงป้องกัน (Predictive Maintenance) การจัดการข้อมูลและวิเคราะห์ในโรงงาน (Data Analytics) และการปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยอาหารขั้นสูง
- 4) ผู้ผลิตควรรักษาเสถียรภาพทางการเงินและต้นทุนการผลิตโดยใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น สัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contracts) หรือ Options เพื่อป้องกันความเสี่ยงจาก ความผันผวนของราคาวัตถุดิบหลัก (เช่น ธัญพืช น้ำมันปาล์ม หรือเนื้อสัตว์) และอัตราแลกเปลี่ยน เพื่อลดความไม่แน่นอนของต้นทุนจะช่วยให้การวางแผนการผลิตและการกำหนดราคาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5) สร้างความแตกต่างด้วยมาตรฐานสากลและ Soft Power ผู้ผลิตควรใช้ประโยชน์จากกระแส Soft Power อาหารไทย ในการทำการตลาดเพื่อสร้างภาพลักษณ์และขยายตลาดส่งออก อย่างไรก็ตาม ต้องควบคู่ไปกับการขอการรับรอง มาตรฐานสากลด้านความยั่งยืน และสิ่งแวดล้อม (เช่น การลดการปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์ การจัดหาวัตถุดิบอย่างยั่งยืน) เพื่อสร้างความแตกต่างที่แท้จริงและตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในตลาดพรีเมียม โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วที่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.2 TSIC 11: การผลิตเครื่องดื่ม

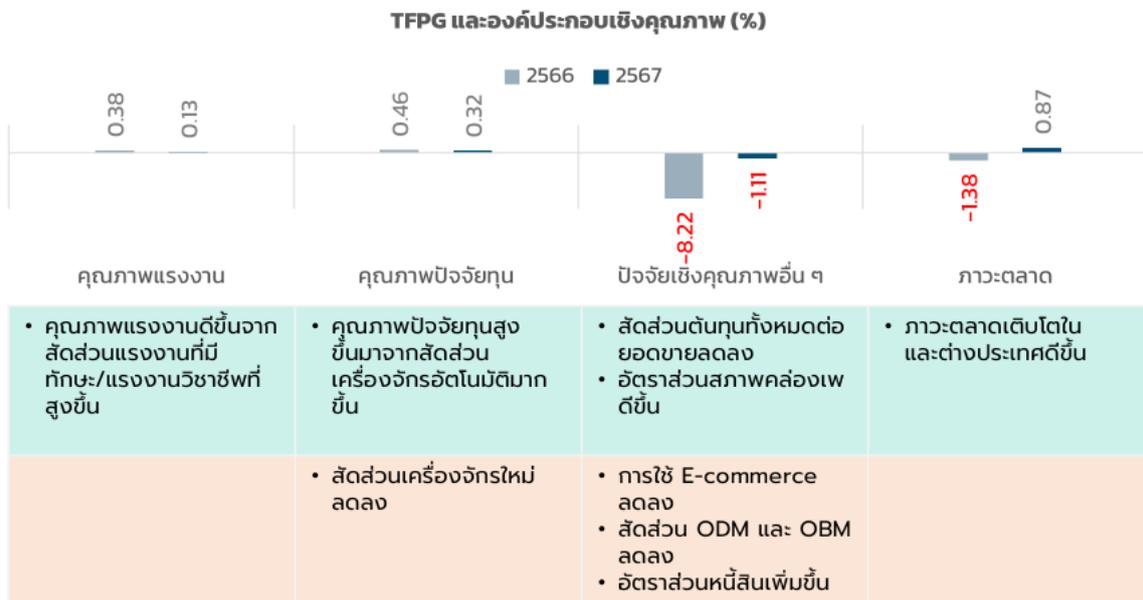
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ปี 2567

TFP ปรับตัวดีขึ้น มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยมีปัจจัยหลักจากภาวะตลาดที่ดีขึ้น แต่ต้องปรับตัวตามพฤติกรรมของผู้บริโภค และปรับปรุงการบริหารห่วงโซ่อุปทานอย่างต่อเนื่อง

- กลุ่มเครื่องดื่มที่มีระดับแอลกอฮอล์สูงและกลุ่มเครื่องดื่มที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงมากที่สุดจากความต้องการที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง
- กลุ่ม Functional Drink ที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ สินค้าคุณภาพดี สินค้า Premium และสินค้าที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนเป็นทิศทางของอุตสาหกรรมในปัจจุบัน
- ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการผลิตอย่างยั่งยืนมากขึ้น
- การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นสิ่งจำเป็น และต้องใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารต้นทุน การขายและการตลาด ให้ได้มากที่สุด

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว

กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว

-
- กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว**
- การต้ม การกลั่น และการผสมสุรา

- การผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำแร่และน้ำดื่มบรรจุขวดประเภทอื่นๆ

- กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว**
- การผลิตแอลกอฮอล์และสุราที่ทำจากข้าวแอลดี

คำจำกัดความของหมวดย่อยการผลิตเครื่องดื่ม (TSIC 11) ตามมาตรฐานสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ครอบคลุมการผลิตเครื่องดื่ม เช่น เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์และน้ำแร่ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ได้จากการหมัก (เช่น เบียร์ และไวน์) และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ได้จากการกลั่น (เช่น สุรากลั่น และสุราผสม) แต่ไม่รวมน้ำผลไม้และน้ำผัก เครื่องดื่มที่มีนมเป็นส่วนประกอบหลัก และผลิตภัณฑ์จากกาแฟ ชา และชาเมเต้ ซึ่งจะถูกจัดอยู่ในหมวดย่อยอื่น

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างสถานประกอบการที่ผลิตเครื่องดื่มมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 117 ราย จำแนกเป็นกิจการขนาดใหญ่ 63 ราย ขนาดกลาง 9 ราย และขนาดเล็ก 45 ราย ครอบคลุมมูลค่ารายได้จากการสำรวจ 443,347 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 89.1 ของ TSIC 11 โดยมีประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น น้ำดื่ม น้ำแร่ สุรากลั่นชนิดสุราขาว สุราผสม สุราปรุงพิเศษ และสุราพิเศษทุกประเภท สุราแช่ชนิดสุราผลไม้และสุราแช่อื่นนอกจากเบียร์ เบียร์ เครื่องดื่มกาแฟ ชาและชาชงสมุนไพรพร้อมดื่ม น้ำอัดลม และโซดา

3.2.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มในปี พ.ศ. 2567 ในภาพรวมมีการขยายตัวร้อยละ 4.22 จากเครื่องดื่มในกลุ่มการผลิตมอลต์และสุราที่ทำจากข้าวมอลต์และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ที่มีการผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.26 และ 5.53 ตามลำดับ สะท้อนถึงการบริโภคที่เติบโตตามสถานการณ์ของการท่องเที่ยวและพฤติกรรมที่ต้องการบริโภคเครื่องดื่มที่มีระดับแอลกอฮอล์ต่ำ อย่างไรก็ตาม การผลิตเครื่องดื่มในกลุ่มการต้ม การกลั่น และการผสมสุราที่หดตัวร้อยละ 2.64 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการผลิตลดลงมากที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสุราผสมที่มีการบริโภคลดลงกว่าร้อยละ 20 ซึ่งแตกต่างจากสุราขาวที่ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 1.67 สะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนแอของกำลังซื้อสำหรับตลาดสุรภายในประเทศ

แนวโน้มความใส่ใจด้านสุขภาพ สถานการณ์การณ์ด้านท่องเที่ยว สภาพทางเศรษฐกิจ การตระหนักถึงความยั่งยืน และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่มีผลต่ออุตสาหกรรมเครื่องดื่ม เครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์สูง และมีปริมาณน้ำตาลสูงจะได้รับความนิยมลดลง การบริโภคเบียร์และไวน์ที่มีปริมาณเปอร์เซ็นต์ของแอลกอฮอล์น้อยกว่าเป็นที่นิยมเพิ่มมากขึ้นและเน้นเครื่องดื่มพรีเมียมมากขึ้น ส่งผลทำให้ผู้บริโภคที่จจะดื่มสุรากลั่นและสุราผสมน้อยลงและต้องการเครื่องดื่มกลุ่ม Ready-To-Mix Hybrid และ Ready-to-Mix Cocktails เครื่องดื่มประเภทเบียร์ไม่มีแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่ม Premium ที่ใช้วัตถุดิบที่ดีและใส่ใจคุณภาพมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เครื่องดื่มประเภท Functional Drink เพื่อสุขภาพกำลังเป็นที่ต้องการมากขึ้น

แนวโน้มของตลาดเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ที่น่าสนใจคือ มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์มากขึ้นหรือในลักษณะที่เป็นแบบ Direct-to-Customer Distribution นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่ผู้บริโภคให้ความใส่ใจในเรื่องของความยั่งยืนมากขึ้นทั้งการเลือกผลิตภัณฑ์และการนำแนวทางลดขยะให้เป็นศูนย์ (Zero Waste) มาใช้ เช่น การนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ ผู้ผลิตไทยให้ความสำคัญกับวัตถุดิบจากการเกษตร

ที่ยั่งยืนและความปลอดภัยของเครื่องตี้มมากขึ้น และนำมาตราฐานเกี่ยวกับความยั่งยืนของต่างประเทศมาใช้มากขึ้น เช่น ฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีมาช่วยบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน และใช้ Generative AI ในการช่วยผสมเครื่องตี้มสำหรับแต่ละบุคคลมากขึ้น

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 ขยายตัวร้อยละ 4.75 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 551 โรงงาน ประกอบด้วยโรงงานจำพวกที่ 1 จำนวน 1 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของโรงงานทั้งหมด) โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 42 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 7.62 ของโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 508 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 92.20 ของโรงงานทั้งหมด) ในปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนในโรงงานทั้งสิ้น 10,740.12 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 440.34

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องตี้มในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.3 แสดงให้เห็นว่า ยอดขายของอุตสาหกรรมนี้ยังคงขยายตัวที่ร้อยละ 1.97 ซึ่งลดลงจากปีที่ พ.ศ. 2566 ที่ร้อยละ 3.09 ในขณะที่การส่งออกปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 3.31 โดยลดลงจากปี พ.ศ. 2566 เช่นเดียวกัน อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องตี้มยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับระดับทักษะของพนักงานและคุณภาพของเครื่องจักรโดยที่มีสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะหรือแรงงานวิชาชีพเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และมีสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมและมีอายุเฉลี่ยของแรงงานใกล้เคียงกับปีที่แล้ว ในขณะเดียวกัน อายุเฉลี่ยของเครื่องจักรปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 8.88 จากร้อยละ 9.64 ในปี พ.ศ. 2566 และมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติเพิ่มขึ้นกับปีที่แล้วจากร้อยละ 18.42 เป็นร้อยละ 20.47 สะท้อนถึงประสิทธิภาพการผลิตของเครื่องจักรที่ดีขึ้น

ในปี พ.ศ. 2567 ตัวชี้วัดด้านการผลิตและการขายชี้ให้เห็นว่า อุตสาหกรรมนี้มีการสัดส่วนการผลิตที่เป็นแบรนด์ของตัวเองหรือมีส่วนในการคิดค้นออกแบบผลิตภัณฑ์น้อยลงจากร้อยละ 22.61 ในปี พ.ศ. 2566 เป็นร้อยละ 21.27 ในปี พ.ศ. 2567 และมีการขายผ่านช่องทาง E-Commerce ลดน้อยลงเป็นร้อยละ 0.67 จากระดับร้อยละ 0.79 ในปี พ.ศ. 2566 สัดส่วนของต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย และสัดส่วนต้นทุนการทั้งหมดต่อยอดขายต่างปรับตัวลดลงในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงต้นทุนโดยรวมลดลงดังนั้นกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ในขณะที่ต้นทุนวัตถุดิบยังเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลงเล็กน้อย (ร้อยละ 0.1) สถานะทางการเงินของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องตี้มไม่ได้เปลี่ยนจากเดิมมากนัก อุตสาหกรรมนี้ยังสภาพคล่องที่ดีโดยอยู่ในระดับ 2.97 เท่า และสัดส่วนของหนี้อยู่ระดับต่ำไม่ว่าจะวัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ หรืออัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องติดตามสถานะการเงินอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 3.3 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องตี้ม

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	1.97	3.09
การเติบโตของการส่งออก (%)	3.31	10.16
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	62.42	62.16

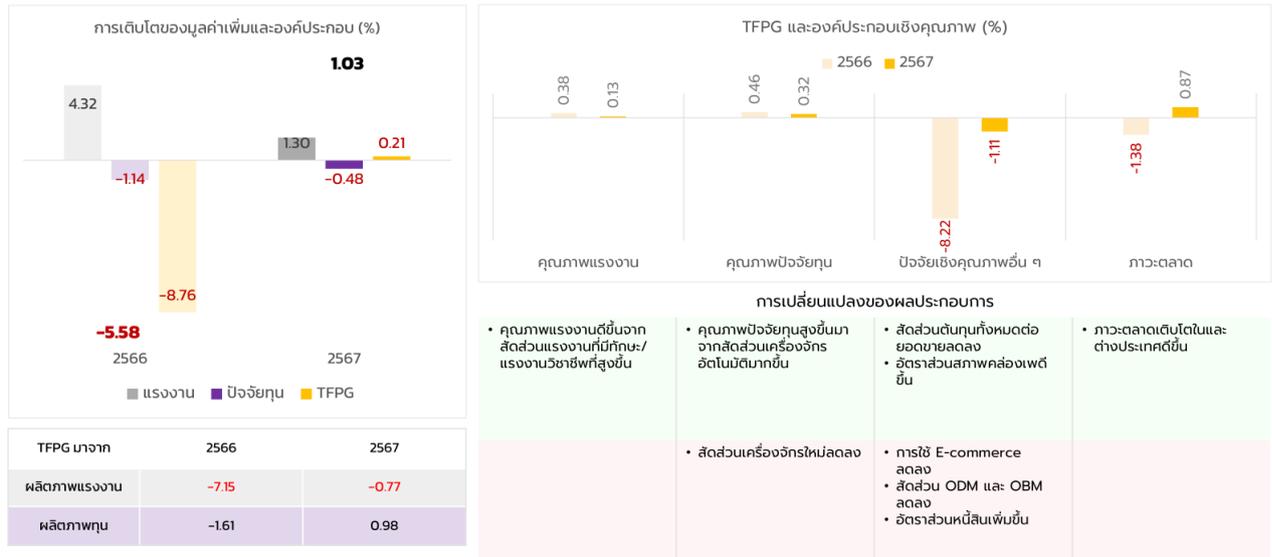
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	40.43	40.58
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	37.94	38.11
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	8.88	9.64
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	20.47	18.42
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.67	0.79
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	21.27	22.61
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.55	1.65
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	75.79	76.32
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	64.73	65.10
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	10.88	11.03
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	21.97	22.11
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	90.75	90.21
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	4.50	4.50
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.97	2.82
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.26	0.25
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.53	0.52
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.01	0.01

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.2.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ พบว่า ในปี พ.ศ. 2567 มูลค่าเพิ่ม (Value Added) ของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องตีปรับตัวดีขึ้นที่ร้อยละ 1.03 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 โดยเป็นผลมาจากการใช้ปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.30 และ TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.21 แม้ว่าจะมีการใช้ปัจจัยทุนลดจลร้อยละ 0.48 การเพิ่มขึ้นของ TFP สามารถอธิบายได้จากผลิตภาพทุนที่เพิ่มขึ้นมากกว่าผลิตภาพแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการลงทุนทางด้านเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติในอุตสาหกรรมนี้ ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตโดยรวมต่อยอดขายลดลงด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าภาวะตลาด คุณภาพทุน และคุณภาพแรงงาน มีผลต่อการปรับตัวเพิ่มของ TFP โดยมาจากภาวะตลาดร้อยละ 0.87 คุณภาพทุนร้อยละ 0.32 และคุณภาพแรงงานร้อยละ 0.13 ภาวะตลาดที่ดีขึ้นส่วนหนึ่งจากการส่งออกของอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2567 ที่เติบโตมากขึ้น แม้ว่าจะเติบโตด้วยอัตราที่ช้ากว่าปีที่แล้ว อย่างไรก็ตามสัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขายที่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำมากอย่างต่อเนื่องทำให้ศักยภาพในการออกผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการใหม่ ๆ ของผู้บริโภคลดลงซึ่งจะมีผลกระทบต่อ TFP ในอนาคต

แผนภาพที่ 3.2 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่ม

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลผลิตภาพแรงงาน	ผลผลิตภาพทุน
2567	1.03	1.30	-0.48	0.21	-0.77	0.98
2566	-5.58	4.32	-1.14	-8.76	-7.15	-1.61

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	0.21	0.13	0.32	-1.11	0.87
2566	-8.76	0.38	0.46	-8.22	-1.38

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวก.)

เมื่อพิจารณาอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มในหมวดย่อย (TSIC 4 หลัก) ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 แสดงให้เห็นว่า มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการต้ม การกลั่น และการผสมสุรา (TSIC 1101) มีการหดตัวร้อยละ 1.78 ซึ่งสอดคล้องกับยอดขายรวมที่ลดลงร้อยละ 0.60 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากสุราที่ผลิตในกลุ่มมีปริมาณแอลกอฮอล์สูงซึ่งได้รับความนิยมลดลงในหมู่ผู้บริโภค ในขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตมอลต์และสุราที่ทำจากข้าวมอลต์ หรือเบียร์ (TSIC 1103) และอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ การผลิตน้ำแร่และน้ำดื่มบรรจุขวด (TSIC 1104) มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นในปี 2567 ที่ร้อยละ 4.22 และ 2.83 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามทิศทางเดียวกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพมากขึ้นรวมถึงการบริโภคเครื่องดื่มที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำด้วย กลุ่มเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ฯ เป็นกลุ่มเดียวที่มี TFPG เป็นบวกโดยเป็นผลจากผลิตภาพ

ของปัจจัยทุนและแรงงานที่ปรับตัวดีขึ้น ในขณะที่ อุตสาหกรรมในกลุ่มย่อยที่เหลือก็มีผลผลิตภาพทุนที่ดีขึ้น แต่มีผลผลิตภาพแรงงานที่แย่มากกว่า นอกจากนี้ อุตสาหกรรมผลิตเบียร์เป็นอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพเพิ่มสูงที่สุด โดยสามารถลดต้นทุนต่อยอดขายได้ประมาณร้อยละ 13 และมีการลงทุนในเครื่องจักรมากที่สุด

ตารางที่ 3.4 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่ม

(หน่วย : %)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลผลิตภาพแรงงาน	ผลผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลผลิตภาพแรงงาน	ผลผลิตภาพทุน
11	1.03	1.30	-0.48	0.21	-0.77	0.98	-5.58	4.32	-1.14	-8.76	-7.15	-1.61
1101	-1.78	0.46	-1.10	-1.14	-1.35	0.21	-7.52	2.50	-2.55	-7.47	-6.31	-1.16
1103	4.22	4.00	0.97	-0.75	-1.67	0.92	-6.10	-6.99	-1.81	2.70	3.64	-0.94
1104	2.83	1.25	-0.51	2.09	0.22	1.87	-4.02	5.16	-0.64	-8.54	-7.18	-1.36

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.2.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรกของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่ม ได้แก่ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต (2) ต้นทุนวัตถุดิบ และ (3) ภาษี ซึ่งเป็นผลกระทบจากการปรับตัวของราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งถือเป็นความท้าทายของอุตสาหกรรมที่กำลังมีเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานในระยะ 1 ปีหน้าพบว่า จะให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเรื่องต้นทุน การเพิ่มผลผลิตการผลิต และการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ โดยผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มให้ความสำคัญกับปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) มากที่สุด ตามด้วยการพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) และการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการ (Develop Product/Service) ซึ่งเป็นความพยายามอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมนี้

3.2.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

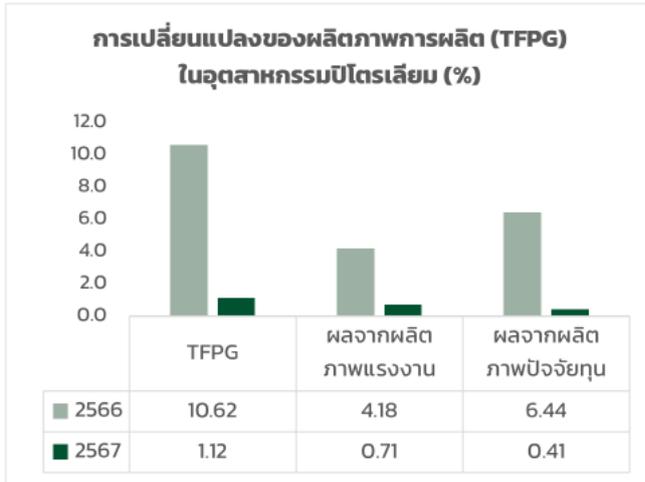
แนวโน้มการใส่ใจต่อสุขภาพของผู้บริโภคยังคงได้รับความสำคัญอย่างต่อเนื่องทำให้นโยบายของภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับการลดการบริโภคเครื่องดื่มที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของคนไทยที่มีแนวโน้มจะสูงขึ้นในอนาคต ในขณะเดียว การนำเทคโนโลยีมาใช้ของผู้ประกอบการก็มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เพื่อขยายบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน การขายช่องทางใหม่ ๆ หรือการตอบสนองต่อพฤติกรรมเครื่องดื่มของแต่ละบุคคลได้มากขึ้น นอกจากนี้การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความยั่งยืนก็จะมีผลต่อการดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมนี้ และผู้บริโภคก็มองหาคุณค่าและสนใจในคุณภาพของเครื่องดื่มมากขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องดื่มควรมีการปรับตัว ดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการพิจารณานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานมูลค่าของอุตสาหกรรม ต้องพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากรและเตรียมจัดหาบุคลากรที่จำเป็นควบคู่ไปด้วย
- 2) ผู้ประกอบการขนาดเล็กไม่ควรแข่งขันกับผู้ผลิตรายใหญ่โดยตรง ควรต้องเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ที่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าและใส่ใจในคุณภาพของผลิตภัณฑ์
- 3) ผู้ประกอบการควรปรับตัวให้เข้ากับผู้บริโภคที่ใส่ใจคุณภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้นต้องมีการพัฒนาสินค้าประเภท Functional Drink และบริการใหม่ ๆ ในขณะเดียวกัน ควรพัฒนาช่องทางการจำหน่ายทางออนไลน์มากขึ้น โดยไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย
- 4) ผู้ประกอบการควรใช้ประโยชน์จากข้อมูลการซื้อขายและเทคโนโลยี AI เพื่อเข้าใจพฤติกรรมของลูกค้ามากขึ้น และสามารถวางแผนการตลาดที่สอดคล้องกันได้

3.3 TSIC 19 : การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม

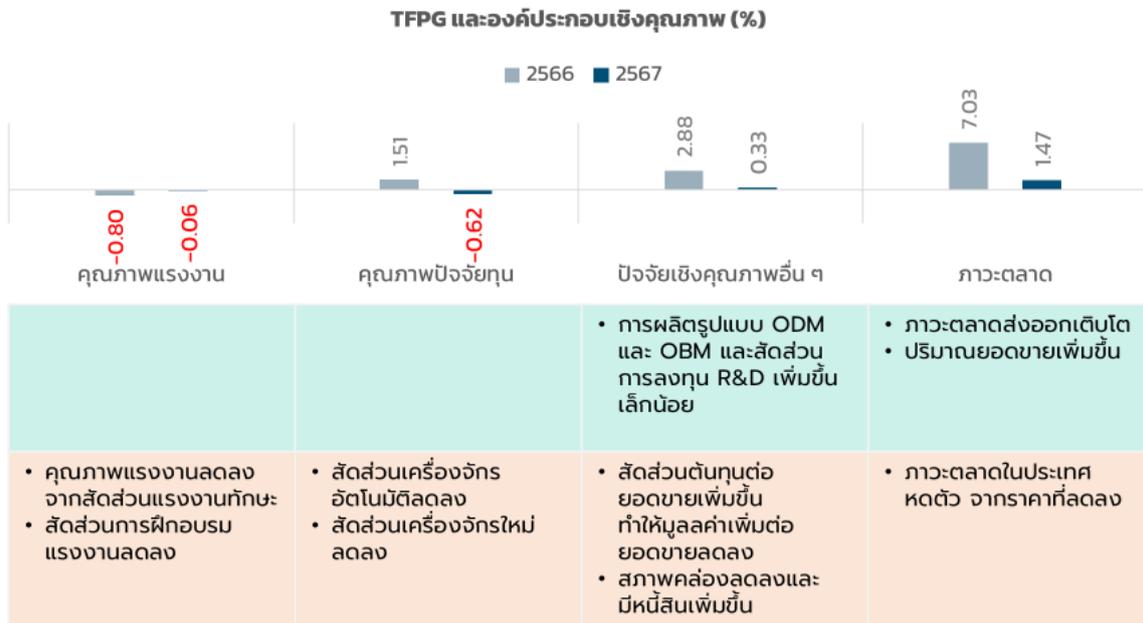
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมปิโตรเลียม ปี 2567

TFP และมูลค่าเพิ่มขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากปีก่อน เป็นผลมาจากผลิตภาพของปัจจัยการผลิตทั้งปัจจัยทุนและแรงงาน และได้รับผลกระทบจากราคาที่ปรับลดลง รวมถึงภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว

- ภาวะตลาดมีการส่งออกปรับดีขึ้น ในขณะที่ปริมาณยอดขายในประเทศเพิ่มขึ้น แต่มีระดับราคาปรับลดลง
- การผลิตยังปรับเพิ่มขึ้น แต่มีอัตราชะลอลงจากปีก่อน โดยมียังมีปัจจัยเชิงบวกจากความต้องการสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น
- อย่างไรก็ดี คุณภาพปัจจัยการผลิตทั้งปัจจัยทุนและแรงงานปรับลดลงจากปีก่อน

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม (TSIC 19) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม ประกอบด้วย 2 หมวดใหญ่ คือ การผลิตถ่านโค้กและการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม ได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโรงกลั่นปิโตรเลียม การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพและการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ได้จากโรงกลั่นปิโตรเลียม

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมที่สามารถนำข้อมูลมาประมวลผลมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 15 ราย เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 14 ราย และขนาดเล็ก 1 ราย ประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจซึ่งครอบคลุมมูลค่าขายร้อยละ 64.1 ของประชากรทั้งหมด และครอบคลุมผลิตภัณฑ์ถ่านโค้ก ผลิตภัณฑ์จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม เชื้อเพลิงชีวภาพ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม เป็นต้น

3.5.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมของไทยทั้งในด้านการผลิตและการขายขยายตัวในปี พ.ศ. 2567 เนื่องจากความต้องการสินค้าและการลงทุนที่สูงขึ้นจากการปรับลดดอกเบี้ยเพื่อลดภาวะเงินเฟ้อและกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้มีการใช้เชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ทั่วโลกยังส่งแรงกดดันต่อการเติบโตของอุตสาหกรรม ซึ่งยังคงทำให้การผลิตมีความท้าทายจากต้นทุนของน้ำมันและพลังงานที่สูงขึ้น

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียมในปี พ.ศ. 2567 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 จากตารางที่ 3.5 พบว่า ในด้านการผลิตและการขาย มียอดขายหดตัวลงร้อยละ 1.07 เป็นผลจากราคาที่ปรับลดลง ขณะที่ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.91 โดยการส่งออกเป็นผลมาจากการเร่งกักตุนสินค้าเพื่อลดผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกาในขณะนั้น แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศยังประสบภาวะชะลอตัวจึงทำให้ยอดขายในภาพรวมยังหดตัวลงต่อเนื่องจากปีก่อน

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณดีขึ้นกว่าปีก่อน โดยมีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 1,225 โรงงาน ขยายตัวร้อยละ 2.76 ขณะที่การลงทุนโรงงานในปี พ.ศ. 2567 คิดเป็นมูลค่า 1,693 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 15.01 จากปีก่อนเช่นกัน

นอกจากนี้ ตัวชี้วัดหมวดต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังบ่งชี้ว่าอุตสาหกรรมยังมีการหดตัวของ การเติบโตค่อนข้างมาก ทั้งสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีที่หดตัวลง สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายและสัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขายที่หดตัวลง เป็นความท้าทายในการเพิ่มการเติบโตของอุตสาหกรรม

**ตารางที่ 3.5 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้ก
และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถลุงปิโตรเลียม**

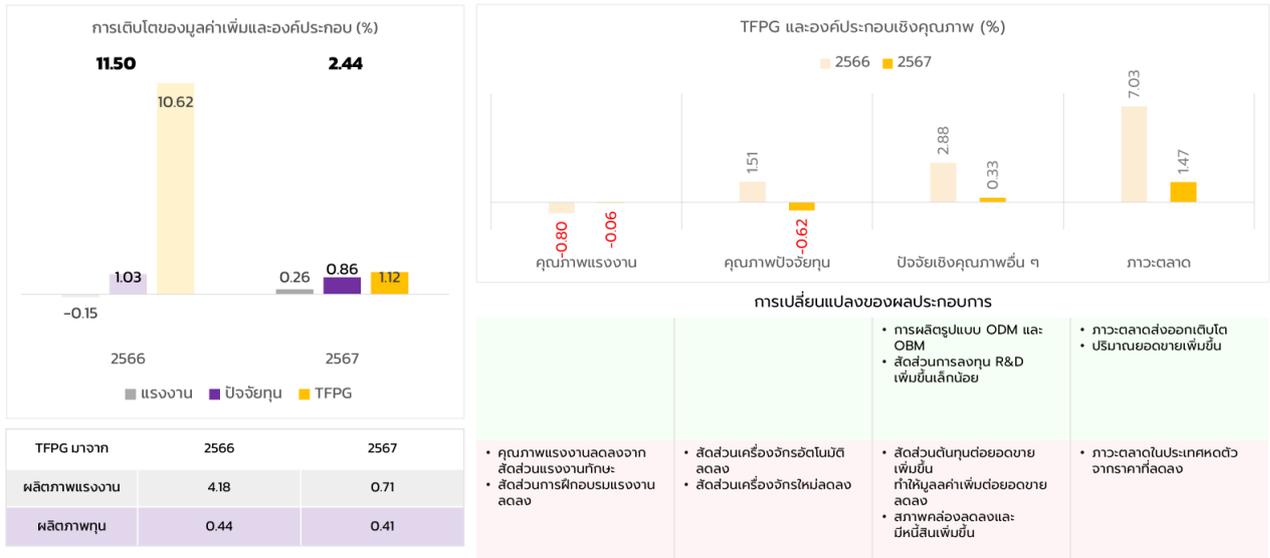
ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	-1.07	-4.48
การเติบโตของการส่งออก (%)	3.91	-4.65
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	97.04	97.18
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	27.87	27.87
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	40.42	40.87
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	4.28	5.57
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	45.40	46.29
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	3.13	3.13
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	57.23	57.23
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	39.02	39.41
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	81.01	80.10
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	76.41	75.72
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	5.25	5.11
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	26.78	26.81
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	95.58	95.77
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	0.97	0.96
<u>ด้านการเงิน</u>		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.36	2.46
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.51	0.50
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.31	1.23
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.13	0.13

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.5.2 ผลการวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้ก และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถลุงปิโตรเลียมมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 2.24 โดยปริมาณปัจจัยแรงงานและทุนปรับเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 0.26 และ 0.86 ตามลำดับ และผลิตภาพการผลิต (TFP) ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.12 ซึ่งเป็นผลจากภาวะตลาดที่ปรับเพิ่มขึ้น 1.47

**แผนภาพที่ 3.3 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ
ของอุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถลุงปิโตรเลียม**

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	2.24	0.26	0.86	1.12	0.71	0.41
2566	11.50	-0.15	1.03	10.62	4.18	6.44

(ข) TFPG และองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	1.12	-0.06	-0.62	0.33	1.47
2566	10.62	-0.80	1.51	2.88	7.03

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

**ตารางที่ 3.6 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตถ่านโค้ก
และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถลุงปิโตรเลียม**

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
19	2.24	0.26	0.86	1.12	0.71	0.41	-7.02	10.06	3.90	-20.98	-12.47	-8.51
1920	2.24	0.26	0.86	1.12	0.71	0.41	-7.02	10.06	3.90	-20.98	-12.47	-8.51

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.5.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างต้องพบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนทางการเงิน (2) การส่งเสริมการตลาด และ (3) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต ซึ่งเป็นผลจากความขัดแย้งของรัสเซียและยูเครน รวมถึงตะวันออกกลางต่อตะวันตกที่ส่งผลต่อระดับราคาน้ำมันและภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากราคาสินค้าปรับตัวตามต้นทุนการผลิตประกอบกับอัตราเงินเฟ้อที่ปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง กัดดันให้มีการปรับอัตราดอกเบี้ยตามการขึ้นอัตราดอกเบี้ยของสหรัฐฯ

ด้านแผนกิจกรรมในอนาคต พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) และการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) มากที่สุดด้วยสัดส่วนที่เท่ากัน รองลงมาคือการวิจัยตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภค (R&D in Customer) การซื้อเครื่องจักรทดแทน (Replace Equipment) และการซื้อเครื่องจักรเพิ่ม (Add Equipment) ตามลำดับ

3.5.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ปัจจุบันอุตสาหกรรมปิโตรเลียมของไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันดิบและความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยมลภาวะ รวมถึงมาตรการลดการอุดหนุนการใช้พลังงานฟอสซิล ซึ่งมีผลต่อการดำเนินธุรกิจและอุตสาหกรรมนี้ จึงควรปรับตัว ดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการควรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจและการควบคุมต้นทุนต่าง ๆ โดยเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบ รวมถึงต้นทุนทางการเงิน ด้วยการลดต้นทุนหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารต้นทุนให้ดีขึ้น
- 2) ควบคุมคุณภาพของสินค้าและบริการ รวมถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล (ESG) ตลอดจนการพิจารณาจากการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน กฎหมายสิ่งแวดล้อมและระบบการจัดการคุณภาพอื่น ๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพและปริมาณการส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงช่วยป้องกันโอกาสนโยบายกีดกันทางการค้าในประเทศเป้าหมาย
- 3) ภาครัฐควรมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสีเขียวในอุตสาหกรรมปิโตรเลียม เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนในการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้เร็วขึ้น
- 4) พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่ม (High Value-added Products) และผลิตภัณฑ์สีเขียว (Green Products) ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันและในอนาคต โดยมีการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามเทรนด์ (Megatrend) เพื่อสร้างโอกาสและสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ

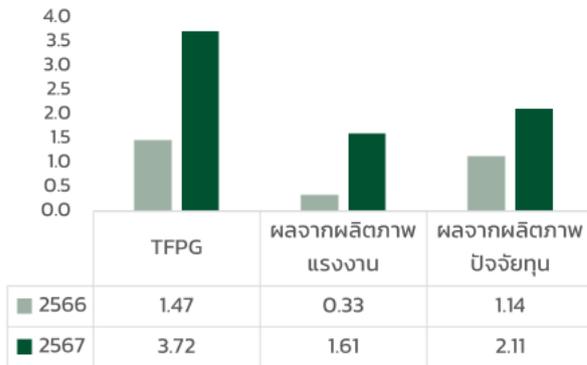
- 5) สนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดทำแผนแนวทางการพัฒนาบุคลากรโดยมีกิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มความรู้ความสามารถของบุคลากรเดิม โดยเฉพาะทักษะความรู้ในด้านที่เป็นปัญหาสำคัญ เช่น การพัฒนาบุคลากรด้านการเงินและนักบัญชีให้มีทักษะธุรกิจด้านพลังงาน

3.4 TSIC 20 : การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมเคมี ปี 2567

การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิต (TFPG) ในอุตสาหกรรมเคมี (%)

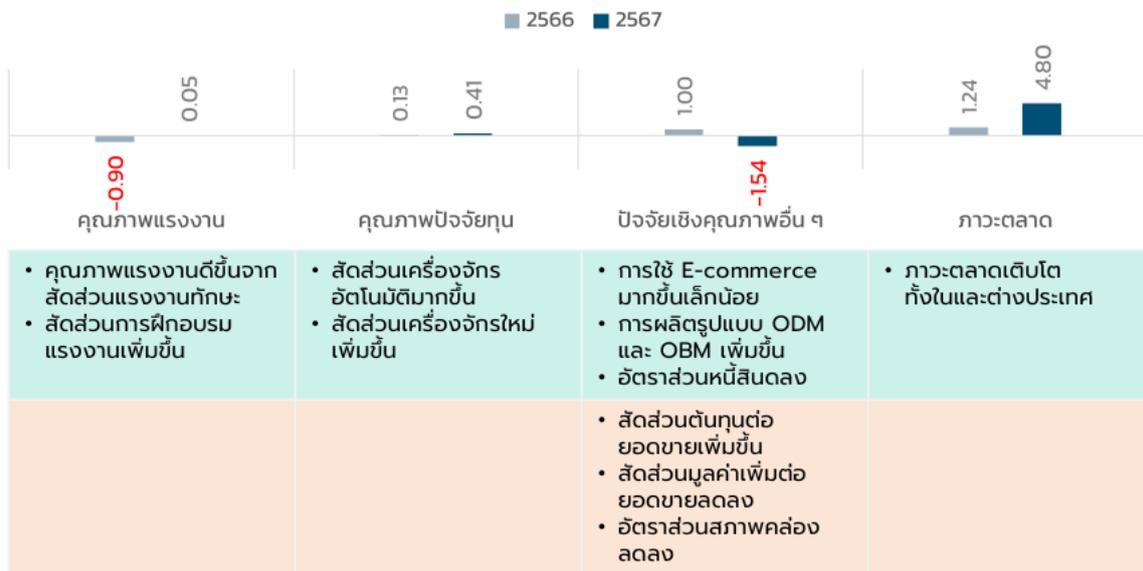

TFP ปรับดีขึ้นจากปีก่อน เช่นเดียวกับภาวะการผลิตที่ปรับเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมปลายน้ำ และการเพิ่มขึ้นของความต้องการในภูมิภาคอาเซียน

- การผลิตและการขยายตัวอย่างมาก สะท้อนจากยอดขายและการส่งออกที่ยาวตัวจากปีก่อน
- คุณภาพปัจจัยการผลิตปรับดีขึ้นทั้งปัจจัยทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ใหม่และระบบอัตโนมัติ ตลอดจนแรงงานมีทักษะและการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น
- อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการยังมีความเสี่ยงจากการบริหารจัดการและปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ เช่น ต้นทุนที่ปรับเพิ่มขึ้น ทำให้มูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง และสภาพคล่องที่ลดลง

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

- คุณภาพแรงงานดีขึ้นจากสัดส่วนแรงงานทักษะ
- สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานเพิ่มขึ้น
- สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น
- สัดส่วนเครื่องจักรใหม่เพิ่มขึ้น
- การใช้ E-commerce มากขึ้นเล็กน้อย
- การผลิตรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น
- อัตราส่วนหนี้สินลดลง
- ภาวะตลาดเติบโตทั้งในและต่างประเทศ
- สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายเพิ่มขึ้น
- สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง
- อัตราส่วนสภาพคล่องลดลง

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

<p>กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว</p> <p>-</p>	<p>กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • เคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน • ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจนเป็นสารประกอบ • พลาสติกและยางสังเคราะห์ขั้นต้น • สบู่และสารซักฟอก ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและขัดเงา น้ำหอม และผลิตภัณฑ์ในห้องน้ำ • เส้นใยประดิษฐ์
<p>กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • สี น้ำมันชักเงาและสารเคลือบที่คล้ายกัน หมึกพิมพ์ และน้ำบันกาไม้ 	<p>กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว</p> <p>-</p>

อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี (TSIC 20) เป็นหมวดย่อยของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ซึ่งประกอบด้วย 1) การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน ปุ๋ยเคมีและสารประกอบไนโตรเจน พลาสติกและยางสังเคราะห์ขั้นต้น 2) การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ ได้แก่ การผลิตยาปราบศัตรูพืชและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ทางเภสัชกรรม การผลิตสี น้ำมันชักเงาและสารเคลือบที่คล้ายกัน หมึกพิมพ์ และน้ำมันทาไม้ การผลิตสบู่และสารซักฟอก ผลิตภัณฑ์เคมีที่ใช้ในการทำความสะดวกและขัดเงา น้ำหอมและเครื่องประพินโฉม การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (เช่น วัตถุระเบิด กาวและเยลาติน น้ำมันหอมระเหย ผลิตภัณฑ์เคมีที่ใช้ในการถ่ายรูป ฯลฯ) และ 3) การผลิตเส้นใยประดิษฐ์

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีที่สามารถนำข้อมูลมาประมวลผลมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 271 ราย เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 162 ราย ขนาดกลาง 62 ราย และขนาดเล็ก 47 ราย ประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ ซึ่งครอบคลุมมูลค่ายอดขายร้อยละ 76.1 ของประชากรทั้งหมด และครอบคลุมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ คือ การผลิตสีน้ำมันชักเงาและสารเคลือบประเภทเดียวกันและ น้ำมันทาไม้ การผลิตปุ๋ยเคมี การผลิตเส้นใยประดิษฐ์ การผลิตสบู่และสารซักฟอกผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการทำความสะดวกและขัดเงา การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน และการผลิตเคมีภัณฑ์อินทรีย์ขั้นมูลฐานอื่น ๆ

3.4.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมีในปี พ.ศ. 2567 ปรับตัวดีขึ้น เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมปลายน้ำ และการเพิ่มขึ้นของความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้นในภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตามราคาน้ำมันดิบมีความผันผวน จากสงครามรัสเซีย-ยูเครน ทำให้ผู้ประกอบการบางรายชะลอการผลิตเพื่อดูแลต้นทุนราคาต้นทุน ดัชนีผลผลิต ปี 2567 อยู่ที่ระดับ 100.39 คาดว่าขยายตัวร้อยละ 6.36 เมื่อเทียบกับปี 2566 โดยผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลทำให้ดัชนีผลผลิตขยายตัวมากที่สุด ได้แก่ ปุ๋ยเคมี แป้งฝุ่น และน้ำยาทำความสะอาด ขยายตัวร้อยละ 20.29 17.27 และ 3.65 ตามลำดับ เช่นเดียวกับดัชนีการส่งสินค้าคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.59 โดยผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลให้ดัชนีการส่งสินค้า ขยายตัวมากที่สุด ได้แก่ แก๊สไฮโดรเจน ปุ๋ยเคมี และแป้งฝุ่น ในส่วนของการส่งออกผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ ปี 2567 คาดว่าจะมีมูลค่า 10,117.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัว โดยผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกขยายตัว เช่น เคมีภัณฑ์อินทรีย์ เครื่องสำอาง และสี

สำหรับแนวโน้มอุตสาหกรรม ปี 2568 คาดว่าดัชนีผลผลิตและการส่งออกสินค้าของอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์หดตัวเล็กน้อย เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำมันดิบมีแนวโน้มผันผวน อีกทั้งการแข่งขันในตลาดโลกที่สูงขึ้นเนื่องจากหลายประเทศ เช่น จีน และประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง มีการเร่งกำลังการผลิตสินค้าเม็ดพลาสติกและเคมีภัณฑ์ ทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวมีการชะลอตัวเพื่อดูแนวโน้มต้นทุนการผลิตและแนวโน้มตลาดหลัก

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณทรงตัวจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 2,624 โรงงาน โดยมีการลงทุนโรงงานในปี พ.ศ. 2567 มูลค่า 22,3401 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 186 จากปีก่อน

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ในปี พ.ศ. 2567 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 จากตารางที่ 3.7 พบว่า ในทั้งด้านการผลิตและการขายขยายตัวอย่างมาก สะท้อนจากยอดขายและการส่งออกที่ขยายตัวร้อยละ 7.21 และ 5.90 ตามลำดับ ในส่วนของปัจจัยการผลิตมีการปรับตัวที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย ได้แก่ สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะต่อแรงงานวิชาชีพ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.10 สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.90 และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.74 ขณะที่ด้านการผลิตและการขายมีอัตราการเปลี่ยนแปลงไม่มากนักจากปีก่อนหน้า และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า ในส่วนของปัจจัยด้านต้นทุนพบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.45 และ 0.10 ตามลำดับ ขณะที่ต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย ต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย และต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต ที่สัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 0.65 1.02 และ 0.60 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยการเงินพบว่าสภาพคล่องทางการเงินของอุตสาหกรรมลดลงเล็กน้อย และยังมีความเสี่ยงทางการเงินต่ำ และการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขายมีสัดส่วนเท่ากับปีก่อนที่ร้อยละ 0.04

ตารางที่ 3.7 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	7.21	-5.01
การเติบโตของการส่งออก (%)	5.90	-2.72
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	81.30	81.20
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	34.68	34.61
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	39.32	39.41
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	15.55	14.65
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	32.19	31.45
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	2.65	2.63
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	33.57	33.49
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	3.01	3.11
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	76.80	76.14
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	68.03	67.01
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	7.24	7.69
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	20.04	21.09

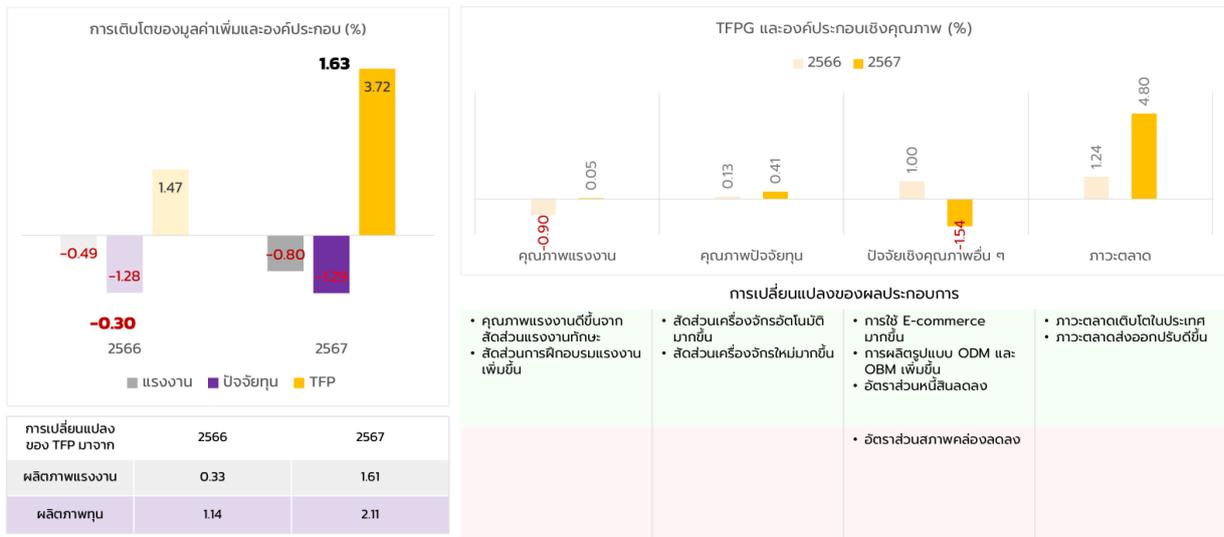
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	86.05	85.45
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	3.49	3.47
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.70	1.73
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.33	0.35
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.66	0.74
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.04	0.04

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.4.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมีมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 1.63 โดยมูลค่าเพิ่มจากปัจจัยแรงงานปรับตัวลดลง เช่นเดียวกับมูลค่าเพิ่มจากปัจจัยทุน คิดเป็นร้อยละ 0.80 และ 1.29 ตามลำดับ ขณะที่ผลผลิตภาพการผลิต (TFP) ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.72 จากปีก่อนหน้า เนื่องจากผลผลิตภาพแรงงานและผลผลิตภาพทุนปรับตัวดีขึ้น ร้อยละ 1.61 และ 2.11 ตามลำดับ รวมถึงปัจจัยด้านภาวะตลาดที่ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 4.80

แผนภาพที่ 3.4 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม และองค์ประกอบของ อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	1.63	-0.80	-1.29	3.72	1.61	2.11
2566	-0.30	-0.49	-1.28	1.47	0.33	1.14

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	3.72	1.61	2.11	-1.54	4.80
2566	1.47	-0.90	0.13	1.00	1.24

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึงหมู่ย่อยการผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐาน (TSIC 2011) เป็นอุตสาหกรรมหมู่ย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP มากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.55 และมีมูลค่าเพิ่มเติบโตร้อยละ 1.55 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็นผลมาจากภาวะตลาดขยายตัว และคุณภาพแรงงานปรับตัวดีขึ้นทั้งสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ ในขณะที่ การผลิตสี น้ำมัน ชักเงาและสารเคลือบที่คล้ายกัน หมึกพิมพ์ และน้ำมันทาไม้ (TSIC 2022) เป็นอุตสาหกรรมย่อยเดียวที่ TFP หดตัวร้อยละ 2.57 และมีมูลค่าเพิ่มหดตัวร้อยละ 0.24 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งการหดตัวนี้มาจากปัจจัยคุณภาพอื่น ๆ ลดลงเป็นสำคัญ โดยมีสัดส่วนต้นทุนสูงขึ้น ทำให้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลงรวมทั้งมีคุณภาพแรงงานลดลงตามสัดส่วนแรงงานทักษะ

กลุ่มที่มีอัตราการเติบโต TFP เป็นบวก มีทั้งสิ้น 5 กลุ่มอุตสาหกรรมย่อย โดยมีปัจจัยบวกสนับสนุนให้ TFPG เพิ่ม และมีมูลค่าเพิ่มขยายตัว ซึ่งส่วนมากมีปัจจัยสนับสนุนจากภาวะตลาดที่ขยายตัว และคุณภาพปัจจัยทุนที่ปรับตัวดีขึ้น โดยมีสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น รวมถึงการผลิตแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น และเมื่อเรียงลำดับกลุ่มอุตสาหกรรมย่อยจากเพิ่มขึ้นของ TFP มากที่สุดไปน้อยที่สุดได้แก่

- TSIC : 2011 การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นมูลฐานมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.55
- TSIC : 2030 การผลิตเส้นใยประดิษฐ์มี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.30
- TSIC : 2012 การผลิตปุ๋ยเคมีและสารประกอบไนโตรเจนมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.95
- TSIC : 2023 การผลิตสบู่อะโรมาติกและสารซักฟอก ผลิตภัณฑ์เคมีที่ใช้ในการทำความสะอาดและขัดเงา น้ำหอมและเครื่องประตินิกมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.62
- TSIC : 2013 การผลิตพลาสติกและยางสังเคราะห์ขั้นต้นมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.87

ตารางที่ 3.8 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG			แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		
	มูลค่าเพิ่ม	แรงงาน	ทุน	TFPG	แรงงาน	ทุน	มูลค่าเพิ่ม	แรงงาน	ทุน	TFPG	แรงงาน	ทุน
20	1.63	-0.80	-1.29	3.72	1.61	2.11	-0.30	-0.49	-1.28	1.47	0.33	1.14
2011	1.55	-1.92	-2.08	5.55	2.67	2.88	3.11	-2.21	-1.40	6.72	3.82	2.90
2012	8.18	0.38	2.85	4.95	4.44	0.51	-8.85	11.27	-3.30	-16.82	-16.59	-0.23
2013	0.44	-0.88	-0.55	1.87	1.08	0.79	-2.25	-2.42	-1.76	1.93	1.31	0.62
2022	-0.24	1.63	0.70	-2.57	-1.75	-0.82	-0.63	-16.74	3.53	12.58	16.40	-3.82
2023	0.88	-1.33	-0.41	2.62	1.84	0.78	-2.33	2.14	-0.64	-3.83	-3.47	-0.36
2030	2.53	-3.49	0.72	5.30	4.79	0.51	5.31	2.79	2.11	0.41	0.17	0.24

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.4.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างต้องพบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ด้านต้นทุน ประกอบด้วย ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนทางการเงิน และต้นทุนแรงงาน (2) ประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิตทั้งแรงงาน/บุคลากรและเครื่องจักร/อุปกรณ์ และ (3) การส่งเสริมการตลาด/ระบบขนส่ง/การพัฒนาสินค้าให้มีความแตกต่าง

3.4.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาพรวมอุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี ปี พ.ศ. 2567 มีแนวโน้มปรับตัวในทางที่ดีขึ้นแต่ยังต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกอื่น ๆ เช่น ความผันผวนของราคาน้ำมันและอุปสงค์โลก นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี โดยเฉพาะอุตสาหกรรมผลิตปุ๋ยเคมียังต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการถูกเก็บภาษีคาร์บอนในอนาคต เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการปล่อยคาร์บอนสูง ดังนั้น ควรมีมาตรการและแนวทางสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรม ดังนี้

- ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนสัดส่วนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการสร้างนวัตกรรมการผลิตเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยวัตถุดิบจากธรรมชาติ อาทิ (1) Bio Base คือ วัตถุดิบจากธรรมชาติ เช่น ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง (2) Fiber Base คือ วัตถุดิบที่ทำมาจากไฟเบอร์หรือเส้นใยธรรมชาติ รวมถึงกากใยจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และ (3) Biomass คือ วัตถุดิบที่ได้จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกขานอ้อย กากปาล์ม ชังข้าวโพด

- 2) การยกระดับความสามารถการแข่งขันและมาตรฐาน เช่น พัฒนามาตรฐานสินค้า ISO, Green Label, Carbon Footprint เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดที่เข้มงวด เช่น สหภาพยุโรปและญี่ปุ่น รวมถึงสนับสนุนโครงการ Cluster Development หรือ เขตอุตสาหกรรมเคมีสีเขียว (Green Chemical Cluster) เพื่อสร้างระบบนิเวศการผลิตที่ยั่งยืน และลดความเสี่ยงจากการแข่งขันราคา
- 3) สนับสนุนการนำหลักการ ESG ที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบริษัทภิบาล มาปรับใช้ในธุรกิจเคมีภัณฑ์ เพื่อมุ่งสู่ ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศไทย
- 4) พัฒนาระบบการผลิตที่เน้นความยั่งยืน อาทิ การใช้พลังงานจากแหล่งพลังงานทางเลือกต่าง ๆ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานลม และการลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- 5) เชื่อมโยงธุรกิจเคมีภัณฑ์ไทยกับห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก (Global Value Chain) เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง รวมถึงเข้าสู่ตลาดสากล
- 6) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง (hedging) สำหรับราคาน้ำมันและ ต้นทุนวัตถุดิบ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากความผันผวนของราคาน้ำมันที่เกิดจากสงคราม รัสเซีย-ยูเครน

3.5 TSIC 22 : การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก

การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก (TSIC 22) เป็นหมวดย่อยของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก โดยการผลิตผลิตภัณฑ์ยางประกอบด้วย การผลิตยางนอกและยางใน การหล่อตอกยางและการซ่อมสร้างยาง และการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ได้แก่ การผลิตยางแผ่นแท่ง ก้อน และรูปทรงต่าง ๆ การผลิตน้ำยางข้น การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้านสุขอนามัยหรือเภสัชกรรมที่ทำจากยาง และการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ใช้ที่อื่น ส่วนการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกประกอบด้วย การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง/ประกอบอาคารที่ทำจากพลาสติก การผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำเร็จรูปและสำเร็จรูป และการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ ได้แก่ การผลิตเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ในครัว และในห้องน้ำ ที่ทำจากพลาสติก การผลิตผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

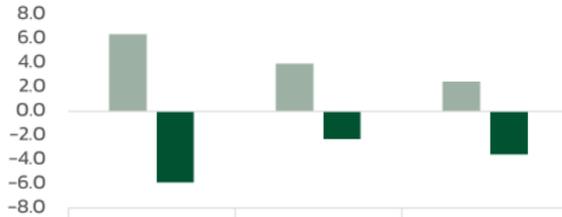
ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติกทั้งสิ้น 312 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 160 ราย ขนาดกลาง 72 ราย และขนาดเล็ก 85 ราย ครอบคลุมรายได้ร้อยละ 69.8 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 ผลิตภัณ์ที่ย่าง

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมยาง ปี 2567

การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิต (TFPG) ในอุตสาหกรรมยาง (%)

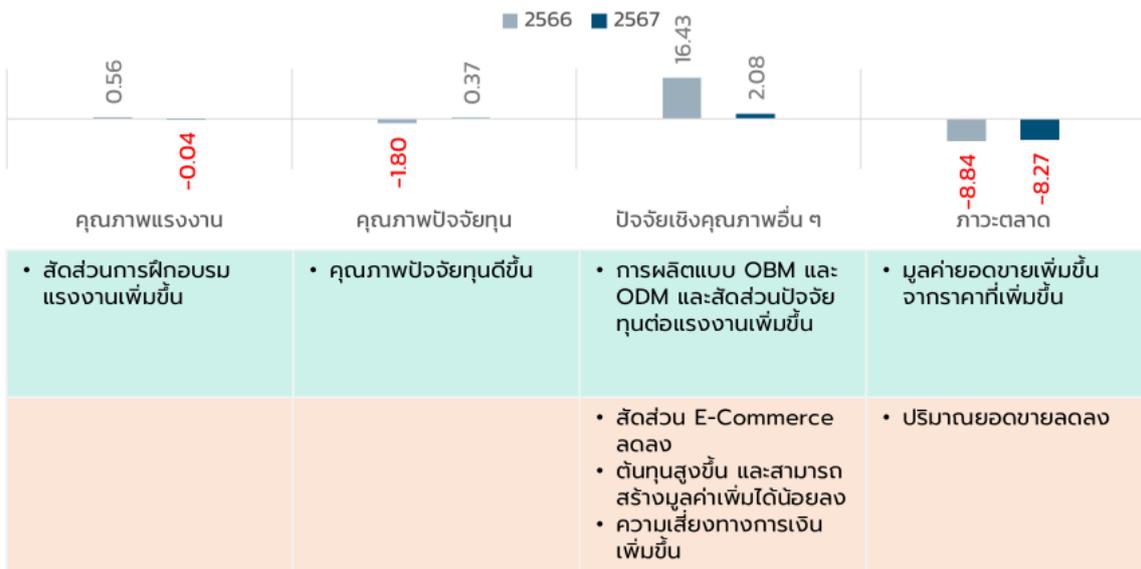

TFPG ลดลงจากปีก่อนหน้า โดยมีปัจจัยหลักจากภาวะตลาดด้านปริมาณยอดขายและคุณภาพแรงงานลดลง แต่ปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น และคุณภาพปัจจัยทุนยังปรับตัวขึ้น

- มูลค่าตลาดมีแนวโน้มเติบโต โดยเฉพาะต่างประเทศ และความต้องการจากอุตสาหกรรมสืบเนื่องปรับตัวขึ้นในกลุ่มยานยนต์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ต่าง ๆ
- สัดส่วนสัดส่วนแรงงานทักษะลดลง ประกอบกับการใช้ E-Commerce ลดลง รวมถึงต้นทุนสูงขึ้น และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยลง
- อย่างไรก็ตามก็ดี รูปแบบการผลิตแบบ OBM และ ODM รวมทั้งสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น รวมถึงคุณภาพปัจจัยทุนดีขึ้น

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

- สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานเพิ่มขึ้น
- คุณภาพปัจจัยทุนดีขึ้น
- การผลิตแบบ OBM และ ODM และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น
- มูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้นจากราคาที่เพิ่มขึ้น
- สัดส่วน E-Commerce ลดลง
- ต้นทุนสูงขึ้น และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยลง
- ความเสี่ยงทางการเงินเพิ่มขึ้น
- ปริมาณยอดขายลดลง

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

<p>กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว</p>	<p>กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว</p>
<p>กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • ยางนอกและยางใน การหล่อดอกยางและการซ่อมสร้างยาง • ผลิตภัณ์ที่ย่างอื่น ๆ 	<p>กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว</p>

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง (TSIC 221) เป็นหมวดย่อยของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก โดยการผลิตผลิตภัณฑ์ยางประกอบด้วย การผลิตยางนอกและยางใน การหล่อตอกยางและการซ่อมสร้างยาง และการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ได้แก่ การผลิตยางแผ่น แท่ง ก้อน และรูปทรงต่าง ๆ การผลิตน้ำยางข้น การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้านสุขอนามัยหรือเภสัชกรรมที่ทำจากยาง และการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ใช้ที่อื่น

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์ยางรวมทั้งสิ้น 108 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 72 ราย ขนาดกลาง 12 ราย และขนาดเล็ก 24 ราย โดยมีประเภทของผลิตภัณฑ์ในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น ยางนอกและยางใน การหล่อตอกยางและการซ่อมสร้างยาง และผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ เป็นต้น

3.5.1.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางทางด้านอุปสงค์มีการหดตัวในปี พ.ศ. 2567 เป็นผลมาจากการชะลอตัวของตลาดภายในประเทศ ในขณะที่ตลาดส่งออกปรับตัวดีขึ้น โดยกลุ่มยางแปรรูปขั้นต้นและยางรถยนต์มียอดขายภายในประเทศหดตัว เนื่องจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาด REM (Replacement Equipment Manufacturer) ในขณะที่ กลุ่มถลุงมียางมียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามความต้องการทางการแพทย์ที่เพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มยางแปรรูปขั้นต้น ยางรถยนต์ และถลุงมียางมีมูลค่าการส่งออกขยายตัว เป็นผลมาจากความต้องการในตลาดสำคัญยังเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราคายางพาราโลกปรับสูงขึ้น ในขณะที่ วัตถุดิบยางพาราภายในประเทศเผชิญกับการขาดแคลนวัตถุดิบเป็นผลจากพื้นที่เพาะปลูกที่ลดลงเปลี่ยนไปปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น (เช่น ปาล์ม น้ำมัน ทูเรียน) ผลกระทบจากภัยแล้ง และโรคใบร่วงยางพาราทั้งสายพันธุ์เดิมและใหม่ ซึ่งลดผลผลิตต่อไร่ลงอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ราคายางพาราและต้นทุนสูงขึ้นมาก

สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางในปี พ.ศ. 2567 ยังคงหดตัวต่อเนื่องจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 1,661 โรงงาน หดตัวร้อยละ 1.01 จากปีก่อน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 42 โรงงาน (ร้อยละ 2.53 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 1,619 โรงงาน (ร้อยละ 97.47 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 2,275.62 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 41.82 จากปีก่อน

แนวโน้มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางมีแนวโน้มเติบโตได้แม้จะมีปัจจัยเสี่ยงจากเศรษฐกิจต่างประเทศ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการส่งออกมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องตามความต้องการอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญประกอบด้วยความเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลกอาจชะลอตัว และผลผลิตยางพาราอาจได้รับผลกระทบจากสภาวะภูมิอากาศแปรปรวนและภัยแล้ง

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.9 พบว่า ภาวะตลาดขยายตัวร้อยละ 4.27 แต่เป็นผลมาจากราคาปรับสูงขึ้นและมีการส่งออกปรับดีขึ้น สำหรับคุณภาพ ปัจจัยแรงงานมีสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 28.67 เป็นร้อยละ 28.78 แต่มีสัดส่วน แรงงานทักษะลดลงเล็กน้อย ในขณะที่ คุณภาพปัจจัยทุนเพิ่มขึ้น มีสัดส่วนเครื่องจักรใหม่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.88 เป็นร้อยละ 1.98 รวมถึงมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในด้านการบริหารจัดการการผลิต และการขายมีการพัฒนารูปแบบการผลิตแบบ ODM และ OBM มากขึ้น และมีการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงาน เพิ่มขึ้น ในขณะที่ การใช้ E-Commerce ลดลงจากร้อยละ 4.30 เป็นร้อยละ 4.01 รวมถึงมีต้นทุนเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 76.44 เป็นร้อยละ 77.08 และยังทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายได้ลดลง

ตารางที่ 3.9 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

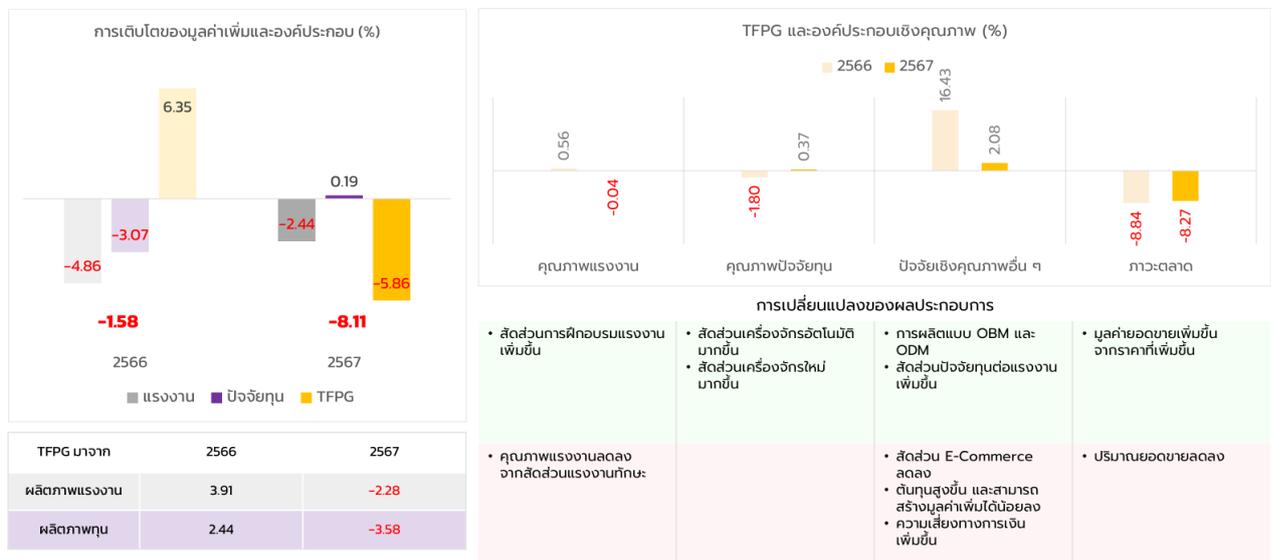
ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	4.27	-12.75
การเติบโตของการส่งออก (%)	20.98	14.49
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	88.10	88.18
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	28.78	28.67
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	40.21	40.21
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	1.98	0.88
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	10.26	9.56
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	4.01	4.30
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	21.71	20.36
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.55	1.41
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	77.08	76.44
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	73.60	73.60
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	2.54	3.55
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	28.86	27.75
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	94.56	94.82
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	7.87	8.18
<u>ด้านการเงิน</u>		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.84	1.87
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.48	0.43
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.16	0.92
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.26	0.25

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.5.1.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) หดตัวร้อยละ 8.11 ประกอบด้วยการลดลงของ TFP และปริมาณปัจจัยแรงงาน ร้อยละ 5.86 และ 2.44 ตามลำดับ ขณะที่ปริมาณปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.19 โดยการลดลงของ TFP เป็นผลมาจากภาวะตลาดด้านปริมาณยอดขายและคุณภาพแรงงานปรับลดลงร้อยละ 8.27 และ 0.04 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนสัดส่วนแรงงานทักษะลดลง ประกอบกับปริมาณยอดขายที่ยังคงหดตัว ในขณะที่ คุณภาพปัจจัยทุนปรับดีขึ้นร้อยละ 0.37 ตามสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และเครื่องจักรอัตโนมัติ และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ขยายตัว ร้อยละ 2.08 จากรูปแบบการผลิตแบบ OBM และ ODM รวมทั้งสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น แต่มีปัจจัยเสี่ยงจากการใช้ E-Commerce ลดลง รวมถึงต้นทุนสูงขึ้น และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยลง อย่างไรก็ตาม ผลิตภาพเฉพาะส่วนของปัจจัยการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อ TFP สะท้อนว่า ผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพปัจจัยทุนหดตัวร้อยละ 2.28 และ 3.58 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.5

แผนภาพที่ 3.5 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-8.11	-2.44	0.19	-5.86	-2.28	-3.58
2566	-1.58	-4.86	-3.07	6.35	3.91	2.44

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	-5.86	-0.04	0.37	2.08	-8.27
2566	6.35	0.56	-1.80	16.43	-8.84

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิตยางนอกและยางใน การหล่อตอกยางและการซ่อมสร้างยาง (TSIC 2211) และการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ (TSIC 2219)** มี TFP หดตัวร้อยละ 6.55 และ 5.47 ตามลำดับ และทั้งสองสาขามีมูลค่าเพิ่มหดตัวเช่นกัน ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะตลาดด้านปริมาณยอดขายหดตัวเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ยังมีสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายสูงขึ้น โดยเฉพาะต้นทุนการผลิต และสัดส่วนการใช้ E-commerce ลดลง

ตารางที่ 3.10 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ.2567						ปี พ.ศ.2566					
	มูลค่าเพิ่ม VA	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของTFPG		มูลค่าเพิ่ม VA	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของTFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพทุน
22	-0.92	-0.68	0.74	-0.98	0.14	-1.12	-1.58	-4.86	-3.07	6.35	3.91	2.44
2211	-10.01	-3.83	0.37	-6.55	-1.63	-4.92	-0.57	-5.92	-3.42	8.77	5.59	3.18
2219	-7.54	-0.65	-1.42	-5.47	-3.82	-1.65	-1.88	-3.32	-1.97	3.41	2.17	1.24

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.5.1.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต (2) ต้นทุนแรงงาน และ (3) ต้นทุนวัตถุดิบ และต้นทุนทางการเงิน เนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจโลกยังมีความผันผวนและมีความเสี่ยงชะลอตัวในตลาดชั้นนำ ตลอดจนความผันผวนในราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยเฉพาะกลุ่มเชื้อเพลิงพลังงานและราคายางพารา ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการมีแผนในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) พัฒนาบุคลากร (Develop Staff) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง (Develop Product/Service) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการดำเนินงานของแรงงาน รวมถึงการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านผลิตภัณฑ์

3.5.1.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

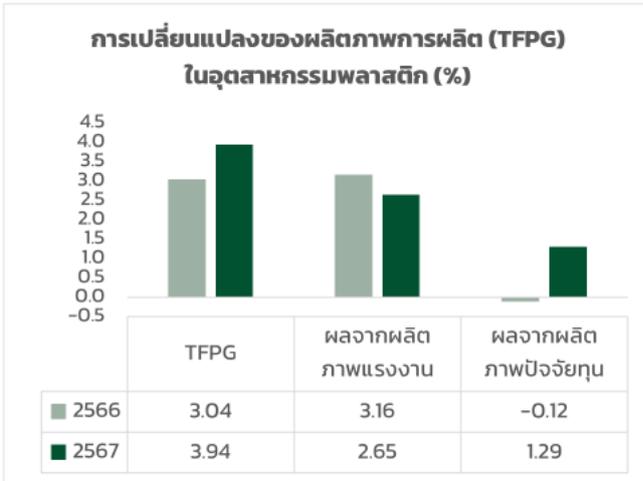
สถานการณ์ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางมีแนวโน้มฟื้นตัวได้ตามทิศทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศชั้นนำและคู่ค้าที่สำคัญของไทย แต่ยังมีความเสี่ยงจากเศรษฐกิจการค้าโลกที่ยังมีความผันผวน ประกอบกับการลดลงของตัวชี้วัดด้านคุณภาพปัจจัยทุน และการบริหารจัดการการผลิต ซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางจำเป็นต้องปรับตัวและมีการติดตามดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการควรศึกษาและเตรียมความพร้อมสำหรับตลาดใหม่ ๆ ทั้งในและต่างประเทศ โดยศึกษาและติดตามข้อมูลด้านมาตรฐานและข้อกำหนดทางการค้าต่าง ๆ รวมถึงเรียนรู้แนวทางการดำเนินธุรกิจตามหลัก ESG ตลอดจนการจัดการด้านคาร์บอนมาประยุกต์ใช้
- 2) ผู้ประกอบการควรศึกษาและสร้างความร่วมมือพันธมิตรทางธุรกิจด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนารูปแบบการผลิต และวางแผนและส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคลากรให้รองรับกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ
- 3) ผู้ประกอบการควรศึกษาและเรียนรู้การใช้ประโยชน์จากหน่วยงานและสถาบันด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงองค์ความรู้ทางด้านนวัตกรรม และยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองกับความต้องการใหม่ ๆ

3.5.2 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก

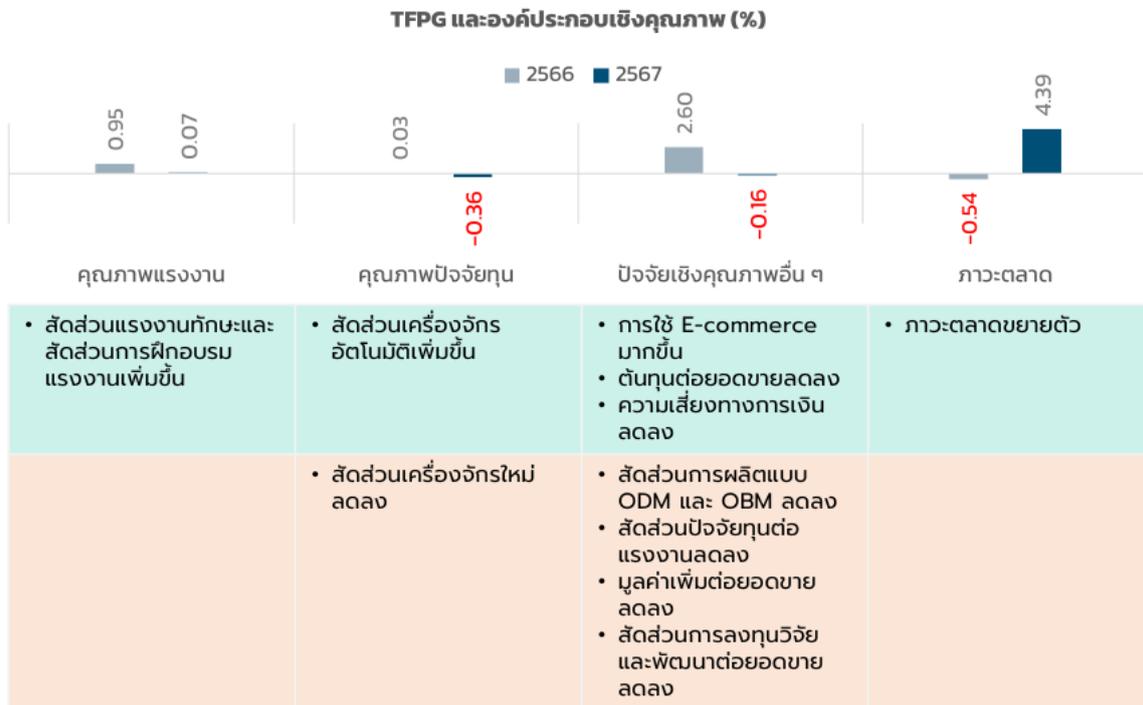
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมพลาสติก ปี 2567

TFPG เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า โดยมีปัจจัยหลักจากการภาวะตลาดขยายตัว ปัจจัยการผลิตมีคุณภาพดีขึ้น แต่มีความเสี่ยงจากการบริหารจัดการ

- ภาวะตลาดเติบโตแต่มีแนวโน้มชะลอลง ในขณะที่การส่งออกเติบโตต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน
- คุณภาพปัจจัยทุนและคุณภาพแรงงานปรับดีขึ้นจากสัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์ใหม่ และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติที่เพิ่มขึ้น และสัดส่วนแรงงานทักษะ รวมถึงการฝึกอบรมแรงงาน
- การใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง รวมถึงสร้างมูลค่าเพิ่มได้ลดลง และมีการลงทุนด้านนวัตกรรมลดลง

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว

กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว

- บรรจุก๊าซพลาสติก
- ผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ

กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว

กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว

- ผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งสำเร็จรูปและสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก (TSIC 222) เป็นการผลิตพลาสติกใหม่หรือใช้แล้วให้เป็นผลิตภัณฑ์ขั้นกลางหรือผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายด้วยกระบวนการผลิตขึ้นรูป แบบการอัด สกรูอัด การฉีด การเป่า และการหล่อ และขึ้นรูปในวิธีการอื่น ๆ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้าง/ประกอบอาคาร เช่น ประตู กรอบประตูหรือหน้าต่าง ม่านบังตา ฯลฯ ผลิตภัณฑ์พลาสติกกึ่งสำเร็จรูปและสำเร็จรูป เช่น แผ่นพลาสติกหนา/บาง หลอด ท่อ ท่ออ่อน ข้อต่อ ฯลฯ บรรจุภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัว ในห้องน้ำ เช่น ถังพลาสติก ถัง ถัง ก่อง ตะกร้า ขวด ฝักบัว อ่างอาบน้ำ โถส้วมและชักโครก ฯลฯ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 174 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 86 ราย ขนาดกลาง 39 ราย และขนาดเล็ก 49 ราย โดยมีประเภทของผลิตภัณฑ์ในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์พลาสติกกึ่งสำเร็จรูปและสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ เป็นต้น

3.5.2.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกทางด้านอุปสงค์มีการขยายตัวในปี พ.ศ. 2567 แต่เติบโตในอัตราชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจไทยที่ฟื้นตัวช้า ในขณะที่การส่งออกเติบโตต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน โดยกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มียอดขายเติบโตดี คือ บรรจุภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งแผ่นฟิล์มพลาสติก และถุงพลาสติก ในขณะที่ กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกขยายตัวดี คือ พลาสติกปูพื้น ปิดผนังหรือเพดาน และหลอดหรือท่อและท่ออ่อน

สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณปรับดีขึ้นจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 6,181 โรงงาน ขยายตัวร้อยละ 1.51 จากปีก่อน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 162 โรงงาน (ร้อยละ 2.62 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 6,019 โรงงาน (ร้อยละ 97.38 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 13,145.81 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.40 จากปีก่อน

แนวโน้มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติกมีทิศทางปรับดีขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามเศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องในระดับปานกลาง และการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมปลายทาง อาทิ อุตสาหกรรมผลิตบรรจุภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ ก่อสร้าง และเครื่องมือแพทย์ ในขณะที่ต้องเผชิญกับปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ การขยายกำลังการผลิตเม็ดพลาสติกในภูมิภาคเอเชียทำให้มีอุปทานส่วนเกินเข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้น รวมถึงความต้องการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกพื้นฐานโดยเฉพาะถุงพลาสติกมีแนวโน้มชะลอลงจากความต้องการใช้พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สะท้อนจากนโยบายภาครัฐที่มุ่งส่งเสริมการบริโภคพลาสติกอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนจัดการขยะพลาสติก ซึ่งสนับสนุนการใช้พลาสติกชีวภาพ (Bioplastics) และพลาสติกที่นำกลับมาใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.11 พบว่ามีภาวะตลาดขยายตัวร้อยละ 6.32 สำหรับปัจจัยการผลิตที่มีสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 34.02 เป็นร้อยละ 34.65 และสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่คุณภาพปัจจัยทุนมีสัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์อายุไม่เกิน 5 ปี ลดจากร้อยละ 18.68 เป็นร้อยละ 17.07 และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติลดลง สำหรับด้านการบริหารจัดการมีการใช้ E-Commerce เพิ่มขึ้น แต่มีการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงลดลง ด้านต้นทุนมีต้นทุนต่อยอดขายลดลงจากร้อยละ 84.63 เป็นร้อยละ 84.27 ทำให้มีความสามารถในการสร้างมูลค่าสินค้ามากขึ้น สำหรับด้านการเงินมีความเสี่ยงลดลง อย่างไรก็ตามก็ยังมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาลดลง

ตารางที่ 3.11 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก

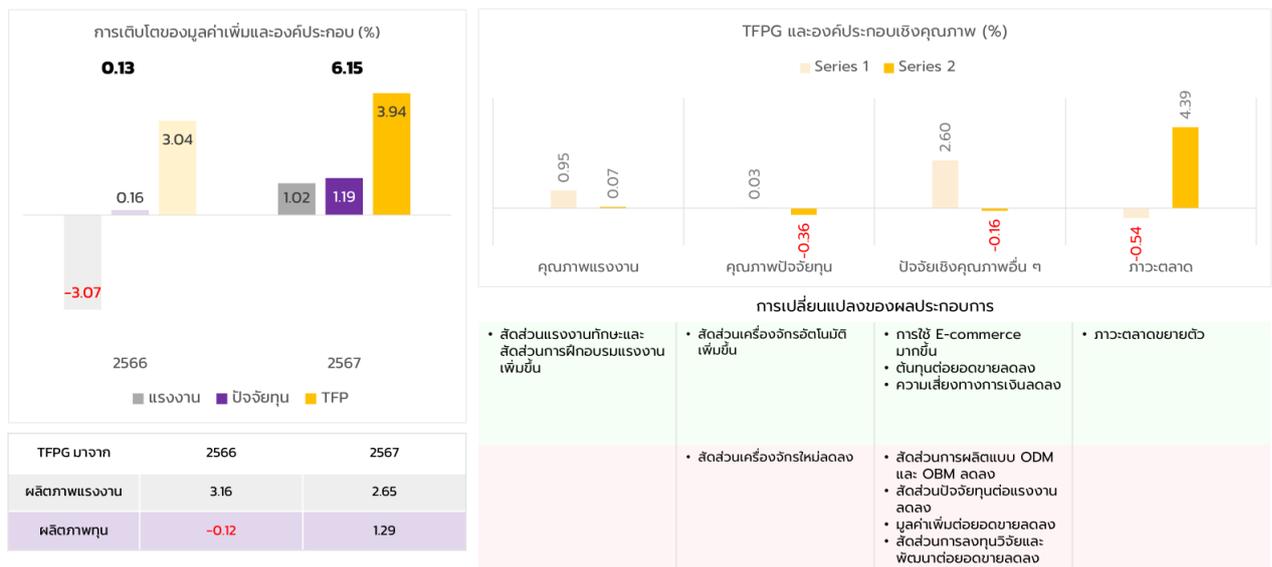
ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	6.32	-0.78
การเติบโตของการส่งออก (%)	14.40	3.58
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	86.57	86.45
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	34.65	34.02
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.98	39.17
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	17.07	18.68
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	32.75	32.91
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	3.26	0.05
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	33.55	33.54
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	2.18	2.41
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	84.27	84.63
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	71.03	71.03
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	13.91	14.04
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	23.67	23.45
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	82.12	81.15
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	5.39	5.55
<u>ด้านการเงิน</u>		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.78	2.62
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.30	0.33
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.53	0.60
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.39	0.41

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.5.2.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

การประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ พบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 จากปีก่อน มีแหล่งที่มาจากปริมาณแรงงาน ปัจจัยทุน และผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 1.19 และ 3.94 ตามลำดับ โดยการเปลี่ยนแปลงของ TFPG เป็นผลมาจากภาวะตลาดขยายตัวร้อยละ 4.39 คุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 ตามสัดส่วนแรงงานทักษะและสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ คุณภาพปัจจัยทุนลดลงร้อยละ 0.36 สอดคล้องกับสัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์ใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติที่ลดลง และปัจจัยคุณภาพอื่น ๆ ลดลงร้อยละ 0.16 โดยมีปัจจัยที่ส่งมาผล คือ การใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง และมีการลงทุนด้านนวัตกรรมลดลง อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยสนับสนุนจากการใช้ E-Commerce เพิ่มขึ้น ต้นทุนลดลง ทำให้สร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น และความเสียหายทางการเงินลดลง ทั้งนี้ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยเชิงคุณภาพที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ผลผลิตภาพการผลิตเฉพาะส่วนของแรงงาน และปัจจัยทุนขยายตัวร้อยละ 2.65 และ 1.29 ตามลำดับ โดยสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.6

แผนภาพที่ 3.6 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม และองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลผลิตภาพแรงงาน	ผลผลิตภาพทุน
2567	6.15	1.02	1.19	3.94	2.65	1.29
2566	0.13	-3.07	0.16	3.04	3.16	-0.12

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	3.94	0.07	-0.36	-0.16	4.39
2566	3.04	0.95	0.03	2.60	-0.54

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) เมื่อวิเคราะห์อัตราการเติบโตของผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกในหมู่ย่อยระดับ TSIC 4 หลัก พบว่า การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (TSIC 2229) เป็นอุตสาหกรรมหมู่ย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP มากที่สุด โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.60 เมื่อเทียบกับปีก่อน เป็นผลมาจากการขยายตัวภาวะตลาด ประกอบกับคุณภาพปัจจัยอื่น ๆ ที่ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายที่ลดลง และมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายสูงขึ้น รวมถึงสภาพคล่องที่มากขึ้น ในขณะที่ การผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก (TSIC 2222) เป็นเพียงอุตสาหกรรมหมู่ย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP หดตัว ตัวร้อยละ 1.80 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ที่ลดลง โดยเฉพาะสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายและสัดส่วนการใช้จ่ายทุนต่อแรงงานลดลง รวมถึงคุณภาพปัจจัยแรงงานลดลงตามสัดส่วนแรงงานทักษะและสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงาน

โดยกลุ่ม TSIC ย่อยที่มีอัตราการเติบโต TFPG เรียงลำดับจากเพิ่มขึ้นมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่

- TSIC 2229 : การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น มี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.60 จากปีก่อน
- TSIC 2223 : การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำเร็จรูป มี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07 จากปีก่อน
- TSIC 2222 : การผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก มี TFP ลดลงร้อยละ 1.80 จากปีก่อน

ตารางที่ 3.12 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG			แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		
	มูลค่าเพิ่ม	แรงงาน	ทุน	TFPG	แรงงาน	ทุน	มูลค่าเพิ่ม	แรงงาน	ทุน	TFPG	แรงงาน	ทุน
22	-0.92	-0.68	0.74	-0.98	0.14	-1.12	-1.58	-4.86	-3.07	6.35	3.91	2.44
2222	1.07	2.83	0.04	-1.80	-2.19	0.39	-5.04	-0.05	-2.13	-2.86	-3.06	0.20
2223	2.58	1.95	0.56	0.07	-0.55	0.62	1.45	-7.42	0.37	8.50	8.29	0.21
2229	14.84	-2.95	2.19	15.60	12.12	3.48	6.85	-6.31	0.89	12.27	10.65	1.62

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.5.2.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต (2) ต้นทุนแรงงาน และ (3) ต้นทุนวัตถุดิบ โดยเศรษฐกิจโลกและราคาสินค้าเชื้อเพลิงพลังงานในตลาดโลกยังมีความผันผวน ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการผลผลิตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลาสติก ที่จำเป็นต้องบริหารจัดการต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้สามารถแข่งขันได้

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการมีแผนพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) ปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) และพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติก (Develop Product/Service) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการดำเนินงานของแรงงาน พร้อมไปกับการเพิ่มคุณภาพแรงงาน และคุณภาพของผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมาตรฐานและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

3.5.2.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

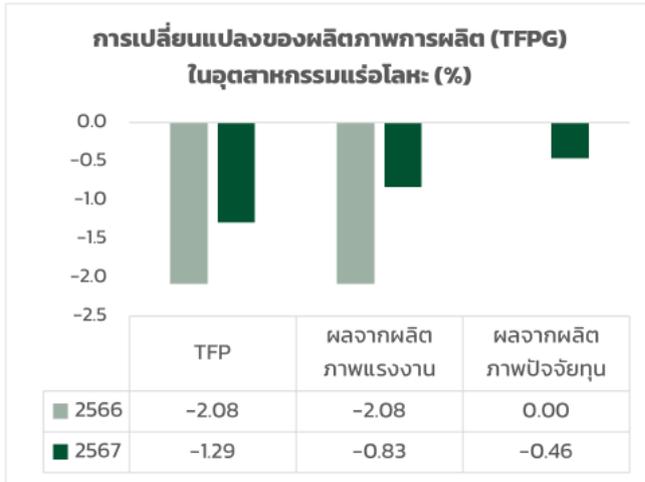
สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกต้องเผชิญกับความท้าทายและความเสี่ยงมากขึ้น ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลาสติกยังคงต้องติดตามสถานการณ์ผลกระทบจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงภาวะแวดล้อมทางธุรกิจที่มีข้อบังคับและมาตรการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งนโยบายของทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อตลาดและการจำหน่าย ดังนั้นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกจำเป็นต้องมีการติดตามและปรับตัว ดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมมุ่งพัฒนาการผลิตพลาสติกให้มีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพทั้งด้านการใช้พลังงาน และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
- 2) ผู้ประกอบการควรเร่งปรับตัวและพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อตอบรับการเติบโตของอุตสาหกรรมที่ต้องการวัสดุคุณภาพสูง รวมถึงผลิตภัณฑ์การผลิตพลาสติกทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้หลักแนวคิดการดำเนินธุรกิจแบบ ESG ให้ได้มากขึ้น
- 3) ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมควรเร่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในผลิตภัณฑ์ในอนาคต และเพิ่มทักษะในการผลิตรูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุมถึงศักยภาพในการวิจัยและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์พลาสติกจากวัตถุดิบและกระบวนการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.6 TSIC 23 : การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ

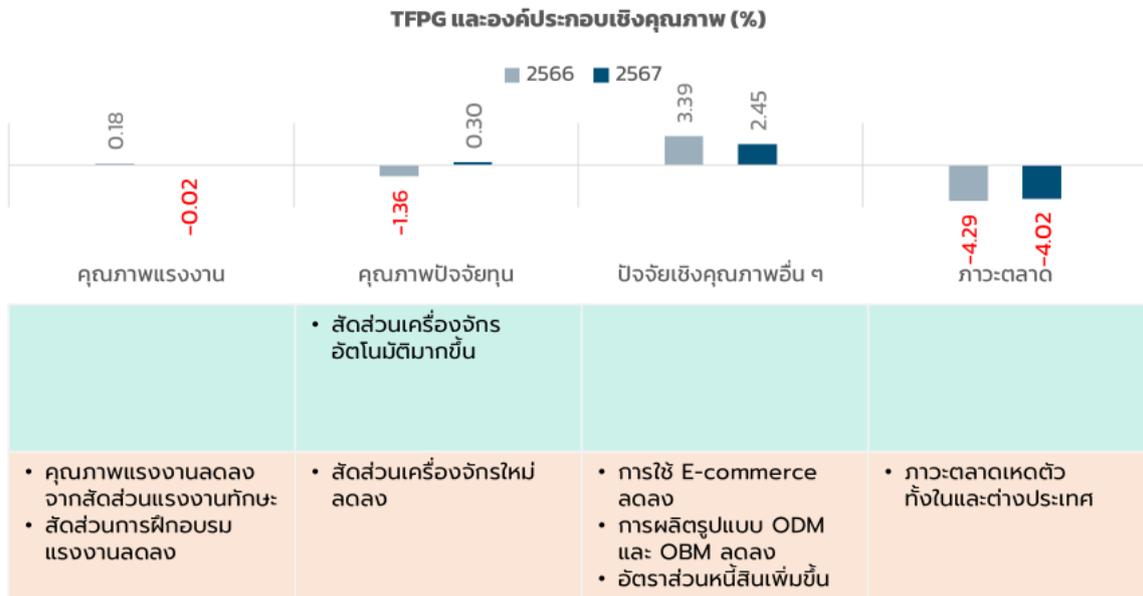
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมแร่โลหะ ปี 2567

TFP ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่ยังคงติดลบ โดยปริมาณการผลิตลดลงจากการชะลอตัวของตลาดในประเทศ และคำสั่งซื้อจากต่างประเทศที่ลดลง

- การผลิตและการจำหน่ายเซรามิกในประเทศมีแนวโน้มลดลงตามภาวะกำลังซื้อที่ชะลอตัวจากเศรษฐกิจซบเซา
- การผลิตในกลุ่มเซรามิก กระเบื้องปูพื้น บุผนัง มีปริมาณลดลงจากปีก่อนร้อยละ 8.20
- เครื่องสุบภัณฑ์ที่มีปริมาณการผลิตลดลงจากปีก่อนร้อยละ 1.54 จากการชะลอตัวของตลาดในประเทศและการส่งออก

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว

- แก้วและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแก้ว
- ปูนซีเมนต์ปูนโพลิเมอร์ (ปูนขาว) และปูนปลาสเตอร์

กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว

- วัสดุก่อสร้างที่วัตถุดิบหลักทำจากดินเหนียว
- ผลิตภัณฑ์คอนกรีต ปูนซีเมนต์และปูนปลาสเตอร์

กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว

- ผลิตภัณฑ์แร่โลหะอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว

- ผลิตภัณฑ์เซรามิกชนิดพอร์ซเลนและผลิตภัณฑ์เซรามิกอื่น ๆ

ผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ (TSIC 23) เป็นหมวดย่อยของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ ซึ่งได้จากการแปรรูปวัตถุดิบให้อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ประกอบด้วย การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว การผลิตวัสดุก่อสร้างที่ทำจากดินเหนียว การผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกชนิดพอร์ซเลนและผลิตภัณฑ์เซรามิกอื่น ๆ การผลิตปูนซีเมนต์ ปูนไลม์ (ปูนขาว) และปูนปลาสเตอร์ การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต ปูนซีเมนต์ และ ปูนปลาสเตอร์ และการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 255 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 115 ราย ขนาดกลาง 60 ราย และขนาดเล็ก 80 ราย ครอบคลุมมูลค่ารายได้จากการสำรวจ 355,727 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 71.60 ของประชากรทั้งหมด ผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรม ได้แก่ การผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว การผลิตวัสดุก่อสร้างที่ทำจากดินเหนียว การผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิก การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต ปูนซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ และการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ

3.6.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ ในภาพรวมด้านอุปสงค์ ปี พ.ศ. 2567 พบว่าการผลิตในกลุ่มเซรามิก กระเบื้องปูพื้น บุผนัง มีปริมาณการผลิตลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 8.20 ขณะที่เครื่องสุขภัณฑ์ มีปริมาณการผลิตลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.54 จากการชะลอตัวของตลาดในประเทศและคำสั่งซื้อที่ลดลงจากการส่งออก ในส่วนของการจำหน่าย พบว่าในปี 2567 กระเบื้องปูพื้น บุผนัง มีปริมาณการจำหน่ายลดลงจากปีก่อน เช่นเดียวกับเครื่องสุขภัณฑ์ จากกำลังซื้อของผู้บริโภคลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ ขณะที่การผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มปูนซีเมนต์ มีปริมาณ 41.05 ล้านตัน ลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 4.37 จากความต้องการในประเทศที่ลดลง เช่น โครงการภาครัฐที่เบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นจากราคาพลังงาน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตสำคัญของอุตสาหกรรม

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณขยายตัวจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 5,845 โรงงาน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 364 โรงงาน (และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 5,481 โรงงาน มีการลงทุนโรงงานในปี พ.ศ. 2567 มูลค่า 12,758 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 48.27 จากปีก่อน

สำหรับแนวโน้มอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ คาดว่าการผลิตและการจำหน่ายเซรามิกในประเทศจะทรงตัวหรืออาจลดลง ตามภาวะกำลังซื้อที่อ่อนตัวจากเศรษฐกิจซบเซา ซึ่งได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภค ต้นทุนวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายการผลิต และค่าครองชีพที่สูงขึ้น ขณะที่การส่งออกมีแนวโน้มขยายตัว โดยเฉพาะกระเบื้องและเครื่องสุขภัณฑ์ โดยมีตลาดหลักคือ เมียนมา สเปน ลาว สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ราคาพลังงาน วัตถุดิบ อัตราเงินเฟ้อ และค่าครองชีพที่ปรับเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจกระทบต่อการผลิตและการจำหน่ายในประเทศ

การผลิตผลิตภัณฑ์ปูนซีเมนต์ คาดว่ามีปัจจัยบวกจาก (1) การลงทุนภาครัฐที่กลับมาฟื้นตัว เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูง โมเตอร์เวย์ และ EEC และ (2) การฟื้นตัวของภาคอสังหาริมทรัพย์ ภายใต้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่แม้ยังอยู่ในระดับสูง แต่เริ่มทรงตัว ทำให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการลงทุนได้อย่างชัดเจน และปัจจัยลบ ได้แก่ (1) ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลต่อการส่งออก และ (2) ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะต้นทุนพลังงานที่ยังคงเป็นภาระสำคัญ ทั้งนี้ ประเด็นที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด คือ (1) ความยั่งยืนในการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจก่อให้เกิดต้นทุนทางการเงินเพิ่มเติม และ (2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์และวัสดุทดแทนที่มีคุณภาพและความทนทานสูงขึ้น ใช้พลังงานในการผลิตน้อยลง พร้อมสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ เช่น วัสดุทดแทนที่มีคุณสมบัติเฉพาะ

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ จากตารางที่ 3.13 พบว่ามีภาวะการขยายตัวของตลาดหดตัวลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ทำให้ยอดขายลดลงร้อยละ 5.67 และการส่งออกเติบโตลดลงร้อยละ 7.06 ในส่วนของคุณภาพปัจจัยการผลิต ด้านคุณภาพของแรงงาน พบว่าทั้งสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ และสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม ลดลงร้อยละ 0.04 ขณะที่สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี ลดลงร้อยละ 0.12 และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.33 ในส่วนของอัตราการเติบโตของการผลิตและการขยายหดตัวลง โดยสัดส่วนยอดขาย E-Commerce และสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM ลดลงร้อยละ 0.16 และ 0.74 ตามลำดับ ขณะที่ด้านต้นทุนพบว่า สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย ปรับตัวดีขึ้นที่ร้อยละ 0.30 เช่นเดียวกับสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต ลดลงร้อยละ 0.68 และสัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด ลดลงร้อยละ 0.06 ขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย เพิ่มขึ้น 1.06 จากปีก่อนหน้า ส่วนด้านการเงินมีสภาพคล่องเท่ากับปีก่อนหน้า และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 1 เท่า เป็น 1.20 เท่า

ตารางที่ 3.13 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	-5.67	-3.96
การเติบโตของการส่งออก (%)	-7.06	-8.54
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	78.85	78.89
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	15.53	15.57
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.96	39.08
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	1.62	1.74
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	19.87	18.54
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.57	0.73

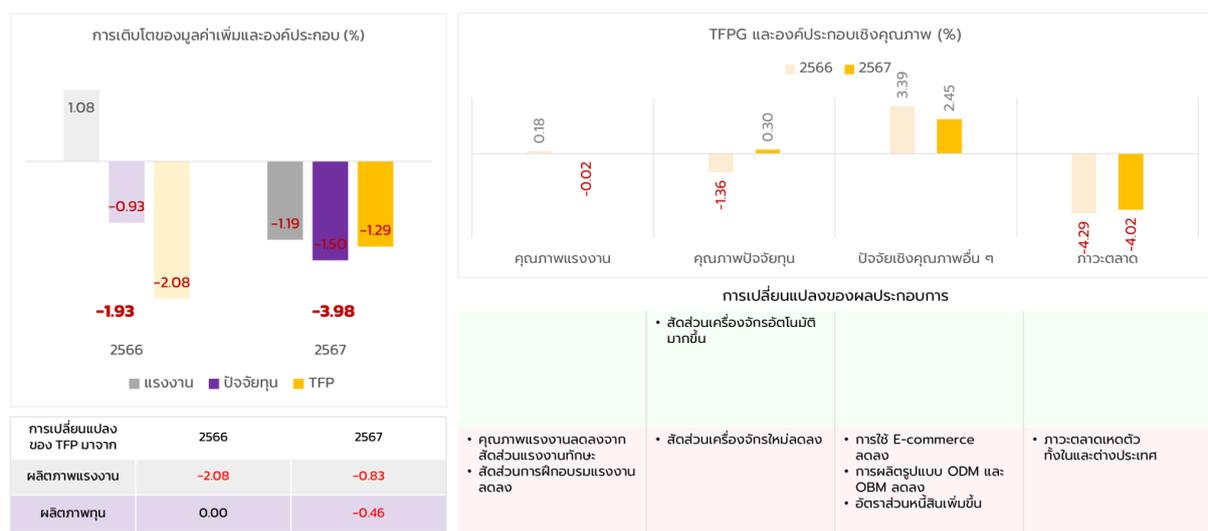
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	16.29	17.03
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	7.03	5.04
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	77.09	76.43
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	64.13	64.43
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	12.07	11.01
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	30.06	29.34
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	61.62	62.30
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	6.57	6.59
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	0.46	0.45
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	1.13	1.11
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.20	1.00
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.16	0.15

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.6.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ มีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ลดลงร้อยละ 3.98 จากปีก่อน มีสาเหตุจากการลดลงของปริมาณแรงงานร้อยละ 1.19 และปัจจัยทุนลดลงร้อยละ 1.50 และผลผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ลดลงร้อยละ 1.29 เป็นผลจากผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพทุนที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 0.83 และ 0.46 เช่นเดียวกับภาวะตลาดที่ลดลงร้อยละ 4.02 จากปีก่อนหน้า

แผนภาพที่ 3.7 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-3.98	-1.19	-1.50	-1.29	-0.83	-0.46
2566	-1.93	1.08	-0.93	-2.08	-2.08	0.00

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	-1.29	-0.02	0.30	2.45	-4.02
2566	-2.08	0.18	-1.36	3.39	-4.29

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2566 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต ปูนซีเมนต์ และปูนปลาสเตอร์ (TSIC 2395) การผลิตวัสดุก่อสร้างที่ทำจากดินเหนียว (TSIC 2392) การผลิตผลิตภัณฑ์เซรามิกชนิดพอร์ซเลนและผลิตภัณฑ์เซรามิกอื่น ๆ (TSIC 2393) มี TFP หดตัวร้อยละ 3.57 3.44 และ 1.87 ตามลำดับ และเกือบทั้งหมดมีมูลค่าเพิ่มหดตัว ซึ่งเป็นผลจากภาวะตลาดที่หดตัวเป็นสำคัญ นอกจากนี้ สาขาการผลิตเหล่านี้ยังมีการผลิต ODM และ OBM ลดลง และสัดส่วนการก่อกำเนิดมากขึ้น ในขณะที่ หมู่ย่อยการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (TSIC 2399) การผลิตปูนซีเมนต์ปูนไลม์ (ปูนขาว) และปูนปลาสเตอร์ (TSIC 2394) และการผลิตแก้วและผลิตภัณฑ์แก้ว (TSIC 2310) มี TFP ขยายตัวร้อยละ 8.48 3.87 และ 0.21 ตามลำดับ แม้ว่าส่วนใหญ่จะมีมูลค่าเพิ่มหดตัว ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย และสัดส่วนการก่อกำเนิดลดลง รวมถึงคุณภาพปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติที่เพิ่มขึ้น**

ตารางที่ 3.14 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โลหะ

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
23	-3.98	-1.19	-1.50	-1.29	-0.83	-0.46	-1.93	1.08	-0.93	-2.08	-2.08	0.00
2310	-3.28	-1.59	-1.90	0.21	-0.01	0.22	-2.49	5.92	-1.50	-6.91	-7.08	0.17
2392	-5.85	0.84	-3.25	-3.44	-3.89	0.45	-4.96	-2.72	-2.12	-0.12	0.10	-0.22
2393	0.62	1.40	1.09	-1.87	-1.07	-0.80	-5.54	-5.56	-2.83	2.85	2.65	0.20
2394	-2.42	-3.97	-2.32	3.87	2.82	1.05	-2.37	-3.96	-1.49	3.08	2.69	0.39
2395	-5.22	-0.66	-0.99	-3.57	-2.08	-1.49	-0.52	3.45	-0.26	-3.71	-3.72	0.01
2399	3.09	-5.92	0.53	8.48	7.36	1.12	-2.82	13.07	-0.60	-15.29	-14.52	-0.77

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.6.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างต้องพบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต (2) การส่งเสริมการตลาด และ (3) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน ประสิทธิภาพของเครื่องจักร/อุปกรณ์ ต้นทุนวัตถุดิบ และระบบการขนส่ง โดยจะเห็นว่าผู้ประกอบการในกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการต้นทุน ปัญหาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการการผลิตซึ่งสอดคล้องกับภาพรวมของต้นทุนวัตถุดิบของอุตสาหกรรมที่มีเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า กล่าวคือ หากมีการแก้ไขปัญหาในเรื่องการแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้นของผู้ประกอบการได้ จะช่วยให้มียอดขายที่เติบโตและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้มากยิ่งขึ้น

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) แผนพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) และพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โอโลหะ (Develop Product/Service) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการดำเนินงานของแรงงาน พร้อมไปกับการเพิ่มคุณภาพแรงงาน และคุณภาพของผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมาตรฐานและมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

3.6.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ทำจากแร่โอโลหะ ถือเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญต่อประเทศอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง เนื่องจากไทยกำลังมีการปรับปรุงพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ภายในประเทศให้มีความสะดวกสบายเพิ่มมากขึ้น เช่น การสร้างรถไฟความเร็วสูง อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่งผลต่อความต้องการต่อผลิตภัณฑ์ในเชิงวัสดุก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ปูนซีเมนต์จากไทยไปประเทศ CLMV ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากปีก่อนหน้า จึงนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ดังนี้

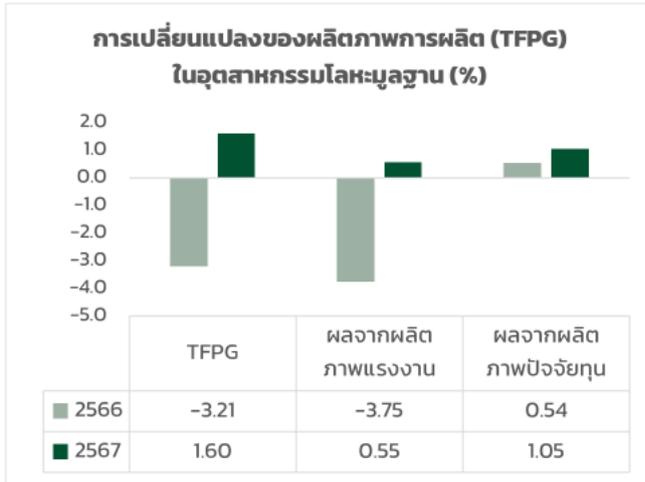
- 1) สนับสนุนให้มีปรับกระบวนการผลิตโดยลงทุนด้านเทคโนโลยีเพื่อผลิตสินค้ารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อาทิ Green cement (Hydraulic cement) เพื่อรองรับแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ก่อสร้างอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 2) พัฒนามาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการ ลงทุน R&D ในวัสดุใหม่ เช่น ปูนซีเมนต์ลดคาร์บอน วัสดุทดแทนที่ทนทานและใช้พลังงานผลิตต่ำ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการสิ่งแวดล้อมโลก (เช่น CBAM ของสหภาพยุโรป)
- 3) เสริมความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในประเทศสนับสนุน การปรับโครงสร้างการผลิตสู่สินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น กระเบื้องพรีเมียม สุขภัณฑ์ประหยัดน้ำ วัสดุตกแต่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านราคากับสินค้านำเข้า

- 4) ส่งเสริมตลาดในประเทศและตลาดส่งออก โดยเชื่อมโยงการใช้วัสดุก่อสร้างที่ผลิตในประเทศ กับโครงการลงทุนภาครัฐ (รถไฟความเร็วสูง, มอเตอร์เวย์, EEC) เพื่อสร้างอุปสงค์อย่างต่อเนื่อง และขยายการเจรจา FTA และการทูตเศรษฐกิจ กับตลาดเพื่อนบ้าน (CLMV) และตลาดใหม่ที่มีการก่อสร้างขยายตัวสูง เช่น อินเดีย แอฟริกา
- 5) พัฒนาทักษะแรงงานและการจัดการห่วงโซ่อุปทาน โดยส่งเสริม โครงการพัฒนาทักษะแรงงานเชิงเทคนิค ด้านเซรามิกขั้นสูง ปูนซีเมนต์เขียว และวัสดุทดแทน เนื่องจากพบว่าคุณภาพแรงงานทักษะลดลง และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน และเพิ่มประสิทธิภาพการจำหน่ายผ่าน E-commerce

3.7 TSIC 24 : การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน

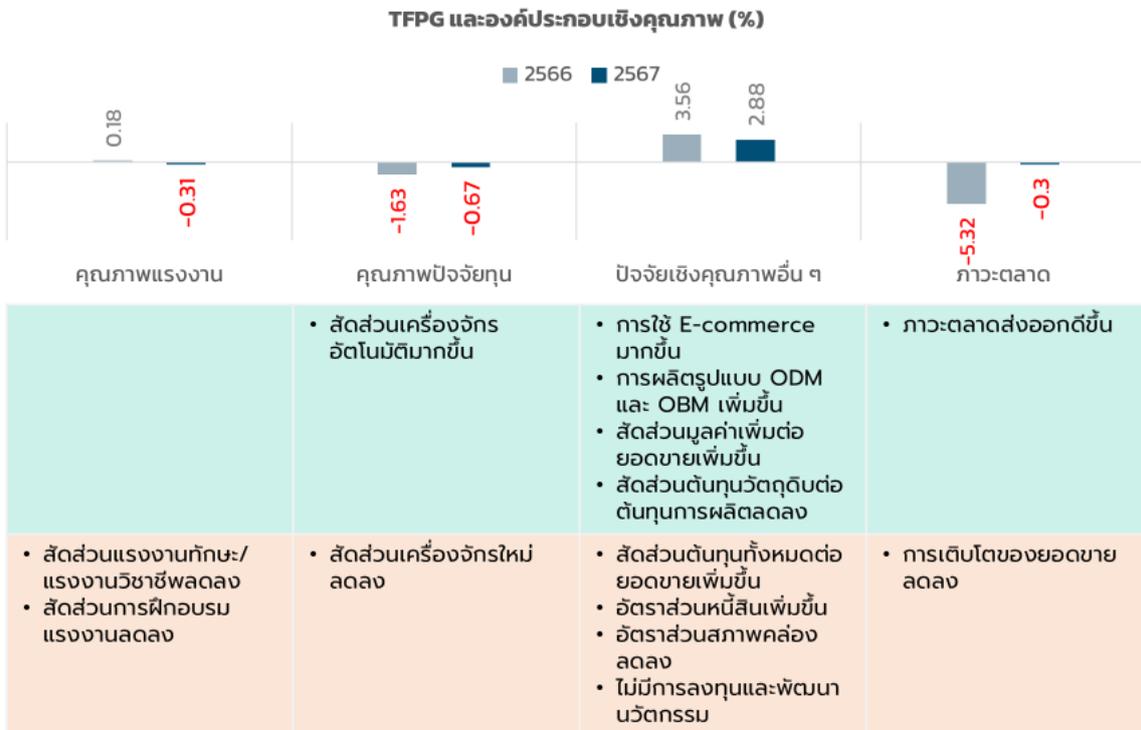
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐาน ปี 2567

TFPG และมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า มีปัจจัยหลักจากภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนในประเทศเริ่มฟื้นตัว หนุนการผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และผู้ประกอบการปรับปรุงกระบวนการผลิต

- การบริโภคผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปปรับตัวลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว และคาดว่าจะฟื้นตัวเล็กน้อยจากแรงหนุนการลงทุนภาครัฐและเอกชน
- ผลจากสงครามการค้า ภูมิรัฐศาสตร์ ภาวะเศรษฐกิจโลกส่งผลให้ราคาพลังงานผันผวน การส่งออกหดตัว และเหล็กส่วนเกินจากจีนทะลักเข้าสู่ตลาดอาเซียน กดดันการแข่งขันและราคาผลิตภัณฑ์ในประเทศ
- สถานการณ์ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเผชิญต้นทุนการผลิตและการเงินสูง การเข้าถึงสินเชื่อจำกัด และสภาพคล่องแย่ง
- ประเด็นที่ต้องติดตาม คือ นโยบายการค้าระหว่างประเทศ การปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การลงทุนโครงการใหญ่

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน (TSIC 24) เป็นหมวดย่อยของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตโลหะขั้นมูลฐาน อันเกิดจากการถลุงและ/หรือการสกัดเหล็กและโลหะที่ไม่ใช่เหล็กแร่แห่งเหล็กถลุง หรือเศษ/ของที่ไม่ได้ โดยใช้เทคนิคอิเล็กทรอนิกส์โทรเมทัลลurgical รวมถึงการผลิตโลหะผสมและโลหะผสมชนิดพิเศษ โดยการนำธาตุเคมีอื่นเจือในโลหะบริสุทธิ์ ผลผลิตที่ได้จากการถลุงและสกัดจะถูกนำไปใช้ในกระบวนการรีด ดึง และอัด เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ในลักษณะแผ่น แแถบ ท่อน เส้น ลวด หลอด ท่อ และโพรไฟล์กลวง และถูกนำไปใช้ในกระบวนการหลอมละลายเพื่อนำไปผลิตโลหะหล่อและผลิตภัณฑ์โลหะขั้นมูลฐานอื่น ๆ ประกอบด้วย การผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน การผลิตโลหะมีค่าและโลหะอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เหล็กขั้นมูลฐาน และการหล่อโลหะ

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตโลหะขั้นมูลฐานรวมทั้งสิ้น 56 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 38 ราย ขนาดกลาง 6 ราย และขนาดเล็ก 12 ราย ครอบคลุมรายได้ร้อยละ 50.4 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตโลหะขั้นมูลฐาน ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่สำรวจ คือ การผลิตเหล็กและเหล็กกล้าขั้นมูลฐาน (TSIC 2410)

3.7.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กในปี พ.ศ. 2567 มีดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมอยู่ที่ 83.3 หดตัวลดลงร้อยละ 2.6 (%YoY) ซึ่งลดลงทั้งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเหล็กทรงยาวและทรงแบน จากการนำเข้าเหล็กที่มีราคาถูกจากต่างประเทศ (รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2567 และแนวโน้มปี 2568) ยอดการผลิตเหล็กดิบ (Crude steel) ภายในประเทศ มีปริมาณ 4.92 ล้านตัน หรือหดตัวร้อยละ 0.9 สำหรับยอดการผลิตเหล็กสำเร็จรูป (Finished steel) มีปริมาณ 6.29 ล้านตัน หรือหดตัวร้อยละ 4.7 ซึ่งทั้งเหล็กดิบและเหล็กสำเร็จรูปถือว่ามี การหดตัวต่อเนื่องเป็นที่สอง สอดคล้องกับสถานการณ์การบริโภคเหล็กดิบและเหล็กสำเร็จรูป ซึ่งลดลงร้อยละ 5.7 และร้อยละ 0.2 ตามลำดับ โดยการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปปรับตัวลดลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทั้งจากภายในประเทศและประเทศคู่ค้าในต่างประเทศ อุปสงค์ที่ชะลอตัวส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ใช้เหล็กชะลอการผลิต โดยอุตสาหกรรมเหล็กไทยประสบกับความท้าทายหลายด้าน ทั้งจากความขัดแย้งในเชิงของภูมิรัฐศาสตร์ในหลายภูมิภาคที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ราคาพลังงานปรับตัวสูงขึ้น และต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ทางการค้าที่อาจรุนแรงมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องของอุตสาหกรรมเหล็กไทยมีการหดตัว เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และภาคการก่อสร้าง สำหรับภาคการส่งออกเหล็ก มีปริมาณทั้งสิ้น 2.13 ล้านตัน หดตัวร้อยละ 2.6 โดยปริมาณการส่งออกในกลุ่มผลิตภัณฑ์วัตถุดิบขยายตัวร้อยละ 5.3 มีมูลค่าการส่งออก 22,171 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปที่มีการส่งออกมากที่สุด คือ ผลิตภัณฑ์ท่อเหล็ก (Pipes & Tubes) 0.31 ล้านตัน ตามด้วยโครงสร้างรูปพรรณรีดร้อน (Sections) และกลุ่มผลิตภัณฑ์เหล็กเส้น (Bars) กลุ่มละ 0.29 ล้านตัน ตลาดหลักในการส่งออกเป็นกลุ่มประเทศอาเซียน โดยในปีนี้ตลาดส่งออกหลายใหญ่ได้แก่ มาเลเซีย ตามด้วยสหรัฐอเมริกา เมียนมาร์ และแคนาดา ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2567 ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลกส่วนใหญ่

มีปริมาณการส่งออกขยายตัวโดยเฉพาะจีน เนื่องจากการระบายสินค้าส่วนเกินภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งออกเหล็กและเหล็กกล้าของจีนขยายตัวร้อยละ 26.3 ผู้ส่งออกอันดับรองลงมา คือ ญี่ปุ่น และเยอรมนี ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปี 2567 ไทยติดอันดับ 10 ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าสูงที่สุดในโลกด้วย ซึ่งสวนทางกับการผลิตและการบริโภคในประเทศที่ลดลง (ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมเหล็กไทย, 2567)

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณชะลอตัวจากปีก่อน แม้ว่าจะมีจำนวนโรงงานสะสมเพิ่มขึ้นเป็น 1,073 โรงงาน (เพิ่มขึ้น 10 แห่งจากปีก่อน) โดยทั้งหมดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 แต่เฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 1,192.28 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 30.74 จากปีก่อน ตรงข้ามกับจำนวนแรงงานที่เพิ่มขึ้นเป็น 622 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.68 จากปีก่อน

สำหรับแนวโน้มอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2568 สศอ. คาดการณ์ว่าการผลิตจะปรับขยายตัวร้อยละ 1.0 เมื่อเทียบกับปีก่อน ในขณะที่การบริโภคเหล็กคาดว่าจะมีปริมาณ 16.6 ล้านตัน ขยายตัวร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยมีปัจจัยการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนและภาครัฐ ที่ส่งผลต่อการขยายตัวของอุปสงค์ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมปี 2567 และแนวโน้มปี 2568) ในด้านราคา ศูนย์วิจัย SCB EIC ระบุว่าราคาเหล็กของไทยลดลงโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.8 (%YoY) ขณะที่เหล็กในภูมิภาคเอเชียราคาผลิตภัณฑ์เหล็กมีแนวโน้มชะลอตัวอย่างเห็นได้ชัดตลอดทั้งปี โดยมีจุดต่ำสุดที่เดือนกันยายน 2567 ส่วนสถานการณ์การค้าผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้าของโลกในปี 2568 คาดว่ายังคงไม่ดีขึ้นมาก เนื่องจากยังได้รับแรงกดดันจากสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่สามารถฟื้นตัวได้เต็มที่ ปัญหาความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นในหลายภูมิภาค ปัญหาการชะลอตัวเศรษฐกิจของประเทศจีนที่มีขนาดใหญ่และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกในวงกว้าง โดยเฉพาะการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์จากข้อจำกัดด้านสภาพคล่องและภาระหนี้สิน ขณะเดียวกันระดับราคายังได้รับปัจจัยกดดันจากปัญหากำลังการผลิตส่วนเกินที่มีมากขึ้นจากความเสี่ยงสงครามการค้ารอบใหม่ และแนวโน้มของนโยบายการค้าที่มีต่อหลายประเทศทั่วโลก ทั้งนี้ World Steel Association คาดการณ์ความต้องการผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูปทั่วโลกขยายตัวร้อยละ 1.2 (ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมเหล็กไทย, รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมเหล็ก 2567)

ประเด็นที่ต้องติดตามสำหรับการผลิตเหล็กในไทยในระยะถัดไป ได้แก่ (1) นโยบายการค้าของสหรัฐอเมริกาที่จะกระทบต่อสินค้าส่งออกของประเทศจีน และการดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมเหล็กของจีนเอง (2) การปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสำหรับท่อเหล็กกล้าคาร์บอนที่ใช้ในงานโครงสร้างทั่วไป รวมถึงแรงกดดันด้าน ESG ที่ทำให้ผู้ประกอบการต้องลงทุนด้านพลังงานสะอาด เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (3) โครงการ Mega projects รวมถึงโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ของภาครัฐ สนับสนุนการใช้เหล็กทรงยาวของไทย โดยเฉพาะโครงการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หรือ EEC นอกจากนี้ ภาคอุตสาหกรรมต้องติดตามสถานการณ์นโยบายการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและยุโรปที่มีต่อจีน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตเหล็กของไทย ขณะเดียวกันจีนได้มีการส่งออกเหล็กมายังภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น ซึ่งเป็นตลาดการส่งออกเหล็กไทยที่สำคัญ

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตโลหะขั้นมูลฐานในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.15 พบว่า เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 มีภาวะการหดตัวของตลาด ทำให้ยอดขายลดลงต่อเนื่องร้อยละ -3.47 แต่การส่งออกกลับมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.97 สำหรับคุณภาพปัจจัยการผลิตด้านแรงงานปีที่ผ่านมามีการลดลงเล็กน้อย จากสัดส่วนการใช้แรงงานที่มีทักษะและแรงงานวิชาชีพลดลงจากร้อยละ 92.79 เหลือร้อยละ 92.17 สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลงเหลือร้อยละ 48.85 และพบว่าแรงงานมีอายุเฉลี่ยลดลงเป็น 35.96 ปี ในทางกลับกันส่วนของคุณภาพปัจจัยทุนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากเครื่องจักรอัตโนมัติและเครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติ เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นร้อยละ 34.61 แต่มีสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี ลดลงเหลือร้อยละ 2.77 ในด้านการบริหารจัดการด้านการผลิตและการขาย ส่วนใหญ่ค่อนข้างจะทรงตัว สัดส่วนยอดขาย E-commerce เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.58 สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นปีที่สามที่ร้อยละ 55.67 สำหรับด้านการบริหารจัดการด้านต้นทุนหลายส่วนมีแนวโน้มแย่ลง จากการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขายลดลงเป็นร้อยละ 87.73 สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขายเป็นร้อยละ 83.60 สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขายเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.81 แม้ว่าสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตและต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดจะลดลงก็ตาม จากต้นทุนที่เพิ่มขึ้นทำให้ในด้านการเงิน มีสภาพคล่องแย่ลงต่อเนื่อง รวมถึงอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.15 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตโลหะขั้นมูลฐาน

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	-3.47	-11.53
การเติบโตของการส่งออก (%)	14.97	-19.34
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	92.17	92.79
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	48.85	52.20
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	35.96	36.65
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	2.77	3.25
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	34.61	32.56
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	1.58	1.41
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	55.67	53.74
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	2.05	2.38
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	87.73	86.51
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	83.60	82.52
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	3.81	3.69
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	18.81	18.59
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	86.09	87.23
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	2.94	3.13

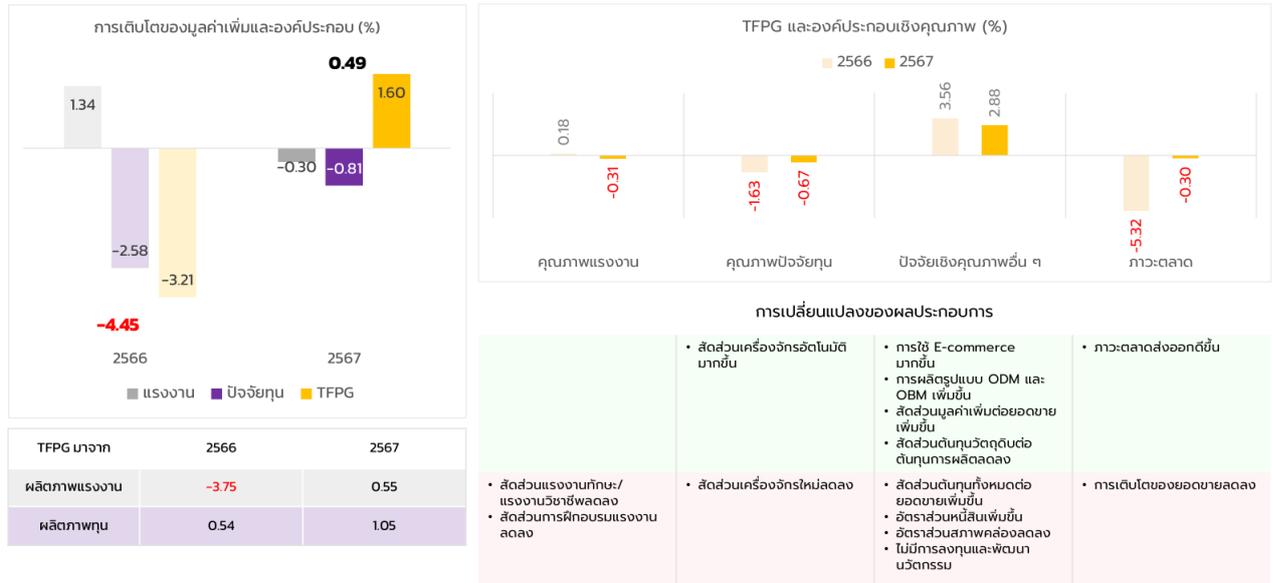
ตัวชี้วัด	2567	2566
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.06	2.22
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.35	0.37
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.38	0.41
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.00	0.00

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.7.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตโลหะขั้นมูลฐานมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 แม้จะเพิ่มเล็กน้อยแต่ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าค่อนข้างมาก เนื่องจากปริมาณปัจจัยแรงงานลดลงร้อยละ 0.30 ปัจจัยทุนลดลงร้อยละ 0.81 และผลผลิตการผลิต (TFPG) เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 1.60 โดย TFPG ที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากปัจจัยคุณภาพอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88 แต่ขณะเดียวกันปัจจัยคุณภาพแรงงาน ปัจจัยทุนและภาวะตลาดยังคงลดลงร้อยละ 0.31 0.67 และ 0.30 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในเชิงลึก พบว่า คุณภาพทุนลดลงเนื่องจากสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี มีการเปลี่ยนแปลงลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 4.75 ส่วนคุณภาพแรงงานที่ลดลงเนื่องจากสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ และสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมล้วนลดลงเทียบกับปีก่อนหน้าร้อยละ 0.62 และ 3.35 ตามลำดับ เช่นเดียวกับภาวะตลาดซึ่งลดลงจากการเติบโตของยอดขายที่ลดลงต่อเนื่อง แต่สัดส่วนยอดขาย E-commerce และสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM ถือว่าปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย นอกจากนี้ต้นทุนส่วนใหญ่เพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย และสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย แม้ว่าต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนแรงงานจะลดลงแต่ก็ไม่มากนัก รวมไปถึงด้านการเงินที่มีแนวโน้มแย่ลง ทั้งนี้ ในภาพรวมจะเห็นได้ว่า TFPG เฉพาะส่วนของแรงงานและปัจจัยทุนมีทิศทางเดียวกัน โดย TFPG จากส่วนของปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.55 และจากส่วนของปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.8

แผนภาพที่ 3.8 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ
ของอุตสาหกรรมการผลิตโลหะขั้นมูลฐาน

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	0.49	-0.30	-0.81	1.60	0.55	1.05
2566	-4.45	1.34	-2.58	-3.21	-3.75	0.54

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	1.60	-0.31	-0.67	2.88	-0.30
2566	-3.21	0.18	-1.63	3.56	-5.32

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

ตารางที่ 3.16 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตโลหขั้นมูลฐาน

(หน่วย : % ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม VA	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของTFPG		มูลค่าเพิ่ม VA	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของTFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
24	0.49	-0.30	-0.81	1.60	0.55	1.05	-4.45	1.34	-2.58	-3.21	-3.75	0.54
2410	0.49	-0.30	-0.81	1.60	0.55	1.05	-4.45	1.34	-2.58	-3.21	-3.75	0.54

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.7.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต ร้อยละ 14.5 อันดับ (2) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และอันดับ (3) มีสามประเด็นคือ ต้นทุนทางการเงิน ต้นทุนวัตถุดิบ และระบบการขนส่ง ซึ่งเห็นได้ว่าประเด็นด้านต้นทุนต่าง ๆ ยังคงเป็นปัญหาและอุปสรรคอย่างต่อเนื่องมาหลายปี โดยเฉพาะต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงาน และการเข้าถึงเงินทุน เป็นผลให้การผลิตต่าง ๆ ทั้งในอุตสาหกรรมโลหะขั้นมูลฐานและอุตสาหกรรมต่อเนื่องลดลง สาเหตุมาจากต้นทุนพลังงานและเชื้อเพลิงที่ผันผวนสูง เนื่องจากโครงสร้างค่าไฟฟ้าและราคาน้ำมันดีเซลซึ่งอยู่ภายใต้ นโยบายรัฐและภาวะตลาดโลก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ผลิตที่ใช้ไฟฟ้าเข้มข้น ขณะเดียวกันการเข้าถึงแหล่งเงินทุนยังเป็นอุปสรรคสำคัญ แม้ธนาคารแห่งประเทศไทยปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย แต่สถาบันการเงินยังคงเข้มงวดต่อสินเชื่อธุรกิจที่มีรายได้ผันผวนตามราคาสินค้าโภคภัณฑ์ ทำให้ผู้ประกอบการหลักโดยเฉพาะ SMEs ขาดสภาพคล่องและไม่สามารถขยายวงเงินหมุนเวียนได้ตามความจำเป็น นอกจากนี้ ต้นทุนวัตถุดิบและระบบโลจิสติกส์ยังถูกกดดันจากปัจจัยภายนอก ทั้งความไม่แน่นอนของการนำเข้าเศษโลหะ ราคานำเข้าเหล็กจากจีนที่ล้นตลาด และความผันผวนของค่าระวางเรือจากสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ผู้ประกอบการไทยต้องลดกำลังการผลิตลง และดำเนินธุรกิจอย่างระมัดระวังมากขึ้น แม้จะมีแรงสนับสนุนจากความต้องการเหล็กในประเทศที่มาจากโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานของรัฐก็ตาม

สำหรับกิจกรรมในอนาคตที่ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างมีแผนจะดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ ปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) พัฒนาบุคลากร (Develop Staff) พัฒนาผลิตภัณฑ์โลหะมูลฐาน (Develop Product/Service) และในปีผู้ประกอบการมุ่งที่จะซื้อเครื่องจักรเพิ่มเติม (Add Equipment) ด้วย อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการจำนวนน้อยมากที่มีแผนจะวิจัยและพัฒนาวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะขั้นมูลฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อจำกัดของผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการเลือกมาตรการที่ให้ผลตอบแทนเร็วและลดต้นทุนต่อหน่วยได้ทันที มากกว่าการลงทุนเพื่อ R&D อีกด้านหนึ่งอุปสงค์ภายในประเทศที่ขยายตัวจากโครงการเมกะโปรเจกต์ของภาครัฐและการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์สู่ระบบไฟฟ้าเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประกอบการมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการลงทุนในเครื่องจักรเพิ่มเติม เพื่อรองรับคำสั่งซื้อผลิตภัณฑ์เฉพาะทางมากกว่าการลงทุนเชิงลึกในกระบวนการผลิตต้นน้ำ (Upstream)

3.7.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะขั้นมูลฐานในปี 2567 อยู่ในภาวะหดตัวอย่างต่อเนื่อง โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน การผลิตเหล็กและการบริโภคเหล็กหดตัว ปัจจัยหลักมาจากการนำเข้าเหล็กราคาต่ำที่กดดันผู้ผลิตในประเทศ ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ และการชะลอตัวของจีนโดยเฉพาะภาคอสังหาริมทรัพย์ ขณะที่ความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ทำให้อุปสงค์พลังงานผันผวนและต้นทุนการผลิตสูงขึ้น การส่งออกไทยแม้จะมีมูลค่าในระดับที่น่าพอใจแต่ก็ยังหดตัว และต้องเผชิญการแข่งขันรุนแรงจากจีนที่ส่งออกขยายตัว อย่างไรก็ตาม ตลาดโลกยังถูกกดดันจากปัญหากำลังการผลิตส่วนเกินและ

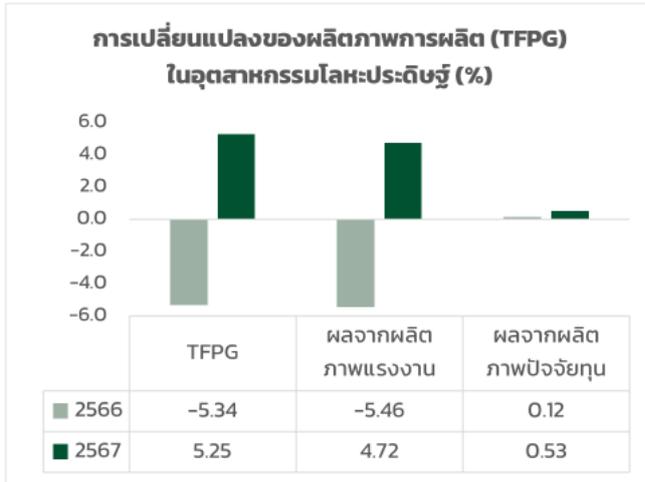
ความเสี่ยงสงครามการค้ารอบใหม่ ประกอบกับปัจจัยเสี่ยงภายในประเทศยังคงมีทั้งเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยที่กดดันต้นทุนการเงิน ระดับหนี้ครัวเรือนที่สูงซึ่งจำกัดกำลังซื้อ ความไม่แน่นอนทางการเมือง และผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศที่อาจรบกวนห่วงโซ่อุปทาน ล้วนทำให้การฟื้นตัวของอุตสาหกรรมเหล็กไทยยังเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะขั้นมูลฐานจึงต้องมีการติดตามและปรับตัว ดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการควรสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เหล็กที่มีมูลค่าสูงและตอบสนองความต้องการเฉพาะของลูกค้า (Niche market/customized product) เช่น เหล็กเกรดพิเศษสำหรับชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า (BEV) หรือท่อโครงสร้างที่มีคุณภาพสูง เพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านราคากับเหล็กนำเข้าต้นทุนต่ำจากจีนและขยายโอกาสสู่ตลาดส่งออกที่เน้นมาตรฐาน ESG และความยั่งยืน กลไกสำคัญ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับผู้ใช้อุตสาหกรรมปลายน้ำและสร้างมาตรฐานคุณภาพที่น่าเชื่อถือ ทั้งนี้ การผลิตที่เน้นความเฉพาะทางต้องมีความยืดหยุ่นด้านการผลิตสูงและต้องลงทุนด้านบุคลากรและเครื่องจักรเฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง
- 2) ผู้ประกอบการควรมุ่งลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตที่ลดการปล่อยคาร์บอนและยกระดับสู่สายการผลิตอัจฉริยะ เช่น การเปลี่ยนหรือเสริมโรงงานด้วยเตาหลอมไฟฟ้า (EAF) หรือการใช้เทคโนโลยีที่พึ่งพาพลังงานสะอาดและใช้เศษเหล็กคุณภาพสูง เพื่อลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์และลดภาระจากมาตรการ Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) ของสหภาพยุโรป เป้าหมายเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกและสร้างภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมสากล ขณะเดียวกันควรติดตั้งระบบ Internet of Things (IoT) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อควบคุมคุณภาพ ลดความสูญเสีย และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน อย่างไรก็ตาม การลงทุนด้านเทคโนโลยีมีต้นทุนสูงและระยะเวลาคืนทุนนานผู้ประกอบการจึงควรพิจารณาเงื่อนไขการเข้าถึงเงินทุนสีเขียวหรือมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐควบคู่ไปด้วย
- 3) ผู้ประกอบการควรเสริมความร่วมมือกับภาครัฐและสถาบันวิจัย รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่การผลิตสีเขียว โดยควรร่วมมือกับหน่วยงานกำกับในการผลักดันมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (AD) และการหลบเลี่ยงมาตรการ (AC) เพื่อลดผลกระทบจากเหล็กราคาต่ำที่นำเข้า พร้อมทั้งใช้ประโยชน์จากโครงการสนับสนุน เช่น ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมเหล็ก (MTEC-FTI) เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและรายงานคาร์บอน เป้าหมายเพื่อเพิ่มความโปร่งใสและสร้างมาตรฐานการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก
- 4) ผู้ประกอบการควรกระจายธุรกิจสู่บริการครบวงจรที่มีบริการตัด เชื่อม และโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มรายได้จากบริการมูลค่าเพิ่ม ลดการพึ่งพาการขายวัตถุดิบเพียงอย่างเดียว พร้อมทั้งพัฒนากลยุทธ์บริหารความเสี่ยงด้านราคาสินค้าและอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อรักษาสภาพคล่องทางการเงิน อีกทั้งควรสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในอาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้ผลิตรายใหญ่จากจีน แต่อาจเผชิญกับความท้าทายในการประสานนโยบายและมาตรฐานร่วมกันระหว่างประเทศ

3.8 TSIC 25 : การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์)

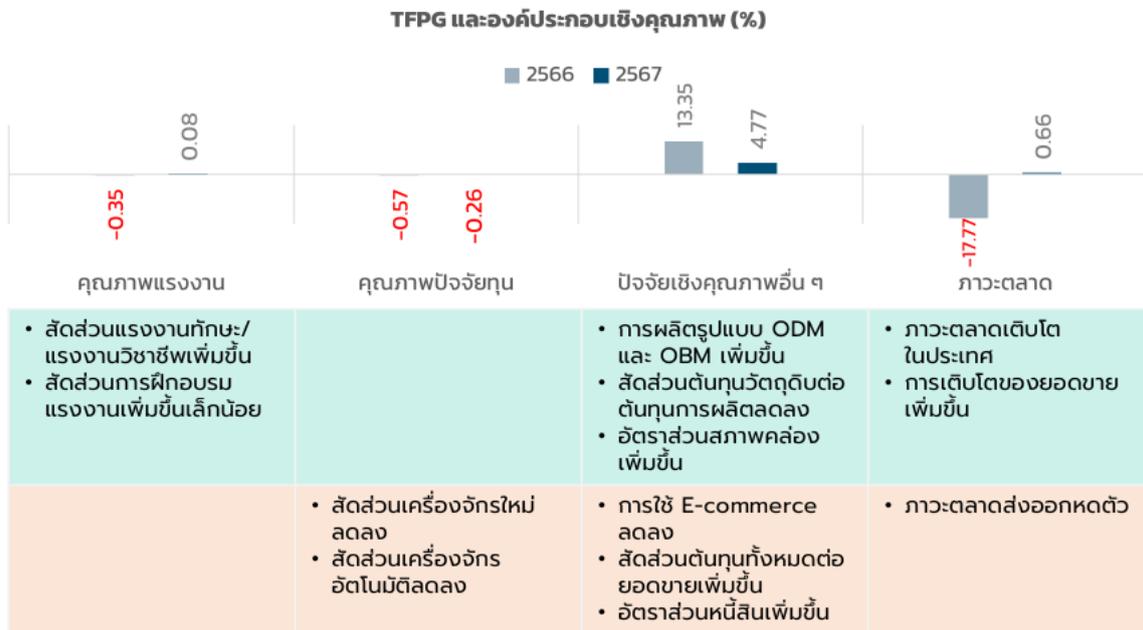
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมโลหะประดิษฐ์ ปี 2567

TFPG และมูลค่าเพิ่ม เป็นบวกและดีขึ้นจากปีก่อน จากการขยายการผลิตแบบ การควบคุมต้นทุน ที่มีประสิทธิภาพ และการฟื้นตัวของภาวะตลาด

- การผลิตและการบริโภคผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์มีทิศทางฟื้นตัว โดยบรรรผู้ผลิตโลหะที่ขยายตัวตามความต้องการในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม
- ผลจากภาวะเศรษฐกิจไทยและโลก ส่งผลให้ตลาดชิ้นส่วนโลหะชะลอตัว อุตสาหกรรมต้องเร่งปรับตัวรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้าและมาตรการการค้าระหว่างประเทศ
- สถานการณ์ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสะท้อนถึงการควบคุมต้นทุนที่เข้มข้น และการมุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อรับมือการแข่งขันจากสินค้านำเข้า
- ประเด็นที่ต้องติดตาม คือ ความผันผวนของราคาวัตถุดิบและพลังงาน กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ รวมถึงกำลังซื้อที่เปราะบางจากค่าครองชีพภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

<p>กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่นๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น 	<p>กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • การผลิตถัง กระป๋อง ถังกลมขนาดใหญ่ และภาชนะบรรจุที่คล้ายกันที่ทำจากโลหะ • การผลิตของที่ทำจากอลูมิเนียม สปริง สลักเกลียว และตะปูคอง
<p>กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว</p> <p>-</p>	<p>กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว</p> <p>-</p>

การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์) (TSIC 25) เป็นหมวดย่อยของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์) เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะที่ได้จากการประกอบหรือผสมผสานผลิตภัณฑ์โลหะ (วัสดุชิ้นอื่นในบางกรณี) ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความซับซ้อนที่ทำงานร่วมกับส่วนประกอบที่เคลื่อนไหวได้ ไม่รวมผลิตภัณฑ์โลหะชนิดไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ หรือชนิดที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ ประกอบด้วย การผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีโครงสร้างเป็นโลหะ การผลิตอาวุธและกระสุน และการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ และกิจกรรมการบริการงานโลหะ

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตโลหะประดิษฐ์รวมทั้งสิ้น 132 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 62 ราย ขนาดกลาง 41 ราย และขนาดเล็ก 29 ราย ครอบคลุมรายได้ร้อยละ 85.5 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตโลหะประดิษฐ์ ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่สำรวจ คือ การผลิตถัง ครอบ ถังกลมขนาดใหญ่ และภาชนะบรรจุที่คล้ายกันที่ทำจากโลหะ (TSIC 2594) การผลิตของที่ทำจากลวด โซ่ สปริง สลักเกลียว และตะปูควง (TSIC 2595) และการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (TSIC 2599)

3.8.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์) ในปี พ.ศ. 2567 เป็นดังนี้ **1) การผลิตบรรจุภัณฑ์โลหะ** มีปริมาณการผลิตรวม 471.153 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 35.93 มีปริมาณจำหน่ายรวม 352,719 ตัน เพิ่มขึ้นเทียบกับปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.42 และมีมูลค่าการส่งออกเป็น 5,723.01 ล้านบาท เพิ่มร้อยละ 7.55 จากปีก่อนหน้า โดยในปีที่ผ่านมามูลค่าการนำเข้าก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 14.17 (รายงานสภาวะอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์¹⁾ **2) การผลิตภัณฑ์ในกลุ่มโซ่ สปริง สลักเกลียว ตะปูควง สกรู น็อต และตะปู รวมถึงลวดเชื่อมไฟฟ้า** มีปริมาณการผลิตรวม 910,421 ตัน หดตัวร้อยละ 5.16 จากปีก่อนหน้า สอดคล้องกับปริมาณจำหน่ายรวมลดลงที่ร้อยละ 4.80 คิดเป็นมูลค่าการจำหน่ายรวม 103,418 ล้านบาท และ **3) เครื่องครัวและของใช้จากโลหะ** มีปริมาณการผลิตรวม 59.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าร้อยละ 0.05 มีการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.08 การส่งออกลดลงร้อยละ 0.27 และมีมูลค่าการจำหน่ายรวม 10,873 ล้านบาท (ข้อมูลสถิติอุตสาหกรรม สศอ.)

การเติบโตของปริมาณการผลิตในหมวดบรรจุภัณฑ์โลหะขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญตลอดปี 2567 สะท้อนจากการเพิ่มขึ้นของการผลิตและการจำหน่ายในอัตราเร่งโดยเฉพาะในช่วงปลายปี เป็นผลจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ในอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม ตลอดจนการบริโภคภายในประเทศที่ได้รับแรงหนุนจากการท่องเที่ยวและการค้าอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ การส่งออกยังคงขยายตัวในหลายตลาด แต่ทั้งนี้ อุตสาหกรรมยังเผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนจากความผันผวนของราคาวัตถุดิบโลหะในตลาดโลก โดยเฉพาะอะลูมิเนียมและเหล็กดีบุก รวมทั้งการแข่งขันจากผู้ผลิตต่างประเทศและกระแสความต้องการวัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม อย่งไรก็ตามจุดแข็งของบรรจุภัณฑ์โลหะซึ่งมีคุณสมบัติในการรีไซเคิลและ

¹ อ้างอิงจาก <https://packaginglibrary.agro.ku.ac.th/>

คงทน ทำให้ยังคงมีบทบาทสำคัญในตลาดบรรจุภัณฑ์ ทั้งเพื่อรองรับความต้องการในประเทศและการส่งออกในกลุ่มสินค้าที่มุ่งคุณภาพและความยั่งยืน (สายธุรกิจธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์, 2567; ฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์) ในขณะที่การเติบโตของปริมาณการผลิตชิ้นส่วนโลหะที่หดตัวลง เนื่องจากความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมปลายน้ำ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนหนึ่งจากห่วงโซ่อุปทานที่กำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่เทคโนโลยี EV ส่งผลให้ความต้องการชิ้นส่วนยานยนต์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประกอบกับกำลังซื้อภายในประเทศที่ลดลงจากภาวะเศรษฐกิจ (สายธุรกิจธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์, 2568)

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 7,858 โรงงานเพิ่มขึ้น 433 แห่งจากปีก่อน จำแนกเป็น โรงงาน โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 798 โรงงาน (ร้อยละ 10.2 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 7,060 โรงงาน (ร้อยละ 89.8 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงาน มูลค่า 10,699.48 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าที่ลดลงค่อนข้างมาก ถึงร้อยละ 30.74 จากปีก่อน พร้อมกับจำนวนแรงงานที่ลดลงเหลือ 5,435 ราย หรือลดลงร้อยละ 3.12 เทียบกับปีก่อน

สำหรับแนวโน้มอุตสาหกรรมการผลิตโลหะประดิษฐ์ภายในประเทศ ปี พ.ศ. 2568 มีทิศทางฟื้นตัวจากฐานต่ำและคาดว่าจะเติบโตในระดับปานกลาง โดยการผลิตชิ้นส่วนโลหะมีแรงขับเคลื่อนจากการลงทุนเครื่องจักรและการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมยานยนต์สู่ระบบไฟฟ้า ส่งผลให้ความต้องการเปลี่ยนไปสู่ชิ้นส่วนโครงสร้างและระบบไฟฟ้ามากขึ้น ขณะที่ชิ้นส่วนของเครื่องยนต์สันดาปลดบทบาทลง สำหรับการผลิตบรรจุภัณฑ์โลหะ ในปี 2568 แนวโน้มจะชะลอเข้าสู่ระดับปกติ โดยยังคงได้แรงหนุนจากอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงการส่งออกที่อาจได้อานิสงส์จากมาตรการกีดกันสินค้าจีนในบางตลาด และการผลิตเครื่องครัวและของใช้โลหะ แม้มีการแข่งขันสูงจากสินค้านำเข้าราคาถูก แต่ยังคงได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของกำลังซื้อในประเทศและกระแสความนิยมสินค้าที่เน้นคุณภาพและความปลอดภัย ซึ่งเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการที่พัฒนาแบรนด์และนวัตกรรมการออกแบบผลิตภัณฑ์

อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมโลหะประดิษฐ์ยังเผชิญปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ทั้งจากปัจจัยภายในประเทศและต่างประเทศ โดยปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ ความผันผวนของราคาวัตถุดิบโลหะมูลฐาน โดยเฉพาะอะลูมิเนียมและเหล็กดิบที่มีผลต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิต การแข่งขันด้านราคาจากจีนที่ยังคงรุนแรงในหลายหมวดสินค้า มาตรการการค้าระหว่างประเทศและมาตรการสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรปที่อาจเพิ่มต้นทุนการปฏิบัติตามให้กับผู้ประกอบการไทย รวมถึงกำลังซื้อในประเทศที่เปราะบาง ค่าครองชีพและความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ในอนาคตนโยบายเกี่ยวกับพลาสติกของไทย ที่อยู่ระหว่างผ่านร่างกฎหมายบรรจุภัณฑ์แบบยั่งยืน จะทำให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าต้อง แรงกดดันนี้เอื้อต่อวัสดุที่รีไซเคิลได้ง่ายอย่างโลหะเพิ่มโอกาสการทดแทนพลาสติกในบรรจุภัณฑ์บางเซ็กเมนต์ แต่อาจเผชิญกับปัญหาด้านราคาวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นด้วย

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ ในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.17 พบว่า เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 จากภาวะการขยายตัวของตลาดเล็กน้อย ทำให้ยอดขายเติบโตขึ้นเป็นร้อยละ 1.46 แต่การส่งออกยังคงลดลงร้อยละ -0.22 สำหรับคุณภาพปัจจัยแรงงานส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงไม่มากนัก โดยมีอายุของแรงงานโดยเฉลี่ยที่ลดลงเหลือ 35.83 ปี ขณะที่สัดส่วนการใช้แรงงานที่มีทักษะและแรงงานวิชาชีพ และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานยังคงที่ ในด้านคุณภาพปัจจัยทุนมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจากสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติและเครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติลดลงเหลือร้อยละ 36.14 และสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี ลดลงเหลือร้อยละ 7.61 สำหรับการบริหารจัดการด้านการผลิตและการขาย พบว่า เฉพาะสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM ที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 26.75 สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 0.86 ล้านบาทต่อคน แต่สัดส่วนยอดขาย E-commerce ลดลงเป็นปีที่สองต่อเนื่องเหลือร้อยละ 0.49 ทั้งนี้ ในด้านการบริหารจัดการด้านต้นทุนผู้ประกอบการมีแนวโน้มภาระต้นทุนลดลงบางส่วน จากสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต และสัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด เป็นร้อยละ 88.22 และ 10.23 ตามลำดับ ส่วนสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขายเพิ่มเล็กน้อยเป็นร้อยละ 74.62 สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขายเป็นร้อยละ 6.94 และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายของผู้ประกอบการมีแนวโน้มลดลงเป็นร้อยละ 40.54 จากต้นทุนที่ลดลงทำให้อัตราส่วนสภาพคล่องเพิ่มเป็น 2.21 ในขณะที่อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สุดท้ายในด้านนวัตกรรมผู้ประกอบการการผลิตโลหะประดิษฐ์ยังมีแนวโน้มการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขายค่อนข้างต่ำ

**ตารางที่ 3.17 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์
(ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์)**

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	1.46	-27.42
การเติบโตของการส่งออก (%)	-0.22	-10.99
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	77.44	77.31
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	34.01	33.96
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	35.83	35.92
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	7.61	7.76
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	36.14	37.31
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.49	0.97
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	26.75	26.44
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	0.86	0.85
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	74.62	74.28
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	66.87	66.64
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	6.94	6.84

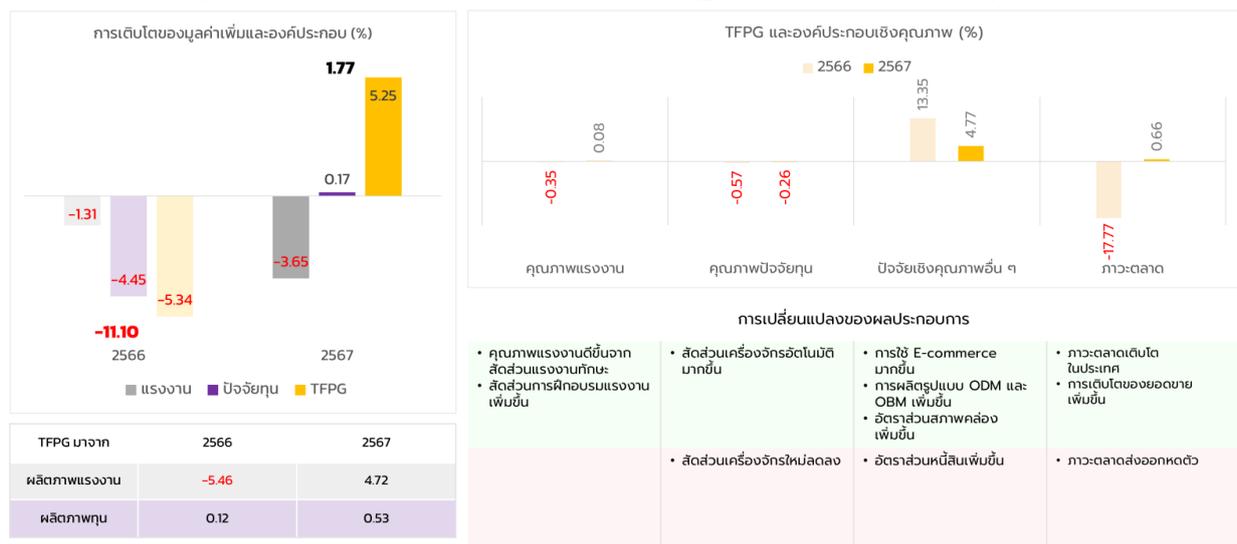
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	40.54	40.88
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	88.22	88.69
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	10.23	10.28
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.21	2.11
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.39	0.38
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.72	0.68
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.05	0.04

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวก.)

3.8.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์มีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) กลับมาเป็นบวกที่ร้อยละ 1.77 ประกอบด้วย ปริมาณปัจจัยแรงงานลดลงร้อยละ 3.65 แต่มีปริมาณปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.17 และผลผลิตภาพการผลิต (TFPG) เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.25 (กลับมาเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูง) โดย TFPG ที่เพิ่มขึ้นในปี 2567 เป็นผลมาจากสัญญาณบวกจากปัจจัยอื่นมากที่สุดร้อยละ 4.77 ตามด้วยภาวะตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66 โดยที่ปัจจัยเชิงคุณภาพแรงงานแทบจะไม่เปลี่ยนแปลง แต่ปัจจัยเชิงคุณภาพทุนลดลงร้อยละ 0.26 จากสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรอายุการใช้งานน้อย และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติที่ลดลง ในขณะที่ปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นมาจากการพัฒนาการผลิต ODM และ OBM แต่อย่างไรก็ดี มูลค่าเพิ่มต่อยอดขายที่ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 0.34 เนื่องจากต้นทุนโดยรวมเพิ่มขึ้นจึงสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ลดลง ดังนั้น จะเห็นได้ว่า TFPG ที่เพิ่มขึ้นมาจากปัจจัยอื่น ๆ เป็นหลัก แม้ว่าปัจจัยการผลิตจากส่วนของทุนและแรงงานค่อนข้างจะคงที่ สามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.9

แผนภาพที่ 3.9 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์)

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	1.77	-3.65	0.17	5.25	4.72	0.53
2566	-11.10	-1.31	-4.45	-5.34	-5.46	0.12

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	5.25	0.08	-0.26	4.77	0.66
2566	-5.34	-0.35	-0.57	13.35	-17.77

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิต การผลิตถัง กระป๋อง ถังกลมขนาดใหญ่ และภาชนะบรรจุที่คล้ายกันที่ทำจากโลหะ (TSIC 2594)** มีมูลค่าเพิ่มขยายตัวร้อยละ 5.25 และมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.76 เนื่องจากภาวะตลาดขยายตัว คุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนแรงงานทักษะ และมีปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะ การผลิตแบบ ODM และ OBM มากขึ้น ในขณะที่หมู่ย่อยการผลิตของที่ทำจากลวด โซ่ สปริง สลักเกลียว และตะปูควง (TSIC 2595) ที่มีมูลค่าเพิ่มขยายตัวร้อยละ 0.22 และมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.00 เนื่องด้วยปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะการผลิตแบบ ODM และ OBM มากขึ้น และมีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น รวมถึงมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น ส่วนการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น (TSIC 2599) ยังคงมีมูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 0.28 แต่มี TFP เป็นบวก เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.58 ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะตลาดขยายตัว คุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนแรงงานทักษะและสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงาน และมีปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะการผลิตแบบ ODM และ OBM และสัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานมากขึ้น ประกอบกับสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายลดลง และมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.18 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ (ยกเว้นเครื่องจักรและอุปกรณ์)

(หน่วย : % ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
25	1.77	-3.65	0.17	5.25	4.72	0.53	-11.10	-1.31	-4.45	-5.34	-5.46	0.12
2594	5.25	-4.24	0.73	8.76	7.37	1.39	-9.17	-5.23	-4.39	0.45	-0.30	0.75
2595	0.22	-1.39	-0.39	2.00	1.52	0.48	-6.90	9.21	-2.38	-13.73	-13.44	-0.29
2599	-0.28	-8.60	-0.26	8.58	8.43	0.15	-17.99	-14.76	-6.83	3.60	3.70	-0.10

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.8.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนวัตถุดิบ ร้อยละ 19.15 (2) ต้นทุนแรงงาน และ (3) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเป็นประเด็นปัญหาเดิมที่ต่อเนื่องมาเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปีแล้ว ปัญหาต้นทุนวัตถุดิบมาจากความผันผวนของราคาวัตถุดิบโลหะมูลฐานในตลาดโลกโดยเฉพาะอะลูมิเนียมและเหล็กดีบุก ซึ่งสะท้อนถึงการพึ่งพาการนำเข้าของผู้ประกอบการไทยและแรงกดดันจากมาตรการการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มภาระต้นทุน ขณะที่ต้นทุนแรงงานยังคงสูงจากภาวะตลาดแรงงานที่ตึงตัว แม้จำนวนแรงงานลดลงแต่ค่าใช้จ่ายต่อหัวเพิ่มขึ้น และแรงงานที่มีทักษะเฉพาะยังขาดแคลนและการฝึกอบรมแรงงานไม่ได้ขยายตัวมากนัก ส่วนต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานได้รับแรงกดดันจากความผันผวนของราคาพลังงานโลกและข้อจำกัดด้านประสิทธิภาพการใช้พลังงานของเครื่องจักรในประเทศที่ยังมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติต่ำและอายุการใช้งานยาวนาน ส่งผลให้ผู้ประกอบการเผชิญแรงกดดันด้านต้นทุนต่อเนื่องตลอดหลายปี

สำหรับกิจกรรมในอนาคตที่ผู้ประกอบการกลุ่มตัวอย่างมีแผนจะดำเนินการมากที่สุด ได้แก่ แผนพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) แผนปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) และแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์โลหะประดิษฐ์ เช่น บรจุภัณฑ์โลหะ ลวด โซ่ สปริง เป็นต้น (Develop Product/Service) ทั้งสามกิจกรรมล้วนเป็นกิจกรรมที่ผู้ประกอบการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาหลายปีแล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและการปรับปรุงกระบวนการ เพราะต้องรับมือกับแรงกดดันต้นทุนวัตถุดิบและพลังงานที่ผันผวนและการแข่งขันทางราคาจากสินค้านำเข้า ขณะที่ฐานเครื่องจักรอัตโนมัติยังต่ำและมีอายุเฉลี่ยสูง จึงจำเป็นต้องยกระดับทักษะและประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนต่อหน่วยและเพิ่มความยืดหยุ่นการผลิต พร้อมกันนี้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง (เช่น บรจุภัณฑ์โลหะ ลวด โซ่ สปริง) เป็นกลยุทธ์สร้างความแตกต่างและมูลค่าเพิ่มให้พ้นจากสงครามราคา ตอบโจทย์การเปลี่ยนผ่านสู่ชิ้นส่วน/วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและข้อกำหนดใหม่มากขึ้น

3.8.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการผลิตโลหะประดิษฐ์ของไทยมีการฟื้นตัวบางหมวดย่อย โดยเฉพาะบรรจุกภัณฑ์โลหะที่เติบโตจากอุปสงค์อาหารและเครื่องดื่ม ขณะที่ชิ้นส่วนโลหะยังหดตัวตามการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์สู่ EV และเครื่องครัวโลหะขยายตัวเพียงเล็กน้อยจากการบริโภคในประเทศที่ฟื้นตัวอย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมยังต้องเผชิญความท้าทายจากต้นทุนวัตถุดิบ แรงงาน และพลังงานที่สูงต่อเนื่อง รวมถึงการแข่งขันจากสินค้านำเข้าและแรงกดดันมาตรการสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยจำกัดความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มและการลงทุนของผู้ประกอบการ ประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโลหะประดิษฐ์ต้องรับมือ ติดตาม และปรับตัว ดังนี้

- 1) ผู้ประกอบการควรจัดทำแผนการบริหารจัดการอุปทานที่ครอบคลุมการจัดหาวัตถุดิบ พลังงาน และแรงงาน เพื่อรองรับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ความผันผวนด้านราคา และความเสี่ยงจากการค้าระหว่างประเทศหรือภัยธรรมชาติ กลยุทธ์นี้อาจรวมถึงการสร้างเครือข่ายจัดซื้อจัดจ้าง และการลงทุนเฉพาะจุดในเครื่องจักรที่ช่วยประหยัดพลังงาน เพื่อควบคุมต้นทุนและลดความเสี่ยงในระยะยาว แนวทางการดำเนินงาน เช่น การทำสัญญาจัดหาวัตถุดิบระยะยาวกับซัพพลายเออร์เพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคา การใช้พลังงานทางเลือกหรือระบบรีไซเคิลความร้อนในกระบวนการผลิตเพื่อลดค่าเชื้อเพลิง และการจัดตั้งศูนย์กลางจัดซื้อจัดจ้างสำหรับผู้ประกอบการรายกลางและเล็ก เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและลดต้นทุนรวมของห่วงโซ่อุปทาน
- 2) ผู้ประกอบการอาจรวมกลุ่มกัน เพื่อพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์บรรจุกภัณฑ์โลหะ รวมถึงเครื่องครัวและของใช้จากโลหะ ให้มีความทันสมัยและตอบโจทย์ผู้บริโภคยุคใหม่ โดยผสมผสานงานออกแบบที่มีเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงทัดเทียม กลยุทธ์นี้จะช่วยสร้างความแตกต่างจากสินค้านำเข้า เพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และสอดคล้องกับความต้องการตลาดที่มุ่งคุณภาพและความยั่งยืน แนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือด้านการออกแบบระหว่างผู้ผลิตโลหะ นักออกแบบอุตสาหกรรม และสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์นำร่อง (Pilot product) ที่เน้นทั้งฟังก์ชันการใช้งานและภาพลักษณ์ที่ทันสมัย อาจจัดทำ Product set สำหรับการทำการตลาดในประเทศและต่างประเทศ มีการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการเผยแพร่ภาพลักษณ์และเพิ่มช่องทางการจำหน่าย
- 3) ในกลุ่มผู้ผลิตโซ่ ลวด สปริง สลักเกลียว และตะปู ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่รองรับการใช้งานในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและยานยนต์ไฟฟ้า เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดและลดการพึ่งพาตลาดเดิมที่กำลังหดตัว การขยายฐานตลาดนี้ต้องมุ่งเน้นการออกแบบชิ้นส่วนที่รองรับมาตรฐานใหม่ด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ได้แก่ การร่วมมือกับผู้ผลิตปลายน้ำ การขอการรับรองมาตรฐานสากลด้านความปลอดภัยและ

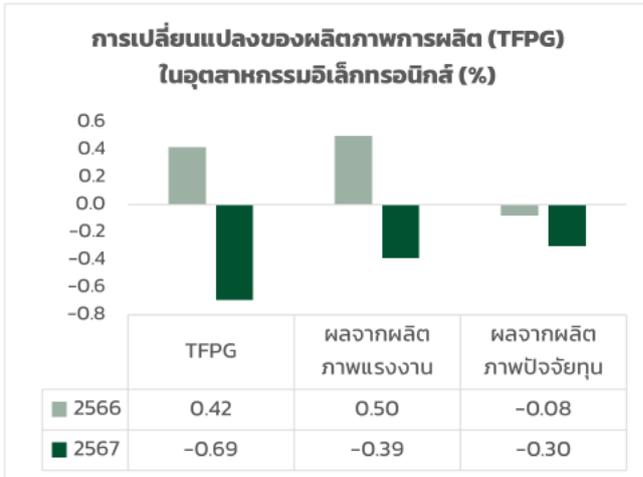
สิ่งแวดล้อม (เช่น ISO, IATF) และการลงทุนปรับกระบวนการผลิตเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือการใช้วัตถุดิบที่มีการรับรองด้านสิ่งแวดล้อม

- 4) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการผลิตที่สะอาดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้เทคโนโลยีลดคาร์บอน การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่รีไซเคิลง่าย และการเตรียมความพร้อมรับกฎระเบียบใหม่อย่าง EPR และ CBAM ซึ่งจะช่วยรักษาความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ และสร้างความน่าเชื่อถือในสายตาผู้บริโภคใหม่ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน เช่น การติดตั้งระบบตรวจวัดการปล่อยคาร์บอนในโรงงานเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลจัดทำรายงานสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้วัตถุดิบที่มีการรับรองมาตรฐานด้านความยั่งยืน (Eco-certified materials) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์หรือเครื่องจักรโลหะที่ออกแบบให้น้ำหนักเบาและถอดแยกง่ายเพื่อการรีไซเคิล และการเข้าร่วมโครงการนำร่องของรัฐหรือสถาบันการเงินเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำสำหรับการลงทุนด้านเทคโนโลยีสีเขียว

3.9 TSIC 26 : การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ ในทางทัศนศาสตร์

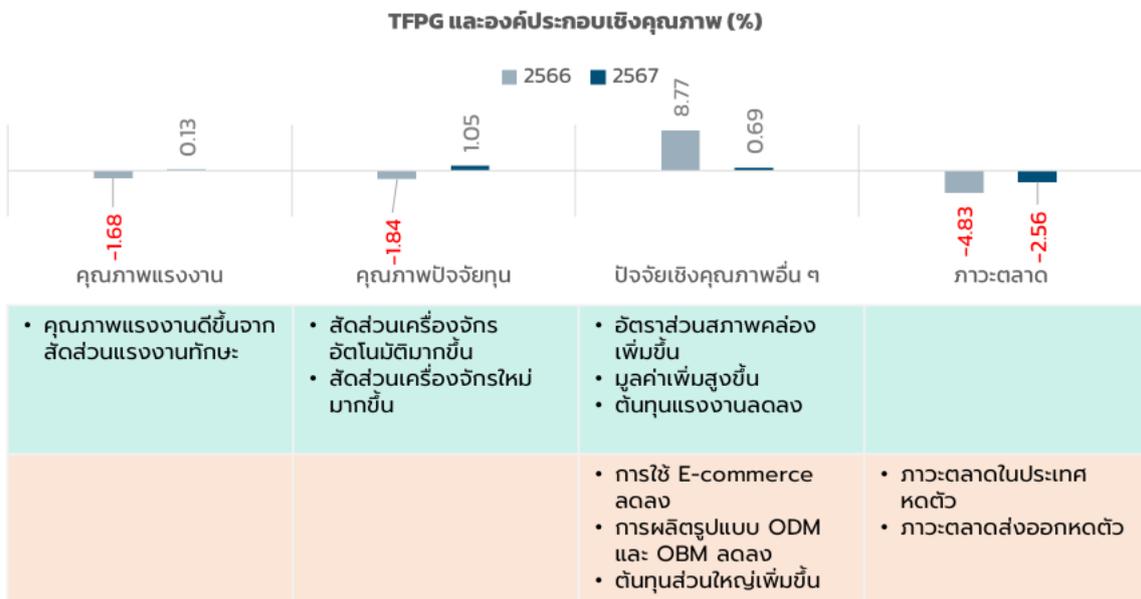
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ปี 2567

TFPG หดตัวจากปีก่อนหน้า มูลค่าเพิ่มลดลงโดยมีปัจจัยหลักจากการส่งออกและนำเข้า แรงงานที่ได้รับการอบรมลดลง ใช้เครื่องจักรใหม่มากขึ้น ต้นทุนรวมเพิ่มสูงขึ้น

- ผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์ที่รุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อปัจจัยการผลิตที่สำคัญ
- แนวโน้มของอุตสาหกรรมสีเขียว ต้องปรับตัวเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค
- แนวโน้มการลงทุนเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมที่ต้องการชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
- ผู้ผลิตมีการใช้เครื่องจักรใหม่มีแนวโน้มลดลง
- ผู้ผลิตยังมีการผลิตเป็นแบบ OEM ส่วนใหญ่

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว -	กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว • คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง
กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว • ชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์	กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว -

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ (TSIC 26) (อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง อุปกรณ์สื่อสาร และผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ที่คล้ายกัน รวมถึงส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยที่การออกแบบและการใช้วงจรรวมและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีขนาดเล็กเป็นพิเศษเป็นสิ่งแสดงคุณลักษณะเฉพาะของกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมในหมวดนี้ โดยกิจกรรมการผลิตของอุตสาหกรรมในหมวดนี้ ประกอบด้วย การผลิตชิ้นส่วนและแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง การผลิตอุปกรณ์สื่อสาร การผลิตเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือน การผลิตเครื่องใช้ที่ใช้ในการวัด การทดสอบ การนำร่อง และการควบคุมรวมถึงนาฬิกา การผลิตเครื่องฉายรังสี เครื่องไฟฟ้าทางการแพทย์ และทางการยารักษาโรค การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์และอุปกรณ์ถ่ายภาพ การผลิตสื่อแม่เหล็ก และสื่อเชิงแสง

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์รวมทั้งสิ้น 85 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 58 ราย ขนาดกลาง 13 ราย และขนาดเล็ก 14 ราย ซึ่งครอบคลุมรายได้ร้อยละ 75.3 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์โดยมีประเภทของผลิตภัณฑ์ในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น ชิ้นส่วนและแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง เป็นต้น

3.9.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวมด้านอุปสงค์ ปี พ.ศ. 2567 ภาพรวมดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (MPI) ยังคงชะลอตัว ขณะที่การผลิตเพื่อส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และการจำหน่ายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ อุตสาหกรรมต้องเผชิญกับผลกระทบจากหลายปัจจัยที่สำคัญจากภาวะสงครามรัสเซีย-ยูเครนที่ยังคงยืดเยื้ออย่างต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย ยังคงส่งผลกระทบต่อวิกฤตราคาพลังงานซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต ปัญหาภาวะเงินเฟ้อและอัตราดอกเบี้ยอย่างยาวนานต่อเนื่อง ผลกระทบจากการเลือกตั้งสหรัฐอเมริกาที่ยังคงส่งผลกระทบต่อ Trade War โดยเฉพาะการปรับอัตราภาษีการนำเข้าที่จะส่งผลกระทบต่อการค้า นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มของอุตสาหกรรมสีเขียว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลให้เกิดปัญหา E-waste ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาซึ่งประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมก็ส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคมากขึ้น แรงกดดันด้าน ESG ส่งผลให้ต้องมีการปรับกลยุทธ์และพัฒนาการผลิตสินค้าไปสู่อิเล็กทรอนิกส์สีเขียวและทำให้ทั้งห่วงโซ่อุปทานการผลิตต้องปรับตัว ทั้งนี้ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยมีการปรับตัวในการลงทุนการผลิตต้นน้ำมากขึ้น ทั้งจากการลงทุนในประเทศและต่างประเทศที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่เริ่มลงทุนในอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์มากขึ้นเพื่อพัฒนาไปสู่ฐานการผลิตของโลกเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง เช่น Power Electronic, EV, Data Center การแพทย์ เป็นต้น

สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ (Electrical Machinery and Supplies) ในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณชะลอตัวเนื่องจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 251 โรงงาน ขยายตัวร้อยละ 4.15 จากปีก่อน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 จำนวน 1 โรงงาน (ร้อยละ 0.04 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 26 โรงงาน (ร้อยละ 10.4 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 224 โรงงาน (ร้อยละ 89.2 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 5,157 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 จากปีก่อน

แนวโน้มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ ในปี พ.ศ. 2568 คาดว่าจะยังคงขยายตัวจากความต้องการอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนใน Data Center และ Cloud Service เพื่อรองรับการขยายตัวของบริการปัญญาประดิษฐ์หรือ AI ที่มีอัตราการเติบโตสูง ทั้งจากผู้บริโภคและองค์กรธุรกิจ โดยเฉพาะการผลิตฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์เพื่อใช้สำหรับ Data Center ทั้งยังมีปัจจัยเสี่ยงที่ยังคงต้องเผชิญต่อเนื่องจากปีที่แล้วทั้งสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนที่ยังคงดำเนินอยู่ และส่งผลกระทบต่อต้นทุนปัจจัยการผลิต ความชัดเจนของนโยบายอัตราภาษีนำเข้าจากนโยบายของรัฐบาลทรัมป์ของสหรัฐอเมริกา รวมถึงการส่งผลกระทบต่อฐานการผลิตของผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ จากการจัดตั้งเซมิคอนดักเตอร์บอร์ด เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนได้มีประสิทธิภาพ มีการดึงการลงทุนจากบริษัทต่างชาติในการผลิตชิ้นส่วนต้นน้ำมากขึ้นโดยเฉพาะการผลิตชิปต้นน้ำและการออกแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.18 พบว่ามีภาวะการขยายตัวของตลาดลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ทำให้ยอดขายเติบโตลดลงร้อยละ 5.53 และการส่งออกลดลงร้อยละ 1.51 ทั้งนี้ พบว่าคุณภาพปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย สำหรับคุณภาพของแรงงาน พบว่ามีสัดส่วนการใช้แรงงานที่มีทักษะและแรงงานวิชาชีพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 87.56 เป็นร้อยละ 87.80 และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลงจากร้อยละ 24.73 เป็นร้อยละ 24.71 ในส่วนของคุณภาพปัจจัยทุนมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติและเครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.54 เป็นร้อยละ 53.24 และมีสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.66 เป็นร้อยละ 10.84 สำหรับการบริหารจัดการด้านการผลิตและการขายพบว่าสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM สัดส่วนต่อยอดขาย E-Commerce และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง ด้านการเงินพบว่ามีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นเล็กน้อยและมีอัตราส่วนหนี้สินลดลง ด้านการบริหารจัดการด้านต้นทุนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยพบว่ามีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มลดลง และสัดส่วนต้นทุนส่วนใหญ่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.19 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์

และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	-5.53	-8.05
การเติบโตของการส่งออก (%)	-1.51	-8.91
คุณภาพปัจจัยการผลิต		

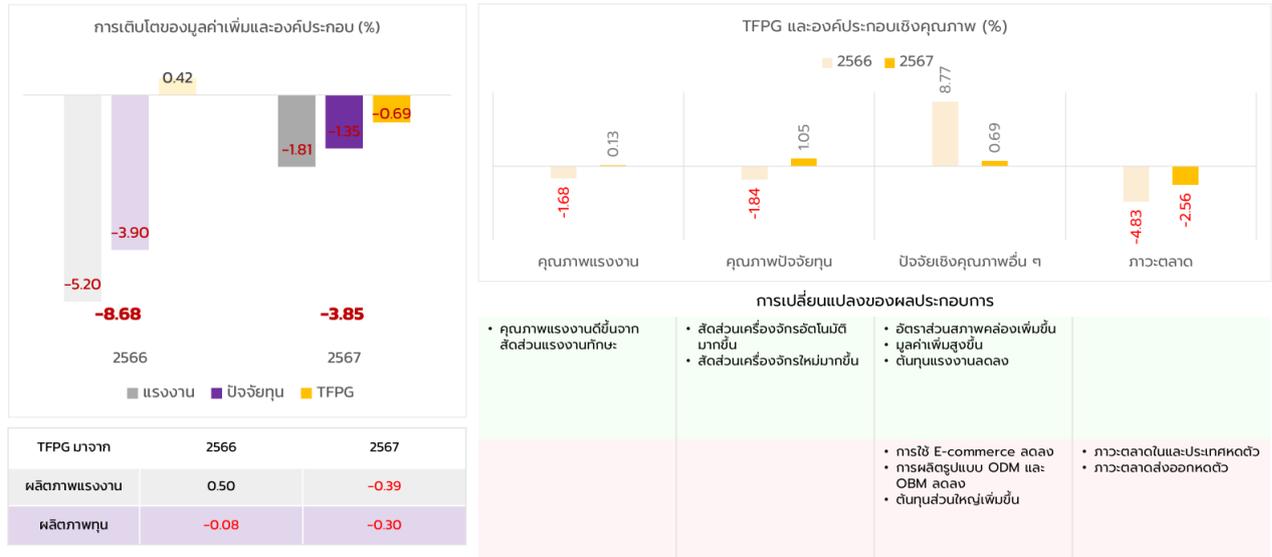
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	87.80	87.56
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	24.71	24.73
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.42	38.25
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	10.84	10.66
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	53.24	48.54
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	6.14	6.48
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	29.82	31.90
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.59	1.76
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	77.87	76.83
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	70.13	69.03
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	5.77	5.86
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	20.49	20.15
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	90.88	89.69
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	4.61	5.15
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.63	2.51
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.31	0.32
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.45	0.47
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.36	0.38

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.9.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์มีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ลดลงร้อยละ 3.85 ประกอบด้วยปริมาณปัจจัยแรงงานลดลงร้อยละ 1.81 และปริมาณทุนลดลงร้อยละ 1.35 และผลผลิตภาพการผลิต (TFPG) ลดลงร้อยละ 0.69 ต้องเผชิญภาวะตลาดที่ลดลงจากการเติบโตของยอดขายและการส่งออกที่ลดลง ส่งผลให้ลดลงร้อยละ 2.56 ซึ่งสอดคล้องกับดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมที่ชะลอตัว ขณะที่ปัจจัยเชิงคุณภาพต่าง ๆ ยังเติบโตได้ ซึ่งคุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.13 จากสัดส่วนแรงงานทักษะและแรงงานที่ได้รับการอบรมที่เพิ่มขึ้น คุณภาพปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 ตามสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติที่เพิ่มขึ้น และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69 มาจากมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายรวมถึงสัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ TFPG ที่ลดลง มาจากส่วนของผลผลิตภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.39 และผลผลิตภาพทุนลดลงร้อยละ 0.30 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.10

แผนภาพที่ 3.10 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ ของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFGP จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-3.85	-1.81	-1.35	-0.69	-0.39	-0.30
2566	-8.68	-5.20	-3.90	0.42	0.50	-0.08

(ข) TFGP และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFGP	แหล่งที่มาของ TFGP จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	-0.69	0.13	1.05	0.69	-2.56
2566	0.42	-1.68	-1.84	8.77	-4.83

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2566 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิตชิ้นส่วนและแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ (TSIC 2610)** มีมูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 7.15 และมี TFGP เป็นลบลดลงเป็นร้อยละ 3.84 ซึ่ง เป็นผลมาจากภาวะตลาดที่ลดลงร้อยละ 5.58 จากยอดขายและการส่งออกที่ลดลง ขณะที่คุณภาพปัจจัยการผลิตที่เหลือเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยคุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.13 ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้น ปัจจัยคุณภาพทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 มาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีและเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น และปัจจัยคุณภาพอื่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69 มาจากมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายในการขายและบริการลดลง รวมถึงมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้น และการผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง (TSIC 2620) มีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.60 และมี TFGP เป็นบวกเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.32 ซึ่งเป็นผลมาจากทั้งผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพทุนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.67 และ 0.65 ตามลำดับ รวมถึงคุณภาพปัจจัยการผลิตที่

เพิ่มขึ้น โดยคุณภาพปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 มาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีและเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น ปัจจัยคุณภาพอื่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 มาจากต้นทุนการผลิตต่อยอดขายและต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตที่ลดลง และภาวะตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.58 จากยอดขายในประเทศที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.20 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
26	-3.85	-1.81	-1.35	-0.69	-0.39	-0.30	-8.68	-5.20	-3.90	0.42	0.50	-0.08
2610	-7.15	-1.82	-1.49	-3.84	-2.23	-1.61	-5.26	-4.18	-3.86	2.78	1.38	1.40
2620	3.60	-1.59	0.87	4.32	3.67	0.65	-16.40	-13.63	-5.52	2.75	4.43	-1.68

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.9.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต (2) ต้นทุนแรงงาน และ (3) ประสิทธิภาพของแรงงาน/บุคลากร และภาษี สำหรับปัญหาที่กระทบต้นทุนการผลิตจากปัญหาเงินเฟ้อและความขัดแย้งในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ส่งผลต่อต้นทุนวัตถุดิบโดยรวมและราคาน้ำมันดิบทำให้ผู้ผลิตมีต้นทุนเพิ่มขึ้น ในด้านแรงงานทั้งต้นทุนและประสิทธิภาพมาจากผู้รับจ้างประกอบกลางน้ำมากกว่าเป็นผู้ผลิตที่เป็นเจ้าของตราสินค้าเองหรือผู้ผลิตต้นน้ำทำให้ต้องแข่งขันด้านราคากับประเทศคู่แข่งที่สำคัญในภูมิภาคทำให้ต้องควบคุมค่าใช้จ่ายซึ่งส่งผลต่อปัญหาต้นทุนแรงงาน

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการมีแผนการพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) และซื้อเครื่องจักรเพิ่มเติม (Add Equipment) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภาพการผลิตที่สูงขึ้นทั้งจากการยกระดับปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุน รวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.9.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์การผลิตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไทยมีแนวโน้มการเติบโตที่ชะลอลงทั้งจากการผลิตสะท้อนได้จากแนวโน้มดัชนีผลผลิตที่ลดลง ขณะที่การส่งออกและการจำหน่ายในประเทศยังคงขยายตัวได้ ยังต้องเผชิญกับปัญหาเงินเฟ้อและสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนที่ส่งผลต่อต้นทุนปัจจัยการผลิต ผลกระทบจาก Trade War ที่เชิงบวกและเชิงลบต่ออุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มของอุตสาหกรรมสีเขียวที่ส่งผลให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ต้องปรับตัวเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค ขณะที่เริ่มมีการลงทุนในการผลิตต้นน้ำมากขึ้นจากบริษัทขนาดใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สำคัญ และการลงทุนเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องที่มีการใช้ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

นอกจากนี้ การสำรวจก็พบว่าปัจจัยการใช้เครื่องจักรใหม่มีแนวโน้มลดลง การผลิตแบบ ODM และ OBM ลดลงแสดงให้เห็นว่าบริษัทส่วนใหญ่ยังคงรับจ้างผลิตมากกว่าจะมีตราสินค้าหรือการออกแบบเป็นของตนเอง

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและปรับตัวดังนี้

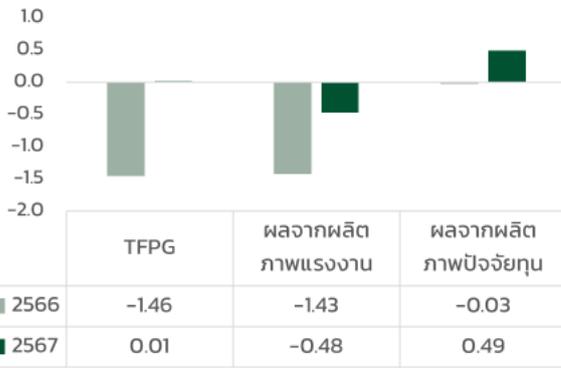
- 1) ผู้ผลิตควรนำเครื่องจักรรุ่นใหม่มาใช้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อต้นทุนการใช้พลังงานลดลงได้ รวมถึงเครื่องจักรรุ่นใหม่มีความสามารถในการทำงานอัตโนมัติได้มากขึ้น รวมถึงการลงทุนของบริษัทขนาดใหญ่ในด้านนี้อาจการผลิตชิปหรือเซมิคอนดักเตอร์เพิ่มขึ้นก็ทำให้อุตสาหกรรมมีการลงทุนเครื่องจักรใหม่หรือเครื่องจักร/อัตโนมัติมากขึ้น และผู้ผลิตในห่วงโซ่อุปทานการผลิตก็ต้องปรับตัวเพื่อให้รองรับมากขึ้น
- 2) ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ควรเพิ่มการออกแบบสินค้าและทำตราสินค้าของตนเองให้มากขึ้น มุ่งเน้นการผลิตที่ใช้ในอุตสาหกรรมที่มีความต้องการชิ้นส่วนและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เช่น EV, Power Electronic หรือการแพทย์มากขึ้น อีกทั้งยังต้องยกระดับทักษะแรงงานเพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการผลิตสินค้าที่มีเทคโนโลยีที่สูงขึ้นได้ รวมถึงแรงงานที่มีทักษะการวิจัยและพัฒนาที่สูงขึ้นจะช่วยให้สามารถออกแบบสินค้าที่ตรงกับความต้องการสินค้าที่มีเทคโนโลยีที่สูงขึ้นได้
- 3) ภาครัฐมีการจัดตั้งเซมิคอนดักเตอร์บอร์ด ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนการดึงดูดการลงทุนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตชิปและเซมิคอนดักเตอร์ที่เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ ซึ่งต้องติดตามอย่างต่อเนื่องและผลักดันให้บริษัทเคลื่อนย้ายการลงทุนมายังประเทศไทยให้มากขึ้น เพื่อให้การลงทุนครบทั้งห่วงโซ่อุปทานการผลิต
- 4) ด้านการศึกษาภาครัฐควรผลักดันให้ภาคการศึกษามีความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาในประเทศกับสถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเพื่อปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดตั้งหลักสูตรใหม่เพื่อยกระดับแรงงานที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต ซึ่งจะเป็นแรงงานที่รองรับการลงทุนในข้อ 3)

3.10 TSIC 27 : อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า ปี 2567

การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิต (TFPG) ในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า (%)

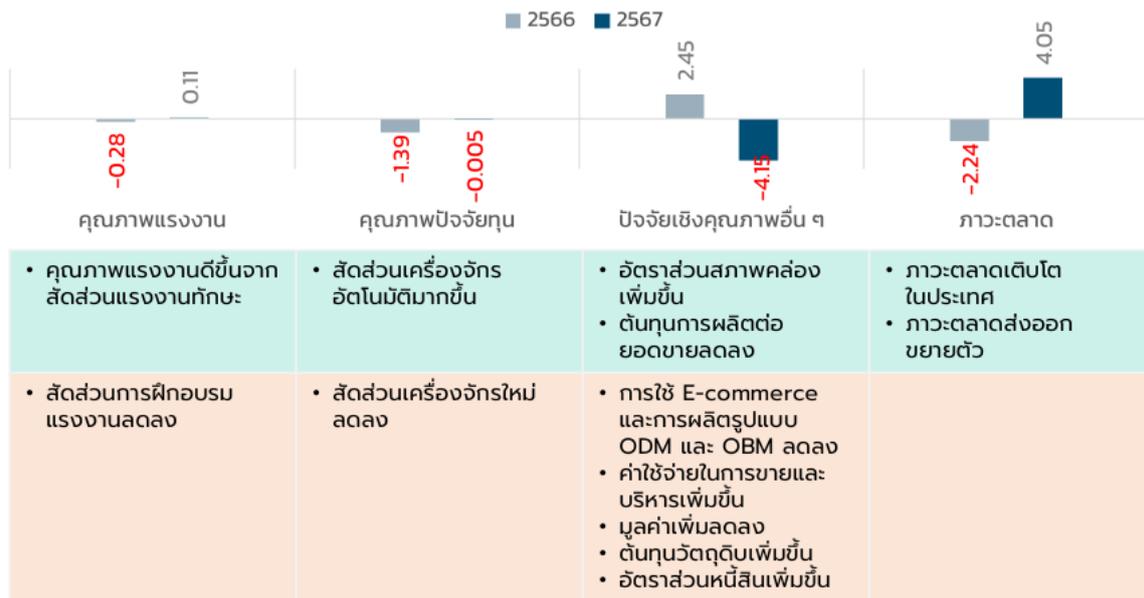

TFP ลดลง ขณะที่มูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ขณะที่ยอดขายและการส่งออกดีขึ้น การฝึกอบรมลดลง เครื่องจักรรุ่นใหม่และการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติลดลง รวมถึงมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลด

- ต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากต้นทุนการผลิตและพลังงานที่สูงขึ้น
- นโยบายทางการค้าของรัฐบาลกรีนปีส่งผลต่ออัตราภาษีนำเข้าสินค้าของสหรัฐอเมริกา และการย้ายฐานการผลิตของผู้ผลิตรายใหญ่
- การแข่งขันจากสินค้าจีนราคาถูกทั้งในและต่างประเทศ
- ความท้าทายทางด้านสิ่งแวดล้อมทั้งสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ESG ปัญหา E-Waste
- การชะลอตัวของสาขาธุรกิจที่ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น อสังหาริมทรัพย์

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

<p>กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว</p> <p>-</p>	<p>กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • มอเตอร์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า • แบตเตอรี่และหม้อสะสมไฟฟ้า
<p>กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> • สายไฟและเคเบิลอื่น ๆ ชนิดใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์และไฟฟ้า • เครื่องใช้ในครัวเรือน 	<p>กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว</p> <p>-</p>

อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า (TSIC 27) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจ่าย และการใช้กระแสไฟฟ้า รวมถึงการผลิตหลอดไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าให้สัญญาณ และเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน ประกอบด้วย การผลิตมอเตอร์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า หม้อแปลงไฟฟ้า และอุปกรณ์ควบคุมและจ่ายไฟฟ้า การผลิตแบตเตอรี่และหม้อสะสมไฟฟ้า การผลิตสายไฟและอุปกรณ์การเดินสายไฟฟ้า การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับให้แสงสว่าง การผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือน รวมถึงการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าอื่น ๆ

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า 131 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 78 ราย ขนาดกลาง 29 ราย และขนาดเล็ก 24 ราย ซึ่งครอบคลุมรายได้ร้อยละ 91.5 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า โดยมีประเภทของผลิตภัณฑ์ในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น มอเตอร์ไฟฟ้า หม้อแปลงไฟฟ้า แบตเตอรี่รี สายไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน เป็นต้น

3.10.1 โครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้าในภาพรวมด้านอุปสงค์ ปี พ.ศ. 2567 ภาพรวมดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้า (MPI) เพิ่มขึ้น การส่งออกเครื่องใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากปัจจัยทางด้านปัญหาเศรษฐกิจทั่วโลกที่ต้องเผชิญกับปัญหาค่าเงินเฟ้อ อุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้ายังต้องเผชิญกับปัจจัยทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอย่างต้นทุนด้านพลังงาน นโยบายจากรัฐบาลทรัมป์ที่ส่งผลกระทบต่ออัตราภาษีนำเข้า ผู้ผลิตไทยยังต้องเผชิญกับการแข่งขันกับผู้ผลิตจากจีนในตลาดโลก และในประเทศ ซึ่งมีแบรนด์สินค้าที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินค้าที่ไทยมีศักยภาพ รวมถึงยังมีการเข้ามาตั้งโรงงานเพื่อผลิตสินค้าในไทย โดยเฉพาะผู้ผลิตรายใหญ่ของจีนที่เข้ามาตั้งโรงงานในกลุ่ม กลุ่มเครื่องปรับอากาศ และเครื่องซักผ้าและตู้เย็น การแข่งขันของเครื่องใช้ไฟฟ้าในปัจจุบันมุ่งไปสู่การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค เช่น การใช้ระบบ AI การเชื่อมต่ออุปกรณ์เพื่อสั่งการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย การใช้เซ็นเซอร์ตรวจสอบสภาพแวดล้อมเพื่อปรับการทำงานอุปกรณ์ไฟฟ้าให้สอดคล้อง รวมถึงอุตสาหกรรม/สาขาธุรกิจที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างอสังหาริมทรัพย์ที่ชะลอตัวลงทำให้การบริโภคลดลง นอกจากนี้ ผู้ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้ามีการเข้าถึงผู้บริโภคมากขึ้นจากการทำตลาดผ่านช่องทางออนไลน์แพลตฟอร์มที่นำเสนอผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้ายังต้องเผชิญกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นความต้องการสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green product) แนวโน้มด้าน ESG และปัญหา E-Waste รวมถึงการออก พ.ร.บ. กากอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมการกำจัดกากอุตสาหกรรมและบดลงโทษที่รุนแรง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตทั้งห่วงโซ่อุปทานการผลิตและผู้ผลิตทั้งห่วงโซ่อุปทานต้องปรับตัวไปเพื่อรองรับการผลิตสินค้าให้ได้ตรงตามมาตรฐาน

สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ (Electrical Machinery and Supplies) ในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณขยายตัวเพิ่มจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 2,212 โรงงาน ขยายตัวร้อยละ 3.5 จากปีก่อน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 จำนวน 7 โรงงาน (ร้อยละ 0.3 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 167 โรงงาน (ร้อยละ 7.5 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 2,038 โรงงาน (ร้อยละ 92.1 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 35,384 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 163.73 จากปีก่อน

แนวโน้มอุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้า ปี พ.ศ. 2568 ยังคงต้องติดตามปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง การดำเนินนโยบายจากรัฐบาลทรัมป์ในการปรับอัตราภาษีสินค้านำเข้า การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่จะส่งผลกระทบต่อฐานการผลิตของผู้ผลิตรายใหญ่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ตัวของอุตสาหกรรม และการบริโภคของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ รวมถึงการทำตลาดของเครื่องใช้ไฟฟ้าจากจีนที่มีราคาถูกเข้ามาทำตลาดในไทยมากขึ้น ขณะที่อุตสาหกรรม/สาขาธุรกิจที่มีการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้ายังคงต้องติดตามสถานการณ์การฟื้นตัวโดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ หรือธุรกิจร้านอาหาร ท่องเที่ยวที่ต้องใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างเครื่องปรับอากาศหรือตู้เย็นเพิ่มขึ้น รวมถึงแนวโน้มด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับประเทศและในระดับโลกที่คาดว่าจะมีความเข้มข้นขึ้น

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.20 พบว่า มีภาวะการขยายตัวของตลาดเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ทำให้ยอดขายเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.70 การส่งออกยังเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ทั้งนี้ พบว่าคุณภาพปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่ลดลง สำหรับคุณภาพของแรงงาน พบว่าการใช้แรงงานที่มีทักษะและแรงงานวิชาชีพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 72.49 เป็นร้อยละ 72.66 สำหรับสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลงจากร้อยละ 40.91 เป็นร้อยละ 39.63 ในส่วนของคุณภาพปัจจัยทุนมีสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 24.91 เป็นร้อยละ 25.06 และมีสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี ลดลงจากร้อยละ 26.44 เป็นร้อยละ 26.27 สำหรับการบริหารจัดการ ด้านการผลิตและการขาย มีสัดส่วนยอดขาย E-Commerce ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 0.07 เป็นร้อยละ 0.06 สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลงจาก 1.85 ล้านบาทต่อคนเป็น 1.69 ล้านบาทต่อคน และสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM ลดลงจากร้อยละ 30.37 เป็นร้อยละ 30.20 ด้านการเงินพบว่ามีสภาพคล่องลดลงเล็กน้อย มีอัตราส่วนหนี้สินลดลง ด้านการบริหารจัดการต้นทุนปัจจัยส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงลดลง มีเพียงสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.21 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	6.70	-3.55
การเติบโตของการส่งออก (%)	1.51	2.41
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	72.66	72.49

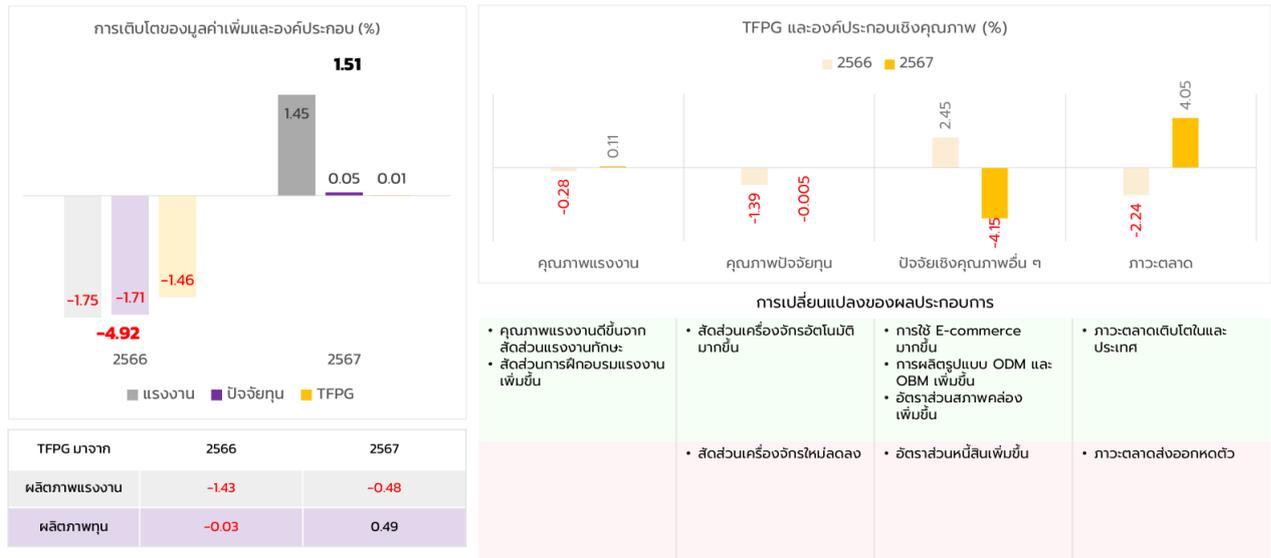
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	39.63	40.91
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	38.60	38.82
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	26.27	26.44
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	25.06	24.91
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.06	0.07
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	30.20	30.37
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.69	1.85
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	81.06	81.00
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	67.66	68.51
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	13.16	12.15
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	20.92	22.55
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	84.45	83.74
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	4.71	4.79
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.83	1.88
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.42	0.42
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.09	0.80
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.08	0.08

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.10.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้ามีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ประกอบด้วยปริมาณปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45 และปริมาณทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 และผลผลิตภาพการผลิต (TFPG) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 ซึ่งมาจากปัจจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วยภาวะตลาดที่เพิ่มขึ้นจากการเติบโตของยอดขายและการส่งออก ส่งผลให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.05 เช่นเดียวกับปัจจัยคุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.11 จากแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้น ขณะที่ปัจจัยคุณภาพทุนลดลงเล็กน้อยเพียงร้อยละ 0.005 จากสัดส่วนเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีลดลง แต่สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติเพิ่มขึ้น และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ลดลงร้อยละ 4.15 มาจากการผลิต ODM และ OBM ลดลง ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มขึ้น ต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ขณะที่มูลค่าเพิ่มลดลงและอัตราส่วนหนี้สินเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ TFPG ที่เพิ่มขึ้น มาจากส่วนของผลิตภาพทุนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 ขณะที่ผลิตภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.48 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.11

**แผนภาพที่ 3.11 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ
ของอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า**

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	1.51	1.45	0.05	0.01	-0.48	0.49
2566	-4.92	-1.75	-1.71	-1.46	-1.43	-0.03

(ข) TFPG และองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	0.01	0.11	-0.005	-4.15	4.05
2566	-1.46	-0.28	-1.39	2.45	-2.24

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.จ. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึงหมู่ย่อยการผลิตมอเตอร์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (TSIC 2710) เป็นอุตสาหกรรมหมู่ย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.52 มีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.37 ซึ่ง TFP ที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากภาวะตลาดที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.09 ซึ่งมาจากยอดขายและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยคุณภาพอื่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.52 มาจากสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM รวมถึงปัจจัยทุนต่อแรงงานที่เพิ่มขึ้นและต้นทุนวัตถุดิบที่ลดลง และปัจจัยคุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้น ขณะที่ปัจจัยคุณภาพทุนลดลงร้อยละ 0.44 ซึ่งมาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีและเครื่องจักรอัตโนมัติลดลง เช่นเดียวกับการผลิตแบตเตอรี่และหม้อสะสมไฟฟ้า (TSIC 2720) เป็นอุตสาหกรรมหมู่ย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15 มีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.87 ซึ่ง TFP ที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากภาวะตลาดที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 ซึ่งมาจาก

ยอดขายและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยคุณภาพอื่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.06 มาจากมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายเพิ่มขึ้น ต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขายลดลงรวมถึงต้นทุนการผลิต ขณะที่ปัจจัยคุณภาพทุนลดลงร้อยละ 0.67 ซึ่งมาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีและเครื่องจักรอัตโนมัติลดลง

ในขณะเดียวกัน การผลิตสายไฟและเคเบิลอื่น ๆ ชนิดใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์และไฟฟ้า (TSIC 2732) เป็นอุตสาหกรรมย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP หดตัวมากที่สุด โดยหดตัวถึงร้อยละ 7.91 ขณะที่มูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 5.14 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่ง TFP ที่หดตัวเป็นผลมาจากปัจจัยคุณภาพอื่นที่ลดลงร้อยละ 15.21 โดยเฉพาะมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายที่ลดลง ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มขึ้น ต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดลดลง ขณะที่ภาวะตลาดที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.27 ซึ่งมาจากยอดขายและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยคุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.01 ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ปัจจัยคุณภาพทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.02 ซึ่งมาจากเครื่องจักรที่เครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับกับการผลิตการผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือน (TSIC 2750) เป็นอุตสาหกรรมย่อยที่อัตราการเติบโตของ TFP หดตัว ร้อยละ 4.81 และยังมีมูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 1.90 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็นผลมาจากปัจจัยคุณภาพอื่นที่ลดลงร้อยละ 7.40 โดยเฉพาะการผลิต ODM และ OBM ที่ลดลง ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มขึ้น ต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น รวมถึงมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายลดลง ขณะที่ภาวะตลาดที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.77 ซึ่งมาจากยอดขายที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยคุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.08 ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ขณะที่ปัจจัยคุณภาพทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.74 ซึ่งมาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีและเครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.22 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
27	1.51	1.45	0.05	0.01	-0.48	0.49	-4.92	-1.75	-1.71	-1.46	-1.43	-0.03
2710	5.37	-6.40	0.25	11.52	9.91	1.61	-12.62	-4.59	-4.91	-3.12	-3.46	0.34
2720	8.87	0.66	2.06	6.15	4.62	1.53	-5.73	-19.18	-1.14	14.59	15.64	-1.05
2732	-5.14	1.21	1.56	-7.91	-4.53	-3.38	10.00	12.75	4.36	-7.11	-6.42	-0.69
2750	-1.90	4.38	-1.47	-4.81	-5.61	0.80	-1.54	-9.85	-0.75	9.06	8.83	0.23

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.จ. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

3.10.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ภาษี (2) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนวัตถุดิบ และ (3) กฎหมาย / กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการมีแผนการพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) การปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) และซื้อเครื่องจักรเพิ่มเติม (Add Equipment) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีความต้องการจะพัฒนาปัจจัยการผลิตอย่างปัจจัยแรงงานและการลงทุนปัจจัยทุนอย่างการซื้อเครื่องจักรเพิ่มซึ่งจะไปสนับสนุนการประหยัดพลังงานรวมถึงเครื่องจักรใหม่ปัจจุบันสามารถพัฒนามาใช้ระบบอัตโนมัติได้

3.10.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้าไทยมีแนวโน้มการเติบโตที่ขยายตัวทั้งจากการผลิตสะท้อนได้จากแนวโน้มดัชนีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น รวมถึงยอดขายในประเทศและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น อุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้ายังคงต้องเผชิญปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมจากความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนที่ยังคงต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตด้านพลังงาน ปัจจัยจากนโยบายรัฐบาลทรัมป์ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราภาษีนำเข้า รวมถึงการแข่งขันจากผู้ผลิตรายใหญ่ในตลาดโลกอย่างจีนทั้งการแข่งขันในตลาดโลกและการแข่งขันในประเทศ ซึ่งมีเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคสมัยใหม่ อีกทั้งยังต้องเผชิญกับสาขาธุรกิจที่ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างอสังหาริมทรัพย์ที่ชะลอตัวทำให้สินค้าหลายประเภทมีการบริโภคลดลง รวมถึงแนวโน้มความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมทั้งสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวโน้มของ ESG และปัญหา E-Waste ของสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้ ยังคงต้องติดตามสถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ การย้ายฐานการผลิตของผู้ผลิตรายใหญ่ที่มาจาก การปรับอัตราภาษีสินค้านำเข้าของสหรัฐอเมริกา แนวโน้มการทำตลาดของสินค้าเงินที่มีราคาถูก ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอุปกรณ์ไฟฟ้าจึงจำเป็นต้องมีการติดตามและปรับตัวดังนี้

- 1) ผู้ผลิตควรยกระดับทักษะแรงงาน ทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา การออกแบบสินค้าสินค้าที่มีความทันสมัยมากขึ้น ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพแรงงานให้สูงขึ้น
- 2) ผู้ผลิตควรลงทุนกับเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติและเครื่องจักรใหม่ที่มีอายุไม่มาก เพื่อให้กระบวนการผลิตสามารถลดต้นทุนด้านพลังงานได้มากขึ้น รวมถึงการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติจะยังสามารถช่วยให้กระบวนการผลิตมีความแม่นยำ ลดของเสีย และลดระยะเวลาที่ไม่จำเป็นได้ ส่งผลต่อกระบวนการผลิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้ ก็ยังจะช่วยยกระดับแรงงานที่ใช้เครื่องจักรให้มีความรู้ความสามารถที่มากขึ้นด้วย

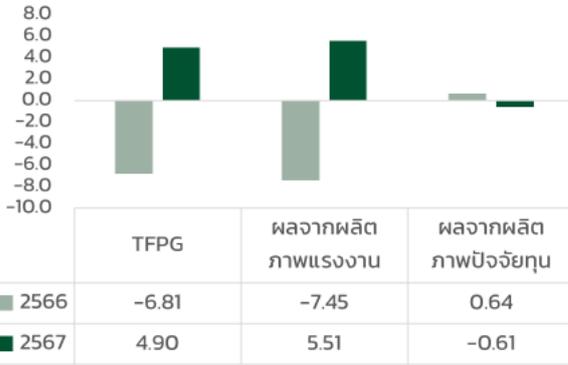
- 3) ผู้ผลิตควรติดตามนโยบายการค้าทั้งมาตรการกีดกันทางการค้าในรูปแบบของภาษีและไม่ใช่ภาษีของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ รวมถึงภาครัฐควรมีบทบาทในการเสนอแนะทางในการปรับตัวของผู้ผลิตเพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อการดำเนินงาน
- 4) ผู้ผลิตที่รับจ้างประกอบควรมุ่งเน้นพัฒนาสินค้าชั้นปลายให้มีตราสินค้าเป็นของตนเองมากขึ้น และมุ่งเน้นทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์แพลตฟอร์มที่เข้าถึงผู้บริโภคในปัจจุบันให้มากขึ้น

3.11 TSIC 28 : อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกล

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล ปี 2567

การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิต (TFPG) ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล (%)

TFPG ขยายตัวจากปีก่อนหน้า จากการบริหารจัดการและคุณภาพปัจจัยแรงงานที่ปรับดีขึ้น ในขณะที่ ภาวะตลาดหดตัว และคุณภาพปัจจัยทุนลดลง

- มีการพัฒนาการผลิตแบบ ODM และ OBM การใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงาน และการใช้ E-Commerce มากขึ้น รวมถึงสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายลดลง ทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น และมีสภาพคล่องมากขึ้น
- สัดส่วนแรงงานทักษะที่ปรับดีขึ้น แต่มีสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง
- ภาวะตลาดหดตัวตามยอดขายที่ลดลง และคุณภาพทุนลดลงร้อยละตามสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และเครื่องจักรอัตโนมัติที่ลดลง

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติลดลง • สัดส่วนเครื่องจักรใหม่ลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ E-Commerce มากขึ้น • การผลิตแบบ ODM และ OBM มากขึ้น • สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น • ต้นทุนต่อยอดขายลดลงและสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายได้มากขึ้น • สภาพคล่องเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • ภาวะตลาดปรับดีขึ้นตามราคาที่เพิ่มขึ้น
<ul style="list-style-type: none"> • ปริมาณยอดขายลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • ความเสี่ยงด้านหนี้สินมากขึ้น • สัดส่วนการวิจัยและพัฒนาต่อยอดขายลดลง 		

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว -	กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว <ul style="list-style-type: none"> • การผลิตเครื่องยนต์และเครื่องกังหัน (ยกเว้น เครื่องยนต์ที่ใช้กับอากาศยาน ยานยนต์ และจักรยานยนต์) • การผลิตเครื่องจักรอื่นๆ ที่ใช้งานทั่วไป
กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว -	กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว -

อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกล (TSIC 28) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเครื่องจักรกลที่ใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ยกเว้นเครื่องจักรที่จัดอยู่ในหมวดเฉพาะ เช่น ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รวมถึงการผลิต เครื่องจักรกลทั่วไป เครื่องจักรสำหรับอุตสาหกรรมเฉพาะ และ อุปกรณ์เครื่องจักร

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตเครื่องจักรกลรวมทั้งสิ้น 71 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 34 ราย ขนาดกลาง 21 ราย และขนาดเล็ก 16 ราย ซึ่งครอบคลุมรายได้ร้อยละ 61.0 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกล โดยมีประเภทของผลิตภัณฑ์ในกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น เครื่องจักรที่ใช้งานทั่วไป ผลิตคอมเพรสเซอร์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำความเย็น เครื่องจักรกลโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เครื่องยนต์และเครื่องกังหัน เป็นต้น

3.11.1 โครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลในภาพรวมด้านอุปสงค์ ปี พ.ศ. 2567 มีการขยายตัวทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกในกลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องจักรกลการเกษตร และ เครื่องจักรอุตสาหกรรม มีปัจจัยสนับสนุนจากเศรษฐกิจในภูมิภาคที่ปรับดีขึ้นต่อเนื่อง ในขณะที่ กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องมือกลมีการส่งออกหดตัว

สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรกลในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณชะลอตัวจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 2,394 โรงงาน ขยายตัวร้อยละ 0.34 จำแนกเป็น โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 170 โรงงาน (ร้อยละ 7.94 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 2,204 โรงงาน (ร้อยละ 92.06 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 9,551 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 26.54 จากปีก่อน

แนวโน้มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลมีแนวโน้มขยายตัวตามความต้องการของอุตสาหกรรมใหม่ เช่น กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับ EV ระบบอัตโนมัติและ Smart Factory เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีความเสี่ยงจากต้นทุนการผลิตสูงจากราคาพลังงานและดอกเบี้ย การแข่งขันจากสินค้าจีนที่ราคาต่ำ ตลอดจนการปรับตัวไปสู่เทคโนโลยีใหม่ เช่น AI และ IoT ในเครื่องจักร เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกลในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.23 พบว่า ภาวะตลาดมีมูลค่าขยายตัวทั้งในและต่างประเทศ และมีการพัฒนาการผลิตและการขาย โดยมีการผลิตแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น และใช้ E-Commerce เพิ่มขึ้น ตลอดจนมีการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานมากขึ้น รวมทั้งมีการบริหารจัดการต้นทุนดีขึ้น โดยมีสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายลดลงจากร้อยละ 60.72 เหลือร้อยละ 60.51 และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายได้มากขึ้นจากร้อยละ 41.46 เป็นร้อยละ 42.31 นอกจากนี้ ยังมีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ภาวะของปัจจัยทุนลดลง โดยมีสัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์อัตโนมัติลดลงจากร้อยละ 24.32 เหลือร้อยละ 23.27 และมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาลดลง

ตารางที่ 3.23 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	0.61	-16.93
การเติบโตของการส่งออก (%)	1.81	-6.18
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	82.73	82.67
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	7.04	7.12
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	40.77	40.89
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	7.11	7.56
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	23.27	24.32
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.36	0.21
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	11.01	8.29
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.65	1.39
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	60.51	60.72
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	54.65	52.64
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	6.17	8.42
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	42.31	41.46
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	90.79	91.98
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	5.82	5.35
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.56	1.21
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.39	0.38
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.72	0.70
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.38	0.46

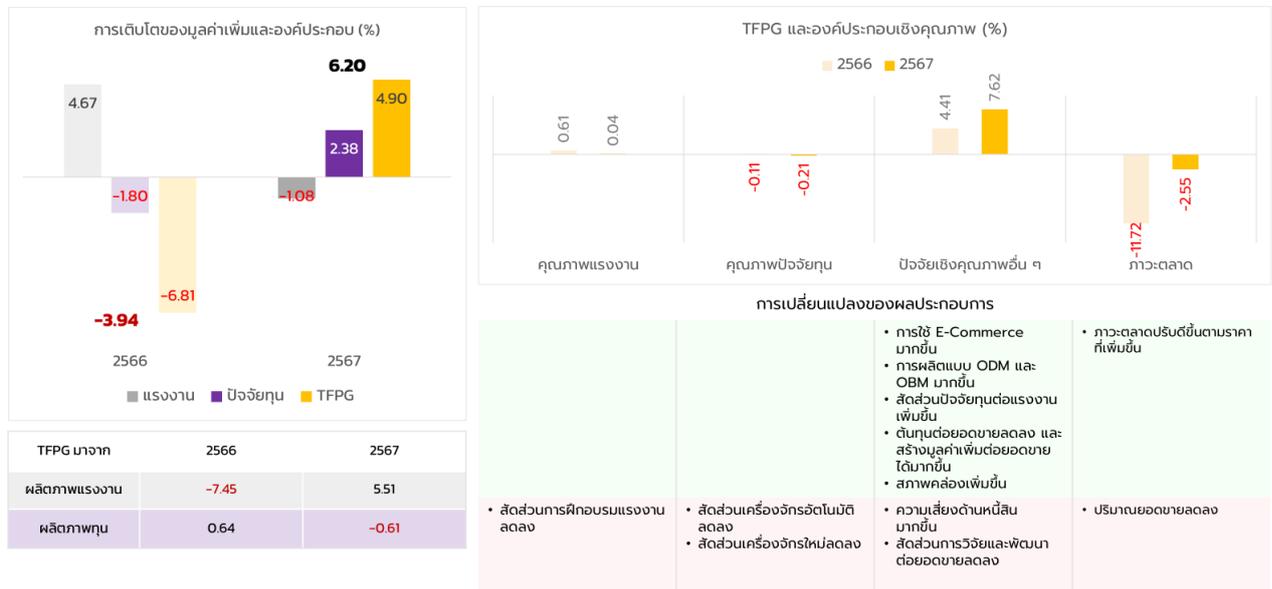
ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.11.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล มีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.20 ประกอบด้วยปริมาณปัจจัยทุน และ TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.38 และ 4.90 ตามลำดับ ขณะที่ ปริมาณแรงงานลดลงร้อยละ 1.08 โดย TFP ที่เพิ่มขึ้นเป็นผลจากปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.62 โดยมีการพัฒนาการผลิตแบบ ODM และ OBM การใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงาน และการใช้ E-Commerce มากขึ้น รวมถึงสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขายลดลง ทำให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น และมีสภาพคล่องมากขึ้น คุณภาพปัจจัยแรงงานดีขึ้นร้อยละ 0.04 จากสัดส่วนแรงงานทักษะที่ปรับดีขึ้น แต่มีสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง ในขณะที่ปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ ภาวะตลาดหดตัว

ร้อยละ 2.55 ตามปริมาณยอดขายที่ลดลง ถึงแม้จะมีราคาปรับเพิ่มขึ้นก็ตาม และคุณภาพทุนลดลงร้อยละ 0.21 ตามสัดส่วนเครื่องจักรใหม่และเครื่องจักรอัตโนมัติที่ลดลง โดยปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ส่งผลให้ผลิตภาพเฉพาะส่วนของแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.51 ขณะที่ผลิตภาพปัจจัยทุนลดลงร้อยละ 0.61 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.12

แผนภาพที่ 3.12 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม และองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกล

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	6.20	-1.08	2.38	4.90	5.51	-0.61
2566	-3.94	4.67	-1.80	-6.81	-7.45	0.64

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	4.90	0.04	-0.21	7.62	-2.55
2566	-6.81	0.61	-0.11	4.41	-11.72

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิตเครื่องยนต์และเครื่องกังหัน (ยกเว้น เครื่องยนต์ที่ใช้กับอากาศยาน ยานยนต์ และ จักรยานยนต์) (TSIC 2811)** มีมูลค่าเพิ่มเติบโตร้อยละ 16.43 และมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.85 เนื่องจากภาวะตลาดขยายตัว คุณภาพแรงงานปรับตัวดีขึ้นจากสัดส่วนแรงงานทักษะ และคุณภาพปัจจัยทุนเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนเครื่องจักรใหม่ และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ รวมถึงปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วน E-commerce และการผลิตรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายลดลง และสภาพคล่องเพิ่มขึ้น ส่วนหมู่ย่อยการผลิตเครื่องจักรอื่นๆ ที่ใช้งานทั่วไป (TSIC 2819) มีมูลค่าเพิ่มเติบโตร้อยละ 5.99 และมี TFP เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.07 ตามภาวะตลาดขยายตัว คุณภาพแรงงานปรับตัวดีขึ้นจากสัดส่วนแรงงานทักษะ และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ปรับดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วน E-commerce และการผลิตรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น รวมถึงการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานเพิ่มขึ้น สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายลดลง สร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายมากขึ้น และสภาพคล่องเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.24 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักรกล

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ.2567						ปี พ.ศ.2566					
	มูลค่าเพิ่ม VA	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม VA	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิต ภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพ ทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิต ภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพ ทุน
28	6.20	-1.08	2.38	4.90	5.51	-0.61	-3.94	4.67	-1.80	-6.81	-7.45	0.64
2811	16.43	-3.89	0.47	19.85	16.19	3.66	-7.71	17.30	-2.53	-22.48	-22.56	0.08
2819	5.99	-0.59	2.51	4.07	4.87	-0.80	-3.86	1.18	-1.76	-3.28	-3.92	0.64

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวก.)

3.11.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) กฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม (2) ต้นทุนวัตถุดิบ และต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต และ (3) ประสิทธิภาพของเครื่องจักร/อุปกรณ์ และประสิทธิภาพของแรงงาน/บุคลากร

สำหรับแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการมีแผนการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) การพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) และสร้างมาตรฐานกระบวนการทำงาน (Standardize Operating Process) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่จะยกระดับความสามารถบุคลากรและกระบวนการทำงาน ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการได้

3.11.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมจักรกลยังมีทิศทางการเติบโตตามความต้องการของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แต่จะเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการค้าโลกที่มีความไม่แน่นอนสูง โดยผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลจำเป็นต้องมีการติดตามและปรับตัวดังนี้

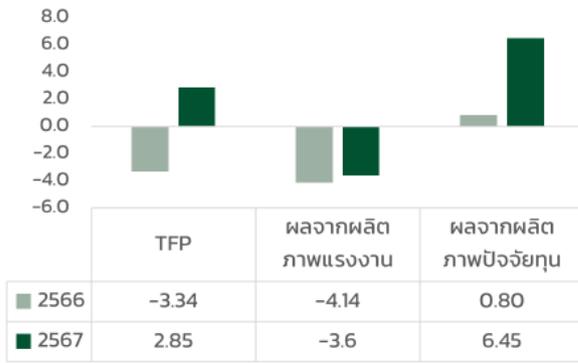
- 1) ผู้ประกอบการควรศึกษาและวางแผนการลงทุนในเทคโนโลยีอัตโนมัติ (Automation) หุ่นยนต์อุตสาหกรรม และ AI สำหรับต่อ ยอดการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม
- 2) ผู้ประกอบการควรปรับตัวและยกระดับให้สามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่ระหว่างผู้ผลิตชิ้นส่วนและผู้ประกอบเครื่องจักร รวมทั้งศึกษามาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการ Reskilling และ Upskilling สำหรับแรงงานในสาขา Mechatronics, IoT, และ Data Analytics รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรที่ตรงกับความต้องการ

3.12 TSIC 29 : การผลิตยานยนต์ รถพ่วง รถกึ่งพ่วง และชิ้นส่วนยานยนต์

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมยานยนต์ ปี 2567

การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิต (TFP) ในอุตสาหกรรมยานยนต์ (%)

TFPG ปรับตัวลดลงต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุนลดลง รวมถึงภาวะตลาดที่หดตัว

- ภาวะตลาดของอุตสาหกรรมยานยนต์มีแนวโน้มหดตัวลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว รวมถึงหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าสัดส่วน ODM และ OEM จะปรับตัวขึ้น
- ผู้ประกอบการเผชิญกับความท้าทายจากต้นทุนวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายรวมถึงความกังวลต่อต้นทุนแรงงานมากขึ้น

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนแรงงานทักษะลดลง • สัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนเครื่องจักรใหม่ลดลง • สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ E-commerce มากขึ้น • การผลิตรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • ภาวะตลาดหดตัวทั้งในและต่างประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> • สัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายเพิ่มขึ้น และสัดส่วนมูลค่าเพิ่มลดลง • อัตราส่วนสภาพคล่องลดลงและอัตราส่วนหนี้สินเพิ่มขึ้น 			

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว <ul style="list-style-type: none"> • ชิ้นส่วนไฟฟ้าและอุปกรณ์เสริมสำหรับยานยนต์ 	กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว <p>-</p>
กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว <ul style="list-style-type: none"> • รถยนต์ส่วนบุคคลและรถกระบะ 1 คัน 	กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว <p>-</p>

TSIC 29 เป็นหมวดของอุตสาหกรรมตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง โดยดำเนินกิจกรรมการผลิตยานยนต์เครื่องยนต์สันดาปแก๊สโซลีน เครื่องยนต์สันดาปดีเซล การผลิตรถกระบะ และการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมสำหรับยานยนต์ โดยหมวดย่อยที่ทำการสำรวจ ประกอบด้วย TSIC 2910 การผลิตรถยนต์ส่วนบุคคล (TSIC 29102) และการผลิตกระบะ 1 ตัน (TSIC 29103) และ TSIC 2930 การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมสำหรับยานยนต์ อาทิ อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ (TSIC 29302) ชุดสายไฟสำหรับรถยนต์และจักรยานยนต์

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างผู้ประกอบการของการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วงมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 128 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 79 ราย ขนาดกลาง 23 ราย และขนาดเล็ก 26 ราย คลอบคลุมร้อยละ 57.5 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง รถกึ่งพ่วง และชิ้นส่วนยานยนต์ โดยประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ อาทิ การผลิตยานยนต์ การผลิตเครื่องยนต์สำหรับยานยนต์ การผลิตตัวถังยานยนต์ การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมสำหรับยานยนต์ เช่น ที่นั่งภายในยานยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์

3.12.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วงในภาพรวมด้านอุปสงค์ปี พ.ศ. 2567 หดตัวลงตามทิศทางของตลาดในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่เกิดจากความเข้มงวดของการปล่อยสินเชื่อรถยนต์ รวมถึงการแข่งขันในตลาดยานยนต์โดยรถยนต์ไฟฟ้านำเข้า ทำให้การผลิตหดตัวลง โดยการผลิุตอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 18.55

ในด้านอุปสงค์พบว่า การส่งออกต่างประเทศของอุตสาหกรรมยานยนต์หดตัวลงในปี พ.ศ. 2567 ที่ร้อยละ 9 โดยรถยนต์นั่งมีจำนวนการส่งออกหดตัวร้อยละ 9.52 รถกระบะมีจำนวนการส่งออกขยายตัวร้อยละ 11.49 ด้านอุปทานภายในประเทศพบว่า การจำหน่ายรถยนต์ภายในประเทศในปี พ.ศ. 2567 หดตัวลงร้อยละ 26.18 โดยสาเหตุมาจากยอดขายรถกระบะที่หดตัวถึงร้อยละ 38.30 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เป็นผลจากปัญหาหนี้ครัวเรือน หนี้สาธารณะ ความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน รวมถึงรายได้ที่ลดลงในภาคเกษตรกรรม ขณะที่รถยนต์นั่งส่วนบุคคลมียอดขายภายในประเทศหดตัวร้อยละ 15.98 ด้านการจดทะเบียนซึ่งเป็นตัวชี้วัดการใช้รถยนต์ พบว่าในปี พ.ศ. 2567 มีการจดทะเบียนรถยนต์ไฟฟ้าไฮบริด (Hybrid Electric Vehicle : HEV) เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนร้อยละ 49.54 ขณะที่รถยนต์ไฟฟ้า (Battery Electric Vehicle : BEV) มีการจดทะเบียนลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนร้อยละ 3.21

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 2,002 โรงงาน เพิ่มขึ้นจากเดิม 15 โรง จำแนกเป็น โรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 84 โรงงาน (ร้อยละ 4.2 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 1,918 โรงงาน (ร้อยละ 95.8 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดย ณ สิ้นปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานรวมเป็นมูลค่า 2,215 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 59.26

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วงในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.23 พบว่า ภาวะตลาดมีการหดตัวของยอดขายร้อยละ 8.21 และการส่งออกมีการหดตัวลงร้อยละ 2.94 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ด้านคุณภาพปัจจัยการผลิตพบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน ได้แก่ สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม และอายุเฉลี่ยของแรงงานมีแนวโน้มคงที่ ขณะที่ สัดส่วนเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุเกิน 5 และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติมีแนวโน้มหดตัวลงเล็กน้อย ด้านการผลิตและการขายพบว่าสัดส่วนการผลิตแบบ ODM และ OBM และสัดส่วนยอดขาย E-Commerce มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่าย ICT มีแนวโน้มคงที่ และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานหดตัวเล็กน้อย ด้านต้นทุนยังคงเป็นความท้าทายต่อเนื่อง โดยพบว่าสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อการผลิต และสัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขายมีแนวโน้มขยายตัวขึ้นเช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2566 ขณะที่สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายมีแนวโน้มหดตัวลง ด้านการเงินพบว่าสภาพคล่องเพิ่มขึ้นเล็กน้อย และด้านนวัตกรรมยังมีสัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขายที่ต่ำต่อเนื่องในระดับเดียวกับปีก่อนหน้า

ตารางที่ 3.25 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	-8.21	-1.68
การเติบโตของการส่งออก (%)	-2.94	-4.04
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	79.13	79.14
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	31.74	31.76
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	40.91	41.05
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	9.35	9.63
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	24.79	25.62
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	5.05	4.90
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	18.78	17.18
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.67	2.53
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	82.58	81.76
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	76.32	75.36
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	6.28	6.43
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	15.60	16.12
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	89.30	89.59
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	3.10	2.96
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.05	2.14
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.33	0.32
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.53	0.52
นวัตกรรม		

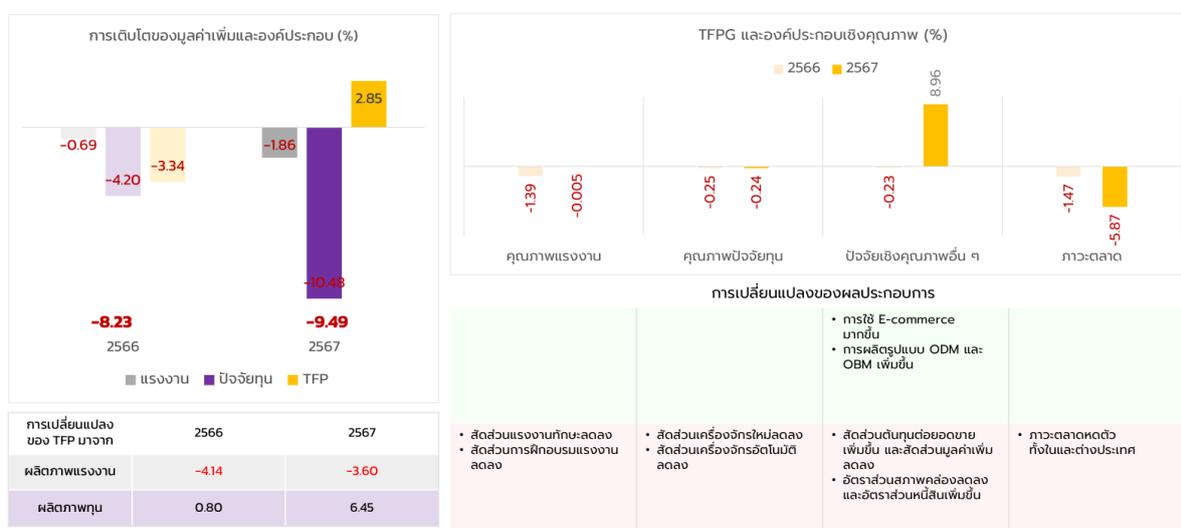
ตัวชี้วัด	2567	2566
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.00	0.00

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.12.2 ผลการวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วงมีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ลดลงร้อยละ 9.49 ประกอบด้วยปริมาณปัจจัยแรงงานลดลงร้อยละ 1.86 ปัจจัยทุนลดลงร้อยละ 10.48 ด้านผลิตภาพการผลิต (TFPG) ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.85 โดยเป็นผลมาจากแหล่งที่มาของ TFPG ลดลงทั้งหมด ยกเว้นผลิตภาพทุนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.45 ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.13

แผนภาพที่ 3.13 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม และองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-9.49	-1.86	-10.48	2.85	-3.60	6.45
2566	-8.23	-0.69	-4.20	-3.34	-4.14	0.80

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	2.85	-0.005	-0.24	8.96	-5.87
2566	-3.34	-1.39	-0.25	-0.23	-1.47

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิตยานยนต์ (TSIC 2910)** มีมูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 12.81 และมี TFP ลดลงร้อยละ 5.32 เนื่องจากภาวะตลาดหดตัว และคุณภาพปัจจัยทุนลดลงตามสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติที่ลดลง สัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลง รวมถึงมีสัดส่วนต้นทุนต่อยอดขายเพิ่มขึ้น และสภาพคล่องลดลง ในขณะที่**หมู่ย่อยการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมสำหรับยานยนต์ (TSIC 2930)** ที่มีมูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 8.16 แต่มี TFP ขยายตัวร้อยละ 5.18 ตามปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ ที่ปรับตัวดีขึ้น โดยเฉพาะสัดส่วนการใช้ E-commerce และการผลิตรูปแบบ ODM และ OBM เพิ่มขึ้น สัดส่วนการใช้ปัจจัยทุนต่อแรงงานมากขึ้น

**ตารางที่ 3.26 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์
รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง**

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
29	-9.49	-1.86	-10.48	2.85	-3.60	6.45	-8.23	-0.69	-4.20	-3.34	-4.14	0.80
2910	-12.81	1.09	-8.58	-5.32	-7.70	2.38	-1.27	-0.89	-1.06	0.68	0.14	0.54
2930	-8.16	-3.18	-10.16	5.18	-1.72	6.90	-11.04	-0.62	-4.51	-5.91	-5.85	-0.06

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.12.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการกลุ่มตัวอย่างประเมิน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ต้นทุนแรงงาน (2) ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต และ (3) ต้นทุนวัตถุดิบ โดยต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ระดับโลกที่ส่งผลต่อการผลิตอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ต้นทุนแรงงานเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจากความกังวลต่อสภาพเศรษฐกิจและนโยบายค่าแรงขั้นต่ำที่อาจมีการปรับเพิ่มขึ้น ด้านต้นทุนวัตถุดิบเองมีประเด็นจากราคาพลังงานและประเด็นภูมิรัฐศาสตร์ที่ทำให้ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้น

ด้านแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับ การพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) มากที่สุด รองลงมาคือการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operation Process) ตามด้วยการสร้างมาตรฐานกระบวนการทำงาน (Standardize Operating Process) และซื้อเครื่องจักรเพิ่มเติม (Add Equipment) โดยแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรและกระบวนการทำงานไปพร้อมกัน

3.12.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

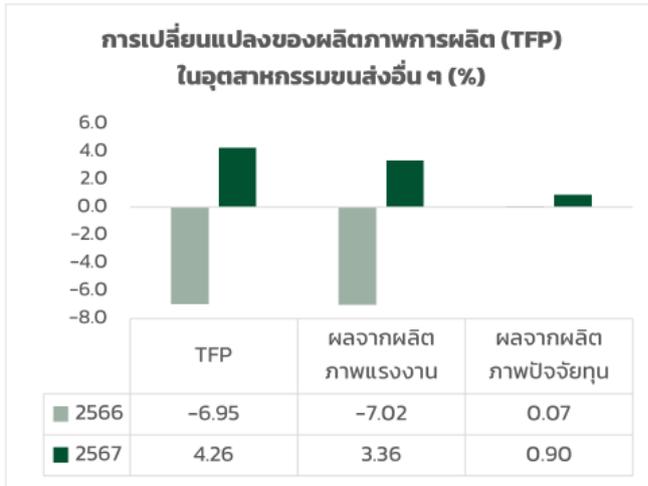
สถานการณ์ของอุตสาหกรรมยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง ยังประสบกับความท้าทายของภาวะตลาดที่หดตัวลงจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศเหมือนปีที่ผ่านมา ขณะเดียวกันสถานการณ์อุตสาหกรรมยังเผชิญความท้าทายจากราคาดัชนีทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นจากราคาพลังงานที่ผันผวนสูง ซึ่งมีผลกดดันปัจจัยทุนในการผลิตมากขึ้น รวมถึงกิจการต้องเริ่มให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมที่มุ่งไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้าและยานยนต์ไฮบริดซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบให้สอดคล้องกับสินค้าจากปัจจัยและความท้าทายดังกล่าว ประเทศไทยควรผลักดันอุตสาหกรรมยานยนต์ ดังนี้

- 1) ภาครัฐควรแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความผันผวนสูงของราคาเชื้อเพลิงและพลังงานซึ่งเป็นต้นทุนสำคัญของการผลิตอุตสาหกรรม โดยควรมีนโยบายที่ช่วยลดต้นทุนในระยะสั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเข้าสู่การผลิตก่อนจะปรับให้สะท้อนต้นทุนการผลิตจริงในระยะกลางหรือระยะยาว
- 2) ผู้ประกอบการควรจัดทำแผนการบริหารจัดการสำหรับมาตรการฉุกเฉิน โดยเฉพาะการจัดการด้านการเงินเพื่อการจัดการต้นทุนการผลิตและต้นทุนวัตถุดิบ เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาและต้นทุนของปัจจัยการผลิตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- 3) ผู้ประกอบการยังคงต้องดำเนินการปรับปรุงการผลิตให้สอดคล้องกับภาวะตลาดที่ต้องการยานยนต์พลังงานไฟฟ้าและยานยนต์ไฮบริด รวมถึงลงทุนเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมกับห่วงโซ่อุปทานของยานยนต์ไฟฟ้าและยานยนต์ไฮบริดในส่วนประกอบที่เป็นหัวใจหลัก เช่น แบตเตอรี่ มอเตอร์
- 4) ผู้ประกอบการควรขยายเครือข่ายการผลิตและพันธมิตรทางการค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาค เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านการหาวัตถุดิบ รวมถึงการขยายตลาดที่มีต้นทุนการขายที่ต่ำกว่าเพื่อให้มีผลกำไรที่ดีขึ้น
- 5) รัฐบาลควรมีนโยบายด้านค่าแรงขั้นต่ำที่แรงงานและผู้ประกอบการเห็นพ้องต้องกัน เพื่อให้ผู้ประกอบการคลายความกังวลและเดินหน้าในการประกอบกิจการได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันควรมองถึงนโยบายช่วยเหลือค่าครองชีพอื่น ๆ เพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจของแรงงาน และไม่เป็นการกดดันผู้ประกอบการในภาวะที่ต้องนำเงินไปลงทุนรับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม

3.13 TSIC 30 : การผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์

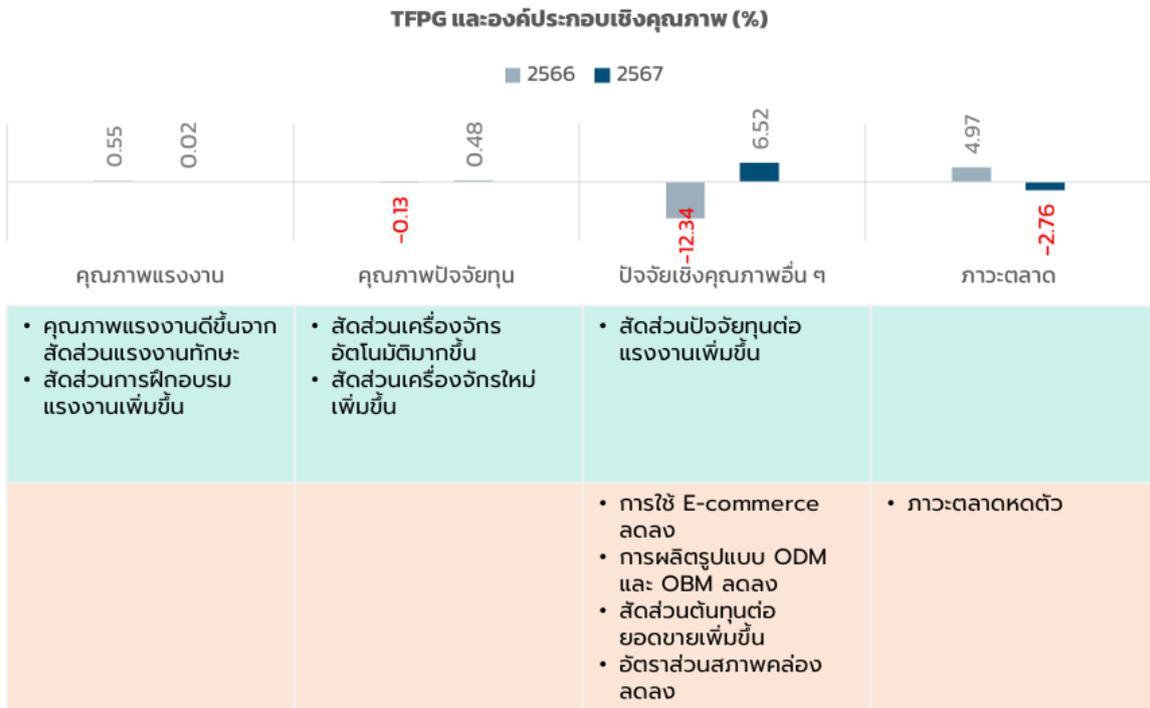
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมขนส่งอื่น ๆ ปี 2567

มูลค่าเพิ่มหดตัวในอัตราชะลอลง ขณะที่ TFPG ปรับเพิ่มขึ้น จากคุณภาพปัจจัยทุน คุณภาพแรงงาน และปัจจัยเชิงคุณภาพอื่น ๆ

- ภาวะเศรษฐกิจโลกและไทยชะลอตัวส่งผลให้ภาวะตลาดหดตัว
- ผู้ประกอบการพบความท้าทายในด้านสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบทำให้ราคาสูงขึ้น

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

การผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ หมวดย่อย 3091 อยู่ใน TSIC 30 การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่น ๆ ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตรถจักรยานยนต์ และการผลิตเครื่องยนต์ชิ้นส่วน และอุปกรณ์เสริมสำหรับจักรยานยนต์ โดยนับรวมทั้งการจำหน่ายรถจักรยานยนต์ในประเทศ และการส่งออกรถจักรยานยนต์

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 จำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 32 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 18 ราย ขนาดกลาง 7 ราย

และขนาดเล็ก 7 ราย คลอบคลุมกลุ่มประชากรร้อยละ 95.2 ของรายได้ทั้งหมด ประเภทของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจ เช่น ผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ การประกอบจักรยานยนต์ การผลิตเครื่องยนต์และอุปกรณ์เสริมสำหรับจักรยานยนต์

3.13.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมการผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ ปี พ.ศ. 2567 หดตัวลดลงตามการบริโภคภายในประเทศที่ลดลง อันเกิดจากความเข้มงวดของการปล่อยสินเชื่อ โดยดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของปี พ.ศ. 2566 หดตัวลงร้อยละ 11.11 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ขณะที่ดัชนีการส่งสินค้าของปี พ.ศ. 2566 หดตัวลงร้อยละ 11.72 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566

โครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานในปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 581 โรงงาน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 46 โรงงาน ซึ่งลดลงจากเดิม 3 โรงงาน และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 535 โรงงาน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 8 โรงงาน โดยมีการลงทุนโรงงานในปี พ.ศ. 2567 มูลค่า 92,160 ล้านบาท ขยายตัวจากปี พ.ศ. 2566 ที่ร้อยละ 1.25 โดยสัดส่วนการลงทุนส่วนใหญ่ยังคงมาจากโรงงานจำพวกที่ 3 ถึงร้อยละ 99.57 อันเป็นแนวโน้มเดียวกับปี พ.ศ. 2566

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ ในปี พ.ศ. 2566 จากตารางที่ 3.27 พบว่า ภาวะตลาดมีการหดตัวอย่างมากทั้งในส่วนของการขยายและการส่งออก โดยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ชะลอตัวชัดเจนทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ขณะที่ด้านคุณภาพปัจจัยการผลิต ด้านแรงงานอยู่ในระดับคงที่ ทั้งสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพและสัดส่วนแรงงานที่ได้รับการอบรม ในด้านเครื่องจักร พบว่าสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติขยายตัวเพิ่มขึ้น ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดกลุ่มด้านการผลิตและการขาย สัดส่วนยอดขาย E-Commerce และสัดส่วนการผลิต ODM และ OBM หดตัวลง ขณะที่สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานขยายตัวเพียงเล็กน้อย ตัวชี้วัดกลุ่มต้นทุนเผชิญความท้าทายชัดเจนต่อเนื่องจากปีก่อน โดยสัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย ต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย และสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้น แม้ว่าสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายจะขยายตัวเพิ่มขึ้น ขณะที่สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย และสัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดหดตัวลงเล็กน้อยอันเป็นการสะท้อนแนวโน้มที่ดี กลุ่มตัวชี้วัดด้านการเงินและสัดส่วนการลงทุนด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับคงที่ โดยมีอัตราส่วนสภาพคล่องหดตัวเล็กน้อย

ตารางที่ 3.27 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์

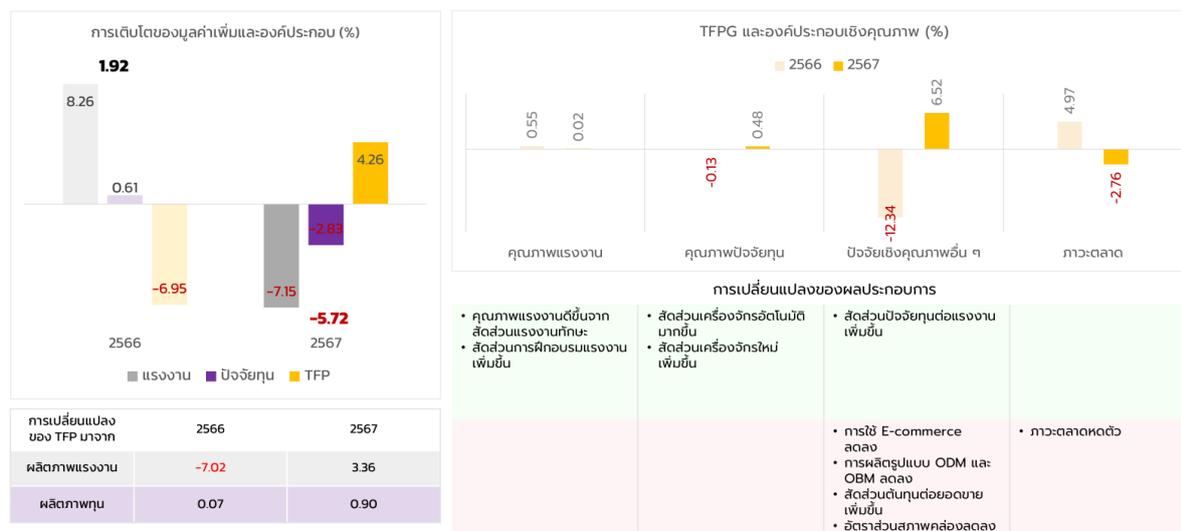
ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	-3.98	7.17
การเติบโตของการส่งออก (%)	-6.75	6.27
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	77.58	77.55
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	24.07	23.81
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	41.84	41.98
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	7.87	6.61
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	36.71	35.12
การบริหารจัดการ		
ด้านการผลิตและการขาย		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	3.09	4.01
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	91.36	92.43
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	1.80	1.55
ด้านต้นทุน		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	84.45	84.04
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	75.77	75.33
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	4.24	4.30
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	10.13	10.51
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	88.02	87.34
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	4.07	4.18
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.01	2.13
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.42	0.42
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.68	0.67
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.01	0.01

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.13.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 พบว่ามูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 5.72 โดยมีปัจจัยจากการหดตัวของมูลค่าเพิ่มด้านแรงงานและทุนที่ร้อยละ 7.15 และ 2.83 ตามลำดับ ขณะที่ TFGP ขยายตัวขึ้นร้อยละ 4.26 เป็นผลมาจากปัจจัยคุณภาพอื่นที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.52 และผลผลิตภาพแรงงานที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.36 โดยสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.14

แผนภาพที่ 3.14 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่ม และองค์ประกอบ ของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนขนส่งอื่น ๆ

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-5.72	-7.15	-2.83	4.26	3.36	0.90
2566	1.92	8.26	0.61	-6.95	-7.02	0.07

(ข) TFPG และองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	4.26	0.02	0.48	6.52	-2.76
2566	-6.95	0.55	-0.13	-12.34	4.97

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.จ. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

**ตารางที่ 3.28 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตจักรยานยนต์
และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์**

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิต ภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพ ทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิต ภาพ ทุน
30	-5.72	-7.15	-2.83	4.26	3.36	0.90	1.92	8.26	0.61	-6.95	-7.02	0.07
3091	-5.72	-7.15	-2.83	4.26	3.36	0.90	1.92	8.26	0.61	-6.95	-7.02	0.07

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.จ. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.13.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างจัดให้อยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบ รองลงมาคือ ประสิทธิภาพของแรงงาน/บุคลากร ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต และการส่งเสริมการตลาด โดยประสิทธิภาพบุคลากรสะท้อนทั้งปัจจัยการผลิตและการขายที่หดตัวลงซึ่งต้องการทักษะใหม่ในยุคนี้ ขณะที่ต้นทุนเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิตเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดต้นทุนให้มีความท้าทายมากขึ้น รวมถึงยังประสบปัญหาการส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

ด้านแผนการดำเนินงาน ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Improve Operating Process) มากที่สุด รองลงมาคือพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการ (Develop Product/Service) และพัฒนาบุคลากร (Develop Staff) ตามลำดับ โดยแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้วยการปรับปรุงกระบวนการทำงานก่อนการลงทุน นอกจากนี้ ยังมองถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดการใช้รถจักรยานยนต์ที่เปลี่ยนไป รวมถึงยังมองถึงการพัฒนาบุคลากรก่อนการลงทุนหรือดำเนินการด้านอื่น ๆ

3.13.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการผลิตรถจักรยานยนต์และชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์เริ่มประสบปัญหาจากภาวะตลาดที่หดตัวสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง ทั้งนี้ อุตสาหกรรมยังเผชิญความท้าทายในการจัดการกับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นจากสถานการณ์ความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลให้ราคาพลังงานมีความผันผวนสูงซึ่งกระทบกับต้นทุนการผลิต โดยจากความท้าทายดังกล่าว ภาคอุตสาหกรรมควรปรับตัวดังนี้

- 1) ภาครัฐควรแก้ปัญหาจากความผันผวนสูงของราคาเชื้อเพลิงและพลังงานซึ่งเป็นต้นทุนสำคัญของการผลิตอุตสาหกรรม โดยควรมีนโยบายที่ช่วยลดต้นทุนในระยะสั้นเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเข้าสู่การผลิตก่อนจะค่อย ๆ ปรับให้สะท้อนต้นทุนการผลิตจริงในระยะกลางหรือระยะยาว
- 2) ผู้ประกอบการควรจัดทำแผนการบริหารจัดการสำหรับมาตรการฉุกเฉิน โดยเฉพาะการจัดการด้านการเงินเพื่อการจัดการต้นทุนการผลิตและต้นทุนวัตถุดิบ เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนซึ่งส่งผลต่อการค้าและต้นทุนของปัจจัยการผลิตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- 3) ผู้ประกอบการควรขยายเครือข่ายการผลิตและพันธมิตรทางการค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับภูมิภาค เพื่อกระจายความเสี่ยงด้านการหาวัตถุดิบ การขยายตลาดที่มีต้นทุนการขายที่ต่ำกว่าเพื่อให้มีผลกำไรที่ดีขึ้น ไปจนถึงเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศเพิ่มขึ้น
- 4) ภาครัฐควรมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มการใช้จ่ายของกลุ่มประชาชนฐานรากเพื่อแก้ปัญหาภาวะตลาดที่หดตัว ขณะที่ผู้ประกอบการยังมีความพร้อมในการผลิตและจำหน่ายสินค้าในตลาด

3.14 TSIC 32 : การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

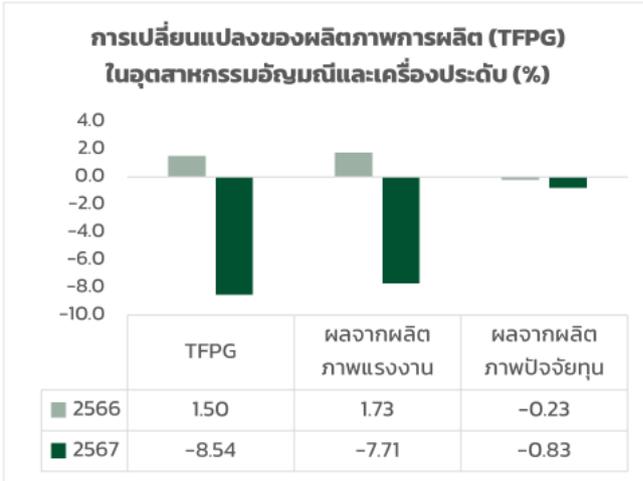
การผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ (TSIC 32) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น เนื่องจากเป็นหมวดย่อยสุดท้ายของการผลิต ดังนั้น หลักเกณฑ์การจัดประเภท หมู่ใหญ่ หมู่ย่อยและกิจกรรมในหมวดย่อยนี้ ไม่สามารถพิจารณาจากกระบวนการผลิต วัตถุดิบที่ใช้ และการใช้ ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ได้

ในการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนตัวอย่างสถานประกอบการของการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 97 ราย จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ 40 ราย ขนาดกลาง 26 ราย และขนาดเล็ก 31 ราย ซึ่งครอบคลุมรายได้ร้อยละ 54.2 ของรายได้ทั้งหมดของอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

3.14.1 การผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

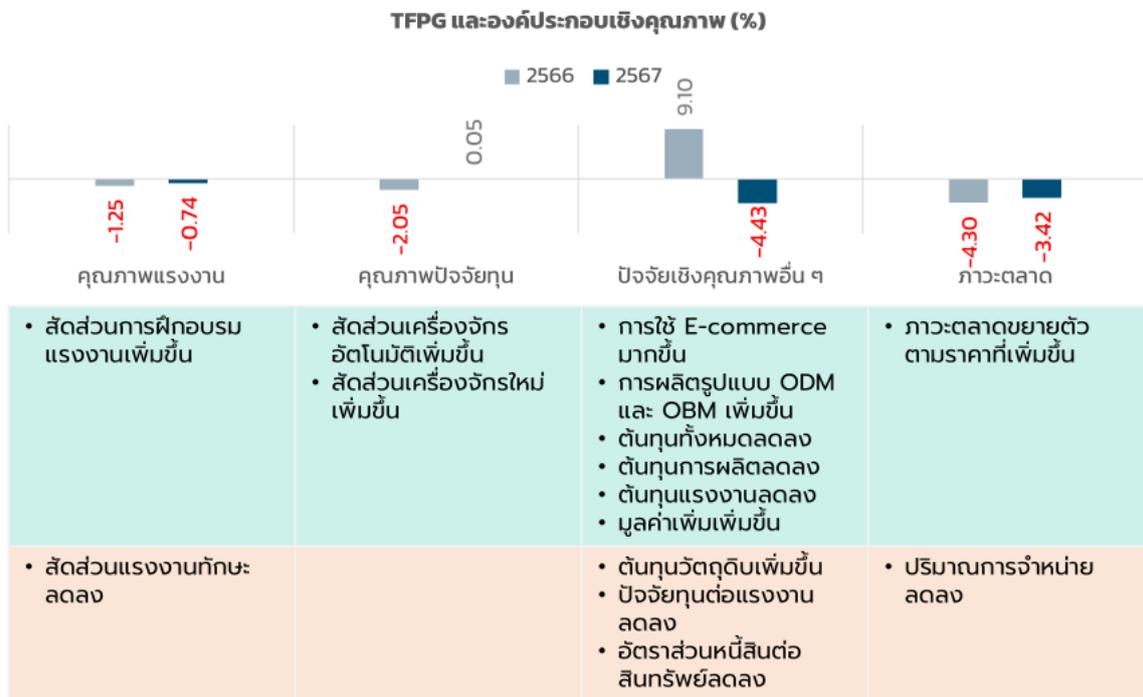
ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ปี 2567

TFPG ปรับลดลง เป็นผลมาจากผลิตภาพแรงงาน และผลิตภาพทุนชะลอตัว แม้การผลิตจะยังคงขยายตัวได้ดี ปัจจัยการบริโภคจากนักท่องเที่ยวยังคงเติบโตได้

- แนวโน้มความต้องการสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศยังคงขยายตัวโดยเฉพาะจากภาคการท่องเที่ยว
- อุตสาหกรรมมีความต้องการสินค้าที่มีรูปแบบเฉพาะมากขึ้น รวมถึงสินค้าเพื่อความยั่งยืน เช่นกัน
- แนวโน้มอุตสาหกรรมมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น
- ปัจจัยเชิงคุณภาพที่ส่งผลต่อ TFP ยังมีแนวโน้มชะลอตัว

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว

กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว

- เครื่องประดับเพชรพลอยแท้และสิ่งของที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว

กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว

- เครื่องประดับเพชรพลอยเทียมและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องประดับเพชรพลอย เครื่องประดับอัญมณี และสิ่งของที่เกี่ยวข้อง (TSIC 321) (อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ) เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจประเภทการผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยและโลหะมีค่า การเจียรไนและการขัดเพชรพลอย และการผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยเทียม และสิ่งของที่เกี่ยวข้อง

3.14.1.1 ภาวะธุรกิจและโครงสร้างอุตสาหกรรม

ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ ในภาพรวมด้านอุปสงค์ ปี พ.ศ. 2567 ภาพรวมดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ (MPI) มีการขยายตัว ขณะที่การผลิตเพื่อส่งออกสินค้าเครื่องประดับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเครื่องประดับเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกที่สูงจึงต้องเผชิญกับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่แม้จะมีการฟื้นตัวในบางภูมิภาค และยังคงต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ รวมทั้งการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเข้มข้นและมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงกับผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นการนำเทคโนโลยีเสมือนจริง (Reality Technology: RT) มาใช้ในการจำลองสภาพแวดล้อมเสมือนจริง หรือการใช้เทคโนโลยี AI เข้ามาช่วยในการดำเนินธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทาน นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการท่องเที่ยวก็เป็นแรงกระตุ้นการบริโภคที่สำคัญ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การบริโภคอัญมณีและเครื่องประดับที่เป็นของฝากและของที่ระลึกปรับสูงขึ้น แต่ยังคงมีความท้าทายจากแนวโน้มความต้องการอัญมณีและเครื่องประดับที่มีความแตกต่างและมีคุณสมบัติเฉพาะตัวบุคคลมากขึ้น

สำหรับโครงสร้างอุตสาหกรรมด้านอุปทานของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ ในปี พ.ศ. 2567 มีสัญญาณเพิ่มขึ้นจากปีก่อน มีจำนวนโรงงานสะสมทั้งสิ้น 413 โรงงาน ขยายตัวร้อยละ 1.5 จากปีก่อน จำแนกเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 จำนวน 46 โรงงาน (ร้อยละ 11.1 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) และโรงงานจำพวกที่ 3 จำนวน 367 โรงงาน (ร้อยละ 88.9 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2567 มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 2,200 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,087.16 จากปี พ.ศ. 2566 ที่มีการลงทุนโรงงานทั้งหมด 185 ล้านบาท

แนวโน้มอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ ในปี พ.ศ. 2568 คาดว่าการส่งออกจะยังคงขยายตัว จากความต้องการในสินค้าประเภทอัญมณีสังเคราะห์ โลหะเงิน โลหะแพตตินัม เป็นต้น และยังคงส่งออกไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์ อินเดีย สหรัฐอเมริกา ยังคงขยายตัวได้ดี แต่ยังคงต้องติดตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรม โดยเฉพาะนโยบายการค้าของสหรัฐที่จะดำเนินการขึ้นอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ได้รับผลกระทบจากอัตราภาษีใหม่ในแทบทุกผลิตภัณฑ์ที่สหรัฐอเมริกาเรียกเก็บจากไทย² รวมถึงปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ยังคงดำเนินอย่างต่อเนื่อง

² สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2568) ภาษีตอบโต้ของสหรัฐฯฯ ศึกษาของอัญมณีและเครื่องประดับไทย จาก <https://infocenter.git.or.th/th/business-news/business-news-20250409-1>

สถานการณ์นักท่องเที่ยวในประเทศที่มีแนวโน้มลดลงซึ่งส่งผลต่อการบริโภคอัญมณีและเครื่องประดับของนักท่องเที่ยวที่ซื้อเพื่อเป็นของขวัญและของที่ระลึกลดลง

ตัวชี้วัดที่สำคัญของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ ในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.29 พบว่ามีภาวะการขยายตัวของตลาดเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 ทำให้มูลค่ายอดขายเติบโตร้อยละ 12.02 และการส่งออกเติบโตร้อยละ 23.50 เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาที่สูงขึ้น ทั้งนี้ พบว่าคุณภาพปัจจัยการผลิตส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย สำหรับคุณภาพของแรงงาน พบว่ามีสัดส่วนการใช้แรงงานที่มีทักษะและแรงงานวิชาชีพลดลงจากร้อยละ 83.45 เป็นร้อยละ 82.35 และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20.10 เป็นร้อยละ 23.33 ในส่วนของคุณภาพปัจจัยทุนมีสัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.95 เป็นร้อยละ 17.18 และสัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติและเครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.75 เป็นร้อยละ 7.80 สำหรับการบริหารจัดการด้านการผลิตและการขาย พบว่า สัดส่วนยอดขาย E-Commerce เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 0.25 เป็นร้อยละ 0.29 สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.32 เป็นร้อยละ 19.75 และสัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลงด้านต้นทุนส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง มีเพียงต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ด้านสภาพคล่องมีแนวโน้มดีขึ้นในอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 3.29 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ

ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	12.02	n.a.
การเติบโตของการส่งออก (%)	23.50	n.a.
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	82.35	83.45
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	23.33	20.10
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	33.58	32.50
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	17.18	16.95
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	7.80	7.75
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.29	0.25
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	19.75	19.32
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	0.57	0.66
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	74.80	75.30
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	64.76	65.20
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	9.45	9.45
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	25.61	25.45
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	91.39	90.44
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	9.32	9.66

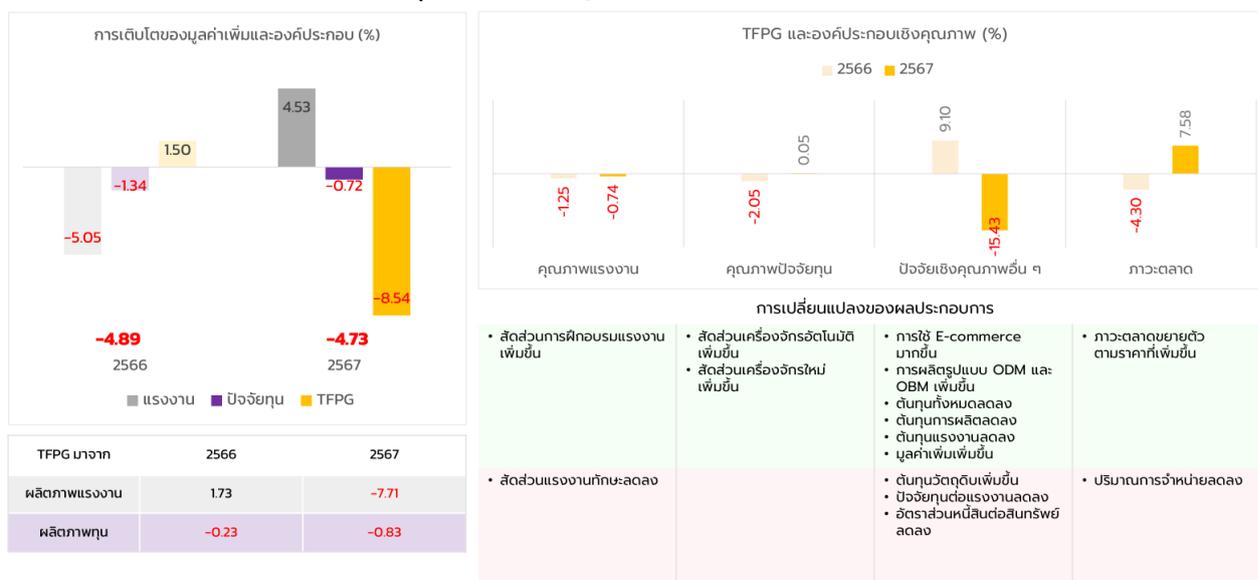
ตัวชี้วัด	2567	2566
ด้านการเงิน		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	3.03	3.00
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.42	0.43
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.88	1.09
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.96	1.06

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.14.1.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับฯ มีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ลดลงร้อยละ 4.73 ประกอบด้วยปริมาณปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.53 และปริมาณทุนลดลงร้อยละ 0.72 และผลผลิตภาพการผลิต (TFP) ลดลงร้อยละ 8.54 จากทั้งผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพทุนที่ลดลงร้อยละ 7.71 และ 0.83 ตามลำดับ หากพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยคุณภาพทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 ซึ่งมาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีเพิ่มขึ้น ขณะที่ปัจจัยเชิงคุณภาพที่ลดลงจากคุณภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.74 ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะลดลง คุณภาพอื่นลดลงร้อยละ 4.43 ซึ่งมาจากสัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น และภาวะตลาดด้านปริมาณยอดขายลดลงร้อยละ 3.42 ซึ่งมาจากมียอดขายและยอดการส่งออกที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 3.15

แผนภาพที่ 3.15 : อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	-4.73	4.53	-0.72	-8.54	-7.71	-0.83
2566	-4.89	-5.05	-1.34	1.50	1.73	-0.23

(ข) TFPG และองค์ประกอบ

(หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFPG จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	-8.54	-0.74	0.05	-15.43	7.58
2566	1.50	-1.25	-2.05	9.10	-4.30

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.จ. 9 ปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

ข้อมูลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2567 ในหมู่ย่อย (TSIC 4 หลัก) แสดงให้เห็นถึง **หมู่ย่อยการผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยแท้และสิ่งของที่เกี่ยวข้อง (TSIC 3211)** มีมูลค่าเพิ่มลดลงร้อยละ 4.95 และมี TFP เป็นลบ ลดลงร้อยละ 7.60 ซึ่งเป็นผลมาจากผลิตภาพแรงงานที่ลดลงร้อยละ 6.67 และผลิตภาพทุนลดลงร้อยละ 0.93 ขณะที่ปัจจัยเชิงคุณภาพลดลงจากปัจจัยคุณภาพอื่นร้อยละ 4.19 ซึ่งมาจากต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตและต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดลดลง ภาวะตลาดลดลงร้อยละ 3.58 ซึ่งแม้จะมียอดขายและการส่งออกเพิ่มขึ้นแต่ก็มีจำนวนที่ขายและส่งออกได้น้อยลง ในทางกลับกันปัจจัยคุณภาพแรงงานและคุณภาพทุนยังคงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.14 และ 0.03 ตามลำดับ ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้นและการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติเพิ่มขึ้น และการผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยเทียมและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง (TSIC 3212) มีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.63 ตามลำดับ และมี TFP เป็นลบ ลดลงร้อยละ 9.68 ซึ่งเป็นผลมาจากผลิตภาพแรงงานที่ลดลงร้อยละ 12.09 ขณะที่ผลิตภาพทุนยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.41 ขณะที่ปัจจัยเชิงคุณภาพส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจากภาวะตลาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.30 ซึ่งมาจากยอดขายและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น คุณภาพทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.59 ซึ่งมาจากเครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีเพิ่มขึ้น คุณภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.11 ซึ่งมาจากแรงงานที่มีทักษะและแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันปัจจัยคุณภาพอื่นลดลงร้อยละ 4.19 ซึ่งมาจากยอดขาย E-Commerce ลดลง ต้นทุนทั้งหมดและต้นทุนการผลิตต่อยอดขายเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.30 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
32	1.12	3.83	0.53	-3.24	-3.07	-0.17	-2.58	-2.71	-1.66	1.79	1.01	0.78

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFPG	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิตภาพ ทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพ แรงงาน	ผลิตภาพ ทุน
3211	-4.95	3.35	-0.70	-7.60	-6.67	-0.93	-4.80	-4.49	-1.32	1.01	1.23	-0.22
3212	3.63	14.66	-1.35	-9.68	-12.09	2.41	-8.51	-13.53	-1.93	6.95	7.52	-0.57

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.จ. 9 ปี พ.ศ. 2567 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สกว.)

3.14.1.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างพบเจอมากที่สุดมี 5 ประการ ได้แก่ (1) ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน (2) ปัญหาประสิทธิภาพของแรงงาน/บุคลากร (3) ปัญหาต้นทุนวัตถุดิบในการผลิตที่สูง (4) ปัญหาต้นทุนแรงงาน (5) ปัญหาต้นทุนค่าเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต เนื่องจากงานในอุตสาหกรรมเป็นงานที่ต้องอาศัยแรงงานที่มีฝีมือเฉพาะ เพื่อให้สามารถผลิตให้ได้ตรงตามมาตรฐาน และเพื่อให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศได้ ซึ่งแน่นอนว่าการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานก็มีผลทำให้ต้นทุนด้านแรงงานสูงขึ้น อีกทั้งยังมีปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลให้ต้นทุนด้านวัตถุดิบรวมไปถึงราคาพลังงานเพิ่มสูง

3.14.1.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานการณ์การผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นทั้งจากการผลิตสะท้อนได้จากแนวโน้มดัชนีผลผลิตที่มีแนวโน้มกลับมาขยายตัวได้ ยังคงมีความต้องการสินค้าที่สำคัญและมีแนวโน้มความต้องการเครื่องประดับที่มีความเฉพาะตัวมากขึ้น การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในอุตสาหกรรมมากขึ้น ทั้งการนำเทคโนโลยีเสมือนจริงมาใช้ การเข้ามาของเทคโนโลยี AI ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ นอกจากนี้ยังต้องติดตามสถานการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมทั้งนโยบายการค้าที่เกี่ยวกับภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลงส่งผลต่อการจำหน่ายในประเทศ จากผลสำรวจพบว่าแม้จะมีการฝึกอบรมแรงงานมากขึ้นแต่แรงงานที่มีทักษะกลับลดลง นอกจากนี้ในด้านต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่มีสัดส่วนสูงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและปรับตัวดังนี้

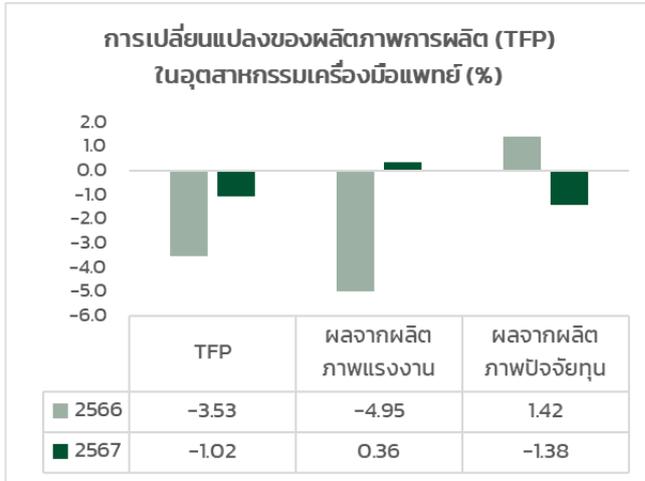
- 1) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในอุตสาหกรรมมากขึ้น ตั้งแต่ช่วงการออกแบบ การผลิต และการจัดจำหน่าย ทั้งเทคโนโลยี AI ที่ช่วยการออกแบบ การใช้เครื่องจักรอัตโนมัติมากขึ้น เพราะจากการสำรวจยังคงมีการใช้เครื่องจักรที่มีอายุน้อยกว่า 5 ปีและเครื่องจักรอัตโนมัติในสัดส่วนที่ไม่สูงมาก อาจจะเป็นเพราะผู้ผลิตยังคงใช้แรงงานที่มีฝีมือในการผลิต

- 2) การควบคุมต้นทุนวัตถุดิบ เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้วัตถุดิบเป็นต้นทุนหลักและมีสัดส่วนที่สูง อีกทั้งในประเทศแหล่งวัตถุดิบเหลือน้อยและไม่เพียงพอต่อการผลิตจำเป็นต้องนำเข้า ซึ่งผู้ผลิตจำเป็นต้องหาแหล่งวัตถุดิบที่มีราคาเหมาะสมรวมถึงการมีพันธมิตรทางการค้าที่จะช่วยให้มีต้นทุนวัตถุดิบที่ต่ำลงได้ แต่ทั้งนี้ยังคงต้องติดตามประเด็นของเศรษฐกิจที่จะส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนที่ทำให้ราคาวัตถุดิบผันผวนได้
- 3) การพัฒนาทักษะแรงงานและเพิ่มแรงงานวิชาชีพ แม้จะมีการฝึกอบรมมากขึ้น แต่แรงงานที่มีทักษะกลับลดลง จำเป็นที่จะต้องพัฒนาแรงงานที่มีทักษะให้มากขึ้น นอกจากนี้ทักษะในการผลิตยังจำเป็นที่จะต้องมีความทันสมัยโดยเฉพาะด้าน AI ที่จะช่วยในการทำงานได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ
- 4) การพัฒนาการออกแบบและตราสินค้า เป็นของตนเองมากขึ้น โดยอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทยถือว่ามีความศักยภาพด้านการออกแบบ งานฝีมือที่ได้รับการยอมรับ จึงควรผลักดันให้ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมสร้างตราสินค้าของตนเองมากขึ้น และมุ่งเน้นการทำตลาดในประเทศ และปัจจุบันมีแพลตฟอร์มออนไลน์ที่จะช่วยให้ผู้ผลิตรายใหม่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น

3.14.2 การผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์

ผลิตภาพการผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ปี 2567

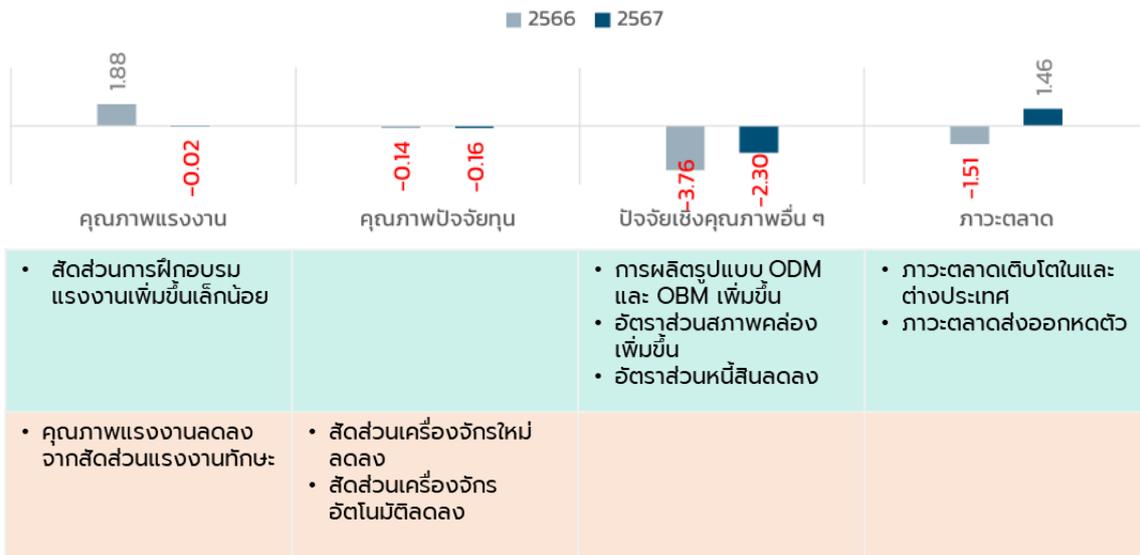

TFPG หดตัวลงเนื่องจากผลิตภาพทุนลดลง ขณะที่ผลิตภาพแรงงานปรับตัวขึ้นเล็กน้อย

- ความต้องการใช้เครื่องมือแพทย์ในประเทศยังคงมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง
- การขึ้นภาษีสินค้านำเข้า (Reciprocal Tariff) ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าสินค้าจากไทยลดลงในระดับหนึ่ง ขณะที่ จีน ปรับนโยบายให้มุ่งพึ่งพาการผลิตภายในประเทศมากขึ้น แทนการนำเข้า
- แนวโน้มของตลาดส่งออกยังเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบจากปัจจัยเชิงคุณภาพต่อผลิตภาพการผลิต

TFPG และองค์ประกอบเชิงคุณภาพ (%)

สถานะของสาขาการผลิตต่าง ๆ

กลุ่มแนวโน้มดี : มูลค่าเพิ่มหดตัว แต่ TFP ขยายตัว -	กลุ่มดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP ขยายตัว -
กลุ่มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มและ TFP หดตัว • การผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์และทางทันตกรรม	กลุ่มแนวโน้มไม่ดี : มูลค่าเพิ่มขยายตัว แต่ TFP หดตัว -

3.14.2.1 โครงสร้างอุตสาหกรรมและภาวะธุรกิจ

ตัวชี้วัดสำคัญของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์ ในปี พ.ศ. 2567 จากตารางที่ 3.29 พบว่าการเติบโตของยอดขายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.95 จากปีก่อนหน้า เช่นเดียวกับการเติบโตของการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 5.97 ขณะที่สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.34 แต่ สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงานลดลงเล็กน้อย ในส่วนของต้นทุนพบว่าต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย และต้นทุนการผลิตต่อยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.53 และ 0.61 ตามลำดับ ขณะเดียวกันพบว่ามูลค่าเพิ่มต่อยอดขายปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 0.36 เช่นเดียวกับต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต และต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมดที่ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 0.17 และ 0.24 ตามลำดับ ขณะที่แนวโน้มสภาพคล่องมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงเล็กน้อยจาก 0.34 เท่า เป็น 0.32 เท่า

จากการวิเคราะห์แนวโน้มอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ในช่วงปี พ.ศ. 2567 มูลค่าตลาดโลกของเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ (รวมมูลค่าส่งออกและนำเข้า) หดตัวอย่างรุนแรงถึงร้อยละ 31.4 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 เนื่องจากความต้องการใช้อุปกรณ์เพื่อรักษา/ป้องกันการติดเชื้อ และการตรวจวินิจฉัยโรคลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หลังจากที่ยกยตัวสูงในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19

สถานการณ์ของประเทศไทยโดยรวมในปี พ.ศ. 2567 พบว่าปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะถุงมือทางการแพทย์ สะท้อนจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมอุปกรณ์การแพทย์ (MPI) เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2566 โดยเฉพาะดัชนีการผลิตถุงมือทางการแพทย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8 เนื่องจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของตลาดในประเทศ ซึ่งมียอดจำหน่ายเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่ตลาดส่งออกมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 ขณะที่ด้านดัชนีการผลิตของกลุ่มอุปกรณ์การแพทย์ประเภทใช้แล้วทิ้ง (เช่น ผ้าปิดปาก หมวกและเสื้อคลุม) เพิ่มขึ้นร้อยละ 39 จากความต้องการป้องกันการติดเชื้อจากโรคทั่วไป เช่น ไข้หวัดใหญ่ และโรคทางเดินหายใจอื่น ๆ รวมถึงโรคที่เกิดจากมลพิษทางอากาศที่ สะท้อนจากปริมาณการจำหน่ายในประเทศของสินค้ากลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 จากปี พ.ศ. 2566 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2567)

สำหรับแนวโน้มของอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2568 พบว่าความต้องการใช้เครื่องมือแพทย์ในประเทศยังคงมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการระบาดเป็นระยะของโรคเฝ้าระวัง โรค COVID-19 รวมถึงโรคที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ อย่างไรก็ตาม มูลค่าส่งออกเครื่องมือแพทย์มีแนวโน้มหดตัวเล็กน้อยเนื่องจากตลาดหลักอย่าง สหรัฐอเมริกา ปรับขึ้นภาษีสินค้านำเข้า (Reciprocal Tariff) ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าสินค้าจากไทยลดลงในระดับหนึ่ง ขณะที่ จีน ปรับนโยบายให้มุ่งพึ่งพาการผลิตภายในประเทศมากขึ้น แทนการนำเข้า (ศูนย์วิจัยกรุงศรี, 2567)

**ตารางที่ 3.31 : ตัวชี้วัดของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์
และทางทันตกรรม**

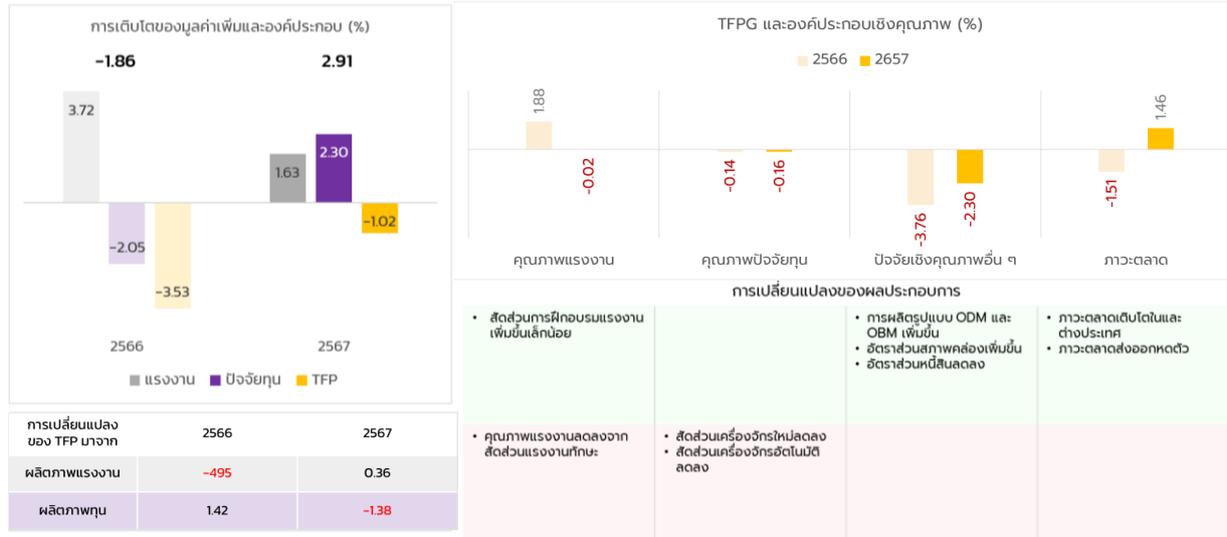
ตัวชี้วัด	2567	2566
ภาวะตลาด		
การเติบโตของยอดขาย (%)	2.95	n.a.
การเติบโตของการส่งออก (%)	5.97	n.a.
คุณภาพปัจจัยการผลิต		
สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะ/แรงงานวิชาชีพ (%)	79.81	79.83
สัดส่วนแรงงานที่ได้รับการฝึกอบรม (%)	42.79	42.77
อายุโดยเฉลี่ยของแรงงาน (ปี)	41.94	42.05
สัดส่วนมูลค่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีอายุ < 5 ปี (%)	17.49	18.04
สัดส่วนเครื่องจักรอัตโนมัติ/กึ่งอัตโนมัติ (%)	8.27	8.71
การบริหารจัดการ		
<u>ด้านการผลิตและการขาย</u>		
สัดส่วนยอดขาย E-Commerce (%)	0.03	0.03
สัดส่วนการผลิต ODM และ OBM (%)	1.16	1.16
สัดส่วนปัจจัยทุนต่อแรงงาน (ล้านบาท/คน)	54.13	53.80
<u>ด้านต้นทุน</u>		
สัดส่วนต้นทุนทั้งหมดต่อยอดขาย (%)	72.53	72.00
สัดส่วนต้นทุนการผลิตต่อยอดขาย (%)	62.61	61.99
สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อยอดขาย (%)	9.54	9.63
สัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขาย (%)	32.58	32.22
สัดส่วนต้นทุนวัตถุดิบต่อต้นทุนการผลิต (%)	86.32	86.50
สัดส่วนต้นทุนแรงงานต่อต้นทุนทั้งหมด (%)	13.15	13.39
<u>ด้านการเงิน</u>		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	6.41	6.00
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.21	0.22
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.32	0.34
นวัตกรรม		
สัดส่วนการลงทุนและพัฒนาต่อยอดขาย (%)	0.13	0.13

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)

3.14.2.2 ผลการวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตและตัวชี้วัดที่สำคัญ

จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ พบว่า ในปี พ.ศ. 2567 อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์ มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 2.91 โดยมีแหล่งที่มาจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณปัจจัยแรงงานและปัจจัยทุน คิดเป็นร้อยละ 1.63 และ 2.30 ตามลำดับ แต่ TFP หดตัวร้อยละ 1.02 เป็นผลมาจากปัจจัยเชิงคุณภาพของแรงงานและทุนที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 0.02 และ 0.16 รวมถึงปัจจัยคุณภาพอื่น ที่ลดลงร้อยละ 2.30 ตามสัดส่วนแรงงานที่มีทักษะที่เพิ่มสูงขึ้นค่อนข้างมาก และสัดส่วนการฝึกอบรมแรงงานลดลงเล็กน้อย

แผนภาพที่ 3.16 : อัตราการเติบโตของมูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์และทางทันตกรรม

(ก) มูลค่าเพิ่มและองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าเพิ่ม	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่มจาก				
		แรงงาน	ทุน	TFPG	แหล่งที่มาของ TFGP จาก	
					ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
2567	2.91	1.63	2.30	-1.02	0.36	-1.38
2566	-1.86	3.72	-2.05	-3.53	-4.95	1.42

(ข) TFGP และองค์ประกอบ (หน่วย : %)

ปี (พ.ศ.)	TFPG	แหล่งที่มาของ TFGP จาก			
		คุณภาพแรงงาน	คุณภาพทุน	ปัจจัยคุณภาพอื่น	ภาวะตลาด
2567	-1.02	-0.02	-0.16	-2.30	1.46
2566	-3.53	1.88	-0.14	-3.76	-1.51

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและ

ตารางที่ 3.32 : บัญชีการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์

หน่วย (% ต่อปี)

TSIC	ปี พ.ศ. 2567						ปี พ.ศ. 2566					
	มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFGP		มูลค่าเพิ่ม (VA)	แหล่งที่มาของมูลค่าเพิ่ม			แหล่งที่มาของ TFGP	
		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน		แรงงาน	ทุน	TFPG	ผลิตภาพแรงงาน	ผลิตภาพทุน
32	1.12	3.83	0.53	-3.24	-3.07	-0.17	-2.58	-2.71	-1.66	1.79	1.01	0.78
3250	2.91	1.63	2.30	-1.02	0.36	-1.38	-1.86	3.72	-2.05	-3.53	-4.95	1.42

ที่มา : ผลการสำรวจข้อมูลตามแบบ ร.ง. 9 ประจำปี พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) รวบรวมและประมวลผลโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวด.)

3.14.2.3 ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่กิจการจากกลุ่มตัวอย่างพบเจอมากที่สุดมี 5 ประการ ได้แก่ (1) ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน (2) ปัญหาประสิทธิภาพของแรงงาน/บุคลากร (3) ปัญหาต้นทุนวัตถุดิบในการผลิตที่สูง (4) ปัญหาต้นทุนแรงงาน (5) ปัญหาต้นทุนค่าเชื้อเพลิงและพลังงานที่ใช้ในการผลิต สะท้อนถึงโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ที่ยังเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากรและต้นทุนที่สูง ทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง การขาดแคลนแรงงานและประสิทธิภาพของบุคลากรบ่งชี้ว่าตลาดแรงงานยังไม่สามารถผลิตและส่งมอบทักษะเฉพาะทางที่อุตสาหกรรมต้องการได้อย่างเพียงพอ ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการยังต้องรับภาระต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนแรงงาน รวมถึงค่าเชื้อเพลิงและพลังงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยที่กดดันต้นทุนการผลิตโดยรวมและกระทบต่อการขยายกำลังการผลิต การลงทุน และศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรม ทำให้ผู้ประกอบการต้องเผชิญกับสถานะแข่งขันที่ท้าทายมากยิ่งขึ้น

3.14.2.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือทางการแพทย์ ของไทยในปัจจุบันยังเน้นการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้แล้วทิ้ง เช่น หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง และเข็มฉีดยา และในส่วนของการผลิตทั้งอุตสาหกรรมเครื่องประดับและอุปกรณ์ทางการแพทย์ พบว่ายังคงขาดแรงงานที่มีทักษะ และการประยุกต์ใช้ในเครื่องจักรที่ทันสมัยยังมีไม่มากในอุตสาหกรรม จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

- 1) ภาครัฐควรส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการผลิตเครื่องมือแพทย์ในประเทศ โดยสนับสนุนการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตนวัตกรรมเฉพาะทาง (Medical Device Cluster) เพื่อรวบรวมผู้ผลิต ผู้วิจัย และหน่วยงานสนับสนุนไว้ในพื้นที่เดียวกัน อันจะช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์ และเพิ่มประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน
- 2) การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือมาตรการจูงใจด้านการลงทุนแก่ผู้ผลิตเครื่องมือแพทย์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงหรือมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตไทย
- 3) ภาครัฐควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานเฉพาะทางด้านวิศวกรรมชีวการแพทย์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการผลิตขั้นสูง (Advanced Manufacturing) เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ในระยะยาว
- 4) ภาครัฐควรให้การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ โดยสร้างระบบเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ให้ครบวงจร และมีความยั่งยืนในเชิงเศรษฐกิจ

